

Na osnovu člana 50. Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ broj 31/2011, 112/2015, 108/2016 i 9/2020) i člana 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Sl. Glasnik RS“ br. 14/2012, 5/2015, 24/2017 i 14/2020), ALTA banka a.d. Beograd, objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ za period januar - decembar 2019. godine

Beograd, april 2020.

SADRŽAJ:

- Bilans stanja
- Bilans uspeha
- Izveštaj o ostalom rezultatu
- Izveštaj o tokovima gotovine
- Izveštaj o promenama na kapitalu
- Napomene uz finansijske izveštaje
- Izveštaj revizora
- Izveštaj o poslovanju
- Izjava lica odgovornih za sastavljanje finansijskih izveštaja
- Odluka o usvajanju finansijskih izveštaja
- Odluka o raspodeli dobiti

**FINANSIJSKI IZVEŠTAJ SA NAPOMENAMA
2019.GODINE**

BILANS USPEHA
 U periodu 01. januara do 31. decembra 2019. godine

	Napomena	U hiljadama dinara	
		2019.	2018.
Prihodi od kamata		850,030	688,066
Rashodi od kamata		(227,684)	(132,648)
Neto prihod po osnovu kamata	6	622,346	555,418
Prihodi od naknada i provizija		146,327	114,718
Rashodi naknada i provizija		(21,409)	(16,750)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	7	124,918	97,968
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	8	-	264
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	11	(691)	7,955
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	10	18,567	25,561
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	12	(30,402)	2,696
Neto prihod/rashod po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	9	26	-
Neto prihod/rashod po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	13	-	9,994
Ostali poslovni prihodi	14	21,943	26,318
UKUPAN NETO POSLOVNI RASHOD/PRIHOD		756,707	726,124
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	15	(256,171)	(263,081)
Troškovi amortizacije	16	(36,850)	(30,471)
Ostali prihodi	17	12,675	278,959
Ostali rashodi	18	(287,368)	(255,431)
(GUBITAK)/DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		188,993	456,100
POREZ NA DOBITAK	19		
Dobitak po osnovu odloženih poreza		3,607	9,179
Gubitak po osnovu odloženih poreza		-	-
(GUBITAK)/DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		185,386	465,279
Zarada po akciji		658	1,582

Napomene na stranama od 9 do 131

čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Datum: 28.02.2020. godine

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Član Izvršnog
 odbora

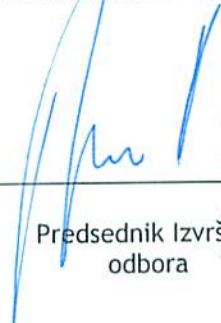
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
(GUBITAK)/DOBITAK PERIODA	185,386	465,279
Ostali rezultat perioda		
Ostali rezultat perioda Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Povećanje revalorizovanih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja I osnovnih sredstava	-	-
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3,193	10,477
Negativni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(2,484)	(28,524)
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	25,948
Negativni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	(4,833)
Dobitak/Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	-	-
Ukupan negativni ostali rezultat perioda	-	-
Ukupan pozitivni ostali rezultat perioda	709	3,068
UKUPAN NEGATIVAN/POZITIVAN REZULTAT PERIODA	186,095	468,347

Napomene na stranama od 9 do 131
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Predsednik Izvršnog
odbora

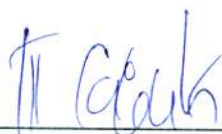
Član Izvršnog
odbora

BILANS STANJA
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

	Napomena	31.12.2019.	31.12.2018.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	4,126,961	1,911,464
Založena finansijska sredstva		-	-
Potraživanja po osnovu derivata			
Hartije od vrednosti	21	552,997	496,698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	22	2,102,797	2,066,504
Kredit i potraživanja od komitenata	23	11,096,643	9,432,859
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	-
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		-	-
Investicije u zavisna društva	24	114	114
Nematerijalna ulaganja	25	23,102	13,353
Nekretnine, postrojenja i oprema	25	1,336,081	1,320,238
Investicione nekretnine	26a	246,157	253,176
Tekuća poreska sredstva		10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	26b	25,051	25,051
Ostala sredstva	27	511,413	93,262
UKUPNO AKTIVA		20,031,759	15,623,162
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	28	414,195	83,766
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29	14,723,156	11,281,932
Rezervisanja	30	46,425	45,883
Odložene poreske obaveze	18c	119,503	115,896
Ostale obaveze	31	657,117	201,417
UKUPNO OBAVEZE		15,960,396	11,728,894
KAPITAL			
Akcijski kapital	32	3,080,297	3,080,297
Sopstvene akcije		-	-
Dobitak		185,386	485,815
Gubitak		-	(396,284)
Rezerve		805,680	724,440
UKUPNO KAPITAL		4,071,363	3,894,268
UKUPNO PASIVA		20,031,759	15,623,162

Napomene na stranama od 9 do 131
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Član Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

	Akcijski kapital	Ostali kapital (državni i drugi kapital)	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti	Revalorizacione rezerve potražni saldo	Revalorizacione rezerve dugovni saldo	Dobitak tekuće godine	Dobitak ranijih godina	Gubitak ranijih godina	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2018.	2,912,133	20,536	168,164	-	742,433	(21,060)	62,546	-	(458,830)	3,425,922
Prenos na neraspoređenu dobit ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(62,546)	62,546	-	-
Raspodela dobiti-pokriže gubitka	-	-	-	-	-	5,644	-	(62,546)	62,546	-
Povećanje	-	-	-	-	-	-	465,279	20,536	-	491,459
Smanjenje	-	(20,536)	-	-	-	(2,577)	-	-	-	(23,113)
Stanje na dan 31.12.2018.	2,912,133	-	168,164	-	742,433	(17,993)	465,279	20,536	(396,284)	3,894,268
Prenos na neraspoređenu dobit ranijih godina	-	-	-	-	-	-	(465,279)	465,279	-	-
Raspodela dobiti-pokriže gubitka	-	-	-	-	-	3,193	-	(485,815)	396,284	(89,531)
Povećanje	-	-	-	80,530	-	-	188,993	-	-	272,716
Smanjenje	-	-	-	-	-	(2,483)	-	-	-	(2,483)
Stanje na dan 31.12.2019.	2,912,133	-	168,164	80,530	742,433	(17,283)	188,993	-	-	4,074,970

Napomene na stranama od 9 do 131 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih izveštaja

Predsednik Izvršnog odbora

Član Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za periodu od 1.januara do 31. decembra 2019. godine

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	942,716	809,451
Prilivi od kamata	695,716	593,009
Prilivi od naknada	223,921	194,036
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	23,025	22,366
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	54	40
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	839,949	727,696
Odlivi po osnovu kamata	(205,103)	(131,874)
Odlivi po osnovu naknada	(15,242)	(11,509)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(255,055)	(264,136)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(69,755)	(67,373)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(294,794)	(252,804)
Neto priliv/odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	102,767	81,755
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	794,735,178	330,321,516
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	381,072,203	162,408,065
Smanjenje ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	1,848,864	10,119,356
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	411,814,111	157,794,095
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(793,286,093)	(330,862,675)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(383,099,041)	(168,889,328)
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(1,944,507)	(10,059,388)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(408,242,545)	(151,913,959)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	1,551,852	(459,404)
Plaćeni porez na dobit	(5,700)	(7,288)
Isplaćene dividend	(5,700)	(7,288)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1,546,152	(466,692)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	2,510	899
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	2,510	899
Priliv od prodaje investicionih nekretnina	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(26,252)	(5,807)
Odlivi po osnovu nabavke investicionih nekretnina	-	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(23,742)	(4,908)

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
Za periodu od 1.januara do 31. decembra 2019. godine

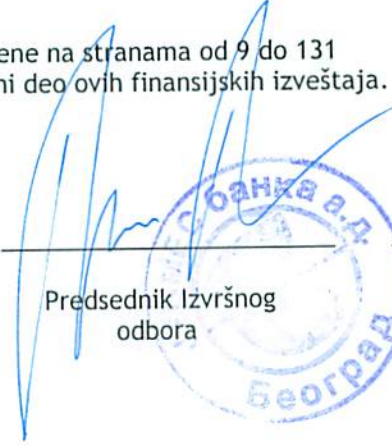
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA

Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	70,180,000
Prilivi po osnovu uzetih kredita	-	70,180,000
Prilivi po osnovu prodaje sopstvenih akcija	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	17,050,000
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	-	17,050,000
Odlivi gotovine po osnovu otkupa sopstvenih akcija	-	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	130,000
Svega prilivi gotovine	795,680,404	401,311,866
Svega odlivi gotovine	794,157,994	401,653,466
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine	1,522,410	(341,600)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	905,016	1,236,726
Pozitivne/(negativne) kursne razlike, neto	15,770	9,890
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	2,443,196	905,016

Napomene na stranama od 9 do 131
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Član Izvršnog
 odbora

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVNA POLITIKA BANKE

JUBMES banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 26. juna 1979. godine, u skladu sa posebnim saveznim zakonom kao specijalizovana banka za finansiranje i osiguranje izvoznih poslova kojima se podstiče i unapređuje dugoročna ekonomska i finansijska saradnja domaćih preduzeća, kada je i upisana u sudski registar Privrednog suda u Beogradu.

Banka je po posebnom zakonu poslovala do 1997. godine kada je donet Zakon o prestanku važenja Zakona o Jugoslovenskoj banci za međunarodnu ekonomsku saradnju ("Službeni list SRJ" br. 29/97). Ovim zakonom Banka je bila dužna da izvrši usaglašavanje organizacije i poslovanja sa zakonom kojim se uređuje organizacija i poslovanje banaka i drugih finansijskih organizacija. U postupku usaglašavanja organizacije i poslovanja sa Zakonom o bankama i drugim finansijskim organizacijama i pratećim odlukama, osnivači Banke su 15. septembra 1997. godine zaključili Ugovor o osnivanju, a Skupština Banke je donela Statut i druga relevantna akta potrebna za rad Banke. Banka je počela da posluje u skladu sa propisima koji se primenjuju za komercijalne banke od 1. jula 1998. godine.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama, dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti plasmana i rentabilnosti, radi ostvarivanja dobiti.

Osnovne aktivnosti Banke su obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditni poslovi, depozitni poslovi i poslovi kupoprodaje deviza. Ostale aktivnosti obuhvataju poslove izdavanja garancija, otvaranja akreditiva i ostale bankarske poslove.

U skladu sa Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005), Skupština Banke je u 2006. godini usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i usvojila novi Statut. Ovim izmenama i dopunama promenjen je naziv banke. Pun naziv Jugoslovenska banka za međunarodnu ekonomsku saradnju a.d. je izmenjen i sada glasi: JUBMES banka a.d., Beograd. Za usvajanje navedenih akata i izmena Banka je dobila prethodnu saglasnost od Narodne banke Srbije.

Banka je osnivač Humanitarne fondacije "Za dečje srce".

Banka je na dan 31. decembra 2019. godine zapošljavala 119 radnika (31. decembra 2017. godine 122 zaposlenih). Sedište Banke je u ulici Bulevar Zorana Đinđića 121 u Beogradu. Poreski identifikacioni broj Banke je 100001829.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2019. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja u smislu Zakona o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013, 30/2018 i 73/2019).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI). MSFI, u smislu Zakona, čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Rešenjem Ministarstva finansija Republike Srbije br. 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 35/2014) utvrđen je zvaničan prevod Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova MRS, odnosno MSFI izdatih od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), kao i tumačenja standarda izdatih od strane Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC) u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni, a koji se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine. Međutim, s obzirom da je Zakonom o bankama propisano da je banka dužna da pri sastavljanju finansijskih izveštaja primenjuje MSFI od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka primene, moraju se primenjivati i MSFI koji su na snazi, a za koje nije obezbeđen prevod.

Za sve prethodne periode, Banka je sastavljala finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o bankama i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

Banka je u skladu sa MSFI 1 "Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja" sastavila prve finansijske izveštaje u skladu sa MSFI za 2014.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za potraživanja i obaveze po osnovu promene vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika koje su vrednovane po tržišnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti pravnog lica, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2018. godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda

- Izmene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Izmene kojima se poboljšavaju obelodanjivanja fer vrednost i rizika likvidnosti (revidiran marta 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2009. godine);
- Izmene MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Dodatni izuzeci za lica koja prvi put primenjuju MSFI. Izmene se odnose na sredstva u industriji nafte i gasa i utvrđivanje da li ugovori sadrže lizing (revidiran jula 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene različitih standarda i tumačenja rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 16. aprila 2009. godine (MSFI 5, MSFI 8, MRS 1, MRS 7, MRS 17, MRS 36, MRS 39, IFRIC 16) prvenstveno sa namerom otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija u tekstu (izmene standarda stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine, a izmena IFRIC na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MRS 38 „Nematerijalna imovina“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama“: Izmene kao rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (revidiran u aprilu 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine) i izmene koje se odnose na transakcije plaćanja akcijama grupe zasnovane na gotovini (revidiran juna 2009. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2010. godine);
- Izmene IFRIC 9 „Ponovna procena ugrađenih derivata“ stupaju na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine i MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje“ - Ugrađeni derivati (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 30. juna 2009. godine);
- IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2009. godine);
- „Sveobuhvatni okvir za finansijsko izveštavanje 2010. godine“ što predstavlja izmenu „Okvira za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja“ (važi za prenos sredstava sa kupaca primljenih na dan ili posle septembra 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Ograničeno izuzeće od uporednih obelodanjivanja propisanih u okviru MSFI 7 kod lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MRS 24 „Obelodanjivanja povezanih strana“ - Pojednostavljeni zahtevi za obelodanjivanjem kod lica pod (značajnom) kontrolom ili uticajem vlade i pojašnjenje definicije povezanog lica (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda(Nastavak)

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Presentacija“ - Računovodstveno obuhvatanje prečeg prava na nove akcije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. februara 2010. godine);
- Dopune različitih standarda i tumačenja „Poboljšanja MSFI (2010)“ rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI objavljenog 6. maja 2010. godine (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 7, MRS 1, MRS 27, MRS 34, IFRIC 13) prvenstveno sa namerom otklanjanja neslaganja i pojašnjenja formulacija u tekstu (većina dopuna biće na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune IFRIC 14 „MRS 19 - Ograničenje sredstava definisanih primanja, zahtevi za minimalnim finansiranjem i njihova interakcija“ Avansna uplata minimalnih sredstava potrebnih za finansiranje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- IFRIC 19 „Poništavanje finansijskih obaveza sa instrumentima kapitala“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2010. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Velika hiperinflacija i uklanjanje fiksnih datuma za lica koja prvi put primenjuju MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2011. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Prenos finansijskih sredstava (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2011. godine);
- Dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ - Odloženi porez: povraćaj sredstava koja su služila za obračun poreza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2012. godine);
- MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- SFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim pravnim licima“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 10, MSFI 11 i MSFI 12 „Konsolidovani finansijski izveštaji, Zajednički aranžmani i Obelodanjivanja učešća u drugim pravnim licima: Uputstvo o prelaznoj primeni“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 27 (revidiran 2011. godine) „Pojedinačni finansijski izveštaji“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- MRS 28 (revidiran 2011. godine) „Ulaganja u pridružena pravna lica i zajedničke investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u prethodnim periodima i tekućem periodu na osnovu Rešenja o utvrđivanju prevoda(Nastavak)

- MSFI 13 „Merenje fer vrednosti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 1 „Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja“ - Državni krediti po kamatnoj stopi nižoj od tržišne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja“ - Netiranje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - Prezentacija stavki ostalog kupnog rezultata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2012. godine).
- Dopune MRS 19 „Naknade zaposlenima“ - Poboljšanja računovodstvenog obuhvatanja naknada po prestanku radnog odnosa (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2009. do 2011. godine izdata u maju 2012. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 1, MRS 16, MRS 32, MRS 34) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 20 „Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskog kopa“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2013. godine);
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- IFRIC 22 - Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje je stupilo na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 36 - „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine).
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“ - Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat su Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine).
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima” - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „porez na dobit” koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- Izmene IFRS 12 - Obelodanjivanja u učećima u drugim entitetima (na snazi od 1. januara 2017. godine).
- MSFI 16 „Zakup” koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17.
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije” - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11.
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena.
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11 koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3.
- Godišnja poboljšanja za period od 2014. do 2016. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 28) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Dopune MSFI 2 „Plaćanja akcijama” - pojašnjenja kako evidentirati određene vrste transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Dopune MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” - izmene povezane sa implementacijom MSFI 9 ‘Finansijski instrumenti’ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Dopune MRS 40 „Investicione nekretnine” - pojašnjenje principa klasifikacije investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni (Nastavak)

- Dopune IFRS 9 „Finansijski instrumenti” - definisanje uslova za odmeravanje finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine);
- Dopune MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - pojašnjenja o evidentiranju dugoročnih ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine);
- Godišnja poboljšanja za period od 2015. do 2017. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12, IAS 23) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine);
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” - definisanje načina obračuna planova definisanih primanja zaposlenih kada u toku izveštajnog perioda dođe do izmene, ograničenja ili poravnanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine);

(c) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4.
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9.
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15.
- Dopune MSFI 3 „Poslovne kombinacije” - pojašnjenje definicije poslovanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” i MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške” - uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine);
- Revidirani Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje- revidiranim Konceptualnim okvirom utvrđuje se: cilj finansijskog izveštavanja opšte namene, kvalitativne karakteristike korisnih finansijskih informacija, opis izveštajnog entiteta i ograničenja, definicije sredstava, obaveza, kapitala, prihoda i rashoda i dodatne smernice, kriterijumi za priznavanje sredstva i obaveze u finansijskim izveštajima i smernice za prestanak priznavanja, koncepti i smernice za prezentaciju i obelodanjivanje, koncept održanja kapitala (na snazi za godišnje periode koji počinju nakon 01. januara 2020. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

c) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu* (Nastavak)

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. Godine;
- U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.
- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC 13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC 15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC 18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC - 31 „Prihodi - transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja”.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 3 koje su zasnovane na važećim računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Republike Srbije.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

2.2. Stalnost poslovanja

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

2.3. Uporedne informacije

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke (“Službeni glasnik Republike Srbije” broj 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

Uporedne podatke čine godišnji finansijski izveštaji Banke za 2018. godinu, sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2. 4. Efekti prve primene MSFI 16

Standard je primenljiv počev od ili posle 1. januara 2019. godine. MSFI 16 definiše principe za priznavanje, merenje prezentaciju i obelodanjivanje lizinga za obe strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izveštajima. Zajmoprimci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromenjeno.

MSFI 16 je izdat u januaru 2016. godine i zamjenjuje MRS 17 Lizing, IFRIC 4 Utvrđivanje da li aranžman sadrži zakup, SIC-15 Operativni lizing-Podsticaji i SIC-27 Procena suštine transakcija koje uključuju pravni oblik zakupa. MSFI 16 postavlja principe za priznavanje, merenje, prezentaciju i obelodanjivanje lizinga i zahteva od zakupaca da obračunavaju sve zakupe u okviru jednog bilansnog modela sličnog računovodstvu za finansijski lizing u skladu sa MRS 17. Standard uključuje dva izuzeća od priznavanja za zakupce - zakup "imovine male vrednosti" (npr. Personalni kompjuteri) i kratkoročni zakupi (tj. zakupi sa rokom zakupa od 12 meseci ili manje).

Na datum početka zakupa, zakupac priznaje obavezu za plaćanje lizinga (tj. obavezu za lizing) i sredstvo koje predstavlja pravo da se koristi predmetno sredstvo tokom trajanja zakupa (tj. pravo na korišćenje sredstva). Od zakupaca se zahteva da odvojeno priznaju trošak kamate na obvezu lizinga i trošak amortizacije na pravo na korišćenje sredstva.

Zakupci će morati ponovo da vrednuju obavezu za lizing po nastanku određenih događaja (npr. promena u trajanju lizinga, promena u budućim plaćanjima lizinga usled promene indeksa ili stope koja se koristi za određivanje tih plaćanja). Zakupac će generalno priznati iznos ponovnog vrednovanja obaveze za lizinga kao korekcija prava na korišćenje sredstva.

Banka je 1. januara 2019. godine izvršila tranziciju na MSFI 16 u skladu sa modifikovanim retrospektivnim pristupom. Uporedni podaci iz prethodne godine nisu korigovani.

Banka je izabrala da koristi izuzeća, koja su predložena standardom, na ugovore o zakupu za koje se zakup završava u roku od 12 meseci od datuma inicijalne primene, kao i na ugovore o zakupu za koje se predmetno sredstvo može smatrati sredstvom male vrednosti.

Sledeće kategorije lizinga su identifikovane, gde kao posledica promene MSFI 16 od 1. januara 2019. godine, ugovori, koji su ranije bili priznati kao operativni lizing, sada kvalifikuju kao zakupi definisani novim standardom: zakup poslovnog prostora i zakup vozila.

Na početku, zakupac meri obavezu za zakup po sadašnjoj vrednosti zakupa koji nisu plaćeni na taj datum. Isplate za lizing se diskontuju korišćenjem prosečne ponderisane kamatne stope na izvore sredstava (01.01.2019 korišćena je stopa od 1,89%).

Na osnovu svega ovoga, na dan 1.1.2019. godine, Banka je u svojim finansijskim izveštajima proknjižila osnovna sredstva uzeta u lizing u iznosu od 9.658 hiljada dinara (277 hiljada dinara se odnosi na poslovni prostor uzet u zakup a 9,381 hiljada dinara na vozila uzeta na lizing).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Prihodi i rashodi po osnovu kamate se priznaju u bilansu uspeha korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskih sredstava ili obaveza (ili, prema potrebi, tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknada za odobravanje kredita i plasmana, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju tokom perioda trajanja kredita.

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

Banka će nakon priznavanja obezvređenja plasmana, priznavati prihode od kamate u iznosu koji se dobija primenom efektivne kamatne stope koja je korišćena za diskontovanje budućih novčanih tokova prilikom merenja gubitka od umanjenja vrednosti na knjigovodstvenu vrednost plasmana, odnosno njegovu neto sadašnju vrednost.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamate već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke. Evidencionu kamata se, sve do definitivnog regulisanja spornog potraživanja, obračunava i evidentira u okviru vanbilansne evidencije.

Naknade za odobravanje kredita, koje su uključene u prihode od kamata, obračunavaju se i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se na proporcionalnoj osnovi na period korišćenja kredita (Napomena 6). Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primene efektivnog prinosa.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.3. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule**

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije važećem na dan bilansa stanja (Napomena 45).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Sredstva u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika primenom valutne klauzule, odnosno vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR i USD na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po ugovorenom kursu utvrđenom na međubankarskom sastanku deviznog tržišta koji je važio na taj dan.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

3.4. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva obuhvataju kredite i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, kredite i potraživanja od komitenata, sredstva na računima kod centralne banke i drugih banaka, hartije od vrednosti

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava, koja zahteva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu, priznaje se na datum trgovanja (ili datum izmirivanja), odnosno na datum kada se Banka obaveže da će kupiti ili prodati sredstvo (ili na datum kada Banka primi kupljeno ili prenese prodato sredstvo).

Finansijska sredstva se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, za kreditne obaveze i izdate garancije.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke. Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka, kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika, obelodanjene su u Napomeni 5.1

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijska sredstva (Nastavak)

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava evidentirani su u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (Napomena 12).

Otpis nenaplativog potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Skupštine Banke ili Upravnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja finansijskog sredstva smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod od umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih sredstava

Klasifikacija finansijskih sredstava vrši se na osnovu poslovnog modela za upravljanje finansijskim sredstvima. Zavisno od generisanih novčanih tokova i analize ispunjavanja SPPI kriterijuma (Solely payments of principal and interest) poslovni model može biti: držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate), držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje i držanje radi prodaje/trgovanja. U zavisnosti od poslovnog modela vrši se vrednovanje:

3.4.1. Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti su finansijska sredstva koja su pribavljena sa namerom da se drže do fiksnog roka dospeća radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova (glavnice i kamate).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4.1. *Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti*

Finansijska sredstva koje se vode po amortizovanoj vrednosti inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadna procenjivanja (na dan bilansiranja) vrše se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost je inicijalno priznata fer vrednost uvećana za obračunate prihode primenom efektivne kamatne stope i umanjena za otplaćenu glavnice i kamatu i korigovana za obračun očekivanih kreditnih gubitaka. Očekivani kreditni gubici priznaju se evidentiranjem ispravke vrednosti. Efekti promene ispravke vrednosti priznaju se u bilansu uspeha.

3.4.2. *Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI)*

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) su finansijska sredstva koja su pribavljena radi prikupljanja ugovoreni novčanih tokova (glavnice i kamate) i prodaje.

Finansijska sredstva koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat inicijalno se iskazuju po fer vrednosti korigovanoj za transakcione troškove. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz ostali rezultat (revalorizacione rezerve). Nakon prestanka priznavanja sredstva akumulirani efekti promene vrednosti reklasifikuju se iz ostalog rezultata u bilans uspeha. Očekivani kreditni gubici priznaju se u okviru ostalog rezultata, a efekti promene priznaju se u bilansu uspeha

3.4.3. *Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL)*

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha(FVTPL) su sredstva koja su pribavljena radi prodaje/trgovanja i sredstva koja nezadovoljavaju SPPI kriterijume.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha inicijalno se iskazuju po fer vrednosti. Naknadno procenjivanje (na dan bilansiranja) vrši se takođe, po fer vrednosti. Efekti promene fer vrednosti evidentiraju se kroz bilans uspeha. Krediti u dinarima za koje je ugovorena zaštita od rizika, ugovaranjem rasta cena na malo ili valutne klauzule, revalorizuju se u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Revalorizaciona kamata ili kursna razlika po osnovu preračuna u ugovorenoj stranoj valutu, prikazuje se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

Restruktuirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije restruktuiru kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše restrukturirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. Banka i dalje vrši individualnu ili grupnu procenu obezbeđenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijska sredstva (Nastavak)

3.4.4. Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti uz primenu ugovorene kamatne stope.

3.4.5. Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.5. Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju i njihov neto efekat se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.6. Derivati

Banka ne koristi računovodstvo zaštite transakcija od rizika (hedžing).

Banka sa svojim komitentima ugovara valutnu klauzulu. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom. Dobici/gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi/rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza (Napomena 10).

3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i tekući račun kod centralne banke, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, tekući račun kod Narodne banke Srbije, tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate, kao i druge depozite kod banaka i drugih institucija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojima je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, su priznate u bilansu stanja, u okviru pozicije Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (Napomena 24). Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.9. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

Nematerijalna imovina se sastoji od softvera, licenci i nematerijalne imovine u pripremi.

Građevinski objekti iskazani su po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Pozitivan efekat procene vrednosti građevinskih objekata iskazan je u okviru revalorizacionih rezervi Banke.

Investicione nekretnine su iskazane po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, a efekti procene vrednosti su iskazani u bilansu uspeha.

Zemljište je iskazano po procenjenoj tržišnoj vrednosti, utvrđenoj od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine.

Oprema, investicije u toku i nematerijalna imovina na dan 31. decembra 2019. godine su iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine, primenom sledećih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva otpišu do rezidualne vrednosti u toku njihovog procenjenog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	1.27-5.9%
Kompjuterska oprema	25.0%
Nameštaj	10.0 - 15.0%
Motorna vozila	15.5%
Ostala osnovna sredstva	2.0-20.00%
Nematerijalna ulaganja	20.0%

Rezidualna vrednost sredstva je procenjeni iznos koji bi u sadašnjem trenutku Banka mogla ostvariti prodajom sredstva, umanjenoj za procenjeni trošak prodaje, ukoliko je sredstvo već staro i u stanju u kojem se očekuje da će biti na kraju njegovog korisnog veka upotrebe. Rezidualna vrednost sredstva je nula ukoliko Banka očekuje da pomenuto sredstvo koristi do kraja njegovog fizičkog veka trajanja. Rezidualna vrednost i korisni vek upotrebe sredstva se revidiraju i po potrebi koriguju na datum svakog bilansa stanja.

Obračun amortizacije nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine počinje kada se ova sredstva stave u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.9. Nekretnine, postrojenja, oprema, nematerijalna imovina i investicione nekretnine (Nastavak)

Godišnje stope amortizacije koje je Banka primenila pri obračunu amortizacije po godišnjem računu za 2019. godinu za svrhe finansijskog izveštavanja različite su od stopa amortizacije koje su propisane i koje se priznaju u poreskom bilansu Banke za svrhe utvrđivanja oporezive dobiti. Obračun amortizacije nematerijalne imovine i nekretnina postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 142/2014, 112/2015, 113/2017, 95/2018 i 86/2019) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004, 99/2010 i 104/2018), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 18c).

3.10. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.11. Stalna sredstva namenjena prodaji

Banka klasifikuje stalna sredstva kao sredstva namenjena prodaji kada se njihova knjigovodstvena vrednost može nadoknadi prevashodno kroz prodaju, a ne daljim korišćenjem. Stalna sredstva namenjena prodaji moraju da budu dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaje takve vrste imovine i njihova prodaja mora biti vrlo verovatna. Stalna sredstva namenjena prodaji se prikazuju u iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Banka ne amortizuje stalna sredstva dok su ona klasifikovana kao stalna sredstva namenjena prodaji.

3.12. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.13. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva (Nastavak)

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

3.14. Naknade zaposlenima

a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Republičkog fonda za penzijskog i invalidsko osiguranje.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banke i Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 prosečne zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje ili do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Pored toga, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade u iznosu od jedne prosečne mesečne neto zarade u Republici Srbiji na svakih navršениh deset godina staža ostvarenog u Banci.

Dugoročna rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju po sledećim pretpostavkama:

- Diskontna stopa	4,5%
- Godišnji rast zarada	3%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Naknade zaposlenima (Nastavak)

c) *Kratkoročna, plaćena odsustva*

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2019. godine.

d) *Učešće u dobiti*

Učešće zaposlenih u dobiti obračunava se i isplaćuje u skladu sa Odlukom Skupštine Banke, a na osnovu procene rukovodstva Banke o doprinosu svakog zaposlenog ostvarenju rezultata poslovanja.

3.15. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima nakon datuma bilansa stanja.

3.16. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstava. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.17. Porez na dobitak

a) Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon i 142/2014, 91/2015-aut.tum. 112/2015, 113/2017 i 95/2018) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobit obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu, nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite. Osnovicu za oporezivanje čini oporeziva dobit, koja se utvrđuje usklađivanjem rezultata (dobitka ili gubitka) iz bilansa uspeha, a na način utvrđen ovim zakonom.

Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Godišnji poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od isteka perioda za koji se utvrđuje porez.

Gubici utvrđeni u poreskom bilansu, izuzev kapitalnih dobitaka i gubitaka koji su utvrđeni u skladu sa ovim zakonom, mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Za obračun iznosa odloženog poreza korišćena je stopa od 15%.

Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa stanja, i iznosa iskazanih za svrhe izveštavanja, a što će rezultirati oporezivim iznosima budućih perioda. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do iznosa do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobiti na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno, u korist kapitala (Napomena 18c).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.17. Porez na dobitak (Nastavak)

c) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda (Napomena 17).

3.18. Zarada po akciji

Banka izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaocima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.19. Poslovi u ime i za račun trećih lica i vanposlovna sredstva

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja sa naknadom, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke (Napomena 32). Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.20. Informacije po segmentima

Poslovni segment predstavlja deo imovine i poslovnih aktivnosti koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima. Banka najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije. Koncentracija plasmana i rezultati po segmentima su prikazani u Napomeni 45.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUDIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava**

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, za kreditne obaveze i izdate garancije.

Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke kod dužničkih finansijskih sredstava koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat, priznaju se u bilansu uspeha kroz ostali rezultat, i njima se ne umanjuje vrednost u bilansu stanja.

Banka vrši obezvrđenje na bazi modela očekivanih gubitaka u skladu sa MSFI 9.

Obvezvrđenje se vrši po jednom od sledećih osnova:

- 12- mesečni očekivani gubici - ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci u odnosu na izveštajni datum

- životni (lifetime) očekivani gubici -kreditni gubici kao posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta, a koji nastaje kao posledica značajnog porasta kreditnog rizika (Napomena5.1).

(b) Obezvređenje investicija

Banka investicije smatra obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalne imovine i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUDIVANJA (Nastavak)

(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

(f) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 19c).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(g) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa**

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 3.15 b uz finansijske izveštaje.

Ukoliko bi korišćena diskontna stopa bila viša za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi manja za 2,601 hiljada dinara, a ukoliko bi se primenila diskontna stopa niža za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi veća za iznos od 2,106 hiljada dinara, u odnosu na navedena rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2019. godine.

Ukoliko bi korišćena diskontna stopa bila viša za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za jubilarne nagrade bila bi manja za 830 hiljada dinara, a ukoliko bi se primenila diskontna stopa niža za 1% od procene rukovodstva, rezervisanja za jubilarne nagrade bila bi veća za iznos od 708 hiljada dinara, u odnosu na navedena rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2019. godine.

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Upravljanje rizicima je povereno Upravnom odboru, Odboru za praćenje poslovanja banke, Izvršnom odboru, Kreditnom odboru i Odboru za upravljanje aktivom i pasivom čije su nadležnosti utvrđene propisima Narodne banke Srbije, Statutom i drugim aktima banke, i koji zajednički formiraju principe i metodologije procene rizika na bazi eksternih i internih odluka i praćenja kvaliteta ekonomije i kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno, preduzimanjem drugih aktivnosti u Banci za minimiziranje rizika. Procedure upravljanja rizicima Banke definisane su politikama upravljanja bankarskim rizicima usvojenim od strane Upravnog odbora Banke.

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti. Radi primene posebnog i jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke, Banka je formirala Odeljenje upravljanje rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima zajednički formiraju principe i metodologiju upravljanja rizicima na bazi:

- eksternih propisa i odluka koje donose zakonodavna tela, a najveći delom, Narodna banka Srbije;
- internih procedura vezanih za utvrđivanje i praćenje kreditne sposobnosti svakog zajmotražioca, odnosno za donošenje odluka; i
- preduzimanje drugih aktivnosti usmerenih ka minimiziranju rizika u poslovanju Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivo rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima. Postoje definisani postupci za postupanje u slučaju probijanja limita.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih proizvoda i usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i troškova za procenjeni realni rizik.

Upravni odbor Banke je za svaku vrstu rizika doneo politike i metodologije, a Izvršni odbor procedure kojima su utvrđeni načini i procesi identifikovanja, merenja, ublažavanja i praćenje rizika. Odeljenje upravljanja rizicima i druge stručne službe u Banci kontinuirano prate indikatore i pokazatelje pojedinih kategorija rizika, njihovu usklađenost sa propisanim, odnosno prihvatljivim nivoom, potencijalni uticaj očekivanih promena u uslovima (zakonske promene, tržišni uticaji i drugo) na visinu izloženosti Banke, o čemu redovno izveštavaju Upravni odbor, Odbor za praćenje poslovanja, Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i druge nadležne organe Banke. Izvršni odbor predlaže Upravnom odboru politike, metodologije i smernice za upravljanje svim identifikovanim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive

Kreditni rizik predstavlja rizik da korisnik kredita neće moći u potpunosti ili delimično da izmiri svoje dospelje obaveze prema Banci u ugovorenim rokovima. Kreditni rizik primarno proističe iz aktivnosti kreditiranja, ali takođe i drugih transakcija koje uključuju bilansne i vanbilansne stavke, kao što su preuzete neopozive obaveze. Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku.

Konzervativan pristup upravljanju kreditnim rizicima ogleda se u strogom poštovanju zakonske regulative, ispravkama vrednosti i rezervisanjima koja Banka formira za gubitke usled kreditnog rizika, kao i u održavanju stope adekvatnosti kapitala značajno iznad zakonski propisanog minimuma (8%).

Odobranjem kredita Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja mogućnost da korisnik kredita postane nesposoban da u potpunosti podmiri obaveze o dospeću. Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija.

Odluke o odobravanju kreditnih izloženosti donosi Kreditni odbor ili Izvršni odbor Banke u zavisnosti od visine plasmana. Banka je usvojila limite do kojih svaki od navedenih odbora može donositi odluke. Odluku o kreditnom izlaganju preko nivoa limita odobravanja donosi Upravni odbor Banke.

Kreditni odbor Banke ima odgovornost za primenu procedura i politika koje osiguravaju da svako izlaganje je prethodno odobreno, procenjeno i kontrolisano. Svi krediti su prethodno pojedinačno procenjeni i odobreni od stručnih službi i Odeljenja upravljanja rizicima, a krediti preko usvojenog limita se odobravaju od strane Izvršnog odbora Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)**

Kreditni odbor redovno izveštava Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom o svojim aktivnostima.

Banka redovno prati rizike i proverava ih najmanje jednom kvartalno ili češće po potrebi. Banka upravlja kreditnim rizikom putem redovnih analiza sposobnosti zajmoprimaoca i potencijalnih zajmoprimaoca da ispune svoje obaveze otplate kamate i glavnice, odnosno, utvrđivanjem limita koncentracije na pojedinačnom i portfolio nivou prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

Banka takođe upravlja kreditnim rizikom i prihvatanjem adekvatnih instrumenata obezbeđenja otplate kredita, formiranjem ispravki vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, kao i utvrđivanjem adekvatne cene koja pokriva rizik plasmana.

Banka profesionalno primenjuje niz mera u cilju upravljanja kreditnim rizicima, ublažavanja i kontrole tog rizika u odnosima sa ugovornim stranama, uključujući:

- stroge kriterijume selekcije;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja kredita;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje;
- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Kreditna politika

Kreditna politika Banke sadrži osnovna opredeljenja, principe i kriterijume koje Banka primenjuje u svom poslovanju u nameri da obezbedi rentabilno poslovanje uz visoku likvidnost i jačanje konkurentske pozicije na finansijskom tržištu. Plasmani Banke usmeravaju se prvenstveno onim klijentima sa kojima Banka ima trajan poslovni odnos pod uslovom da se obezbeđuje maksimalna sigurnost i rentabilnost plasmana.

Banka odobrava kratkoročne i dugoročne kredite, okvirne kreditne aranžmane i sporazume o poslovnoj saradnji i druge proizvode pravnim licima koji uključuju kredite za likvidnost, investicione kredite, kredite za obrtna sredstva. Najveći segment kreditnog portfolija Banke predstavljaju kreditne izloženosti privrednim društvima. Banka odobrava obezbeđene i neobezbeđene kreditne plasmane, u zavisnosti od procene prirode poslovnih aktivnosti klijenta, finansijske situacije klijenta, načina otplate kredita, kao i usklađenosti ukupne izloženosti Banke sa usvojenim limitima.

Banka odobrava različite vrste kreditnih proizvoda stanovništvu. U cilju procene nivoa izloženosti koje Banke smatra prihvatljivim da odobri, Banka utvrđuje kreditnu sposobnost klijenta i vrednost sredstva obezbeđenja po kreditu ukoliko se radi o obezbeđenim kreditima. Banka je razvila scoring sistem za fizička lica na osnovu kojeg se procenjuje rizik kreditnog izlaganja Banke fizičkim licima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)*****Preuzete obaveze kreditiranja***

Garancije i odobreni akreditivi su neopoziva jamstva da će Banka izvršiti isplatu u slučaju nemogućnosti klijenta da podmiri svoje obaveze prema trećim stranama i predstavljaju jednaki kreditni rizik kao i krediti. Preuzete obaveze kreditiranja predstavljaju neiskorišćene delove odobrenih kreditnih okvira (revolving krediti i kreditne kartice), garancije ili akreditive, kao i ostale oblike jamstva. Obzirom da je kreditni rizik povezan s preuzetim neopozivim obavezama kreditiranja, Banka je potencijalno izložena gubitku u iznosu jednakom ukupnim neiskorišćenim sredstvima. Međutim, očekivani iznos gubitka je manji od ukupnog iznosa neiskorišćenih odobrenih sredstava jer je većina preuzetih obaveza za kreditiranje povezana s održavanjem specifičnih kreditnih standarda od strane klijenata. Banka prati period do dospeća preuzetih obaveza kreditiranja jer navedene dugoročne obaveze predstavljaju veći kreditni rizik od kratkoročnih.

Opis promena u procenama banke o strukturi i nivou kreditnog rizika

Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preduzima niz mera za upravljanje ovim rizikom (kreditna analiza, rangiranje dužnika, obezbeđivanje plasmana, i dr.). Upravljanje i kvantifikovanje kreditnog rizika sprovodi se korišćenjem metoda zasnovanih na najsavremenijim pristupima iz teorije i prakse.

Primenom ovakvog pristupa u Banci nije došlo do porasta kreditnog rizika u odnosu na prethodni izveštajni period. Banka ne očekuje da će u narednom periodu doći do porasta kreditnog rizika po osnovu promena u makroekonomskom okruženju.

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika

Identifikovanje visine kreditnog rizika, vrši se putem utvrđivanja klase rizika, odnosno kreditnog skora potencijalnih dužnika i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos, npr. pružaoci nematerijalne kreditne zaštite ili založni dužnici u slučaju pribavljanja materijalnih sredstava obezbeđenja, kao i procene sredstava obezbeđenja po potencijalnom izlaganju. Utvrđivanje klase rizika vrši se na osnovu kvantitativnih i kvalitativnih faktora

Na osnovu analize zahteva i preliminarne analize podataka o podnosiocu zahteva (i/ili drugog lica sa kojim će Banka potencijalno uspostaviti poslovni odnos u napred navedenom smislu), vrši se kreditna analiza finansijske pozicije predmetnog/ih lica i izrađuje Informacija o izvršenim analizama koja sadrži i mišljenje o kreditnom bonitetu predmetnog/ih lica, nameni i opravdanosti zahteva, podatke o povezanim licima predmetnog/ih lica, ostalim relevantnim podacima za merenje i konačnu procenu kreditnog rizika.

Nakon preliminarne analize pristupa se merenju i proceni kreditnog rizika koja se vrši u nezavisnom organizacionom delu za upravljanje rizicima, u skladu sa internim metodologijama procene kreditnog rizika, a na osnovu predviđenih kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja koji definišu ocenu kreditnog rizika utvrđuje se klasa rizika lica sa kojima Banka potencijalno može da uspostavi poslovni odnos.

Mišljenje organizacionog dela za upravljanje rizicima predstavlja jedan od obaveznih elemenata potrebnih za odlučivanje da li da se nastave dalje aktivnosti po osnovu zahteva za odobravanje izloženosti i prilaže se uz predmetni predlog organizacionih

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis postupaka za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika (Nastavak)

delova za preuzimanje rizika nadležnom telu za donošenje odluke, prilikom razmatranja i donošenja odluke.

Banka u proceni kreditnog rizika koristi pristup koji obuhvata sledeće osnovne komponente:

- Uvrđivanje verovatnoće neizvršenja obaveze dužnika. Ovaj pristup pretpostavlja obavezno ocenjivanje kreditnog rejtinga svakog dužnika, kao i procenu rizika svake poslovne transakcije. Pri tome, obezbeđuje se utvrđivanje rejtinga dužnika i kreditnog rizika pre donošenja odluke nadležnog odbora Banke o odobravanju kreditnih plasmana;
- Utvrđivanje izlaganja kreditnom riziku za svaki novi proizvod koji se uvodi u ponudu Banke;
- Utvrđivanje gubitaka zbog neizmirenih obaveza. Na ovaj način će se obezbediti pokazatelj stope naplate po neizmirenoj obavezi u zavisnosti od visine rizika konkretnog plasmana;
- Utvrđivanje redovnosti u servisiranju obaveza. Na ovaj način utvrđuje se jedan od bitnih elemenata koji se koristi i za procenu stvarne vrednosti plasmana (obezvređenje na pojedinačnom i kolektivnom nivou), klasifikaciju potraživanja na osnovu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke;
- Propisivanje koncentracije izloženosti prema jednom dužniku, odnosno grupi povezanih lica, privrednoj grani i drugim relevantnim faktorima, radi obezbeđenja disperzije rizika;
- Utvrđivanje potrebnog kapitala za pokriće kreditnog rizika kojem je Banka izložena. Kapital za pokriće izloženosti kreditnom riziku se posmatra kao regulatorni i interni. Banka u procesu procene interne adekvatnosti kapitala utvrđuje da li je regulatorno obračunat kapital prema izabranom pristupu Banke dovoljan za pokriće izloženosti Banke svim aspektima kreditnog rizika.

Kada se utvrdi da postoji rizik da obaveze klijenta neće biti ispunjene u celosti, tj. da će Banka biti u situaciji da mora da primeni mere u cilju naplate potraživanja po osnovu izloženosti, isplaćenog iznosa po osnovu aktiviranih garancija i drugih vanbilansnih stavki, vršiće se evidentiranje ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke vanbilansnih stavki, a u skladu sa Računovodstvenim politikama Banke i Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju

Banka upravlja kreditnim rizikom doslednom primenom Politika upravljanja kreditnim rizikom i drugih internih akata kojima su jasno definisane obaveze i odgovornosti svih organizacionih delova i lica uključenih u proces izlaganja kreditnom riziku.

Upravljanje kreditnim rizikom vrši se:

- Selekcijom kreditnih zahteva, putem korišćenja internih rejting sistema. Selekcija i ocena kreditnih zahteva vrši se na osnovu usvojene interne metodologije za procenu kreditnog rizika (rangiranje klijenata);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)

- Putem pribavljanja materijalnih i/ili nematerijalnih sredstava ublažavanja izloženosti kreditnom riziku. U zavisnosti od procenjenog rizika dužnika i vrste plasmana utvrđuje se potrebna vrsta i nivo obezbeđenja izloženosti;
- Primenom sistema limita, utvrđivanjem prihvatljivih iznosa izloženosti kreditnom riziku na nivou ukupnog portfolija, po segmentima i pojedinačno. Limiti se postavljaju u cilju ublažavanja izloženosti mogućim, ali nepredvidivim negativnim ekstremnim scenarijima koji dovode do tzv. stresnih gubitaka;
- Primenom sistema ranog upozoravanja. Ukoliko jedan ili više pokazatelja sistema ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu, kategorija rizika dužnika, pokriće izloženosti obezbeđenjem i limiti izloženosti se odmah revidiraju;
- Primenom sistema identifikacije i upravljanja problematičnim izloženostima. U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa dužnikom i/ili pružaocem kreditne zaštite, izmena u klasifikaciji prema riziku. U cilju ostvarivanja najbolje moguće naplate po problematičnim izloženostima, usvaja se plan korektivnih mera sa utvrđenim aktivnostima i rokovima realizacije.

Operativno upravljanje kreditnim rizikom obuhvata i upravljanje kreditnim portfolijom Banke. Cilj upravljanja kreditnim portfolijom je poboljšanje odnosa prinosa i rizika celokupnog kreditnog portfolija Banke. Za potrebe minimiziranja ukupnog rizika portfolija, vrši se grupisanje plasmana u segmente po definisanim karakteristikama, npr: visina plasmana, ekonomski sektor, privredna grana, povezana lica, zatim analiza strukture i rizika plasmana i prinosa ukupnog portfolija, kao i utvrđivanje i redovno korigovanje cena koja odražavaju rizike i tržišne uslove.

Banka, u cilju ograničavanja koncentracije izloženosti kreditnom riziku, usklađuje svoje kreditno izlaganje sa regulatorno propisanim limitima, ali određuje i sekundarne (interne) limite za sve dužnike sa kojima uspostavlja poslovni odnos. Svrha limita je da visina ekspaniranosti Banke prema konkretnoj ugovornoj strani ne ugrozi solventnost Banke i da obezbedi širu disperziju rizika. Interni limiti izloženosti za dužnike utvrđuju se u zavisnosti od vrste dužnika, prema utvrđenoj klasi rizika dužnika, finansijskoj situaciji dužnika, uzimajući u obzir i podatke o zaduženosti kod drugih finansijskih institucija.

Aktivnost Banke koja podrazumeva preuzimanje kreditnog rizika, koja predstavlja dominantnu poslovnu aktivnost Banke mora da bude izraz procesa planiranja koji primarno obuhvata planiranje izloženosti na agregatnom nivou, tj. prema nekoj od definisanih kategorija: sektor, privredna grana, vrsta izloženosti, klasa rizika i zemlja porekla klijenta, kao i realnu rizičnu poziciju Banke i njene mogućnosti.

Usvajanje agregatnih limita je u nadležnosti Upravnog ili Izvršnog odbora Banke, u zavisnosti od vrste i nivoa limita. Agregatni interni limiti se posmatraju na nivou poslovanja sa pravnim, odnosno fizičkim licima izloženim kreditnom riziku i na nižem

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis načina na koji banka upravlja kreditnim rizikom i načina na koji banka procenjuje i upravlja koncentracijama u kreditnom portfoliju (Nastavak)

nivou u okviru poslovanja sa pravnim licima prema klasifikaciji dužnika i privrednoj grani kojoj isti pripada.

Merenje koncentracije vrši se utvrđivanjem usklađenosti sa internim i regulatornim limitima prema pojedinačnim klijentima ili grupi povezanih lica, kao i utvrđivanjem HHI (Herfindahl-Hirschman Index), kao osnovne mere koncentracije, na individualnom i agregatnom nivou na osnovu iznosa izloženosti Banke.

Prihvatljivi nivo koncentracije izloženosti (limit) definisan je vrednošću HHI na osnovu obračuna koncentracije na agregatnom nivou za privredna društva i fizička lica i na individualnom nivou. U slučaju prevazilaženja ovih limita, izveštavaju se nadležni odbori Banke i utvrđuju potencijalne aktivnosti za svođenje izloženosti u okvire definisane limitima, a koji mogu da podrazumevaju ograničavanje, na period do usklađivanja nivoa sa usvojenim limitom, dodatnog angažovanja ili dodatno usmeravanje sredstava ka pojedinim klasama rizika, proizvodima ili pojedinačnim dužnicima u zavisnosti od doprinosa istih nivou HHI. Odluku o odobrenju transakcije kojom se prevazilaze interni limiti rizika može da donese Izvršni odbor na osnovu predloga organizacionih delova nadležnih za preuzimanje rizika koncentracije.

Banka prati koncentraciju i na nivou instrumenata kreditne zaštite (sredstva obezbeđenja), uključujući i ročnu i valutnu nausklađenost između izloženosti i instrumenata kreditne zaštite.

Nadležnosti i odgovornosti u procesu upravljanja kreditnim rizikom su definisane primarno Politikama upravljanja kreditnim rizikom, kao i drugim internim aktima Banke i detaljno su prikazane u godišnjem izveštaju „Objavljivanje podataka i informacija JUBMES banke a.d. Beograd“ koji se sastavlja u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016).

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja

Banka je svesna činjenice da izloženost lošoj aktivi primarno proističe iz kreditnog rizika odnosno rizika da dužnik ili ugovorna strana ne izvršava obaveze iz ugovora, koji predstavlja ključni rizik u poslovanju.

Iz tog razloga, Banka identifikuje, meri, prati i kontroliše lošu aktivu u svim dimenzijama, što joj omogućava da kontroliše potreban iznos kapitala u odnosu na taj rizik, kao i da teži da ostvari adekvatnu kompenzaciju na ime rizika koji je nastao. Strategija Banke u upravljanju lošom aktivom odnosi se na definisana načela i najviši prihvatljivi nivo loše aktive u Banci.

Politika upravljanja lošom aktivom predstavlja integralni deo procesa planiranja i definiše planirani trend smanjenja učešća loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti koja se klasifikuje.

Osnovni cilj upravljanja lošom aktivom je što manje učešće loše aktive u ukupnoj bilansnoj i vanbilansnoj izloženosti Banke koja se klasifikuje, a pored istog ističu se i dodatni ciljevi u vidu težnje ka nižim apsolutnim iznosima loše aktive, efikasnijoj i efektivnijoj naplati loše aktive, uspešnim sprovođenjem restrukturiranja potraživanja loše aktive i nižim troškovima obezvređenja kao rezultat trendova u kretanju loše aktive.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Banka lošom aktivom upravlja na nivou ukupnog i segmenata portfolia (privredna društva i stanovništvo, uključujući preduzetnike) i na nivou pojedinačnog dužnika.

Kreditne izloženosti koje pokazuju znake sadašnjeg ili bliskog značajnog povećanja rizika, potpunog ili delimičnog neizvršenja obaveza, ili moguće potrebe za naplatom iz sredstava obezbeđenja, predmet su posebnog tretmana u okviru upravljanja lošom aktivom. Banka pod lošom aktivom, pre svega, podrazumeva problematične izloženosti.

Banka pod problematičnim izloženostima (loši plasmani) podrazumeva:

- situaciju kada dužnik kasni u izmirenju svojih obaveza više od 90 dana od dana dospeća predmetne obaveze po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi,
- postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci (glavnice, kamate, naknade) iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja,
- delimični ili potpuni individualni otpisi ili otpusti potraživanja od dužnika,
- prestanak obračuna kamate,
- restrukturiranje potraživanja koje je posledica pogoršanja finansijskog stanja dužnika uz umanjenje ili prolongiranje roka vraćanja obaveza,
- otvoren proces stečaja, likvidacije ili neke vrste finansijskog restrukturiranja dužnika
- prodaja potraživanja.

U cilju prepoznavanja potencijalnog rizika što je ranije moguće, vrši se kontinuirano praćenje i sledećih pokazatelja: kašnjenje u dostavljanju informacija, povećavanje duga prema drugim bankama, opadanje vrednosti sredstava obezbeđenja ili opadanje rejtinga dužnika, promene u prometu preko računa i stanju na računima kod Banke, opadanje tržišnog učešća, porast konkurencije, česte promene načina poslovanja, promene u kadrovskoj strukturi i dr.

Ukoliko je bilo kakva negativna informacija javno ili na drugi način dostupna, treba da se potvrdi u direktnom kontaktu ili na drugi način, a po potrebi i na osnovu uvida u podatke kod Kreditnog biroa i ustanove razlozi koji su doveli do promena kao i da se o tome odmah informiše. Ukoliko se kroz periodičnu analizu, odnosno procenjivanje, utvrdi postojanje negativnih informacija, obavezno je promptno informisanje. Ukoliko jedan ili više pokazatelja ranog upozorenja pokazuje negativni trend, bez indikacija da bi moglo doći do jasnih pozitivnih promena u predstojećem periodu dužnik se može staviti na kontrolnu listu (lista dužnika pod dodatnim nadzorom), o čemu se izveštavaju nadležni odbori Banke.

U slučaju sumnje ili konstatacije da postoji problem koji se može negativno odraziti na mogućnost nadoknade potraživanja Banke, odnosno sposobnost dužnika da servisira dug, lica koja su zadužena za identifikaciju porasta rizika dužna su da o tome promptno informišu radi sagledavanje karaktera i uzroka problema, načina identifikacije problema, mogućih implikacija za banku i predloga mera koje je neophodno preduzeti.

Banka kontinuirano prati naplatu potraživanja, odnosno realizovanih naplata po aktiviranim garancijama. Praćenje naplate potraživanja vrši se od momenta realizacije (puštanja sredstava), tokom celokupnog perioda korišćenja do perioda otplate, pri čemu se analiziraju dospele obaveze po plasmanu. Nakon isteka roka dospeća obaveze, ukoliko ista nije izmirena preduzimaju se određeni koraci u definisanim vremenskim okvirima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Opis politika za identifikovanje problematičnih potraživanja i restrukturiranih potraživanja (Nastavak)

Po isteku perioda od 90 dana nakon dospeća potraživanja Banke dolazi do identifikacije problematične izloženosti. Problematična izloženost se identifikuje i u ranijim periodima u odnosu na datum dospeća potraživanja ukoliko se dođe do saznanja da je dužnik ušao u proces stečaja, likvidacije, ili neke vrste finansijskog restrukturiranja, u slučaju prodaje potraživanja, kao i ukoliko se evidentira postojanje problematične finansijske situacije koja može (najverovatnije će) rezultirati u nemogućnosti izmirenja obaveze prema Banci iako to još nije slučaj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja.

Potraživanja se šalju na restrukturiranje na prvi znak trajnog pogoršavanja rizika ili mogućeg neispunjavanja obaveza. Nadležni odbor Banke donosi odluku da li izloženost treba restrukturirati ili pokrenuti proces naplate kroz realizaciju sredstava obezbeđenja.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvrdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, neophodno je obezbediti i dokumentovati:

1. detaljnu analizu razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika,
2. plan konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je neophodan i plan konsolidacije vlasničke strukture,
3. projekciju novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, obrazložiti efekte i prednosti restrukturiranja i sačiniti novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

U cilju minimiziranja gubitaka Banke vrši se identifikacija i praćenje problematičnih izloženosti kroz sprovođenje predviđenih aktivnosti: informisanje na internom nivou, provera dokumentacije, komunikacija sa korisnikom kredita ili drugog plasmana i garantom i komunikacija sa nalogodavcem i/ili korisnikom garancije, izmena u klasifikaciji prema riziku.

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja

Identifikovanje i merenje kreditnog rizika u slučaju izlaganja Banke privrednim društvima se sprovodi kroz standardizovane interne postupke koji se primenjuju prilikom utvrđivanja klase rizika privrednog društva kojima je Banka izložena ili Banka ima nameru da se izloži u vidu kreditnog plasmana ili neke druge vrste angažovanja koja u sebi sadrži kreditni rizik, a na osnovu procene rizika tog lica. Raspoređivanje dužnika u definisane klase rizika se obavlja na osnovu izvršene kvantitativne i kvalitativne analize. Skala koju banka primenjuje pruža osnovu za jednoobrazno klasifikovanje privrednih društava i adekvatnu procenu rizika, utvrđenu za svaku klasu na osnovu očekivane verovatnoće neizmirenja obaveza svake od klasa rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije o načinu na koji banka vrši internu klasifikaciju potraživanja (Nastavak)

Dodeljivanje klase rizika odlikava verovatnoću da će dužnik dospeti u neizmirenje obaveza (očekivanu nenaplativost plasmana privrednim društvima u datoj klasi rizika) u periodu od jedne godine.

Kvantitativna analiza obuhvata analizu finansijskih pokazatelja utvrđenih na osnovu zvaničnih (revidiranih, kod obveznika revizije) finansijskih izveštaja privrednih društava koji se pribavljaju najmanje jednom godišnje.

Nakon utvrđivanja klase rizika na osnovu kvantitativnih faktora, u obzir se uzimaju i kvalitativni faktori i indikatori ranog upozorenja relevantni za dužnike. Kvalitativna analiza obuhvata analizu dodatnih faktora koji mogu imati uticaj na sposobnost privrednog društva da ispuni preuzete obaveze otplate plasmana ili izvrši eventualno plaćanje po osnovu preuzetih vanbilansnih obaveza. Promene u kvalitativnim faktorima se kontinuirano prate i vrši se prilagođavanje kada se relevantne promene faktora evidentiraju kao pouzdane.

Prilikom klasifikacije privrednih društava, Banka koristi internu skalu koja se sastoji od osam klasa koje su prikazane u sledećoj tabeli:

Klasa rizika	Kreditni kvalitet	Opis klase rizika
1	Visok	Izuzetan kreditni položaj - minimalni rizik
2	Srednji	Odličan kreditni položaj - nizak rizik
3	Srednji	Dobar kreditni položaj - ograničen rizik
4	Srednji	Prosečan kreditni položaj - prihvatljiv niži rizik
5	Srednji	Ispodprosečan kreditni položaj - prihvatljiv viši rizik
6	Nizak	Slab kreditni položaj - povišeni rizik
7	Nizak	Veoma slab kreditni položaj - visok rizik
8	Problematičan	Neizvršenje obaveza - rizik koji se ne može kontrolisati

Banka najmanje jednom godišnje sprovodi proces validacije modela rangiranja dužnika, pri čemu se ispituje da li klasifikacije u definisane klase rizika i očekivana verovatnoća neizmirenja obaveza na nivou pojedinačne klase odgovara empirijskim rezultatima u pogledu neizmirenja obaveza u definisanom vremenskom okviru.

Banka za izlaganje prema fizičkim licima i drugim pravnim licima (izuzev privrednih društava), a u smislu rangiranja prema nivou rizika, koristi rangiranja u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016, 91/2016, 101/2017, 114/2017, 103/2018 i 8/2019) u definisane kategorije na osnovu finansijske pozicije dužnika, odnosno pre primene efekata sredstava obezbeđenja i drugih korektivnih faktora klasifikacije.

U sledećoj tabeli prikazana je klasifikacija koji Banka primenjuje u odnosu na nivo rizika:

Kategorija	kreditni kvalitet	
	pravna lica	fizička lica
A	Visok	Visok
B	Srednji	Srednji
V	Srednji	Nizak
G	Nizak	Nizak
D	Problematičan	Problematičan

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka je Politikom upravljanja kolateralom definisala opredeljujuće principe i osnovne smernice u prihvatanju, vrednovanju i praćenju kolaterala koji Banka prihvata kao instrument kreditne zaštite rizičnih plasmana. Ciljevi ove politike su:

- Ostvarivanje jednoobrazne prakse u primeni kolateralnog jemstva,
- Jednoobrazno vrednovanje kolaterala,
- Kontinuirano praćenje vrednosti kolaterala i
- Veća naplativost rizičnih plasmana.

Osnovni principi kojima se Banka rukovodi pri upravljanju kolateralom su:

- Banka pribavlja adekvatan kolateral u cilju povećanja stepena naplativosti rizičnih plasmana;
- Banka određuje vrstu i visinu kolaterala prema visini evidentiranog rizika;
- Banka adekvatno utvrđuje vrednost kolaterala u skladu sa važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Banka kontinuirano prati vrednost i utrživost kolaterala prema važećim finansijskim standardima u trenutku vrednovanja;
- Kolateral mora biti takve prirode i uspostavljen na takav način da u slučaju bankrotstva, stečaja i likvidacije ili propasti davaoca kolateralnog jemstva, obezbeđenje ostaje na snazi i omogućava Banci da naplati svoje potraživanje.

Politikom su definisane vrste kolaterala za koje su predviđeni ponderi vrednosti kolaterala, koji su osnova za utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolaterala. Banka za sledeće vrste kolaterala utvrđuje specifične faktore umanjenja vrednosti kolaterala: finansijsko kolateralno jemstvo, Kolateralno jemstvo u vidu hartija od vrednosti (u zavisnosti od vrste emitenta), kolateralna jemstva u vidu potraživanja, kolateralna jemstva u obliku polise životnog osiguranja, kolateralna jemstva na nepokretnostima, procenjenim po tržišnoj vrednosti (u zavisnosti od vrste nepokretnosti: poslovna, stambena), kolateralno jemstvo u obliku pokretnih stvari (roba, proizvodi i ostala pokretna imovina), kolateralno jemstvo u obliku garancija i kontragarancija.

Uslovi za materijalno vrednovanje nepokretnosti su: podobnost za upis hipoteke i osiguranje nepokretnosti (sa mogućnošću vinkulacije na Banku). Uslovi za materijalno vrednovanje pokretne stvari su: podobnost stvari za upis založnog prava, osiguranje pokretne stvari (sa mogućnošću vinkulacije u korist Banke), mogućnost prodaje založene stvari. U slučaju kolateralnog jemstva u vidu garancija i kontragarancija, Banka prihvata samo bezuslovne garancije (garancije bez prigovora i garancije na prvi poziv).

Iznos garancije mora da pokriva vrednost plasmana (glavnicu), uvećanu za naknade i redovnu kamatu, kao i sve vrste plaćanja koje je dužnik obavezan da učini. Uslovi za materijalno vrednovanje založenih hartija od vrednosti su da Banka poseduje dokument o zalozi i nepostojanje tereta u korist trećih lica na hartijama koje se zalažu. Pokrivenost plasmana kolateralom se računa kao odnos odobrenog iznosa plasmana prema iznosu založenog potraživanja uz primenu pondera vrednosti kolaterala.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize koja je u najvećoj meri bazirana na analizi tržišta, tražnji za određenom vrstom sredstva obezbeđenja, iskustvu drugih učesnika na finansijskom tržištu, volatilnosti hartija od

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na sredstva obezbeđenja i sredstva stečena naplatom potraživanja (Nastavak)

vrednosti i na prethodnom iskustvu Banke. Revizija faktora umanjenja vrednosti vrši se u slučaju procene da je došlo do značajnih promena na tržištu ili u procesima realizacije sredstava obezbeđenja koji mogu imati značajan uticaj na visinu moguće naplate kroz realizaciju istih. Za specifične vrste kolateralna koji nisu definisani politikom upravljanja kolateralima ili drugim internim aktima Banke ili u slučaju postojanja informacija o mogućnosti realizacije kolateralna (ili procena mogućnosti) u drugačijim vrednostima od definisanih, utvrđivanje faktora umanjenja vrednosti kolateralna se vrši na osnovu dodatnih procene.

Banka nema značajan iznos sredstava stečenih naplatom potraživanja, ni po broju ni po vrednosti. Banka nema stambene nepokretnosti stečene naplatom potraživanja koje su služile kao sredstvo obezbeđenja stambenih kredita fizičkim licima, što je posledica činjenice da je Banka prevashodno orijentisana na saradnju sa pravnim licima i da nema razvijenu poslovnu mrežu.

Sva kolateralna jemstva moraju imati poznatu vrednost. Za kolateralna jemstva za koja se ne može direktno utvrditi tržišna vrednost pre zaključenja ugovora o kolateralnom jemstvu, pribaviće se mišljenje sudskog veštaka za tu oblast.

Vrednovanje kolateralna obavezno se vrši pre zaključenja ugovora o poslovnoj saradnji i u toku važenja ugovora. Ukoliko po proceni Banke, dođe do poremećaja uslova na tržištu koji značajno mogu uticati na vrednost kolateralna, vrednovanje kolateralna se može poveriti veštaku nadležnom za veštačenje kolateralna u pitanju. Kada se radi o zalozi na nepokretnostima, Banka vrši ponovnu procenu vrednosti kolateralna, najmanje jednom u tri godine.

Osnovicu za vrednovanje hartija od vrednosti je fer vrednost istih utvrđena na osnovu tržišnih cena (ukoliko se sa istima trguje na organizovanom tržištu kapitala) ili vrednost utvrđena primenom modela (ukoliko se ne radi o tržišnim hartijama od vrednosti). Osnovicu za vrednovanje založenog potraživanja predstavlja iznos naveden u ispravi (dokumentu) kojim se potvrđuje potraživanje. Osnovicu za vrednovanje založene polise predstavlja otkupna vrednost polise.

Otkupna vrednost polise utvrđena je od strane društva za osiguranje koje je izdalo predmetnu polisu. Osnovica za obračun materijalne vrednosti nepokretnosti je tekuća tržišna vrednost (npr. cena po kojoj bi imovina mogla da se proda nezavisnom kupcu u vreme procene, pod pretpostavkom da se imovina javno ponudi). Procenu vrednosti nekretnine vrši ovlašćeni sudski procenitelj građevinske struke. Osnova za obračun materijalne vrednosti pokretnih stvari je tekuća tržišna vrednost, procenjena vrednost ili kupovna vrednost (ukoliko je nova stvar).

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja

Banka je u skladu sa zahtevima MSFI 9, definisala kriterijume za razvrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja (Nivo 1, 2 i 3) u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet navedene klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI). Nivo 3 odgovara problematičnim (NPL) potraživanjima, Nivo 1 i Nivo 2 predstavljaju "potklase" u okviru Performing-a, pri čemu se u Nivo 2 svrstavaju Performing potraživanja kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja. Budući da različiti nivoi obezvređenja imaju za

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na postupak utvrđivanja obezvređenja potraživanja (Nastavak)

rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka (12-mesečni očekivani kreditni gubici se obračunavaju za potraživanja u Nivou 1, dok se za potraživanja u Nivou 2 i Nivou 3 obračunavaju "lifetime" očekivani kreditni gubici). Banka je razvila internu metodologiju za obračun obezvređenja za privredna društva i obračunala parametre rizika (EAD, PD, LGD) u skladu sa zahtevima MSFI 9. Diskontna stopa koja se u obračunu koristi je važeća efektivna kamatna stopa pojedinačnog ugovora. U kontekstu obračuna "lifetime" očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju za utvrđivanje EAD-a (Exposure at Default) za sve periode do konačne ročnosti finansijskog instrumenta. Za proizvode koji se amortizuju i za koje su raspoloživi planovi otplate, budući EAD se utvrđuje na osnovu planova otplate. Faktori kreditne konverzije, u zavisnosti od vrste proizvoda i segmenta, mogu biti regulatorni ili interno obračunati na osnovu istorijskih podataka. Za izloženosti koje pripadaju segmentu "Low Default Portfolio" (države, i banke), za potrebe obračuna obezvređenja koriste se godišnji PD-ijevi objavljeni od strane rejting agencije Moody's, kao i LGD u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala (45%), s obzirom na to da Banka u ovom delu portfolija nema dovoljno istorijskih podataka kako bi ih sama obračunala. Banka za potrebe klasifikacije i obračuna očekivanih kreditnih gubitaka koristi aplikativno rešenje Select 9.

Objektivni dokazi umanjena vrednosti plasmana

Ukoliko postoje objektivni dokazi da su finansijski instrumenti obezvređeni, odnosno da Banka u ugovorenim rokovima ili iznosima neće biti u mogućnosti da naplati svoja potraživanja, sadašnja vrednost budućih novčanih tokova ne odlikava realno stvarnu vrednost finansijskih instrumenata, odnosno da će isti biti manji od njihove knjigovodstvene vrednosti, vrši se obračun obezvređenja takvog plasmana radi svođenja na nadoknadivu (realnu) vrednost.

Banka na svaki izveštajni datum ispituje da li je nakon početnog priznavanja došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Banka pri ispitivanju primenjuje promenu rizika od neispunjenja obaveza tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta, a ne promenu iznosa očekivanih kreditnih gubitaka. U svrhu tog ispitivanja Banka upoređuje rizik od neispunjenja obaveze povezan s finansijskim instrumentom na datum izveštavanja s rizikom od neispunjenja obaveze povezanim s finansijskim instrumentom na datum početnog priznavanja i pri tome uzima u obzir sledeće kriterijume, koji upućuju na znatno povećanje kreditnog rizika nakon početnog priznavanja:

- potraživanje je u docnji preko 30 dana,
- došlo je do promene rejtinga za 2 ili više klase, za privredna društva, odnosno 2 kategorije po klasifikaciji NBS za banke, preduzetnike, jedinice lokalne samouprave i javna administrativna tela i 2 eksterna rejtinga za države i centralnu banku,

- potraživanje nije u statusu neizvršenja obaveza, ali je restrukturirano, i na osnovu kojih se potraživanje raspoređuje u nivo 2. Ispunjenost bilo kog kriterijuma je dovoljan uslov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2.

Ukoliko nije ispunjen ni jedan od navedenih kriterijuma potraživanje ostaje u nivou 1, odnosno smatra se da ovi finansijski instrumenti imaju nizak kreditni rizik, tj. nizak rizik neispunjenja obaveza. Dužnik je sposoban da u kratkom roku (o dospeću ili sa docnjom ne dužom od 30 dana) ispunji ugovorne obaveze u pogledu novčanih tokova, čiju sposobnost izmirenja obaveza nepovoljne promene privrednih i poslovnih uslova dugoročno mogu, ali i ne moraju umanjiti.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, utvrdi da je iznos

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Objektivni dokazi umanjenja vrednosti plasmana (Nastavak)

potraživanja po kome je docnja bila duža od 30 dana što je bio osnov za raspoređivanje potraživanja u nivo 2, u međuvremenu naplaćen, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1.

Ukoliko se prilikom naredne procene kvaliteta potraživanja, raspoređenog u nivo 2, u međuvremenu utvrdi kategorija čiji je nivo kvaliteta bolji, isti ili za jednu kategoriju lošiji u odnosu na momenat incijalnog odobrenja, potraživanje će biti premešteno iz nivoa 2 u nivo 1. Za potraživanja kod kojih se kao osnov za utvrđivanje kreditnog kvaliteta koriste finansijski izveštaji, za prelazak potraživanja iz nivoa 2 u nivo 1 osnov mogu biti samo zvanični finansijski izveštaji.

Potraživanje se raspoređuje u nivo 3 u slučaju da je potraživanje u statusu neizmirenja obaveza

Kriterijumi razvrstavanja potraživanja u grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka koristi sledeće metode grupisanja radi kolektivnog procenjivanja ispravke vrednosti /rezervisanja za kreditni gubitak:

- interne klase kreditnog rizika;
- vrsta plasmana;
- vrsta dužnika;
- urednost u izmirenju obaveza.

Parametri koje koristi za potrebe procene na grupnoj osnovi za grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika

Banka za procenu obezvređenja na grupnoj osnovi za potraživanja od privrednih društava koristi sledeće parametre:

- Stopa neizvršenja obaveza;
- Gubitak u slučaju nastupanja statusa neizvršenja obaveza;
- Vrednost izloženosti;

Stopa neizvršenja obaveza za svakog pojedinačnog klijenta izračunava se na osnovu klasifikacije pojedinačnog dužnika prema kreditnom riziku utvrđene primenom validiranog internog modela i služi za izračunavanje procenta ispravke vrednosti.

Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza izračunava se na osnovu utvrđene stope naplate po potraživanjima koja su dospela u neizvršenje obaveza na nivou ukupnih potraživanja Banke od pojedinačnih dužnika koji su dospeli u status neizvršenja obaveza. Za potrebe obračuna stope naplate izračunava se diskontovana vrednost naplaćenih potraživanja koja se stavlja u odnos sa ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u status neizvršenja obaveza, na nivou pojedinačnog dužnika. Naplaćena potraživanja se diskontuju na trenutak prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza.

Ukupnom vrednošću potraživanja koja su dospela u neizvršenje obaveza smatra se aktuelna knjigovodstvena vrednost potraživanja u trenutku prenosa potraživanja u status neizvršenja obaveza uvećana za knjigovodstvenu vrednost potraživanja koja dospevaju na naknadne datume nakon ulaska dužnika u status neizvršenja obaveza u periodu dok se dužnik nalazi u navedenom statusu. Stopa naplate koja se koristi u obračunu obezvređenja na kolektivnom nivou, predstavlja prosečnu stopu naplate na nivou portfolia ukupnih potraživanja od dužnika, koji su dospeli u status neizvršenja obaveza u definisanom periodu u odnosu na datum obračuna.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja

Prilikom procene obezvređenja na pojedinačnoj osnovi, iznosi koji se očekuju da će biti naplaćeni u budućnosti zavise od procene nadoknadivosti potraživanja. Mogući obim gubitka utvrđuje se na osnovu najsvježijih informacija. Procena nadoknadivosti potraživanja se vrši na osnovu faktora kao što su:

1. finansijski položaj dužnika (kreditna sposobnost) uključujući realističnu procenu, na osnovu finansijskih i poslovnih informacija, verovatnoće budućih novčanih tokova,
2. kvaliteta i realizacione fer vrednosti kolaterala, troškova u vezi sa realizacijom kolaterala,
3. urednosti u dosadašnjem servisiranju obaveza.

Na osnovu navedenih osnovnih, ali i ostalih raspoloživih informacija procenjuju se ukupni novčani tokovi od potraživanja koji određuju nadoknadivost potraživanja.

Prilikom ocene stepena obezvređenja Banka uzima u obzir sledeće elemente:

- Nefinansijske faktore koji mogu uticati na poslovanje dužnika (npr. karakter i kvalitet dužnika),
- Sposobnost otplate duga koja proističe iz profitabilnosti posla i likvidnosti kompanije,
- Kvalitet kolaterala koji osigurava potraživanje, kvalitet dokumentacije pomoću koje Banka realizuje teret na kolateralu i njegov pravni status,
- Opšta situacija u industriji i ekonomskom okruženju u oblasti aktivnosti dužnika,
- Kompletnost kreditne dokumentacije u kreditnom dosijeu,
- Prethodno iskustvo u ispunjenju obaveza prema Banci od strane dužnika.

Ukoliko se raspolaže sa dokumentima o mogućoj strukturi reprograma ili restrukturiranja potraživanja (usvojeni planovi restrukturiranja, ugovori o reprogramu/restrukturiranju, protokoli o naplati i sl.) procena nadoknadivosti može da se vrši na osnovu strukture otplate definisane ovim dokumentima ukoliko se na osnovu raspoloživih informacija može konstatovati da postoji značajna izvesnost da će se isti i realizovati. Ukoliko se ne radi o usvojenim i pravosnažnim dokumentima, na osnovu dobijenih informacija se vrši procena perioda za koji bi naplata u skladu sa istima mogla početi. Ukoliko su dokumenta usvojena, ali nisu pravosnažna, primenjuje se definisan minimalan period od datuma obračuna za koji se ne očekuje početak primene restrukturiranja u skladu sa predmetnim dokumentima.

Ukoliko naplata Banke zavisi od ishoda sudskog spora, obavezno se vrši, ili pribavlja od angažovanih zastupnika Banke, procena izvesnosti povoljnog ishoda istog za Banku i vremenskog perioda za završetak istog.

Ukoliko postoji očekivanje da plasman nije nadoknativ iz očekivanih novčanih tokova od plasmana, odnosno ukoliko postoji potreba i namera da se potraživanje naplati iz sredstava obezbeđenja (kolaterala) i očekivanje da će obezbeđenje po plasmanu biti aktivirano, u tom slučaju se procena visine obezvređenja po datom plasmanu vrši na osnovu diskontovanih vrednosti očekivanih novčanih tokova od realizacije obezbeđenja po potraživanjima od klijenta. Za Banku su prihvatljive tri metode procene tržišne vrednosti sredstava obezbeđenja: tržišni pristup, prihodovni pristup i troškovni pristup, s tim da tržišni pristup ima prioritet pri proceni vrednosti sredstva obezbeđenja. Ukoliko je ovaj pristup neprimenljiv ili neadekvatan, koristiće se prihodovni pristup, dok će se troškovni pristup koristiti samo u slučaju da su prethodna dva pristupa neprimenljiva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Ključni stavovi, pretpostavke i procene koje Banka primenjuje u postupku procene obezvređenja (Nastavak)

U cilju adekvatnog utvrđivanja obezvređenja prilikom naplate potraživanja iz kolaterala, Banka primenjuje očekivano vreme naplate iz kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala. Za specifične vrste kolaterala ili u slučaju postojanja informacija ili procene o mogućnosti realizacije kolaterala (ili procena mogućnosti) u drugačijim vremenskim periodima od definisanih minimalnih, utvrđivanje perioda realizacije kolaterala se vrši na osnovu procene.

Prilikom utvrđivanja očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala, za potrebe procene obezvređenja na pojedinačnom nivou, Banka primenjuje odgovarajuće faktore umanjenja vrednosti kolaterala u zavisnosti od vrste kolaterala, a na osnovu izvršene analize.

Pod nadoknativim (naplativim) iznosom potraživanja podrazumeva se sadašnja vrednost procenjenih očekivanih budućih priliva po datom plasmanu, a pod nominalnom knjigovodstvenom vrednošću plasmana (vrednosti izložene kreditnom riziku) podrazumeva se stanje potraživanja po osnovu glavnice, dospеле kamate, naknade i drugih potraživanja.

Prilikom obračuna ispravke vrednosti odnosno rezervisanja, ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekuju prilivi u dugom roku, obavezno se vrši diskontovanje očekivanih novčanih tokova u budućnosti. Diskontovanje se vrši diskontnom kamatnom stopom koja predstavlja najmanje efektivnu kamatnu stopu za očekivane ročnosti novčanih tokova svake kreditne izloženosti.

Ukoliko se radi o plasmanima kod kojih se očekivani novčani tokovi nalaze u okviru kratkog roka, svođenje očekivanih budućih novčanih tokova na sadašnju vrednost putem diskontovanja nije obavezno (ukoliko je efekat diskontovanja nematerijalan), već se obračun može vršiti na osnovu nominalne knjigovodstvene vrednosti.

Nemogućnost potpune naplate se meri gubitkom koji čini razliku između aktuelne knjigovodstvene vrednosti potraživanja i procenjene nadoknativne vrednosti potraživanja koja predstavlja sadašnju vrednost očekivanih budućih novčanih tokova od datog potraživanja, i evidentira se kao ispravka vrednosti potraživanja.

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja

Ukoliko se oceni da je postupak koji Banka vodi neefikasan, odnosno da se na osnovu raspoloživih sredstava obezbeđenja ne može očekivati naplata potraživanja vrši se direktni otpis potraživanja.

Uslov za direktni otpis potraživanja, odnosno isknjižavanje iz poslovnih knjiga, je izvršena ispravka vrednosti datog potraživanja u celokupnom iznosu, kao i da je od dana dospeća potraživanja proteklo najmanje dve godine.

U slučaju da se postupak naplate dospelih nenaplaćenih potraživanja i dalje vodi, a procenjuje se da je rezultat, kao i vreme naplate potraživanja neizvestan, može se, u skladu sa procenom nadležnih organizacionih delova, uputiti nadležnim odborima predlog za otpis potraživanja, a naročito u sledećim slučajevima:

- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u docnji preko tri godine;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na politiku otpisa potraživanja (Nastavak)

- potraživanje koje nije obezbeđeno materijalnim sredstvima obezbeđenja, ukoliko je dužnik u stečaju više od godinu dana;
- potraživanje koje je obezbeđeno hipotekom na nepokretnosti po osnovu kojeg je dužnik u docnji preko tri godine, ukoliko Banka u tom periodu nije otpočela postupak naplate iz sredstva obezbeđenja, niti je ostvarila naplatu od sadužnika, odnosno jemca;
- ostala potraživanja kod kojih postoje elementi koji ukazuju na otežanu naplatu (npr. potraživanja od dužnika koji je izbrisan iz registra privrednih subjekata, a nije nastavio da posluje putem statusne promene pripajanja, spajanja ili podele, potraživanja od preminulog fizičkog lica).

Informacije koji se odnose na prihode od kamate na obezvređena potraživanja i njihovo priznavanje

Banka prihode od kamata, od momenta obezvređenja finansijskog sredstva, priznaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Prihodi od kamata po osnovu kolektivno obezvređenih finansijskih sredstava priznaju se u umanjenom obimu, odnosno primenom efektivne kamatne sopte na amortizovanu (neto) vrednost istog. Amortizovana vrednost predstavlja iznos po kome se finansijsko sredstvo odmerava prilikom početnog priznavanja umanjen za isplate glavnice, uz dodavanje ili oduzimanje kumulirane amortizacije primenom metoda efektivne kamate za sve razlike između početnog iznosa i iznosa pri dospeću i uz oduzimanje svakog umanjenja po osnovu umanjenja vrednosti ili nenaplativosti.

Po osnovu individualno obezvređenih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti utvrđuje se efekat umanjenja iznosa obezvređenja istog koji se pripisuju isključivo protoku vremena od jednog do drugog izveštajnog perioda. Efekat umanjenja iznosa obezvređenja priznaje se kao prihod od kamata, a iskazuje se kao posebna pozicija u okviru istih, kao prihod po osnovu odmotavanja (unwinding). Promena iznosa obezvređenja je rezultat promena u očekivanim budućim novčanim tokovima gotovine od finansijskog sredstva bilo usled promene očekivanja u pogledu njihovog iznosa ili očekivanog trenutka naplate evidentiraće se kao prihod ili rashod od promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

Obračunata kamata na obezvređena finansijska sredstva:

- koja su utužena,
- za koja je kroz procenu obezvređenja utvrđeno potpuno obezvređenje,
- od dužnika koji se nalaze u procesu stečaja ili likvidacije,
- za koja procenjeni očekivani prilivi po uspostavljenim sredstvima obezbeđenja ne pokrivaju potraživanja po osnovu kamate (u iznosu dela kamate koji nije pokriven),
- za koja je ugovorima o restrukturiranju predviđen otpis potraživanja po osnovu kamate (u iznosu koji je predviđen za otpis),

predstavlja evidencionu kamatu i prenosi se u vanbilansnu evidenciju gde se nastavlja obračun i evidentiranje iste za interne potrebe Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja

U zavisnosti od konkretnih okolnosti organizaciona jedinica nadležna za restrukturirana potraživanja može predložiti nadležnim organima neki od mogućih oblika korektivnih mera kao vid restrukturiranja loših plasmana:

- bilateralni sporazum o restrukturiranju,
- multilateralni sporazum o restrukturiranju,
- sporazumno finansijsko restrukturiranje,
- unapred pripremljen plan reorganizacije,
- obična reorganizacija u stečaju,
- pripremanje i zaključivanje svih vrsta sporazuma i protokola u cilju zaštite ili unapređenja pozicija Banke,
- traženje potencijalnih kupaca za predmete obezbeđenja i drugu imovinu u vlasništvu dužnika i jemaca podobne za namirenje potraživanja Banke.

Za restrukturiranje potraživanja se Banka odlučuje, samo ukoliko utvdi da je dužnik sposoban da održi svoju poslovnu aktivnost u narednom periodu i da će u skladu sa planom restrukturiranja moći da izvršava svoje obaveze. Mere restrukturiranja ne smeju se koristiti za privremeno ili trajno prikrivanje stvarnog nivoa rizika potraživanja koja su restrukturirana.

Ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se detaljna analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, plana konsolidacije finansijskog stanja i operativnog poslovanja dužnika, a ukoliko je predviđena promena vlasničke strukture, onda je i plana konsolidacije vlasničke strukture, projekcije novčanih tokova za period od tri godine, ili kraći period ukoliko je plan restrukturiranja na kraći rok od tri godine.

Pored prethodno navedenog vrši se i procena ostvarivosti predloženog plana restrukturiranja, efekata i prednosti restrukturiranja i sačinjava novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja.

Kada su u pitanju izloženosti prema fizičkim licima, ukoliko je planom korektivnih mera predviđeno restrukturiranje kao korektivna mera, vrši se, u smislu zakona kojim se uređuje zaštita korisnika finansijskih usluga, ispitivanje da li je restrukturiranje ekonomski opravdano, analiza razloga koji su doveli do finansijskih poteškoća dužnika, efekata i prednosti izabrane mere restrukturiranja i izrađuje novi plan otplate koji će biti osnov daljeg praćenja sprovođenja plana restrukturiranja. Tokom izveštajnog perioda Banka je restrukturirala potraživanje od 6 fizičkih lica i jednog pravnog lica.

Procedurom za Praćenje naplate potraživanja, identifikacija i upravljanje problematičnim izloženostima definisano je da Odeljenje upravljanja lošim plasmanima prati plan restrukturiranja, o čemu izveštava Izvršni odbor u okviru kvartalnih izveštaja.

U odnosu na prethodni period dopunjena su interna akta Banke u skladu sa izmenama regulative Narodne banke Srbije vezano za upravljanje problematičnim izloženostima.

Ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja restrukturirana potraživanja će se procenjivati na individualnom nivou.

Da bi potraživanje izašlo iz kategorije restrukturiranog potreban je period od najmanje dve godine od dana restrukturiranja, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.1. Kreditni rizik i kvalitet aktive (Nastavak)

Informacije koji se odnose na restrukturirana potraživanja (Nastavak)

- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Kvantitativni pokazatelji kvaliteta aktive prikazani su u napomeni broj 35. Dodatne informacije koje se odnose na kvalitet aktive objavljuju se u Godišnjem izveštaju o Objavljivanje podataka i informacija banke, u skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni glasnik 103/2016), koji je dostupan na zvaničnoj internet prezentaciji Banke.

5.2. Rizik likvidnosti

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da o roku izvršava dospеле obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti priliva i odliva sredstava. Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Banke. Izvršni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za likvidnost i solventnost Banke. Odbor za uravljanje aktivom i pasivom Banke obezbeđuje da Banka ima definisane sve potrebne sisteme i kontrole kako bi obezbedila neophodnu likvidnost.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja - krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke. Ukoliko indikatori ranog upozorenja pokazuju negativne tendencije, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan da razmotri da li su vrednosti pokazatelja takve da ukazuju na krizu i u zavisnosti od procene intenziteta i roka trajanja poremećaja, utvrđuje korektivne mere kojima će se uticati na poboljšanje likvidnosti. Ukoliko se proceni da su poremećaji takvi da ukazuju na nastupajuću krizu likvidnosti, Izvršni odbor odlučuje o potrebi za proglašavanjem krize likvidnosti i formiranjem Kriznog tima. U toku krize likvidnosti Krizni tim za upravljanje likvidnošću ima ključnu ulogu i odgovornost u planiranju, upravljanju, koordiniranju i davanju zadataka u kriznim situacijama na nivou Banke.

Banka je izložena dnevnim obavezama za dostupnim novčanim sredstvima iz transakcionih depozita, tekućih računa, dospelih depozita i povlačenja kredita. Banka nema potrebu da zadržava novčana sredstva da bi izašla u susret svim ovim potrebama, procenjujući da se minimalni nivo reinvestiranja dospelih sredstava može sa sigurnošću predvideti. Usaglašena i kontrolisana neusaglašenost dospeća i obaveza su fundamentalne za upravljanje likvidnošću. Nije uobičajeno da se uvek i u potpunosti usaglaise, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređeni period i da su različite vrste. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

Raznovrsnost depozita po broju i vrsti deponenata, kao i prethodno iskustvo Banke, pružaju dobar razlog da rukovodstvo veruje da depoziti predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja Banke.

Kod upravljanja strukturnim rizicima Banka posebnu pažnju pridaje riziku likvidnosti i kamatnom riziku u delu bilansa koji se ne vrednuje po fer vrednosti. Upravljanje rizikom likvidnosti bazira se na održavanju potrebnih rezervi likvidnosti, poštovanju strukturnih limita i propisanim postupcima u slučaju nastupanja krize likvidnosti. Banka kontinuirano drži adekvatan nivo sredstava vezanih u plasmanima koji se mogu lako konvertovati u gotovinu u slučaju nepredviđenih potreba.

Likvidnost potrebna za plaćanje iznosa po izdatim garancijama i akreditivima na poziv je značajno manja od iznosa preuzetih obaveza jer Banka u pravilu ne očekuje da treća strana povuče iznose prema sklopljenim ugovorima. Ukupni ugovoreni iznos preuzetih obaveza kreditiranja na dan bilansa ne predstavlja nužno buduće potrebne novčane tokove, jer će mnoge od preuzetih obaveza isteći ili biti raskinute bez potrebe njihovog finansiranja.

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije. Izloženost Banke riziku likvidnosti prikazana je u Napomeni 37.

5.3. Tržišni rizici

Banka preuzima tržišne rizike koji predstavljaju rizike fluktuacije u novčanim tokovima finansijskih instrumenata usled promena faktora tržišnih rizika, koji obuhvataju promene deviznih kurseva, cena finansijskih instrumenata i drugo.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti. Fer vrednošću se smatra cena na zatvaranju trgovanja kotirana od strane berze ili data provider-a. Ukoliko Banka ne može vrednost pozicija da iskaže po fer vrednosti Banka koristi alternativne metode za vrednovanje. Bankarska knjiga primarno obuhvata sredstva i obaveze iz aktivnosti komercijalnog bankarstva i poslovanja sa stanovništvom.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija

VaR predstavlja statistički zasnovanu procenu potencijalnog gubitka na trenutnom portfoliju koji proizilazi iz negativnih efekata promena cena na tržištu. On iskazuje maksimalni neočekivani gubitak, sa definisanim nivoom pouzdanosti u definisanom periodu vremena.

U pogledu tržišnih rizika pozicija u knjizi trgovanja Banka primenjuje period predviđanja 10 dana i podrazumeva da kretanja na tržištu u periodu predviđanja neće odstupati od uočenih trendova na osnovu podataka o kretanjima na tržištu u prethodnom periodu od 250 radnih (trgovačkih) dana. Kvalitet VaR modela se kontinuirano ispituje kroz proces testiranja unazad uz evidenciju izuzetaka i ispitivanje razloga, kao i sprovođenje redovne interne validacije modela.

Obzirom da VaR ne predstavlja maksimalni mogući gubitak, Banka primenjuje i stres testove koji kvantifikuju izloženost ekstremnijim tržišnim kretanjima u odnosu na normalne, prikazane u VaR vrednostima. Oni omogućavaju sagledavanje širokog spektra mogućih ishoda radi percepcije slabih tačaka Banke. Scenariji su okrenuti predviđanju budućih promena na makro nivou i sastoje se od različitih kombinacija potencijalnih tržišnih događaja koji odlikavaju verovatna buduća kretanja na tržištu.

a) Devizni rizik

Devizni rizik podrazumeva izloženost Banke riziku promene kursa stranih valuta u slučaju neuravnotežene devizne pozicije kao i u slučaju neuravnotežene pozicije pojedinačnih valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kursa i kursa stranih valuta u odnosu na dinar kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost clijenata da vraćaju kredite u deviznom znaku.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kursa na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

a) Devizni rizik (Nastavak)

U upravljanju deviznim rizikom Banka teži:

- kontinuiranom održavanju usklađenosti likvidnih sredstava u dinarima i drugim valutama, na način da Banka izvršava svoje obaveze i finansira poslovanje u normalnim uslovima, s tim da ima definisane aktivnosti za vanredne okolnosti u slučaju krize likvidnosti;
- predviđanju potreba Banke za likvidnim sredstvima u svakoj od vodećih valuta, kako bi se izbegle situacije u kojima je neophodna hitna konverzija jedne valutu u drugu, po visokoj ceni;
- praćenju ekonomskih trendova i tržišnih kretanja koja mogu imati za posledicu nepovoljna kretanja deviznog kursa i adekvatno usklađivanje stanja pojedinačnih valuta;
- konstantnoj zaštiti reputacije Banke kao pouzdane i profesionalne institucije, uz održavanje finansijskog potencijala i sposobnosti da odoli potresima na tržištu;
- usklađenosti poslovanja sa propisanim uslovima.

Merenje, praćenje i kontrola deviznog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz najznačajnijih promenljivih veličina:

- makroekonomsko okruženje;
- promene kamatnih stopa na finansijskim tržištima, za svaku valutu pojedinačno;
- promene deviznih kurseva u međusobnim odnosima vodećih valuta od značaja za Banku;
- strukturu sredstava i obaveza u svakoj valuti pojedinačno i međusobnu uskladenost u različitim valutama;
- procenu potražnje za kreditima i depozitima po svakoj valuti pojedinačno;
- tržišne mogućnosti za devizne usluge;
- komparativne trendove.

Banka, pored praćenja usklađenosti pokazatelja deviznog rizika na dnevnom nivou, takođe vrši i praćenje vrednosti pod rizikom (Value at Risk - VaR) deviznog rizika koji se nalazi u bilansima Banke radi sagledavanja neočekivanih gubitaka pod normalnim uslovima na tržištu. Banka takođe, radi sagledavanja uticaja ekstremnih kretanja na tržištu vrši ispitivanja stresnih scenarija promena na tržištu i njihov uticaj na izloženost Banke deviznom riziku.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke. Sistem limita obezbeđuje granice za nivo prihvatljivog deviznog rizika za Banku i osigurava da prelazak limita bude evidentiran i razmatran od strane nadležnih tela u Banci.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom najmanje jednom nedeljno na redovnim sednicama, a po potrebi i na vanrednim sednicama upravlja deviznim rizikom na bazi kupoprodaje deviza od strane komitenata, kao i plana plasiranja sredstava od strane kreditnog odeljenja, a za koje je planirano ugovaranje valutne klauzule kao instrumenta zaštite. Na bazi ovih informacija Odbor donosi odluke o kupovini ili prodaji deviza, kao i o arbitražama deviza radi upravljanja dugim ili kratkim pozicijama u pojedinim valutama.

Izloženost Banke riziku od promena kurseva stranih valuta prikazana je u Napomeni 39.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.3. Tržišni rizici (Nastavak)

b) Cenovni rizik

Cenovni rizik je rizik fluktuacije tržišnih cena hartija od vrednosti, koje će uticati na fer vrednost ulaganja i ostalih izvedenih finansijskih instrumenata. Primarna izloženost Banke cenovnom riziku, proizlazi iz portfolia plasmana koji su raspoloživi za prodaju. Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti - finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom.

Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija. Banka je izložena cenovnom riziku kroz promene u cenama hartija od vrednosti u koje je plasirala sredstva radi ostvarivanja dobiti iz razlike u cenama.

Politika Banke je da ograniči maksimalni očekivani gubitak u kratkim vremenskim periodima posmatranja, a radi maksimizacije prinosa na plasmane izložene cenovnom riziku. Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjena za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanj.

Ispitivanje stresnih udara podrazumeva dve grupe testova:

- Analiza scenarija (kombinacija stresnih udara koji proizvode maksimalni gubitak - najgori scenario),
- Analiza stresnih udara (analiziranje značajne promene jednog od faktora rizika koji utiču na VaR i potencijalni gubitak)

Primena scenarija koje je Banka predefinisala podrazumeva reevaluaciju portfolia, odnosno utvrđivanje potencijalnih dobitaka ili gubitaka, kao i mera rizika (VaR) nakon analiziranih promena vrednosti faktora.

Izloženost Banke cenovnom riziku prikazana je u Napomeni 40.

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi

Rizik od promene kamatnih stopa nastaje usled mogućnosti da će promene kamatnih stopa uticati na buduću vrednost finansijskih instrumenata koji se vode u bankarskoj knjizi Banke. Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope, odnosno rokova promene kamatnih stopa sredstva i obaveza na koje su ugovorene promenjive kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije prati se na nivou Odbora za upravljanje aktivom i pasivom čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita. S obzirom na okruženje i okolnosti u kojima posluje, Banka primenjuje konzervativan i ekonomičan pristup u upravljanju kamatnim rizikom.

Banka je izložena raznim oblicima kamatnog rizika, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tok gotovine. Kamatne marže mogu da se povećaju kao rezultat ovih promena, ali u isto vreme mogu da se smanje i izazovu gubitak u slučaju neočekivanih kretanja.

Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi definiše da se kamatne stope utvrđuju na različitom nivou u zavisnosti od rizika plasmana, roka plasiranja, sredstava obezbeđenja uredne otplate kredita, dinarskog ili deviznog iskaza kredita i slično.

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje nematerijalno značajan. Sredstva i obaveze u Napomeni 43a su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu. Sagledavanje izloženosti Banke kamatnom riziku u aktivnostima koje se evidentiraju u bankarskoj knjizi, vrši se kroz analizu uticaja promene kamatnih stopa na finansijski rezultat i vrednost kapitala Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promene kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, obzirom na mesečno usklađivanje kamate kod većine kredita i depozita.

Kod upravljanja kamatnim rizikom Banka određuje prihvatljivu izloženost u pogledu osetljivosti neto prihoda od kamata (perspektiva zarade) i osetljivosti ekonomske vrednosti kapitala (perspektiva ekonomske vrednosti).

Operativne mere za upravljanje kamatnim rizikom koje Banka primenjuje, obuhvataju definisanje:

- raspona između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa;
- minimalne i optimalne kamatne marže;
- reperne kamatne stope; i
- izmene strukture kamatno osetljive aktive i pasive.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.4. Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Pregled kamatnih stopa na godišnjem nivou koje je Banka ugovarala za osnovne finansijske instrumente u 2019. godini dat je u sledećoj tabeli:

	<u>U dinarima</u>	<u>U stranoj valuti</u>
Aktiva		
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	0.75%-1.25%	-
Oročeni depoziti kod inostranih banaka (USD)	-	1.45% - 2.25%
Oročeni depoziti kod domaćih banaka (EUR)	-	0.02% - 0.12%
Oročeni depoziti kod domaćih banaka (RSD)	1.03% - 2.60%	-
Deponovani višak likvidnih sredstava	1.00% - 1,75%	-
Kreditni plasirani komitentima do jedne godine	5.00%-21.70%	5.50
Kreditni plasirani komitentima preko jedne godine	5.50%-8.00%	-
Eskont faktura	5.00%-11.35%	6.17%-7.44%
Eskont menica	5.53%-10.03%	-
Pasiva		
Transakcioni depoziti stanovništva	0,00-1.00%	0.10%-0.30%
Transakcioni depoziti pravnih lica	0.4%-3.10%	-
Oročeni depoziti banaka do jedne godine	3.55%-4.25%	-
Oročeni depoziti stanovništva do jedne godine	2.00%-3.80%	0.01%-2.00%
Oročeni depoziti stanovništva preko jedne godine	4.00%-4.25%	1.40% - 2.30%
Oročeni depoziti pravnih lica do jedne godine	0.15% - 5.00%	0.10% - 2.30%
Oročeni depoziti pravnih lica preko jedne godine	-	1.70%-1.80%

Izloženost Banke riziku od promena kamatnih stopa prikazana je u Napomeni 38.

5.5. Rizici koncentracije izloženosti banke

U 2019. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Rizici koncentracije izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

U skladu sa procedurama o upravljanju rizicima, utvrđuju se limiti, odnosno koncentracija plasmana po pojedinim licima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom, kao i agregatni limiti na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka ima definisane interne pokazatelje i limite izloženosti riziku koncentracije izloženosti i ovaj rizik procenjuje i u sklopu procena interne procene adekvatnosti kapitala Banke.

Upravni odbor navedenim merama nastoji da obezbedi usklađenost izloženosti Banke sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja banke, obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Odeljenje upravljanja rizicima prati ulaganja Banke i obaveštava Upravni odbor i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

5.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka vodi politiku upravljanja ovim rizikom na način da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene kategorizacije i utvrđivanjem limita izloženosti prema zemljama na osnovu usvojenih merila rizičnosti, odnosno na osnovu utvrđenog rejtinga zemlje, kao i primenom prihvatljivih sredstava ublažavanja datog rizika.

Jedan od značajnih segmenata operativnog upravljanja rizikom zemlje predstavlja i utvrđivanje limita izlaganja Banke grupi zemalja i svakoj pojedinačnoj zemlji. Limit izloženosti se odnosi na sve transakcije sa kompanijama u ovoj zemlji. Limiti izloženosti se utvrđuju za sve zemlje kategorizovane prema internom sistemu kategorizacije koji je Banka razvila.

Izloženost Banke riziku zemlje prikazana je u Napomeni 41.

5.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnost upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka meri izloženost operativnom riziku u skladu sa zakonskim odredbama i odlukama Narodne banke Srbije. U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koja se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka upravlja operativnim rizikom na način da minimizira uticaj negativnih i neuspešnih unutrašnjih procesa, ljudi i sistema ili spoljnih događaja na finansijski rezultat Banke. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.8. Operativni rizik (Nastavak)**

U toku 2019. godine u Bazi operativnih gubitaka nisu evidentirani stvarni kvantifikovani operativni gubici (isključujući potencijalne nekvantifikovane gubitke čiju vrednost nije moguće adekvatno utvrditi) .

5.9. Upravljanje kapitalom

Banka je usvojila Strategiju upravljanja kapitalom koja predstavlja stalni proces utvrđivanja i održavanja visine i strukture kapitala najmanje na propisanom, odnosno odgovarajućem nivou, kao i jasno razumevanje realnih potreba Banke za kapitalom.

Strategija upravljanja kapitalom ima za primarni cilj obezbeđenje i održavanje nivoa i strukture regulatornog i internog kapitala koja može da podrži očekivani rast plasmana, budućih izvora sredstava i njihovog korišćenja, politiku dividendi, kao i sve promene iznosa kapitala Banke.

Strateški ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za usklađenost sa minimalnim regulatornim zahtevima za kapitalom u skladu sa propisima Narodne banke Srbije;
- obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala za podršku sklonosti Banke za preuzimanje rizika i zadovoljenje potreba za internim kapitalom;
- obezbeđenje mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja, uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- obezbeđenje jake kapitalne osnove, kao podrške daljem, dugoročno održivom, razvoju poslovanja Banke;
- alokacija kapitala u skladu sa strateškim ciljevima Banke, uključujući optimizaciju prinosa na interni i regulatorni kapital.

Planiranje kapitala Banke ima za cilj da se osigura adekvatan kapital pod promenjivim makroekonomskim uslovima, kao stratejski resurs, za podršku Banke u ostvarenju njenog stratejskog poslovnog plana. Planom kapitala, Banka konkretizuje i precizira sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala, te utvrđuje vremenski horizont za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih faktora i promenu smera ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Banka da zadovoljava kapitalne zahteve u narednom periodu, relevantna ograničenja vezana za kapital, kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja i
- održala kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja.

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni novčani iznos kapitala od EUR 10 miliona;
- Koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 103/2016 i 103/2018), utvrđena je politika izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje:

- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke;
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koj predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke.

Banka je dužna da pokazatelje adekvatnosti kapitala održava na nivoima koji nisu niži od:

- 4,5%, za pokazatelj osnovnog akcijskog kapitala banke;
- 6%, za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 8%, za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala. Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom koristi standardizovani pristup. Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala i odbitnih stavki. Osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)**

Osnovni akcijski kapital Banke čine sledeći elementi, umanjeni za elemente odbitnih stavki:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8. Odluke;
- pripadajuće emisione premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući goodwill, umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- Negativan iznos dobijen obračunom u skladu sa tačkom 134. Odluke za banke koje su dobile saglasnost za primenu IRB pristupa;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. i 20. Odluke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu sa tačkom 19. Odluke;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder;
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke.

Kapital Banke u celosti se sastoji od osnovnog akcijskog kapitala banke i odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.9. Upravljanje kapitalom (Nastavak)

Odlukom o adekvatnosti kapitala utvrđeni su zaštitni slojevi kapitala i to:

- zaštitni sloj za očuvanje kapitala;
- kontraciklični zaštitni sloj kapitala;
- zaštitni sloj kapitala za globalno sistemski značajnu banku;
- zaštitni sloj kapitala za sistemski značajnu banku i
- zaštitni sloj kapitala za strukturni sistemski rizik.

Banka je na dan 31.12.2019. godine utvrdila zaštitne slojeve za očuvanje kapitala i za strukturni sistemski rizik. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala utvrđen je u visini od 2.5% rizične aktive Banke, dok je zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik utvrđen u visini od 3% ukupnih deviznih i devizno indeksiranih plasmana odobrenih privredi i stanovništvu u Republici Srbiji.

Kapitalni zahtevi za pokriće kreditnog, tržišnih i operativnog rizika i obračun pokazatelja adekvatnosti kapitala utvrđuju se u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke. Obračun zahteva za kapital za pokriće kreditnog rizika utvrđuje se na osnovu kreditnim rizikom ponderisane aktive.

Kreditnim rizikom ponderisana aktiva predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Za potrebe obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive, na pozicije bilansne aktive i vanbilansnih stavki primenjuju se prilagođavanja vrednosti tih pozicija ili odgovarajućih pondera, a kroz tehnike ublažavanja, čija je primena definisana Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Kapitalni zahtev za tržišne rizike jednak je zbiru kapitalnih zahteva za poslovne aktivnosti iz knjige trgovanja, odnosno kapitalnog zahteva za cenovni rizik i kapitalnih zahteva za devizni rizik. Kapitalni zahtev za cenovni rizik se utvrđuje za pozicije u vidu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i to po osnovu opšteg i specifičnog rizika tih pozicija knjige trgovanja. Kapitalni zahtev za devizni rizik utvrđuje se na osnovu neto otvorene devizne pozicije Banke.

Banka sprovodi formalizovan i dokumentovan proces interne procene adekvatnosti kapitala, odnosno utvrđuje iznos i raspodelu internog kapitala. Postupak procenjivanja adekvatnosti internog kapitala Banke je sastavni deo sistema upravljanja Bankom koji će se na kontinuiranoj osnovi sprovoditi u skladu sa Strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom Banke. Uključuje redovno utvrđivanje, merenje i praćenje svih evidentiranih rizika koji mogu imati negativan uticaj na postizanje ciljeva Banke, uključujući strategiju upravljanja rizicima, politike upravljanja rizicima i u skladu sa tim sklonost za preuzimanje rizika.

Struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala prikazani su u Napomeni 44.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)**5.10. Pravična (fer) vrednost**

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove. Shodno tome, rukovodstvo Banke smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Banke predstavlja cenu na zatvaranju.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primer derivati kojima se trguje na nezvaničnoj berzi) utvrđuje se različitim tehnikama procene. Banka primenjuje različite metode i utvrđuje pretpostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum bilansa stanja. Kotirane tržišne cene ili kotirane cene dilera za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze.

Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata. Fer vrednost svopa kamatne stope preračunava se kao sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova. Fer vrednost terminskih deviznih ugovora utvrđuje se primenom kotiranih tržišnih kurseva na dan bilansa stanja.

Pretpostavlja se da nominalna vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

5. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA (Nastavak)

5.10. Pravična (fer) vrednost

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovornih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Banci na raspolaganju za slične finansijske instrumente.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5.11. Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

6. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi od kamata		
<i>Kredit i depoziti</i>		
Narodna banka Srbije	24,122	15,831
Domaće banke i druge finansijske organizacije	23,248	8,272
Strane banke	709	1,130
Privredna društva	340,482	271,486
Javna preduzeća	52,108	28,154
Javni sektor	-	8
Stanovništvo	39,660	37,097
Ostalo	7,005	1,869
<i>Kamata na hartije od vrednosti i ostale plasmane</i>		
Repo poslovi i blagajnički zapisi	475	4,720
Eskont menica	128,060	158,138
Obveznice	24,726	23,397
Faktoring	209,248	137,919
Ostalo	186	46
Ukupno	850,030	688,066
Rashodi od kamata		
Banke i druge finansijske institucije	1,537	3,251
Privredna društva	36,580	25,019
Javna preduzeća	75,336	13,318
Stanovništvo	45,374	37,075
Javni sektor	53,509	45,761
Strana lica	267	211
Drugi komitent	15,081	8,014
Ukupno	227,684	132,648
Dobitak po osnovu kamata	622,346	555,418

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi od naknada i provizija		
- naknade za usluge platnog prometa (osim stanovništva)	57,896	43,915
- naknade po osnovu faktoringa	-	-
- naknade za izdate garancije i ostala jemstva	67,905	51,307
- naknade po poslovima sa stanovništvom	16,119	15,477
- naknade po osnovu eskonta menica	-	-
- ostale naknade za bankarske usluge	4,406	4,019
Ukupno	146,326	114,718

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (Nastavak)

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Rashodi naknada i provizija		
Naknade za usluge platnog prometa:		
- u zemlji	2,789	3,462
- u inostranstvu	9,503	7,249
Ostale naknade i provizije	9,117	6,040
Ukupno	21,409	16,750
Dobitak po osnovu naknada i provizija	124,917	97,968

8. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi od promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	289
Rashodi od promene fer vrednosti finansijskih instrunebata	-	(25)
Ukupno	-	264

9. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	-	-
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	(26)	-
Ukupno	(26)	-

10. NETO PRIHODI / (RASHODI) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi od kursnih razlika	215,289	195,954
Prihodi od efekata ugovorene valutne klauzule	9,158	19,182
Rashodi od kursnih razlika	(182,079)	(167,391)
Rashodi i efekata ugovorene valutne klauzule	(23,801)	(22,184)
Neto (rashodi) / prihodi od kursnih razlika	18,567	25,561

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

11. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi pd promene vrednosti	606	9,074
Rashodi od promene vrednosti	(1,297)	(1,119)
Ukupno	(691)	7,955

12. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREDENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

a) Knjiženja na teret rezultata

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- gotovina i sredstva kod centralne banke	79	34
- hartije od vrednosti	6,679	11,291
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	25,082	15,729
- krediti i potraživanja od komitenata	470,200	444,053
- ostala sredstva	2,313	563
	504,353	471,670
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 11 b)	16,878	17,491
Rashodi otpisa neneplativih potraživanja	1	1
Ukupno	521,232	489,162
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- gotovina i sredstva kod centralne banke	52	20
- hartije od vrednosti	8,017	5,558
- krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	25,383	13,626
- krediti i potraživanja od komitenata	430,706	404,079
- ostala sredstva	3,551	48,069
	467,709	471,352
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 11 b)	19,865	10,473
Prihodi od otpisa nenaplativih potraživanja	3,256	10,033
Ukupno	490,830	491,858
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(30,402)	2,696

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

12. NETO PRIHODI PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (Nastavak)

b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana i rizične vanbilansne aktive

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (Napomena 19)	Hartije od vrednosti (Napomena 20)	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Kredit i Potraživanja od banaka i drugih. Fin. organizacija (Napomena 21)	Kredit i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	Ostala sredstva (Napomena 26)	Vanbilansna aktiva (Napomena 29)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2018. godine	-	-	4,056	8,869	261,319	1,156	12,785	288,185
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 12(a))	34	11,291	-	15,729	444,053	563	17,491	489,161
Kursne razlike	(1)	769	-	(4)	(398)	(16)	(3)	347
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 12(a))	(20)	(5,558)	-	(13,626)	(404,079)	(48,069)	(10,473)	(481,825)
Prva primena msfi 9	18	325	-	(1,098)	62,618	(138)	1,852	63,577
Ostalo	-	-	(4,056)	-	(137,002)	48,448	-	(92,610)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine.	31	6,827	-	9,870	226,510	1,944	21,652	266,834
Obezvređenje i rezervisanja u toku perioda (Napomena 12(a))	79	6,679	-	25,082	470,200	2,313	16,878	521,231
Kursne razlike	1	175	-	(14)	650	(3)	-	809
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 12(a))	(52)	(8,017)	-	(25,383)	(430,706)	(3,552)	(19,865)	(487,574)
Ostalo	-	-	-	-	1,525	-	2,998	4,523
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	60	5,664	-	9,555	268,178	702	21,663	305,822

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

13. NETO DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA INVESTICIJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA I ZAJEDNIČKE PODUHVAŤE

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Dobici po osnovu prodaje investicija u pridružena društva	-	9,994
Dobici po osnovu prodaje investicija u pridružena društva	-	-
Ukupno	-	9,994

14. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi od zakupnina	15,841	19,172
Prihodi od dividende	34	138
Ostali prihodi	6,068	7,007
Ukupno	21,943	26,318

15. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Troškovi neto zarada i naknada	(172,750)	(176,642)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(66,746)	(68,818)
Ostali lični troškovi	(17,087)	(13,226)
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	(442)	(360)
Neto prihodi/rashodi rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore	1,385	(3,094)
Neto prihodi/rashodi rezervisanja za penzije i dr. rezervisanja za zaposlene	(531)	(941)
Ukupno	(256,171)	(263,081)

16. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Troškovi amortizacije:		
- osnovnih sredstava (Napomena 25)	31,589	27,554
- nematerijalne imovine (Napomena 25)	5,261	2,917
Ukupno	36,850	30,471

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

17. OSTALI PRIHODI

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Prihodi od smanjenja obaveza	8,990	121,662
Prihodi od sticanja imovine	-	155,213
Ostali prihodi	<u>3,684</u>	<u>2,085</u>
Ukupno	<u>12,675</u>	<u>278,959</u>

18. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	57,082	56,469
Proizvodne usluge	79,786	59,941
Ostali nematerijalni troškovi	60,401	52,361
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	1,524	4,964
Materijal i energija	24,501	25,749
Troškovi reprezentacije	7,604	6,720
Premije osiguranja	31,536	27,684
Ostali rashodi	<u>24,935</u>	<u>21,544</u>
Ukupno	<u>287,368</u>	<u>255,431</u>

19. POREZ NA DOBITAK**a) Komponente poreza na dobitak**

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Tekući porez	-	-
Odložen poreski prihod / (rashod)	<u>(3,607)</u>	<u>9,179</u>
Ukupno	<u>(3,607)</u>	<u>9,179</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

19. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Dobitak pre oporezivanja	188,993	456,100
Efekte na odložene poreske prihode/rashode kroz bilans uspeha	(5,628)	(201)
Efekte na rashode koji se priznaju u poreskom bilansu	(14,536)	(2,186)
Efekte na rashode koji se ne priznaju u poreskom bilansu	3,481	3,834
Efekte na prihod od kamata po osnovu dužničkih HOV čiji je izdavalac RS, NBS ili lok.samouprava	(14,868)	(18,633)
Efekte na prihode koji umanjuju poresku osnovicu	-	(12,715)
Efekte po osnovu dividendi	(34)	(138)
Poreska osnovica	157,586	426,060
Porez na dobit	-	-
Umanjenje po osnovu poreskog gubitka iz ranijih godina	157,586	426,060
Obračunati porez	-	-
Efektivna stopa poreza na dobitak	0.00%	0.00%

c) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove, na privremene razlike nastale po osnovu revalorizacije osnovnih sredstava kao i na privremene razlike po osnovu neplaćenih poreza koji se priznaju u narednom periodu. Promene na odloženim poreskim obavezama u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Stanje na dan 1. Januara	115,896	125,075
Efekat privremenih razlika evidentiran u korist/(na teret) bilansa uspeha	3,607	(9,179)
Efekat privremenih razlika evidentiran u okviru bilansa stanja	-	-
Stanje na dan 31. decembra	119,503	115,896

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	31.12.2019	U hiljadama dinara 31.12.2018.
Gotovina i sredstva kod centralne banke		
Tekući račun	63,769	56,854
Blagajna:		
- u dinarima	353,546	51,556
- u stranoj valuti	639,917	131,080
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS	3,050,000	1,400,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	19,754	271,559
Razgraničena potraživanja za kamatu od NBS	35	446
Gotovina i sredstva kod centralne banke bruto	4,127,021	1,911,495
Minus ispravka vrednosti (Napomena 12b)	(60)	(31)
Stanje na dan 31. decembra	4,126,961	1,911,464

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014 i 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim obaveza indeksiranih valutnom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj tekući račun. Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica, a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita i na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hov i za druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Izuzetno od ovoga, Banka obaveznu rezervu ne obračunava na: iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije; obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije; subordinirane obaveze koje su uključene u obračun dopunskog kapitala banke u skladu sa odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke; dinarske i devizne obaveze po osnovu sredstava koje banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države, odnosno međunarodne finansijske organizacije i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno vlasnika tih sredstava ili neposredno uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži. Radi očuvanja i jačanja stabilnosti finansijskog sistema Republike Srbije, Izvršni odbor Narodne banke Srbije može da odluči da banka u određenom periodu ne obračunava obaveznu rezervu na ukupne obaveze ili na deo obaveza, i to naročito u slučaju restrukturiranja banke u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke i/ili kada se oceni da banka ima probleme s likvidnošću.

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2018. godine 5%); i
- po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2018. godine 0%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2018. godine 38%); i
- 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2018. godine 30%).

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve. Na dan 31. decembra 2019. godine obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je 928,801 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine 659,062 hiljada dinara) i bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u toku 2019. godine kretala se u visini od 0.75% do 1.25% na godišnjem nivou (2018 godine od 1.25% do 1.75% godišnje).

Banka nije koristila navedena sredstva rezerve u svrhe održanja likvidnosti u toku 2019. godine.

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015, 102/2015 i 76/2018), Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarskom mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, na druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2018.godine 20%)
- po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana, a izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2018. godine 13%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir:

- 62% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2018. godine 62% i
- 70% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2018 godine 70%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije. Izuzetno od ovoga, banke kod kojih bi, zbog izdvajanja devizne obavezne rezerve u evrima, pokazatelj deviznog rizika odstupao od onog koji je propisan Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje upravljanje rizicima, mogu deviznu obaveznu rezervu izdvajati i u SAD dolarima. Prosečno dnevno stanje devizne obavezne rezerve izdvojene u SAD dolarima preračunava se u evre primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, odnosno 17-tog u mesecu. Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-tog u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-tog u mesecu do 17-tog u narednom mesecu. Obračunatu deviznu obaveznu rezervu koja je na dan 31. decembra 2019. godine iznosila 5,639 hiljada evra (31. decembar 2018. godine: 5,264 hiljada evra), Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene (dinarske i devizne) obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu. Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Na dan 31. decembra 2019. godine devizna obavezna rezerva Banke u stranoj valuti bila je usklađena sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije.

Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava plasiranih kod Narodne banke Srbije je u toku 2019. godine iznosila je 1,75% na godišnjem nivou. Prosečna kamatna stopa na repo transakcije sa blagajničkim zapisima Narodne banke Srbije se u toku 2019. kretala u rasponu od 1,01% do 2,38% na godišnjem nivou.

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
U dinarima		
Tekući i žiro računi	63,769	56,854
Gotovina u blagajni	<u>353,546</u>	<u>51,557</u>
	<u>417,315</u>	<u>108,411</u>
U stranoj valuti		
Devizni računi	1,389,438	667,194
Gotovina u blagajni	<u>639,917</u>	<u>131,080</u>
	<u>2,029,355</u>	<u>798,274</u>
Ukupna gotovina	<u>2,446,670</u>	<u>906,685</u>
Minus Ispravka vrednosti deviznih računa	<u>(3,474)</u>	<u>(1,669)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2,443,196</u>	<u>905,016</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

21. HARTIJE OD VREDNOSTI

U hiljadama dinara

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
U dinarima:		
Hov po fer vrednosti kroz BU	50,271	307
Odstupanje od nominalne vrednosti hov kroz BU	(217)	(270)
Hov po fer vrednosti kroz ostali rezultat	6,717	39,035
Odstupanje od nominalne vrednosti hov kroz ostali rezultat	811	(32,216)
	<u>57,582</u>	<u>6,856</u>
U stranoj valuti:		
Obveznice Republike Irak	177,569	174,981
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Iraka	512	615
Državni zapisi RS	327,430	324,973
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Iraka	(4,432)	(3,900)
	<u>501,078</u>	<u>496,669</u>
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, bruto	<u>558,661</u>	<u>503,525</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12b)</i>	<u>(5,664)</u>	<u>(6,827)</u>
Stanje na dan	<u>552,996</u>	<u>496,698</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
U dinarima:		
Domaće banke	5,958	206,194
Druge finansijske organizacije	712,822	170,000
NBS	-	-
	<u>718,779</u>	<u>376,194</u>
U stranoj valuti:		
Strane banke	1,385,700	661,863
Druge finansijske organizacije	4,782	4,728
Domaće banke	3,738	1,033,624
	<u>1,394,220</u>	<u>1,700,215</u>
Obračunata kamata i naknada u dinarima	14	53
Obračunata kamata i naknadu u str.valuti	-	-
Razgraničena potraživanja od naknada u dinarima	(662)	(88)
Kredit i potraživanja od banaka i dr.finansijskih organizacija, bruto	<u>2,112,352</u>	<u>2,076,374</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12b)</i>	<u>(9,555)</u>	<u>(9,870)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>2,102,797</u></u>	<u><u>2,066,504</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (Nastavak)

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Plasmani u dinarima		
Kreditni domaćim bankama i ostalim finansijskim organizacijama	712,900	370,000
Potraživanja za obračunatu kamatu	14	53
Razgraničena potraživanja za kamatu	65	83
Razgraničeni prihodi od naknada	(727)	(171)
Namenski depozit kod domaćih banaka	5,958	6,194
Ukupno	718,210	376,159
Plasmani u stranoj valuti		
Devizni računi kod ino banaka	1,385,700	661,863
Namenski devizni račun - VISA card	3,738	5,331
Dati depoziti stranim bankama	-	1,028,293
Dati depoziti domaćim bankama	-	-
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,704	4,728
Ostali plasmani - strane banke	-	-
Ukupno	1,394,142	1,700,215
Plasmani, bruto	2,112,352	2,076,374
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12b)</i>	<i>(9,555)</i>	<i>(9,870)</i>
Stanje na dan 31. decembra	2,102,797	2,066,504

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
U dinarima:		
Javna preduzeća	2,025,244	2,954,053
Privredna društva	7,995,164	5,410,055
Stanovništvo	598,378	552,768
Javni sektor	93,580	249,619
Ostalo	114,909	133,453
	10,827,275	9,299,948
U stranoj valuti:		
Privredna društva	409,660	294,389
Stanovništvo	3,257	3,284
Strana lica	52,459	53,728
	465,376	351,401
Obračunata kamata u dinarima	40,362	12,332
Obračunata naknada u dinarima	405	2,035
Obračunata kamata u stranoj valuti	1,121	25
Razgraničena potraživanja za kamatu u dinarima	66,506	23,202
Razgraničena potraživanja za kamatu u stranoj valuti	15,235	11,347
Razgraničeni prihodi za naknadu u dinarima	(51,459)	(40,922)
Kredit i potraživanja od komitenata, bruto	11,364,821	9,659,369
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12b)</i>	<i>(268,178)</i>	<i>(226,510)</i>
Stanje na dan 31. decembra	11,096,643	9,432,859

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

U hiljadama dinara

	31.12.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
U dinarima						
Kredit:						
- privrednim društvima	3,242,468	4,294,171	7,536,639	2,988,450	2,274,864	5,263,314
- javnim preduzećima	1,447,907	561,736	2,009,643	2,733,275	130,917	2,864,192
- drugim komitentima	357	96,135	96,492	-	121,485	121,485
- stanovništvu	8,983	602,034	611,017	10,578	548,689	559,267
- javni sektor	84,514	-	84,514	239,119	-	239,119
Dospela potraživanja	544,783	-	544,783	249,219	-	249,219
Ukupno	5,329,012	5,554,076	10,883,088	6,220,641	3,075,955	9,296,596
U stranoj valuti						
Kredit:						
- privrednim društvima	4,488	408,545	413,033	708	293,320	294,028
- stanovništvu	-	3,116	3,116	-	3,156	3,156
- strana lica	57,180	-	57,180	58,379	-	58,379
- javni sektor	2,377	-	2,377	1,223	-	1,223
Dospela potraživanja	6,027	-	6,027	5,987	-	5,987
Ukupno	70,072	411,661	481,733	66,297	296,476	362,773
Plasmani klijentima, bruto	5,399,084	5,965,737	11,364,821	6,286,938	3,372,431	9,659,369
Minus:						
Ispravka vrednosti	(122,565)	(145,613)	(268,178)	(146,656)	(79,854)	(226,510)
Stanje na dan 31. decembra	5,276,519	5,820,124	11,096,643	6,140,282	3,292,577	9,432,859

Kratkoročni krediti pravnim licima odobravani su uz fiksnu kamatnu stopu koja se kretala u rasponu od 5.00% do 21.70% na godišnjem nivou na dinarske kredite, odnosno od 5.50% na kredite u stranoj valuti i kredite indeksirane valutnom klauzulom.

Dugoročni krediti pravnim licima odobravani su za finansiranje investicionih projekata, nabavku osnovnih sredstava i trajnih obrtnih sredstava na period do 5 godina, uz fiksne kamatne stope od 5.50% do 8.00% na godišnjem nivou. Banka nije odobrila nijedan restrukturiran kredit u 2019. godini.

Gotovinski krediti stanovništvu odobravaju se na period od 6 do 72 meseca a kamatna stopa se kreće u rasponu od 4.99% do 15.00%. Gotovinski krediti stanovništvu sa 100% depozitom odobravaju se po kamatnoj stopi od 2.49% do 3.49% na godišnjem nivou i periodom otplate do 72 meseca. Kamatna stopa na dozvoljena prekoračenja na računima građana iznosi od 19.00% do 26.00% godišnje, odnosno veća je od redovne kamate ili zakonske zatezne kamate na nedozvoljeni minusni saldo na tekućim računima građana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

Dugoročni krediti stanovništvu odobravani su za kupovinu automobila, rešavanje stambenih potreba, nabavku trajnih potrošnih dobara. Kamatna stopa je bila u rasponu od 4.99% do 6.5% godišnje.

a) Ročnost dospeća plasmana komitentima

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema inicijalnom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine, je sledeća:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Dospela potraživanja	547,160	250,442
Do 30 dana	1,671,281	1,635,387
Od 1 do 3 meseca	388,775	1,003,874
Od 3 do 12 meseci	2,830,343	3,418,239
Preko 1 godine	5,927,262	3,351,427
Stanje na dan 31. decembra	11,364,821	9,659,369

b) Ročnost dospelih potraživanja od komitenata

Struktura dospelih potraživanja prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Dospela potraživanja		
Do 3 meseca	490,833	133,113
Od 3 do 6 meseci	10,165	62,744
Od 6 do 12 meseci	7,773	30,849
Preko 1 godine	38,389	23,736
Stanje na dan 31. decembra	547,160	250,442

c) Koncentracija plasmana komitentima

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata Banke, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2019. i 2018. i značajna je kod sledećih delatnosti:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
U dinarima:		
Gradevinarstvo	4,686,437	3,578,118
Prerađivačka industrija	1,748,545	1,145,533
Strana pravna lica	57,180	57,961
Stanovništvo	600,415	554,987
Trgovina	1,692,285	1,621,130
Ostali	2,579,959	2,701,640
Stanje na dan 31. Decembra	11,364,821	9,659,369

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**24. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA**

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
U dinarima:		
- Fondacija Dečje srce, Beograd	<u>114</u>	<u>114</u>
	<u>114</u>	<u>114</u>
Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12b)	<u>-</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>114</u>	<u>114</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

25. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I I NEMATERIJALNA IMOVINA

	U hiljadama dinara					
	Građevinski objekti	Oprema i ostala os	OS uzeta u lizing	Zemljište	Ukupno	Nematerijalna imovina
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. januara 2018. godine	882,753	291,274	-	504,017	1,678,045	46,067
Povećanja	-	2,186	-	-	2,186	9,226
Usklađivanje fer vrednosti	-	-	-	-	0	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,093)	-	-	(10,093)	-
Stanje 31. decembra 2018. godine	882,753	283,367	-	504,017	1,670,137	55,293
Povećanja	-	26,746	20,759	-	47,505	15,009
Usklađivanje fer vrednosti	-	-	-	-	-	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(17,836)	-	-	(17,836)	-
Stanje 31. decembra 2019. godine	882,753	292,277	20,579	504,017	1,699,806	70,303
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje 1. januara 2018. godine	92,657	239,782	-	-	332,439	39,023
Amortizacija (Napomena 16)	13,103	14,450	-	-	27,554	2,917
Otuđivanje i rashodovanje	-	(10,093)	-	-	(10,093)	-
Stanje 31. decembra 2018. godine	105,760	244,140	-	-	349,899	41,940
Usklađivanje vrednosti	-	-	-	-	-	-
Amortizacija (Napomena 16)	13,103	13,556	4,930	-	31,589	5,261
Otuđivanje i rashodovanje	-	(17,762)	-	-	(17,762)	-
Stanje 31. decembra 2019. godine	118,863	239,933	4,930	-	363,725	47,200
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2019. godine	763,890	52,345	15,829	504,017	1,336,081	23,102
- 31. decembra 2018. godine	776,993	39,227	-	504,017	1,320,238	13,353

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka nema građevinske objekte pod hipotekom uknjižene radi obezbeđenja otplate kredita ili izmirenja drugih finansijskih obaveza.

Da su građevinski objekti iskazani po nabavnoj vrednosti, na dan 31. decembra 2019. godine njihova neotpisana vrednost iznosila bi 439,973 hiljada dinara (nerevalorizovana nabavna vrednost iznosi 579,916 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

25. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I NEMATERIJALNA IMOVINA (Nastavak)

Koristeći eksterne i interne izvore informacija u skladu sa MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine" u cilju analize da li postoje indikacije da je neko sredstvo obezvređeno, rukovodstvo Banke smatra da na dan 31. decembra 2019. godine ne postoje indikacije da je vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja obezvređena.

Na dan 31. decembra 2019. godine nabavna vrednost osnovnih sredstava čija je sadašnja vrednost jednaka nuli iznosi 248,533 hiljada dinara. Banka i dalje koristi navedena sredstva.

26. INVESTICIONE NEKRETNINE I STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI

a) Investivione nekretnine

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Investiciona nekretnina (stambena nepokretnost)	209,395	209,395
Investiciona nekretnina (poslovni objekat)	<u>36,763</u>	<u>43,782</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>246,157</u>	<u>253,176</u>

Banka je izvršila preknjižavanje dela vrednosti poslovne zgrade po osnovu davanja u zakup na poziciju investicione nekretnine. Ukupna površina koja je data u zakup je 1,217.94 m². Koristeći eksterne i interne izvore informacija rukovodstvo Banke smatra da iskazana vrednost investicionih nekretnina u poslovnim knjigama na dan 31. decembra 2019. godine odražava tržišnu (fer) vrednost.

b) Stalna sredstva namenjena prodaji

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji	<u>25,051</u>	<u>25,051</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>25,051</u>	<u>25,051</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

27. OSTALA SREDSTVA

U hiljadama dinara

	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
U dinarima:		
Dati avansi u dinarima	1,639	819
Potraživanja za unapred plaćene poreze	78	54
Potraživanja po osnovu prodaje sredstava obezbeđenja	12,053	20,389
Zalihe	559	432
Sitan inventar u upotrebi	3,900	4,135
Sredstva stečena naplatom potraživanja	21,518	24,397
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	17,493	19,416
Ostale investicije	302	302
Ostala potraživanja u dinarima	369,900	27,972
	<u>427,443</u>	<u>97,916</u>
U stranoj valuti:		
Privredna društva	-	-
Stanovništvo	-	346
Ostalo	88,572	1,078
	<u>88,572</u>	<u>1,424</u>
Ostala sredstva, bruto	<u>516,015</u>	<u>99,340</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti zaliha</i>	(3,900)	(4,134)
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 12b)</i>	(702)	(1,944)
Ukupno	<u>(4,602)</u>	<u>(6,078)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>511,413</u>	<u>93,262</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	31.12.2019			U hiljadama dinara 31.12.2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Osiguravajuća društva	174,616	-	174,616	35,035	-	35,035
Domace banke	-	-	-	809	-	809
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	99,930	-	99,930	24,105	-	24,105
Ukupno	274,546	-	274,546	59,948	-	59,948
U stranoj valuti						
Strane banke	137,751	-	137,751	19,019	-	19,019
Osiguravajuća društva	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	1,898	-	1,898	4,799	-	4,799
Ukupno	139,649	-	139,649	23,817	-	23,817
Stanje na dan 31. decembra	414,195	-	414,195	83,766	-	83,766

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

29. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31. 12. 2019.			U hiljadama dinara 31. 12. 2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Javna preduzeća	5,054,155	899	5,055,055	2,711,067	510,000	3,221,067
Privredna društva	2,537,079	154,254	2,691,332	1,420,701	61,228	1,481,929
Stanovništvo	317,878	8,520	326,398	221,770	727	222,497
Drugi komitenti	410,992	-	410,992	761,831	12,458	774,289
Javna preduzeća	764,398	36,588	800,987	549,349	36,588	585,937
Ukupno	9,084,503	200,260	9,284,763	5,664,718	621,001	6,285,719
U stranoj valuti						
Javna preduzeća	80,532	-	80,532	23,896	-	23,896
Privredna društva	1,330,129	89,640	1,419,769	1,838,626	98,792	1,937,418
Stanovništvo	1,898,025	1,956,949	3,854,974	1,603,278	1,370,235	2,973,513
Drugi komitenti	65,181	17,937	83,117	43,493	17,893	61,386
Ukupno	3,373,867	2,064,526	5,438,393	3,509,293	1,486,920	4,996,213
Stanje na dan 31. decembra	12,458,369	2,264,786	14,723,156	9,174,011	2,107,921	11,281,932

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

29. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (Nastavak)

Na transakcione depozite u dinarima pravnih lica Banka plaća kamatu u rasponu od 0.4% do 3.10% na godišnjem nivou u zavisnosti od visine prosečnog stanja na računu. Na transakcione depozite pravnih lica u stranoj valuti Banka ne plaća kamatu. Na transakcione depozite stanovništva u dinarima Banka plaća kamatu po stopi od 0% do 1.0% godišnje, odnosno od 0.10% do 0.30% godišnje za depozite u stranoj valuti.

Na oročene depozite pravnih lica u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu 0.15%-5.00% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Na kratkoročne depozite oročene u stranoj valuti Banka je plaćala kamatu od 1.80% do 2.30% za USD i od 0.10% do 1.80% na EUR. Na dugoročne depozite pravnih lica u EUR Banka je plaćala kamatu od 1.70% do 1.80% na godišnjem nivou. U 2019. godini nije bilo oročenih dinarskih depozita sa deviznom klauzulom.

Kamatna stopa na kratkoročne oročene depozite stanovništva u dinarima iznosila je od 2.00% do 3.80% godišnje. Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti se kretala u rasponu od 0.01% do 2.00% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Struktura depozita i ostalih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Transakcioni depoziti	5,198,866	4,827,558
Štedni depoziti	3,542,213	2,652,235
Depoziti po osnovu datih kredita	109,394	25,824
Namenski depoziti	908	2,202
Ostali depoziti	5,801,335	3,617,509
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana	22,800	130,000
Ostale obaveze	47,639	26,604
Stanje na dan 31. decembra	14,723,156	11,281,932

30. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
U dinarima:		
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama (a)	21,663	21,652
Rezervisanja za otpremnine za penzije i jubilarne nagrade zaposlenih (b)	24,762	24,231
Stanje na dan 31. decembra	46,425	45,883

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

30. REZERVISANJA (Nastavak)

- a) Prema internoj politici Banke, obračun rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivnu vrše se po istim kriterijumima kao i obračun ispravke vrednosti za bilansnu aktivnu, odnosno na pojedinačnom i kolektivnom nivou. Za potencijalne obaveze kod kojih se evidentira obezvređenje vrši se procena na pojedinačnom nivou nadoknadivog iznosa potraživanja ukoliko dođe do odliva sredstava i verovatnoće odliva sredstava. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke i kod kojih se proceni da će potraživanja biti naplativa u punom iznosu Banka evidentira rezervisanje obračunato na kolektivnom nivou u skladu sa internim modelima.
- b) Rezervisanja za otpremine za penzije, jubilarne nagrade zaposlenih i neiskorišćene godišnje odmore za 2019. godinu formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuaru i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih priliva korišćena je diskontna stopa od 4,5%. Navedena kamatna stopa predstavlja adekvatnu stopu u skladu sa MRS 19 "Naknade zaposlenima" u odsustvu razvijenog tržišta visokokvalitetnih korporativnih obveznica. Rezervisanje je utvrđeno na osnovu Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 3% godišnje a kao osnovica za obračun rezervisanja se koristila prosečna zarada u Republici Srbiji.

Promene na računima rezervisanja:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Rezervisanja za rizične vanbilansne pozicije (a)		
Stanje na dan 1. januara	21,652	12,785
Rezervisanja u toku godine	22,358	22,701
Ukidanje rezervisanja	(22,347)	(13,835)
Ukupno	21,663	21,652
Rezervisanja za otpremine, jubilarne nagrade i ostala rezervisanja (b)		
Stanje na dan 1. januara	24,231	23,290
Rezervisanja u toku godine	531	941
Ukidanje rezervisanja u toku godine	-	-
Ukupno	24,762	24,231
Stanje na dan 31. decembra	46,425	45,883

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

31. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Za neizvršene isplate po naplatama u stranoj valuti	608	30
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1,618	1,896
Obaveze za neto naknade zarada	-	-
Ostale obaveze prema zaposlenima	10,529	12,024
Obaveze prema dobavljačima	6,150	7,064
Obaveze po osnovu lizinga	15,870	-
Obaveze za dividende	2,253	11,256
Ostale obaveze u stranoj valuti	446,957	7,477
Ostale obaveze u dinarima	127,841	105,005
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	31,226	42,619
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	14,062	14,046
Stanje na dan 31. decembra	657,115	201,417

32. KAPITAL BANKE**Struktura kapitala Banke**

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Akcijski kapital	2,912,133	2,912,133
Ostali kapital	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
	3,080,297	3,080,297
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	742,433	742,433
Rezerve iz dobiti-statutarne	80,530	-
Gubici od promene vrednosti vlasničkih HoV	(17,283)	(17,993)
Rezerve	805,680	724,440
Dobitak	188,993	485,815
Gubitak	-	(396,284)
Stanje na dan 31. decembra	4,074,970	3,894,268

U skladu sa Odlukom o osnivanju i Statutom, kapital Banke se sastoji od:

- Akcijskog kapitala i
- Rezervi Banke.

Akcijski kapital Banke na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 2,912,133 hiljade dinara i u celini se sastoji od 288,330 obične akcije nominalne vrednosti 10,100 dinara (na dan 31. decembra 2018. godine iznosio je 2,912,133 hiljade dinara i bio je podeljen na 288,330 akcija nominalne vrednosti 10,100 dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

32. KAPITAL BANKE (Nastavak)

Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Učešće domaćih pravnih i fizičkih lica u ukupnom akcijskom kapitalu iznosi na dan 31. decembra 2019. godine 89.47%, a stranih lica 10.53% (31. decembra 2018. godine taj odnos je bio 84.43%, odnosno 15.57%).

Postupak preknjižavanja na nosioce akcija u Centralnom registru hartija od vrednosti po osnovu okončanog postupka sukcesije kapitala bivše SFRJ u kapitalu Banke, sprovele su sve države bivše SFRJ osim Republike Hrvatske na koju se odnosi oznaka SFRJ u strukturi akcionara Banke na dan 31. decembra 2019 godine.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2019. godine je sledeća:

	2019.		U hiljadama dinara 2018.	
	Vrednost akcija	u %	Vrednost akcija	u %
Alta pay group doo	830,473	28.52%	-	0.00%
SFRJ	155,156	5.33%	155,156	5.33%
Telegroup doo	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Dokić Pavlica Danijela	145,592	5.00%	145,592	5.00%
Tesla capital ad - zbirni račun C019	145,440	4.99%	-	0.00%
BDD M&V Investments ad - zbirni račun	131,815	4.53%	15,665	0.54%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d.	119,968	4.12%	119,968	4.12%
Beograd				
Tesla capital ad - zbirni račun C017	110,979	3.81%	-	0.00%
Convest a.d. Novi Sad- zbirni račun	108,252	3.72%	112,898	3.88%
Ministarstvo finansija i trezora - BIH	104,555	3.59%	104,555	3.59%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	100,000	3.43%	100,000	3.43%
Tesla capital ad - zbirni račun C018	97,364	3.34%	-	0.00%
Federalno ministarstvo finansija BIH	58,014	1.99%	58,014	1.99%
Ministarstvo finansija Republike	50,601	1.74%	50,601	1.74%
Makedonije				
Energoprojekt holding a.d.	40,966	1.41%	40,966	1.41%
Ostali (zbirno):	567,367	19.48%	1,863,127	63.98%
Stanje na dan 31 decembra	2,912,133	100.00%	2,912,133	100.00%

U maju 2019. godine Republika Srbija je svoje učešće u Banci od 28,51% prodala kupcu Alta pay group d.o.o. Beograd, koji je time postao pojedinačno najveći akcionar Banke

Dobitak po akciji u 2019. godini iznosio je 655 dinara (šest stotina pedeset i pet dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

32. KAPITAL BANKE (Nastavak)

Struktura kapitala Banke (Nastavak)

Emisiona premija na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 168,164 hiljade dinara (31. decembra 2018. godine 168,164 hiljade dinara) i predstavlja razliku između emisione vrednosti i nominalne vrednosti akcija.

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2019. godine iznose 725,150 hiljada dinara (na dan 31. decembra 2018. godine iznosila su 724,440 hiljadu dinara) i čine ih revalorizacione rezerve Banke u iznosu od 746,526 hiljade (31. decembra 2018. godine 742,433 hiljade dinara), i nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju u iznosu od 21,376 hiljada (31. decembra 2018. godine 17,993 hiljada dinara).

Revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembra 2019. godine iznose 746,526 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine 742,433 hiljada dinara), formirane su kao rezultat evidentiranja pozitivnih efekata procene osnovnih sredstava.

33. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Poslovi u ime i za račun trećih lica (a)	173,229	170,977
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	3,365,305	3,295,150
Derivati	-	-
Primljena jemstva za obaveze	60,420,211	44,229,707
Druge vanbilansne pozicije (c)	<u>8,400,133</u>	<u>6,808,570</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>72,358,878</u>	<u>54,504,404</u>

a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Plasmani po poslovima u ime i za račun preduzeća u stranoj valuti	169,472	167,003
Ostali komisioni poslovi u dinarima	<u>3,757</u>	<u>3,974</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>173,229</u>	<u>170,977</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

33. VANBILANSNA EVIDENCIJA (Nastavak)

b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
<i>Plative garancije</i>		
-u dinarima	720,262	955,358
-u stranoj valuti	26,459	32,504
<i>Činidbene garancije i garancije po nepokrivenim akreditivima</i>		
-u dinarima	1,993,620	1,709,511
-u stranoj valuti	567,297	528,893
Preuzete neopozive obaveze po osnovu: -nepovučениh kredita i garancija	<u>57,667</u>	<u>68,884</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>3,365,305</u>	<u>3,295,150</u>

Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po rizičnoj vanbilansnoj aktivi shodno računovodstvenoj politici obelodanjenoj u Napomeni 3.7. Najznačajniji deo rizične vanbilansne aktive odnosi se na odobrene činidbene garancije.

U okviru preuzetih neopozivih obaveza, na neiskorišćene odobrene minuse po tekućim računima građana iznos od 8,204 hiljada dinara, na neiskorišćene overdraft kredite 2,064 hiljada dinara, na neiskorišćene dug kredite 13,383, na neiskorišćene kreditne limite po kreditnim karticama iznos od 34,016 hiljada dinara.

c) Druge vanbilansne pozicije

	U hiljadama dinara	
	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Obveznice Republike Irak	4,150	4,090
Evidencija repo kupljenih hartija od vrednosti	1,968,672	1,974,047
Potraživanja po osnovu evidencione kamate	1,435,530	1,355,597
Izdate garancije bez pravnog dejstva	651,969	613,080
Rizične vanbilansne stavke	2,838,041	1,462,475
Ostala nerizična vanbilansna evidencija	<u>1,501,771</u>	<u>1,399,281</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>8,400,133</u>	<u>6,808,570</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

34. SUDSKI SPOROVI

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica, samo radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je u potpunosti izvršila ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

Protiv Banke, kao drugotužene, se vodi sudski spor u vrednosti od 250,000 hiljada dinara, a pozvana je i kao umešač u drugoj parnici po istom pravnom osnovu, a u vezi sa potraživanjima od Republike Irak. Banka je vezano za naplatu potraživanja od Republike Irak bila angažovana isključivo kao administrator i da je kao takva u potpunosti usaglasila sva potraživanja koja su nosioci posla imali od Republike Irak, te da je isplata poverilaca izvršena kroz emisiju obveznica pod istim uslovima za sve poverioce.

Banka je tužena u sudskom sporu radi proglašenja izvršenja prodaje stana nedopuštenim; (vrednost spora 2,478.hiljada dinara), dva sudska spora radi utvrđivanja ništavnosti založne izjave; (vrednost 4,000 hiljada dinara), kao i zahtevom za dodatno plaćanje po osnovu protesta garancije u iznosu od 18,084 hiljade dinara. U toku ove godine primljena je tužba, kojom se pokreće spor protiv Banke u vrednosti od 56,515 hiljade dinara radi naknade štete od strane trećeg lica a po tvrdnji istog da je napred navedeni iznos uložio u adaptaciju zgrade Banke. Protiv Banke se vodi i šest radnih sporova.

Banka ne očekuje da će sudski sporovi rezultirati bilo kakvom obavezom za plaćanje, odnosno smatra da nema potrebe za formiranje rezervisanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim stranama. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po tržišnim uslovima.

- a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1,785,157	1,232,608
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(22,413)	(12,949)
	<u>1,762,745</u>	<u>1,219,659</u>
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	4,493	10,494
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(77)	(655)
	<u>4,417</u>	<u>9,839</u>
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	2	4,605
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(0)	(55)
	<u>2</u>	<u>4,550</u>
Plasmani, neto	<u><u>1,767,163</u></u>	<u><u>1,234,048</u></u>
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	417,423	1,175,319
Depoziti rukovodstva Banke	53,491	68,834
Depoziti ostalih povezanih lica	12,302	22,379
	<u>483,216</u>	<u>1,266,532</u>
Izdate garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1,180,586	1,199,031
Članovi odbora Banke	577	1,360
Ostala povezana lica	250	674
	<u>1,181,413</u>	<u>1,201,065</u>

- b) Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim licima u 2019. godini su iznosili 15,567 hiljada dinara (2018. godine 14,001 hiljada dinara), dok su rashodi od kamata, naknada i provizija iznosili 961 hiljade dinara (2018. godine iznosili 1,226 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

- c) Zarade i ostala primanja Upravnog odbora, Odbora za reviziju, Izvršnog odbora, kao i ključnih zaposlenih u toku 2019. i 2018. godine, prikazana su u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Bruto zarade i naknade zarada	35,392	31,317
Učešće u dobitku	7,623	-
Jubilarne nagrade	-	-
Ostala lična primanja	-	-
Bruto naknade organa upravljanja	20,849	16,276
Stanje na dan 31. decembra	63,864	47,593

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK

a) Pregled stanja i kretanja nivoa obezvređenja po kreditima i potraživanjima

Pozicija	Kreditni i potraživanja			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	174,179	14,138	48,113	236,430
Prelazak u nivo 1	(11,901)	11,670	231	-
Prelazak u nivo 2	6,524	(6,506)	(18)	-
Prelazak u nivo 3	103		(103)	-
Nove ispravke	144,291	29,778	-12,554	161,515
Naplata	(115,507)	(3,019)	(1,429)	(119,955)
Prenosu u vanbilans		-	-	-
Ustupanje potraživanja	-	-	-	(-)
Stanje 31.12.2019.	197,689	46,061	34,240	277,990

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

b) Pregled stanja i kretanja nivoa obezvređenja po vrsti klijenta

Pozicija	Plasmani bankama			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	9,870	-	-	9,870
Prelazak u nivo 1	-	-	-	-
Prelazak u nivo 2	-	-	-	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Nove ispravke	8,062	-	-	8,062
Naplata	(8,371)	-	-	(8,371)
Prenosu u vanbilans	-	-	-	-
Ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Stanje 31.12.2019.	9,561	-	-	9,561

Pozicija	Plasmani stanovništvu			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	6,616	3,032	197	9,845
Prelazak u nivo 1	(5,754)	5,511	243	-
Prelazak u nivo 2	12	(49)	37	-
Prelazak u nivo 3	1	-	(1)	-
Nove ispravke	12,326	1,318	258	13,902
Naplata	(740)	(7)	(59)	(806)
Prenosu u vanbilans	-	-	-	-
Ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Stanje 31.12.2019.	12,461	9,805	675	22,941

Pozicija	Plasmani privredi			u 000 dinara
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Početno stanje 01.01.2019.	157,502	11,105	47,896	216,503
Prelazak u nivo 1	(6,410)	6,410	-	-
Prelazak u nivo 2	6,054	(6,053)	(1)	-
Prelazak u nivo 3	-	-	-	-
Nove ispravke	133,047	27,807	(6,743)	147,894
Naplata	(114,526)	(3,013)	(1,370)	(118,909)
Prenosu u vanbilans	-	-	(6,217)	-
Ustupanje potraživanja	-	-	-	-
Stanje 31.12.2019.	175,667	36,256	33,565	245,488

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

c) Struktura izloženosti po nivoima obezvređenja

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kredita i plasmana Banke na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine prema nivoima obezvređenja. Tabela obuhvata bilansne i vanbilansne izloženosti Banke.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno bruto	U hiljadama dinara	
					Ispravka vrednosti / rezervisanje	Ukupno neto
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,112,352	-	-	2,112,352	(9,561)	2,102,791
Kreditni i potraživanja od komitenata						
<i>Kreditni i potraživanja od stanovništva:</i>						
- minusna salda	6,409	286	17	6,713	(338)	6,375
- kreditne kartice	21,254	878	146	22,279	(239)	22,039
- hipotekarni krediti	138,109	13,656	-	151,765	(5,506)	146,259
- ostali plasmani	386,371	31,004	3,335	420,710	(16,937)	403,773
<i>Kreditni i potraživanja od pravnih lica:</i>						
- velika	3,215,311	235,463	-	3,450,774	(51,406)	3,399,367
- mikro, mala i srednja	5,651,481	1,368,182	137,367	7,157,030	(188,508)	6,968,523
<i>Ostalo:</i>	<i>145,571</i>	<i>4,720</i>	<i>-</i>	<i>150,291</i>	<i>(5,494)</i>	<i>144,797</i>
	9,564,506	1,654,189	140,866	11,359,561	(268,429)	11,091,133
Finansijska sredstva						
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	4,180	-	3,348	7,528	-	7,528
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	0
- do dospeća	-	178,081	-	178,081	(5,305)	172,776
	4,180	178,081	3,348	185,609	(5,305)	180,304
Investicije u druga društva	480	-	-	480	(2)	478
Ostala bilansna aktiva	532,802	-	21	532,823	(444)	532,379
Vanbilansne stavke	6,177,686	24,315	729	6,202,730	(21,663)	6,181,067
Ukupno na 31.12.2019.	18,392,006	1,856,585	144,964	20,393,554	(305,402)	20,088,152
Ukupno na 31.12.2018.	15,533,762	1,044,563	208,199	16,786,524	(266,036)	16,520,488

Ukupna ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke sa 31. decembrom 2019. godine iznose 305,402 hiljada dinara (2018: 266,036 hiljadu dinara). Od tog iznosa 34,797 hiljada dinara se odnosi na pojedinačno obezvređene kredite i plasmane u nivou 3 (2018: 49,135 hiljada dinara), a 270,605 hiljada dinara (2018: 216,901 hiljada dinara) na kolektivno obezvređene, odnosno na plasmane u nivoima 1 i 2.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

d) Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku predstavlja najgori scenario izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i zaštite od kreditnog rizika. Izloženosti kreditnom riziku iskazane su po knjigovodstvenoj vrednosti na dan izveštavanja. Na osnovu tabele uvida se da se na 31. decembra 2019. godine 66% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi na kredite i potraživanja (2018:62%), a 13% se odnosi na činidbene garancije (2018: 16%).

	2019.		U hiljadama dinara 2018.	
	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost	Neto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke				
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,112,352	2,102,791	2,016,492	2,008,431
Krediti i potraživanja od komitenata	11,359,561	11,091,133	9,708,670	9,480,302
Finansijska sredstva	185,609	180,304	187,102	180,880
Investicije u druga društva	480	478	481	479
Ostala bilansna aktiva	532,823	532,379	116,586	114,855
Ukupno bilansne pozicije	14,190,825	13,907,085	12,029,331	11,784,947
Izloženost vezana za vanbilansne stavke				
Plative garancije	746,720	743,530	987,861	984,064
Činidbene garancije	2,560,917	2,543,133	2,238,404	2,221,855
Nepokriveni akreditivi	-	-	-	-
Neiskorišćene preuzete obaveze	2,895,092	2,894,404	1,530,928	1,529,622
Ukupno vanbilansne stavke	6,202,730	6,181,067	4,757,193	4,735,541
Ukupno	20,393,554	20,088,152	16,786,524	16,520,488

Rukovodstvo je uvereno u sposobnost da se nastavi kontinuirana kontrola kreditnog izlaganja i održi prihvatljiv nivo izloženosti kreditnom riziku na osnovu sledećeg:

- 99.4% (2018: 98.8%) portfolija čine potraživanja raspoređena u Nivo 1 i Nivo 2 u skladu sa MSFI 9, a od čega 89.4% (2018: 92.5%) pripada Nivou 1;
- Od ukupne maksimalne izloženosti kreditnom riziku pojedinačno je obezvređeno 0.6% izloženosti (2018: 1.2%) i pripada Nivou 3 u skladu sa MSFI 9;

Rizične kreditne izloženosti redovno se pokrivaju adekvatnim sredstvima obezbeđenja u skladu sa preuzetim rizikom Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

e) Koncentracija izloženosti kreditnom riziku po sektorima

Sledeća tabela prikazuje izloženosti Banke kreditnom riziku po sektorima. Pregled je dat po bruto knjigovodstvenim vrednostima.

	Sektor finansija i osiguranja	Sektor javnih preduzeća	Sektor privrednih društava	Sektor predu- zetnika	Javni sektor	Sektor stanov- ništva	Sektor stranih lica	U hiljadama dinara Sektor drugih komite- nata	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	726,652	-	-	-	-	-	1,385,700	-	2,112,352
Kreditni i potraživanja od komitenata									
<i>Kreditni i potraživanja od stanovništva:</i>									
- minusna salda	-	-	-	-	-	6,713	-	-	6,7
- kreditne kartice	-	-	-	-	-	22,279	-	-	22,279
- hipotekarni krediti	-	-	-	-	-	151,765	-	-	151,765
- ostali plasmani	-	-	-	-	-	420,710	-	-	420,710
<i>Kreditni i potraživanja od pravnih lica:</i>									
- velika	-	1,540,410	1,910,364	-	-	-	-	-	3,450,774
- mikro, mala i srednja	-	534,542	6,508,598	16,915	-	-	-	96,975	7,157,030
<i>Ostalo:</i>									
	-	-	-	-	93,111	-	57,180	-	150,291
	-	2,074,953	8,418,962	16,915	93,111	601,466	57,180	96,975	11,359,555
Finansijska sredstva									
- po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	2,395	5,133	-	-	-	-	-	7,528
- po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- do dospeća	-	-	-	-	-	-	178,081	-	178,081
	-	2,395	5,133	0	0	0	178,081	0	185,689
Investicije u druga društva	302	-	-	-	-	-	178	-	480
Ostala potraživanja	400,269	400	30,970	53	12,053	-	88,550	527	532,822
Vanbilansne stavke	100,935	430,370	5,476,968	52,393	29,998	42,286	38,820	30,959	6,202,739
Ukupno na 31.12.2019.	1,228,157	2,508,118	13,932,034	69,360	135,163	643,752	1,748,508	128,462	20,393,554
Ukupno na 31.12.2018.	1,469,164	3,172,986	10,141,310	20,559	269,961	608,082	950,857	153,605	16,786,114

Banka sa 31. decembrom 2019. godine ima 68.3% (2018: 60.4%) izloženosti kreditnom riziku prema licima u sektoru privrednih društava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

f) Koncentracija izloženosti kreditnom riziku po geografskim regionima

Sledeća tabela prikazuje izloženosti Banke kreditnom riziku dužnicima iz Srbije i po geografskim regionima van Srbije. Pregled je dat po knjigovodstvenim bruto vrednostima.

	U hiljadama dinara							
	Srbija	Evropska unija	Ostale zemlje Evrope	Azija	Afrika	Amerika	Australija	Ukupno
Ukupno na 31.12.2019.	19,587,685	558,380	5,191	184,445	57,853	0	0	20,393,554
Ukupno na 31.12.2018.	15,892,441	647,377	6,932	180,758	59,016	-	-	16,786,524

h) Sredstva obezbeđenja po kreditima i plasmanima

Sledeća tabela prikazuje procenjenu fer vrednost sredstava obezbeđenja po kreditima i plasmanima Banke izloženih kreditnom riziku prema vrsti sredstva obezbeđenja. Procena fer vrednosti izvršena je u trenutku odobravanja izlaganja Banke i naknadno ukoliko rukovodstvo proceni da je došlo do obezvređenja plasmana ili sredstva obezbeđenja po plasmanu.

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Nedospeli i neobezvređeni		
- Nekretnine	12,566,027	8,856,726
- Finansijska sredstva	111,163	787,202
- Ostalo	4,158,529	1,715,583
Dospeli ali neobezvređeni		
- Nekretnine	272,399	140
- Finansijska sredstva	523	120
- Ostalo	117,888	3
Pojedinačno obezvređeni		
- Nekretnine	828,656	993,474
- Finansijska sredstva	-	-
- Ostalo	129,682	223,949
Ukupno	18,184,867	12,577,197

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

i) Struktura aktive koja se klasifikuje

Struktura portfolia Banke, klasifikovan u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, na dan 31. decembra 2019. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	367,516	708,267	3,750	302	47,387	1,127,223
Sektor privrednih društava	1,773,572	4,287,950	1,629,384	622,733	141,426	8,455,065
Sektor stanovništva	229,407	156,203	176,221	23,972	15,664	601,466
Sektor stranih lica	1,462,664	5,191	5,393	235,260	1,179	1,709,688
Ostali sektori	50,420	694,784	1,544,306	7,256	617	2,297,383
Ukupno	3,883,580	5,852,395	3,359,054	889,522	206,273	14,190,825
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	1,472,539	2,285,509	1,321,043	397,562	315	5,476,968
Sektor stanovništva	21,906	11,884	4,669	2,513	1,314	42,286
Ostali sektori	81,642	319,081	252,512	30,239	-	683,475
Ukupno	1,576,087	2,616,475	1,578,224	430,315	1,629	6,202,730
Ukupno na 31.12.2019.	5,459,668	8,468,870	4,937,278	1,319,837	207,902	20,393,554

Struktura portfolia Banke na dan 31. decembra 2018. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Bilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor finansija i osiguranja	4,740	1,200,046	209,662	313	52,437	1,467,198
Sektor privrednih društava	1,352,584	1,497,356	2,417,127	316,918	175,148	5,759,134
Sektor stanovništva	335,904	136,267	68,540	3,113	13,290	557,114
Sektor stranih lica	649,225	4,899	9,772	231,523	1,113	896,532
Ostali sektori	630,925	957,396	863,210	897,376	443	3,349,351
Ukupno	2,973,379	3,795,965	3,568,311	1,449,244	242,430	12,029,330
Vanbilansna aktiva koja se klasifikuje						
Sektor privrednih društava	1,489,118	1,012,479	1,311,215	569,053	310	4,382,175
Sektor stanovništva	35,147	10,536	1,776	1,637	1,870	50,966
Ostali sektori	63,861	222,756	6,682	30,753	-	324,052
Ukupno	1,588,126	1,245,772	1,319,673	601,442	2,181	4,757,190
Ukupno na 31.12.2018.	4,561,505	5,041,736	4,887,985	2,050,687	244,611	16,786,524

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

j) Struktura aktive koja se klasifikuje (Nastavak)

U procesu zaštite potraživanja Banka pribavlja različite oblike kolaterala - instrumenata obezbeđenja, i to: novčane depozite, hipoteke (stambeni i poslovni objekti), zaloge na hartijama od vrednosti, zaloge pokretnih stvari, garancije trećih lica i dr.

k) Raspored kolaterala i odbitnih stavki po aktivima koja se klasifikuje

Kategorija	U hiljadama dinara						
	Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	Ispravke vrednosti	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja -bilansna aktiva	Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	Rezervisanje	Prvoklasna i adekvatna sredstva obezbeđenja vanbilansna aktiva	Odbitne stavke za vanbilansnu aktivu
A	3,883,580	(35,265)	1,512,111	1,576,087	(946)	681,539	1,190,350
B	5,852,395	(101,844)	2,040,570	2,616,475	(6,018)	179,499	1,619,846
V	3,359,054	(87,967)	387,361	1,578,224	(8,230)	197,241	1,170,288
G	889,522	(23,946)	2,649	430,315	(6,129)	-	248,073
D	206,273	(34,717)	-	1,629	(339)	-	1,209
Ukupno na 31.12.2019.	14,190,825	(283,740)	3,942,690	6,202,730	(21,663)	1,058,280	4,229,765
Ukupno na 31.12.2018.	12,029,331	(244,384)	2,854,304	4,757,193	(21,652)	1,035,058	2,814,516

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

l) Sektorska struktura ispravki vrednosti i rezervisanja

Struktura bilansne i vanbilansne aktive koja se klasifikuje i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke, na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine prikazana je kako sledi:

	Nivo 1		Nivo 2		Nivo 3		Ukupno	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
							Ukupno	
Sektor finansija i osiguranja	1,127,223	(6,098)	-	-	-	-	1,127,223	(6,098)
Sektor privrednih društava	6,716,160	(129,321)	1,598,178	(35,842)	140,727	(33,765)	8,455,065	(198,928)
Sektor stanovništva	552,143	(12,540)	45,824	(9,805)	3,499	(675)	601,466	(23,020)
Sektor stranih lica	1,526,887	(8,585)	182,801	(5,445)	-	-	1,709,688	(14,030)
Ostali sektori	2,291,907	(41,240)	5,467	(414)	9	(9)	2,297,383	(41,663)
Ukupno bilansna aktiva	12,214,320	(197,783)	1,832,270	(51,507)	144,235	(34,450)	14,190,825	(283,740)
	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje	Vanbilansna aktiva	Rezervisanje
Sektor privrednih društava	5,454,238	(18,631)	22,415	(285)	315	(315)	5,476,968	(19,230)
Sektor stanovništva	40,305	(558)	1,567	(13)	414	(34)	42,286	(605)
Ostali sektori	683,143	(1,823)	332	(5)	0	-	683,475	(1,827)
Ukupno vanbilansne stavke	6,177,686	(21,012)	24,315	(302)	729	(349)	6,202,730	(21,663)
Ukupno stanje na dan								
31.12.2019. godine	18,392,006	(218,795)	1,856,585	(51,809)	144,964	(34,798)	20,393,554	305,402
Ukupno stanje na dan								
31.12.2018. godine	15,533,762	(184,739)	1,044,562	(32,146)	208,200	(49,151)	16,786,523	(266,036)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

l) Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) prate se na nivou Banke, na nivou interne klase rizika (kod pravnih lica) i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica), kao i sektorske pripadnosti.

U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) kod preduzeća prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica i preduzetnika na nivou pojedinačnog potraživanja.

Pregled sektorske strukture navedenih potraživanja u bruto iznosu sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine prikazan je u sledećoj tabeli:

	Vrednost potraživanja	U hiljadama dinara Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza
Sektor privrednih društava	8,455,065	140,727
Sektor stanovništva	601,466	3,353
Sektor preduzetnika	16,968	-
Sektor stranih lica	1,709,688	-
Sektor finansija i osiguranja	1,127,223	-
Sektor drugih komitenata	97,503	9
Ostali sektori	2,182,913	-
Ukupno sa 31.12.2019.	14,190,825	144,089
Ukupno sa 31.12.2018.	12,029,331	207,711

Bilansna aktiva sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznosi 144,089 hiljada dinara na dan 31. decembra 2019. godine (2018: 207,711 hiljada dinara), dok ispravka vrednosti navedene bilansne aktive iznosi 34,417 hiljade dinara (2018: 48,652 hiljada dinara).

Vanbilansne stavke sa statusom neizmirivanja obaveza (default) iznose 651 hiljadu dinara na dan 31. decembra 2019. godine (2018: 482 hiljada dinara), rezervisanja za gubitke po navedenim vanbilansnim stavkama iznose 331 hiljada dinara (2018: 482 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. KREDITNI RIZIK (Nastavak)

m) Restrukturiranje

Restrukturiranje obuhvata produžavanje ugovorenih rokova otplate, kao i modifikaciju plaćanja. Nakon restrukturiranja, klijent koji je bio u docnji se vraća u status aktivnog plasmana i vodi se zajedno sa ostalim sličnim plasmanima. Procedure Banke u vezi sa restrukturiranjem se zasnivaju na indikatorima ili kriterijumima koji, prema mišljenju rukovodstva Banke, ukazuju da će se otplata plasmana najverovatnije nastaviti. U sledećoj tabeli prikazano je stanje plasmana Banke sa 31. decembrom 2019. godine i 2018. godine koji su restrukturirani.

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Kreditni i potraživanja od komitenata		
<i>Kreditni i potraživanja od stanovništva:</i>		
- stambeni	20,432	20,284
- ostali plasmani	3,114	4,059
<i>Kreditni i potraživanja od pravnih lica:</i>		
- mikro, mala, srednja i velika	84,064	99,298
Ukupno	107,610	123,641

Na dan 31. decembra 2019. godine i 2018. godine u okviru bilansne aktive restrukturirani su krediti sledećim klijentima:

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
AUTO KUĆA VOŽDOVAC AD	33,866	48,536
LEMIĆ GROUP DOO	23,119	22,426
011 NEKRETNINE DOO	17,776	17,776
METALOPROMET DOO KULA	8,739	9,566
VIDIBEL DOO	564	994
fizička lica	23,546	24,343
Ukupno	107,610	123,641

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI

a) Ročna struktura sredstava i obaveza

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu preostalog roka plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Prilivi i odlivi prikazani u tabeli nisu diskontovani.

Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2019. godine prikazana je kako sledi:

	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,107,208	-	-	-	19,753	4,126,961
Hartije od vrednosti	-	209,887	50,054	285,528	7,528	552,997
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,406,529	149,050	527,383	19,835	-	2,102,797
Kredit i potraživanja od komitenata	1,460,239	2,863,392	3,199,548	3,573,464	-	11,096,643
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	23,102	23,102
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,336,081	1,336,081
Investicione nekretnine	-	-	-	-	246,157	246,157
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Stalana sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	25,051	25,051
Ostala sredstva	451,639	5,161	50,323	3,812	478	511,413
Ukupna aktiva	7,425,615	3,227,490	3,827,308	3,882,639	1,668,707	20,031,759

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

36. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

a) Ročna struktura sredstava i obaveza (Nastavak)

	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Preko 1 godine	Bez roka dospeća	
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	149,241	53,000	50,000	161,232	722	414,195
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3,284,954	1,797,414	3,613,544	5,977,425	49,819	14,723,156
Rezervisanja	-	-	-	46,425	-	46,425
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	119,503	119,503
Ostale obaveze	400,248	44,462	64,788	11,588	136,031	657,117
Ukupna pasiva	3,834,443	1,894,876	3,728,332	6,196,670	306,075	15,960,397
Ročna neusklađenost						
Na dan 31. decembra 2018.	<u>3,591,172</u>	<u>1,332,614</u>	<u>98,976</u>	<u>(2,314,031)</u>	<u>1,362,632</u>	<u>4,071,367</u>
Na dan 31. decembra 2019.	<u>3,778,307</u>	<u>1,261,758</u>	<u>(68,617)</u>	<u>(2,763,582)</u>	<u>1,686,402</u>	<u>3,894,268</u>

U okviru potraživanja bez ugovorenog roka dospeća raspoređene su i hartije od vrednosti bez roka dospeća, dospela potraživanja za koja se ne može sa sigurnošću proceniti ročnost naplate i namenski depoziti za koje se ne može proceniti datum povlačenja.

Na osnovu analize kretanja plasmana u vidu odobrenih minusa po tekućim računima i kreditnih kartica utvrđena je stabilnost nivoa datih plasmana pa su isti raspoređeni u ročni okvir preko 1 godine.

Statističkom analizom kretanja transakcionih depozita u poslednjih godinu dana, Banka je utvrdila da su isti stabilna kategorija obaveza Banke, te da se po tom osnovu u narednih godinu dana ne može očekivati značajni odlivi po osnovu ovih depozita koji bi ugrozili likvidnost Banke. Deo ovih depozita koji je sa 31. decembrom 2019. godine procenjen kao nestabilna kategorija depozita svrstan je u ročnu grupu do 7 dana, dok je preostali deo istih prebačen u ročnu grupu preko 1 godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

b) Ročnost vanbilansnih stavki

Tabela u nastavku prikazuje ročnu strukturu vanbilansnih stavki po osnovu kojih Banka potencijalno može doći u situaciju da vrši plaćanje. Ročna struktura je data prema ugovorenom datumu isteka važnosti preuzete potencijalne obaveze Banke.

	U hiljadama dinara						
	Garancije	Preuzete neopozive obaveze	Preuzete opozive obaveze	Nepokri-veni akreditivi	Ukupan bruto	Rezervi-sanje	Ukupno neto
31.12.2019.							
Do 1 godine	2,635,942	38,531	1,665,809	-	4,340,282	20,099	4,320,183
Preko 1 godine	671,696	19,136	1,172,232	-	690,832	1,564	689,268
	<u>3,307,638</u>	<u>57,667</u>	<u>2,838,041</u>	<u>-</u>	<u>5,031,114</u>	<u>21,663</u>	<u>5,009,451</u>
31.12.2018.							
Do 1 godine	2,292,468	66,607	1,154,397	-	3,513,473	19,066	3,494,407
Preko 1 godine	933,797	2,277	307,646	-	1,243,720	2,586	1,241,134
	<u>3,226,266</u>	<u>68,884</u>	<u>1,462,044</u>	<u>-</u>	<u>4,757,193</u>	<u>21,652</u>	<u>4,735,541</u>

c) Pokazatelj likvidnosti prema regulativi NBS

Vrednost pokazatelja likvidnosti utvrđenog prema regulativi NBS na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine i relevantne vrednosti u toku 2019. i 2018. godine date su u sledećoj tabeli:

	2019.	2018.
Pokazatelj likvidnosti		
31. decembra	1.67	2.61
Prosek za godinu	1.73	2.17
Najniži iznos	1.11	1.51
Najviši iznos	2.92	3.58
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Uži pokazatelj likvidnosti		
31. decembra	1.21	1.37
Prosek za godinu	1.11	1.16
Najniži iznos	0.54	0.84
Najviši iznos	1.68	2.23
	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	132.64%	143.64%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

37. RIZIK LIKVIDNOSTI (Nastavak)

d) Interni pokazatelji likvidnosti

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine:

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Pokazatelj promptne likvidnosti	12.97%	6.89%
Pokazatelj likvidnih sredstava	13.86%	6.93%
Pokazatelj vanbilansnih obaveza	26.25%	41.77%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

38. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi na dan 31. decembra 2019. godine prikazana je u sledećim tabelama:

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza

	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Aktiva koja nije izložena riziku kamatne stope	
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	3,049,941	-	-	-	1,077,020	4,126,961
Hartije od vrednosti	-	209,887	-	285,527	57,583	552,997
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	24,134	199,729	462,834	19,422	1,396,678	2,102,797
Kredit i potraživanja od komitenata	1,350,694	4,135,372	1,867,939	3,529,423	213,215	11,096,643
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	114	114
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	23,102	23,102
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1,336,081	1,336,081
Investicione nekretnine	-	-	-	-	246,157	246,157
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	10,443	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	25,051	25,051
Ostala sredstva	-	-	-	-	511,413	511,413
Ukupna aktiva	4,424,769	4,544,988	2,330,773	3,834,372	4,896,857	20,031,759

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

38. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

a) Analiza dispariteta kamatno osetljive aktive i obaveza (Nastavak)

	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Preko 1 godine	Obaveze koje nisu izložene riziku kamatne stope	
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	205,012	50,000	-	-	159,183	414,195
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	7,818,974	2,537,039	1,508,008	1,154,411	1,704,724	14,723,156
Rezervisanja	-	-	-	-	46,425	46,425
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	119,503	119,503
Ostale obaveze	511	2,439	2,706	10,165	641,296	657,117
Ukupno obaveze	8,024,497	2,589,478	1,510,714	1,164,576	2,671,131	15,960,396
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa						
- Na dan 31. decembra 2019.	<u>(3,599,728)</u>	<u>1,955,510</u>	<u>820,059</u>	<u>2,669,796</u>	<u>2,225,726</u>	<u>4,071,363</u>
- Na dan 31. decembra 2018.	<u>(1,752,892)</u>	<u>2,356,309</u>	<u>716,387</u>	<u>1,673,586</u>	<u>900,877</u>	<u>3,894,268</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

38. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

b) Analiza osetljivosti prihoda od kamata Banke na promene kamatnih stopa

	U hiljadama dinara							
	+50bp				Promena u nivou kamatnih stopa			
	RSD	EUR	USD	Ukupno	RSD	EUR	USD	Ukupno
Efekat na kamatno osetljivu aktivu	4,170	439	108	4,717	(4,170)	(439)	(108)	(4,717)
Efekat na kamatno osetljive obaveze	(3,581)	(1,169)	(194)	(4,944)	3,581	1,169	194	4,944
Neto efekat promene kamatnih stopa:								
31. decembar 2019. godine	589	(730)	(86)	(227)	(589)	730	86	227
31. decembar 2018. godine	1,021	(344)	(57)	620	(1,021)	344	57	(620)

Banka vrši analizu izloženosti riziku od promene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi, uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i plasmane, pre svega kredite i depozite budući da oni predstavljaju najznačajnije kamatonosne pozicije.

U slučaju da je kamatna stopa na obaveze po depozitima u stranoj valuti na dan 31. decembra 2019. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2019. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 1,363 hiljade dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

Da je kamata na obaveze po depozitima u dinarima na dan 31. decembra 2019. godine bila veća za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2019. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 3,581 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda od kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u stranoj valuti i indeksirane kretanjem deviznog kursa na dan 31. decembra 2019. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2019. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 547 hiljada dinara, kao rezultat većih rashoda kamata.

U slučaju da je kamatna stopa na kredite u dinarima na dan 31. decembra 2019. godine bila manja za 0.5% na godišnjem nivou, uz ostale nepromenjene varijable, dobit za 2019. godinu nakon oporezivanja bila bi manja za 4,170 hiljada dinara, kao rezultat manjih prihoda od kamata.

Stanje na dan	Promena kamatnih stopa u procentnim poenima	U hiljadama dinara	
		Promena neto kamate u %	Promena neto kamate
31. decembar 2019. godine	+/-0.5	-/+0.04	-/+227
31. decembar 2018. godine	+/-0.5	-/+0.12	-/+620

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

38. RIZIK KAMATNE STOPE U BANKARSKOJ KNJIZI (Nastavak)

c) Koeficijent osetljivosti i relativni disperitet

Izloženost Banke riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi prati se i kroz odnos kamatonosne aktive i pasive na koju se plaća kamata (koeficijent osetljivosti) i kroz odnos kumulativnog disperiteta i ukupne aktive (relativni disperitet).

<u>Stanje na dan</u>	<u>Kamatonosno osetljiva aktiva</u>	<u>Kamatonosno osetljiva pasiva</u>	U hiljadama dinara	
			<u>Koeficijent osetljivosti</u>	<u>Relativni disperitet</u>
31. decembar 2019. godine	15,134,902	13,289,265	1.14	0.20
31. decembar 2018.godine	12,507,667	9,514,277	1.31	0.25

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

39. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA

a) Analiza sredstava i obaveza po valutama sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	483,106	80,660	21,310	74,595	659,671	3,467,290	4,126,961
Hartije od vrednosti	112,751	382,663	-	-	495,414	57,583	552,997
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,168,055	210,413	3,662	8,526	1,390,656	712,141	2,102,797
Kredit i potraživanja od komitenata	3,259,795	59,987	-	-	3,319,782	7,776,861	11,096,643
Ostala sredstva	113,166	-	-	-	113,166	2,039,195	2,152,361
Ukupna aktiva	5,136,873	733,723	24,972	83,121	5,978,689	14,053,070	20,031,759
OBAVEZE							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	139,649	-	-	-	139,649	274,546	414,195
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4,753,499	589,722	24,773	70,398	5,438,392	9,284,764	14,723,156
Rezervisanja	5,959	4,905	-	3,109	13,973	32,452	46,425
Ostale obaveze	370,688	89,811	1	2,877	463,377	313,243	776,620
Ukupno obaveze	5,269,795	684,438	24,774	76,384	6,055,391	9,905,005	15,960,396
Neto devizna pozicija							
- Na dan 31. decembra 2019.	(132,922)	49,285	198	6,737	(76,702)	4,148,065	4,071,363
- Na dan 31. decembra 2018.	30,631	195,987	(5,387)	(2,760)	218,471	3,675,797	3,894,268

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

39. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

b) Devizni podbilans Banke po valutama, sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine, prikazan je u sledećoj tabeli:

		Devizna klauzula vezana za EUR		USD	Devizna klauzula vezana za USD		U hiljadama dinara	
		EUR	EUR			Ostale valute - prevedene u EUR	Ukupno devizni podbilans	
Aktiva	Dinari	2,267,107	2,869,766	733,723	-	108,093	5,978,689	
	EUR	19,279	24,404	6,240	-	919	50,842	
Obaveze	Dinari	5,251,265	18,530	684,438	-	101,158	6,055,391	
	EUR	44,656	158	5,820	-	860	51,495	

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva:

	Ukupno	U hiljadama dinara Promena u kursu	
		10%	-10%
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	659,671	65,967	(65,967)
Hartije od vrednosti	495,414	49,541	(49,541)
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,390,656	139,066	(139,066)
Kredit i potraživanja od komitenata	3,319,782	331,978	(331,978)
Ostala sredstva	113,166	11,317	(11,317)
Ukupna aktiva	5,978,689	597,869	(597,869)
OBAVEZE			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim institucijama i Centralnoj banci	139,649	(13,965)	13,965
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5,438,392	(543,839)	543,839
Rezervisanja	13,973	(1,397)	1,397
Ostale obaveze	463,377	(46,338)	46,338
Ukupne obaveze	6,055,391	(605,539)	605,539
Neto izloženost deviznom riziku:			
31.decembar 2019. godine		(7,670)	7,670
31.decembar 2018. godine		21,847	(21,847)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

39. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

c) Analiza osetljivosti prihoda Banke na promene deviznih kurseva (Nastavak)

U slučaju da je na dan 31. decembra 2019. godine domaća valuta (RSD) zabeležila porast za 10% u odnosu na strane valute, dobitak za 2019. godinu bio bi manji za RSD 7,670 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke.

U slučaju da je na dan 31. decembra 2019. godine domaća valuta (RSD) zabeležila pad za 10% u odnosu na strane valute, a sve ostale varijable ostale nepromenjene, dobitak za 2019. godinu bio bi veći za RSD 7,670 hiljada dinara, najvećim delom zbog kursnih razlika nastalih po osnovu preračuna potraživanja/obaveza banke. Simetričan uticaj na rezultat Banke, posledica je ukidanja zaštitne klauzule kod kredita sa valutnom klauzulom.

d) VaR analiza strukturnog deviznog rizika (desetodnevni VaR) sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

2019.	VaR na dan	Prosečan VaR	U hiljadama dinara	
			Minimalni VaR	Maksimalni VaR
Valutni VaR	939	2,525	59	5,775

2018.	VaR na dan	Prosečan VaR	U hiljadama dinara	
			Minimalni VaR	Maksimalni VaR
Valutni VaR	5,647	6,554	112	13,798

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

39. RIZIK OD PROMENE KURSEVA STRANIH VALUTA (Nastavak)

e) Pokazatelj deviznog rizika

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Pokazatelj deviznog rizika		
31. decembra	3.44%	6.68%
Prosek za godinu	5.91%	6.15%
Najniži iznos	0.36%	0.56%
Najviši iznos	14.14%	14.95%

Pokazatelj deviznog rizika se u toku 2019. godine kretao u rasponu od 0.36% do 14.14%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke.

39. CENOVNI RIZIK

a) VaR analiza portfolija plasmana izloženih cenovnom riziku (desetodnevni VaR) sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	U hiljadama dinara
				Maksimalni VaR
2019.				
Kamatni VaR	0	0	0	0

	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	U hiljadama dinara
				Maksimalni VaR
2018.				
Kamatni VaR	0	1	0	6

b) Banka je na 31.12.2019. godine u tržišnom portfoliju imala investicione jedinice investicionog fonda Ilirika Cash Dinar, zbog čega VaR analiza portfolija plasmana izloženih cenovnom riziku (jednodnevni VaR) sa podelom po vrsti aktive sa stanjem na dan 31. decembar 2019. i 2018. godine prikazana u sledećoj tabeli ima sledeće vrednosti:

VaR pozicije	U hiljadama dinara
	Investicione jedinice
- na dan 31. decembar 2019.	15
- na dan 31. decembar 2018.	0

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

40. CENOVNI RIZIK (Nastavak)

c) Analiza stresnih udara na bazi promene cena od ± 200 baznih poena:

	Investicione jedinice	U hiljadama dinara	
			Svop ugovori
Promena cene za ± 200 bp			
- na dan 31. decembar 2019.	$\pm 1,001$		± 59
- na dan 31. decembar 2018.	0		0

Stresni udar se odnosi na uticaj promena vrednosti pozicija portfolija u slučaju promene cena instrumenata od ± 200 bp na pojedinačne pozicije u portfoliju.

d) Analiza promene dnevnog VaR-a primenom stresnog udara na bazi promena volatilnosti knjige trgovanja. U tabeli je dat pregled VaR vrednosti ukupnog portfolija u slučaju promene volatilnosti instrumenata za $\pm 10\%$.

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Promena volatilnosti instrumenta [%]		
-10	332	-
0	337	-
10	344	-

41. RIZIK ZEMLJE

Izloženost Banke prema drugim zemljama data je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Evropa-EU	1,414,113	703,218
Evropa-ostalo	245,693	6,932
Afrika	-	59,016
Azija	151	180,758
Ukupno	949,923	949,923

Potraživanja se najvećim delom odnose na stanja na računima kod ino banaka, 83.48% (2018: 69.68%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

42. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije fer vrednosti za one komponente aktive i pasive za koje su raspoložive objavljene ili kotirane tržišne cene i za one čija fer vrednost može da bude znatno drugačija od njihove knjigovodstvene vrednosti.

Tržišna cena, gde postoji aktivno tržište, najbolji je dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta. Međutim, tržišne cene nisu dostupne za niz finansijskih sredstava i obaveza koje Banka ima. Stoga, kada tržišna cena finansijskih instrumenata nije dostupna, fer vrednost sredstava i obaveza se procenjuje koristeći sadašnju vrednost ili druge tehnike vrednovanja zasnovane na trenutno preovlađujućim tržišnim uslovima. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Banke procenjuje sveukupnu izloženost Banke riziku, a u slučajevima za koje procenjuje da vrednost aktive prikazane u njenim poslovnim knjigama ne može da bude ostvarena, ustanovljava rezervu.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza su iste kao i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj kao cene) ili indirektno (tj izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

42. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređujući sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i drugi modeli procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođene rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacije. Cilj tehnika procene je odrediti fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila definisana od strane učesnika na tržištu u slobodnim i nezavisnim transakcijama.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo uočljive tržišne podatke i zahtevaju malo prosuđivanja i procene od strane menadžmenta. Kotirane cene i inputi za modele su obično dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate kao kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i inputa modela smanjuje potrebu za procenama rukovodstva te smanjuje nesigurnost povezanu s određivanjem fer vrednosti. Raspoloživost uočljivih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklona je promenama usled specifičnih dešavanja i opštih uslova budućih tržišta.

Tabela ispod analizira finansijske instrumente merene po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, prema nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

Finansijska imovina koja se vodi po fer vrednosti	U hiljadama dinara	
	31.12.2019.	
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost
Hartije od vrednosti	552,996	552,996
Ukupno 31.12.2019.	552,996	552,996
Ukupno 31.12.2018.	496,698	496,698

	U hiljadama dinara			
	Nivo1	Fer vrednosti		Ukupno
		Nivo2	Nivo3	
Finansijska sredstva	-	552,996	-	552,996
Ukupno 31.12.2019.	-	552,996	-	552,996
Ukupno 31.12.2018.	-	489,842	-	489,842

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

42. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Stedeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu mereni po fer vrednosti i i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

	U hiljadama dinara 31.12.2019.	
	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost
Finansijska (monetarna) aktiva		
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	4,126,961	4,126,961
Kredit i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija	2,102,797	2,097,470
Kredit i potraživanja od komitenata	11,096,643	11,096,643
Ostala aktiva	346	346
Ukupno aktiva 31.12.2019.	17,326,747	17,321,420
Ukupno aktiva 31.12.2018.	13,411,051	13,245,235
Finansijska (monetarna) pasiva		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	414,195	413,901
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	14,723,156	14,694,381
Ostale obaveze	575,249	575,249
Ukupno obaveze 31.12.2019.	15,712,600	15,683,531
Ukupno obaveze 31.12.2018.	11,477,184	11,477,184

	U hiljadama dinara			
	Nivo1	Fer vrednost		Ukupno
		Nivo2	Nivo3	
Aktiva				
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	2,097,470	-	2,097,470
Kredit i potraživanja od komitenata	-	11,096,643	-	11,096,643
Ukupno 31.12.2019.	-	13,194,113	-	13,194,113
Ukupno 31.12.2018.	-	11,333,547	-	11,333,547
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	413,901	-	413,901
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	14,694,381	-	14,694,381
Ukupno 31.12.2019.	-	15,108,282	-	15,108,282
Ukupno 31.12.2018.	-	11,184,496	-	11,184,496

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

42. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske aktive i obaveza i njihovu fer vrednost za 31. decembar 2019:

U hiljadama dinara

	Vodi se po fer vrednosti	Koje se drže do dospeća	Kredit i potraživa- nja	Raspoloživo za prodaju	Ostala amortizo- vana vrednost	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod Centralne banke	-	-	-	-	4,126,961	4,126,961	4,126,961
Hartije od vrednosti	-	-	-	552,997	-	552,997	552,997
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	2,102,797	-	-	2,102,797	2,097,470
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	11,096,643	-	-	11,096,643	11,096,643
Ostala aktiva	-	-	-	-	346	346	346
Ukupno aktiva	-	-	13,199,440	552,997	4,127,307	17,879,744	17,874,417
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	414,195	414,195	413,901
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	14,723,156	14,723,156	14,694,381
Ostale obaveze	-	-	-	-	575,249	575,249	575,249
Ukupno obaveze	-	-	-	-	15,712,600	15,712,600	15,683,531

Sledeće metode i pretpostavke su korišćene za procenjivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata Banke na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

42. FER VREDNOST FINANSIJSKIH SREDSTAVA I OBAVEZA (Nastavak)

Finansijski instrumenti čija je fer vrednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Fer vrednost gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kratkoročnih depozita, ostalih plasmana i ostalih sredstava, transakcionih depozita, obaveza prema dobavljačima i ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti prvenstveno zbog kratkoročnog dospeća ovih finansijskih instrumenata. Fer vrednost kredita i plasmana komitentima jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti, umanjenoj za ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja. Ostali finansijski instrumenti Banke iskazani po amortizovanoj vrednosti uglavnom imaju kratkoročna dospeća i nose varijabilnu kamatnu stopu koja odražava tekuće tržišne uslove i koja se u redovnim intervalima ponovo određuje. Shodno tome, Banka smatra da vrednost po kojoj su navedeni finansijski instrumenti iskazani odgovara njihovoj tržišnoj vrednosti.

Depoziti banaka i komitenata su uglavnom po viđenju ili kratkoročni sa ugovorenim varijabilnim kamatnim stopama i stoga rukovodstvo Banke smatra da vrednosti po kojima su isti iskazani u bilansu stanja odgovaraju njihovoj tržišnoj vrednosti.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti, se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom kamatnom stopom se bazira na diskontovanim novčanim tokovima koristeći preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za ugovore sa sličnim kreditnim rizikom i rokom dospeća.

Za kotirane emitovane dužničke instrumente, fer vrednosti se izračunavaju na osnovu kotiranih cena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrednosti

Finansijski instrumenti se vrednuju po fer vrednosti korišćenjem kotirane tržišne cene na dan izveštavanja. Banka na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine nije imala finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti, u materijalno značajnom iznosu.

Stoga Banka nije značajnije izložena riziku od promene fer vrednosti, a fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza Banke odgovara knjigovodstvenim iznosima finansijskih sredstava i obaveza iskazanim u priloženim finansijskim izveštajima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

43. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neka druga sistemski slabost koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka je usvojila i primenila Proceduru upravljanja rizicima informacionog sistema koja definiše identifikaciju, procenu, analizu i praćenje rizika informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama i internom dokumentacijom.

Zaposleni u Sektoru informaciono komunikacionih tehnologija vrše procenu i merenje izloženosti Banke riziku IS. Procena rizika IS se vrši najmanje jednom godišnje i podrazumeva postupak u kome se na osnovu registra resursa IS vrši procena svih informacionih rizika. U zavisnosti od stepena izloženosti i nivoa rizika sačinjava se Plan tretmana informacionih rizika. Na osnovu Plana tretmana se preduzimaju mere za ublažavanje i smanjenje rizika IS.

U skladu sa Aktom o bezbednosti a na osnovu Zakona o informacionoj bezbednosti posebno se tretiraju rizici vezani za informacionu bezbednost. Najmnje jednom godišnje se vrši procena i preispitivanje informacione bezbednosti i Akta o bezbednosti i sačinjava se Izveštaj o proceni koji se dostavlja Izvršnom odboru Banke na razmatranje i usvajanje.

44. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je imala usaglašene sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

44. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

a) Adekvatnost kapitala Banke

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2019. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	U hiljadama dinara	
	2019.	2018.
Regulatorni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,912,133	2,912,133
Stečene sopstvene akcije	-	-
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	-	-
Osnovni kapital	<u>3,080,297</u>	<u>3,080,297</u>
Gubici iz ranijih godina	-	(396,284)
Revalorizacione rezerve	725,150	724,440
Nematerijalna ulaganja	(23,101)	(13,353)
Potrebna rezerva iz dobiti	80,530	-
Odbitne stavke od kapitala	-	-
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu u finansijskom sektoru	(114)	(114)
Ukupan kapital (1)	<u>3,862,762</u>	<u>3,394,987</u>
Izloženosti rizicima		
Izloženost kreditnom riziku	13,074,352	11,560,591
Izloženost riziku druge ugovorne strane	-	-
Izloženost deviznom riziku	333,135	226,617
Izloženost operativnom riziku	1,199,638	1,034,913
Izloženost cenovnom riziku	-	-
Ukupno (2)	<u>14,607,125</u>	<u>12,822,121</u>
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2 x 100)	<u>26.44%</u>	<u>26.48%</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

44. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

b) Pokazatelji poslovanja

Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke bili su sledeći:

Pokazatelji poslovanja	Propisani	2019	2018
1.Kapital	Minimum EUR 10 miliona	32,85	28,72
2.Adekvatnost kapitala	Minimum 12% Maksimum	26.44%	26.48%
3.Ulaganja Banke	60% kapitala	41.17%	46.55%
4.Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	166.81%	166.45%
5.Prosečni mesečni pokazatelji likvidnosti:			
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1 Maksimum	1.55	2.28
6.Pokazatelj deviznog rizika	20% kapitala	3.44%	6.68%

45. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Osnovni format izveštavanja po segmentima je utvrđen na nivou poslovnih aktivnosti s obzirom da su rizici i stope prinosa Banke primarno pod uticajem razlike u proizvodima i uslugama koje Banka pruža.

Poslovne aktivnosti su u Banci organizovane odvojeno prema prirodi proizvoda i usluga koje se pružaju, na takav način da svaki segment predstavlja strateški poslovni deo koji pruža različite proizvode i usluge na tržištu.

Poslovne aktivnosti Banke organizovane su u tri osnovna poslovna segmenta:

- *Poslovanje sa korporativnim klijentima:* U osnovi se odnosi na odobravanje kredita i različitih oblika garancija i jemstava klijentima, vođenje depozitnih i tekućih računa, usluge platnog prometa.
- *Poslovanje sa stanovništvom i preduzetnicima:* U osnovi obuhvata prikupljanje depozita, odobravanje kredita, kreditnih kartica, usluge platnog prometa za fizička lica, pri čemu se pod fizičkim licima podrazumeva stanovništvo, preduzetnici i poljoprivrednici.
- *Sredstva i trgovanje sa hartijama od vrednosti:* U osnovi obuhvata uzimanje pozicije za svoj račun i trgovanje hartijama od vrednosti, trgovanje devizama.
- *Ostalo:* Druge poslovne aktivnosti koje čine manje od 10% ukupnih poslovnih aktivnosti Banke, kao i centralne funkcije Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

45. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

a) Bilans uspeha po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju rezultate Banke ostvarene u periodu 01. januara do 31. decembra 2019. i 2018. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o ostvarenom rezultatu pojedinih poslovnih segmenata Banke, troškovi koji terete ukupno poslovanje Banke: Troškovi amortizacije i Ostali poslovni rashodi podeljeni su prema učešću Troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda pojedinih poslovnih segmenata u ukupnim datim troškovima za 2019. i 2018. godinu.

Na dan 31. decembar 2019. godine.

	U hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostali	Ukupno
Prihodi od kamata	752,755	40,582	55,979	714	850,030
Rashodi kamata	(181,107)	(45,951)	(350)	(276)	(227,684)
Dobitak po osnovu kamata	571,648	(5,369)	55,629	438	622,346
Prihodi od naknada i provizija	122,076	22,172	2,041	38	146,327
Rashodi od naknada i provizija	(19,294)	-	(2,115)	-	(21,409)
Dobitak /gubitak po osnovu naknada i provizija	102,782	22,172	(74)	38	124,918
Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	26	-	26
Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	(691)	-	(691)
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	(3,493)	11,412	10,272	376	18,567
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	(19,405)	(13,808)	2,457	354	(30,402)
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	1,902	1	34	20,006	21,943
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(103,884)	(45,830)	(63,177)	(43,280)	(256,171)
Troškovi amortizacije	(14,944)	(6,592)	(9,088)	(6,226)	(36,850)
Ostali prihodi	0	0	0	12,675	12,675
Ostali poslovni rashodi	(116,536)	(51,411)	(70,871)	(48,550)	(287,368)
Neto dobitak	418,070	(89,425)	(75,483)	(64,169)	188,993

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

45. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

a) Bilans uspeha po poslovnim segmentima (Nastavak)

Na dan 31. decembar 2018. godine.

	u hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostali	Ukupno
Prihodi od kamata	589,514	37,979	52,330	8,243	688,066
Rashodi kamata	(95,080)	(37,412)	(156)	-	(132,648)
Dobitak po osnovu kamata	494,434	567	52,174	8,243	555,418
Prihodi od naknada i provizija	93,016	21,312	337	53	114,718
Rashodi od naknada i provizija	(16,356)	(2)	(392)	-	(16,750)
Dobitak /gubitak po osnovu naknada i provizija	76,660	21,310	(55)	53	97,968
Neto dobitak/gubitak po osnovu zaštite od rizika	-	-	264	-	264
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	-	-	7,955	-	7,955
Neto prihod/rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz BU	(5,585)	3,981	24,457	2,708	25,561
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(1,492)	11,123	(7,183)	248	2,696
Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	9,944	9,944
Ostali poslovni prihodi	2,702	4	138	23,474	26,318
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(106,398)	(50,979)	(55,891)	(49,813)	(263,081)
Troškovi amortizacije	(12,323)	(5,904)	(6,474)	(5,770)	(30,471)
Ostali prihodi	0	0	155,213	123,746	278,959
Ostali poslovni rashodi	(103,304)	(49,496)	(54,266)	(48,365)	(255,431)
Neto dobitak	344,694	(69,394)	116,332	64,468	456,100

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

45. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

b) Bilans stanja po poslovnim segmentima

Sledeće tabele prikazuju sredstva i obaveze Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine prikazane po poslovnim segmentima.

Za potrebe izveštavanja o stanju sredstava i obaveza po pojedinim poslovnim segmentima, sredstva angažovana za ukupno poslovanje Banke: Osnovna sredstva i Nematerijalna ulaganja podeljena su prema učešću troškova zarada po pojedinim poslovnim segmentima.

Na dan 31. decembar 2019. godine.

	u hiljadama dinara				
	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostalo	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	4,126,961	-	4,126,961
Hartije od vrednosti	-	-	552,997	-	552,997
Kredit i potraživanja	11,208,217	593,689	1,397,534	-	13,199,440
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	-	114	114
Ostalo	722,413	287,871	836,579	305,384	2,152,247
Ukupna sredstva	11,930,630	881,560	6,914,071	305,498	20,031,759
Obeveze poo s.fin.derivata	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze	10,741,061	4,396,290	-	-	15,137,351
Ostale obaveze	195,767	6,206	442,627	178,445	823,045
Ukupne obaveze	10,936,828	4,402,496	442,627	178,445	15,960,396

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

45. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (Nastavak)

b) Bilans stanja po poslovnim segmentima (Nastavak)

Na dan 31. decembar 2018. godine.

u hiljadama dinara

	Korporativni klijenti	Stanovništvo i preduzetnici	Sredstva i trgovanje hartijama od vrednosti	Ostalo	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	1,911,464	-	1,911,464
Hartije od vrednosti	-	-	496,698	-	496,698
Kredit i potraživanja	9,039,650	559,005	1,900,708	-	11,499,363
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Investicije u pridružena i zavisna društva	-	-	-	114	114
Ostalo	733,819	307,720	337,246	336,738	1,715,523
Ukupna sredstva	9,773,469	866,725	4,646,116	336,852	15,623,162
Obeveze po s.fin.derivata	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale obaveze	8,083,044	3,282,654	-	-	11,365,698
Ostale obaveze	179,725	6,555	11,367	165,549	363,196
Ukupno	8,262,769	3,289,209	11,367	165,549	11,728,894

46. USAGLAŠAVANJE MEDUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa čl. 18 Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 31. oktobra 2019. godine i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

47. DEVIZNI KURS

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	2019.	U dinarima 2018.
EUR	117,5928	118,1946
USD	103,3893	103,3893
CHF	108,4004	104,9779

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2019. godine

48. DOGAĐAJI NASTALI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nije bilo bitnih događaja nakon datuma bilansiranja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

Beograd, 28.02.2020.

Tatjana Savić,
rukovodilac Odeljenja finansija i
izveštavanja

Slobodan Lečić,
član Izvršnog odbora

Miloš Brusin,
predsednik Izvršnog odbora

"JUBMES BANKA" AD, BEOGRAD
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
ZA 2019. GODINU

"JUBMES BANKA" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2019. GODINU**

S A D R Ž A J

Strana

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:

BILANS STANJA

BILANS USPEHA

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

MOORE

MOORE STEPHENS Revizija i Računovodstvo d.o.o.
Privredno društvo za reviziju računovodstvo i konsalting
Studentski Trg 4/V, 11000 Beograd, Srbija
Tel: +381 (0) 11 3033 250, 3033 260; Fax: 2181 072
Matični broj/ID: 06974848; PIB/VAT: 100300288
www.moore-serbia.rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Jubmes banka" a.d., Beograd

Izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih godišnjih finansijskih izveštaja "Jubmes banka" a.d., Beograd (dalje u tekstu i: Banka), koji uključuju bilans stanja na dan 31. decembra 2019. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje "Jubmes banka" a.d., Beograd na dan 31. decembra 2019. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA) i Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku „Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja“. Mi smi nezavisni u odnosu na Banku u skladu etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima. Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi nismo izneli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Pored pitanja koje je opisano u odeljku „Materijalno značajna neizvesnost povezana sa stalnošću poslovanja“ odredili smo da su pitanja opisana u nastavku ključna revizorska pitanja koja će biti saopštena u našem izveštaju.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Jubmes banka" a.d., Beograd – Nastavak

Ključna revizorska pitanja - Nastavak

Promena vlasničke i upravljačke strukture banke

Ključna pitanja revizije	Kako je revizija odgovorila na ključna pitanja
<p><i>Na bazi primene Međunarodnog standarda revizije 315 – Identifikovanje i procena rizika materijalno pogrešnih iskaza putem razumevanja entiteta i njegovog okruženja, tokom revizije FI za 2019. godinu, odnosno na dan 31.12.2019. godine konstatovali smo da je dana 09.05.2019. godine na Beogradskoj berzi izvršena kupovina paketa akcija Banke u vlasništvu Republike Srbije i akcija banaka u stečaju u kojima Agencija za osiguranje depozita ima ulogu stečajnog upravnika, od strane Alta Pay Group d.o.o., a na bazi saglasnosti NBS. Nakon izvršene transakcije Alta Pay Group d.o.o. je postala pojedinačno najveći akcionar Banke.</i></p> <p><i>Promena vlasničke strukture i njen mogući uticaj na samo poslovanje Banke je identifikovano kao ključno pitanje tokom revizije finansijskih izveštaja.</i></p>	<p><i>Ustanovili smo sledeće tokom obavljanja statutarne revizije kako bismo odgovorili na identifikovano ključno pitanje revizije:</i></p> <p><i>Tokom godine došlo je do promena u upravljačkoj strukturi Banke. Novoizabrani članovi Upravnog i Izvršnog odbora pre stupanja na svoje funkcije su dobili saglasnost Narodne banke Srbije.</i></p> <p><i>Nije došlo do odliva deponenata iz Banke. Naprotiv, baza depozita na dan 31.12.2019. godine je povećana za 33% u odnosu na kraj prethodne godine. Takođe, nije došlo do smanjenja plasmana Banke. Ukupan portfolio Banke na dan 31.12.2019. godine je povećan za 21% u odnosu na kraj prethodne godine. Svi plasmani su odobreni od strane organa upravljanja Banke u skladu sa politikom odobravanja.</i></p> <p><i>Promenom vlasničke strukture, Banka je tokom 2019. godine počela da obavlja poslove sa ovlašćenim menjačima iz koje je proistekla i poteba za izvozom efektive. Revizorskim procedurama smo potvrdili postojanje potraživanja po osnovu izvoza efektive, kao i način vrednovanja na dan 31.12.2019. godine.</i></p>

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo Banke je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Jubmes banka" a.d., Beograd – Nastavak

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uverenja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvanih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.*
- Stičemo razumevanje internih kontrola koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.*
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.*
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.*
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.*

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izveštaja za tekući period i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izveštaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuju javno obelodanjivanje tog pitanja ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izveštaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Jubmes banka" a.d., Beograd – Nastavak

Ostale informacije

Usklađenost godišnjeg izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima

Rukovodstvo Banke je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izveštaj o poslovanju, ali ne uključuju finansijske izveštaje i Izveštaj revizora o njima. Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U skladu sa zahtevima koji proističu Zakona o reviziji Republike Srbije i Pravilnika o uslovima za obavljanje revizije finansijskih izveštaja javnih društava izvršili smo proveru usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa godišnjim finansijskim izveštajima Banke. U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost u skladu sa Međunarodnim standardom revizije 720 - Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama, je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja odnosno saznanja stečenih tokom revizije, i da li izgleda da su ostale informacije materijalno pogrešno iskazane. Ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

U Beogradu, 16. mart 2020. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Studentski trg 4/V

R. Vukosavljević

Ružica Vukosavljević ·
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Studentski trg 4/V

Bogoljub Aleksić
Direktor

JUBMES banka a.d. Beograd

Sektor finansija, izveštavanja i plana i analize

Odeljenje plana i analize

Broj: 2061/2020

Datum: 09.03.2020. godine

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU BANKE

ZA 2019. GODINU

Sadržaj:

1.	Uvodne napomene	4
2.	Makroekonomsko okruženje.....	4
2.1.	Osnovne napomene.....	4
2.1.1.	BDP i industrijska proizvodnja.....	4
2.1.2.	Zaposlenost i zarade.....	4
2.1.3.	Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija	5
2.1.4.	Devizni kurs.....	6
2.1.5.	Monetarni tokovi.....	7
2.2.	Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu	8
2.3.	Regulativa u izveštajnom periodu	8
3.	Bankarski sektor.....	9
3.1.	Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 30.09.2019. godine	9
4.	Poslovne aktivnosti Banke.....	16
4.1.	Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke	16
4.2.	Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu	17
4.3.	Informacije o kadrovskim pitanjima	18
5.	Poslovanje Banke u 2019. godini	19
6.	Bilans uspeha Banke.....	22
6.1.	Rezultat Banke u izveštajnom periodu.....	22
6.2.	Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	23
6.3.	Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu.....	24
6.4.	Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	25
6.5.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	25
6.6.	Ostali rashodi.....	25
7.	Bilans stanja Banke.....	26
7.1.	Osnovne napomene.....	26
7.2.	Gotovina i sredstva kod centralne banke	28
7.3.	Hartije od vrednosti	29
7.4.	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.....	30
7.5.	Kredit i potraživanja od komitenata	31
7.5.1.	Kredit stanovništvu	32
7.6.	Investicije u zavisna društva	33
7.7.	Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine	33
7.8.	Ostala sredstva	33
7.9.	Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.organizacijama i centralnoj banci ...	35
7.10.	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	36
7.11.	Ukupni depoziti Banke	37
7.12.	Rezervisanja	38
7.13.	Ostale obaveze	38
7.14.	Kapital Banke.....	39
7.14.1.	Struktura kapitala Banke	39

7.14.2.	Akcijski kapital.....	40
7.14.3.	Sticanje sopstvenih akcija	40
8.	Vanbilansna evidencija Banke.....	41
9.	Usluge Banke	43
9.1.	Dinarski platni promet	43
9.2.	Devizni platni promet	43
9.3.	Devizne doznake	43
9.4.	Poslovanje sa stanovništvom.....	43
9.5.	Ogranci Banke	44
10.	Likvidnost Banke	45
10.1.	Dinarska i devizna likvidnost Banke.....	45
11.	Izloženost Banke rizicima	47
11.1.	Rizici kojima je Banka izložena	47
11.2.	Adekvatnost kapitala.....	51
11.3.	Analiza izloženosti glavnim rizicima	52
11.3.1.	Kreditni rizik.....	52
11.3.2.	Kreditno-devizni rizik	56
11.3.3.	Rizik likvidnosti.....	56
11.3.4.	Rizici koncentracije	58
11.3.5.	Rizici ulaganja	58
11.3.6.	Devizni rizik.....	59
11.3.7.	Cenovni rizik.....	59
11.3.8.	Kamatni rizik.....	60
11.3.9.	Rizik zemlje.....	61
12.	Ostale aktivnosti Banke	62
12.1.	Usklađenost poslovanja	62
12.2.	Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma	62
12.3.	Informaciono-komunikaciona tehnologija.....	63
12.4.	Upravljanje lošim plasmanima	64
12.5.	Finansijska saradnja sa inostranstvom	65
12.6.	Aktivnosti istraživanja i razvoja	65
12.7.	Korporativna odgovornost prema društvu	65
12.8.	Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	65
13.	Pregled pravila korporativnog upravljanja.....	67
14.	Poslovanje sa povezanim licima	68
14.1.	Potraživanje i obaveze iz odnosa sa povezanim licima	68
14.2.	Rezultat poslovanja sa povezanim licima	68
15.	Razvoj Banke u narednom periodu	68
15.1.	Strateški ciljevi Banke	69
15.2.	Realizacija strateških ciljeva Banke	69
15.3.	Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2020. godini.....	69
16.	Događaji nakon protoka poslovne godine.....	72

1. Uvodne napomene

Izveštaj o poslovanju JUBMES Banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) obuhvata period poslovanja Banke od 01. januara do 31. decembra 2019. godine (u daljem tekstu: izveštajni period) i ima za cilj analizu i ocenu profitabilnosti i produktivnosti poslovanja Banke, kao i analizu stanja i dinamike vrednosti njene poslovne imovine i izvora finansiranja tokom izveštajnog perioda.

Osnovu za analizu činili su pojedinačni izveštaji o poslovanju organizacionih celina i računovodstveni podaci preuzeti iz glavne knjige Banke.

2. Makroekonomsko okruženje

2.1. Osnovne napomene

2.1.1. BDP i industrijska proizvodnja

Prema zvaničnim podacima, realni rast BDP u četvrtom kvartalu 2019. godine, u odnosu na isti period 2018. godine, iznosio je 6.20% (4Q-2018: rast od 3.50%).

Desezonirana serija podataka pokazuje rast bruto domaćeg proizvoda u četvrtom kvartalu 2019. godine od 1.70% u odnosu na prethodni kvartal.

Posmatrano po delatnostima, u četvrtom kvartalu 2019. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, značajan realni rast bruto dodate vrednosti zabeležen je u sektoru građevinarstva (48.30%), sektoru informisanja i komunikacija (8.20%), kao i u sektoru trgovine na veliko i malo i popravke motornih vozila, saobraćaja i skladištenja i usluga smeštaja i ishrane (8.10%).

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, u 2019. godini industrijska proizvodnja porasla je za 0.30%, čemu je podjednako doprineo rast rudarstva, energetike i prerađivačke industrije. U decembru je zabeležen rast industrije od 8.30%, što je i njena najviša stopa rasta u 2019. godini.

Posmatrano po sektorima, prerađivačka industrija je u decembru takođe zabeležila međugodišnji rast od 8.30%, uz pozitivan doprinos 20 od 24 oblasti. Pored toga, međugodišnji rast u decembru beleže i sektori rudarstva i energetike od 9.60% i 7.50%, respektivno.

2.1.2. Zaposlenost i zarade

Prema poslednjem objavljenom izveštaju Republičkog zavoda za statistiku (kvartalna Anketa o radnoj snazi) stopa nezaposlenosti, koja predstavlja učešće nezaposlenih u ukupnom broju aktivnih stanovnika (zaposleni i nezaposleni), u Republici Srbiji iznosila je u IV kvartalu 2019. godine 9.70%.

Stopa zaposlenosti predstavlja procenat zaposlenih u ukupnom stanovništvu starom 15 i više godina i u IV kvartalu 2019. godine iznosila je 49.70%.

Shodno prethodnom, stopa nezaposlenosti je u IV kvartalu 2019. godine zabeležila pad od 3.2 procentna poena (31.12.2018: 12.90%), dok je stopa zaposlenosti zabeležila rast od 2.3 procentna poena u odnosu na IV kvartal 2018. godine (31.12.2018: 47.40%).

Zvanično objavljena prosečna bruto zarada obračunata za decembar 2019. godine iznosila je 82,257 dinara, dok je prosečna neto zarada iznosila 59,772 dinara, odnosno, 508 evra.

U poređenju sa istim mesecom 2018. godine, prosečna bruto zarada za decembar 2019. godine nominalno je veća za 14.00%, a realno za 11.90%, dok je prosečna neto zarada nominalno veća za 14.10%, odnosno, za 12.00% realno.

Rast bruto zarada u 2019. godini, u odnosu na 2018. godinu, iznosio je 10.50% nominalno, odnosno, 8.40% realno. Istovremeno, neto zarade su porasle za 10.60% nominalno i za 8.50% realno.

2.1.3. Monetarna politika, potrošačke cene i inflacija

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, potrošačke cene u decembru 2019. godine, u poređenju sa istim mesecom prethodne godine, uvećane su za 1.90%. U poređenju sa 2018. godinom, potrošačke cene u 2019. godini su u proseku uvećane za 1.70%.

Bazna inflacija (indeks potrošačkih cena po isključenju hrane, energije, alkohola i cigareta) tokom 2019. godine ostala je niska i stabilna i u decembru je iznosila 1.10% međugodišnje.

Imajući u vidu srednjoročnu projekciju inflacije i očekivano kretanje drugih makroekonomskih pokazatelja iz domaćeg i međunarodnog okruženja u narednom periodu, tokom poslednjeg kvartala 2019. godine, NBS je po treći put tokom godine umanjila referentnu kamatnu stopu, tako da je ona na dan 31.12.2019. godine iznosila 2.25%. Pored povoljnih domaćih makroekonomskih uslova za sprovođenje monetarne politike, na odluku Narodne banke Srbije da dodatno umani referentnu kamatnu stopu uticala su i kretanja u međunarodnom okruženju, a pre svega usporavanje globalne trgovine i privrednog rasta, kao i mere ublažavanja monetarnih politika vodećih centralnih banaka.

Radi definisanja okvira za odlučivanje o monetarnoj politici na srednji rok i usidranja i stabilizacije inflacionih očekivanja, Narodne banke Srbije je odredila ciljanu stopu ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merene godišnjom procentualnom promenom indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2019. do decembra 2021. godine, u visini 3.00%, sa dozvoljenim odstupanjem ± 1.5 p. p.

Prema centralnoj projekciji Narodne banke Srbije, međugodišnja inflacija će i u narednom periodu ostati niska i stabilna. Očekuje se da će se međugodišnja inflacija do sredine 2020. godine kretati oko donje granice dozvoljenog odstupanja od cilja, a da će se nakon toga, postepeno približavati centralnoj vrednosti cilja.

Ciljana inflacija u periodu od 2019. do 2021. godine biće i dalje blago iznad nivoa kvantitativne definicije cenovne stabilnosti i nivoa ciljane inflacije u razvijenim zemljama (2.00% ili 2.50%). Postavljeni cilj za inflaciju proizlazi iz ocene da do 2021. godine neće biti završen proces nominalne, realne i strukturne konvergencije prema Evropskoj uniji.

U narednoj tabeli prikazane su prosečne vrednosti referentne kamatne stope Narodne banke Srbije tokom 2019. i 2018. godine.

Tabela 1. Prosečna referentna kamatna stopa u 2019. i 2018. godini

Period	2019.	2018.
Januar	3.00%	3.50%
Februar	3.00%	3.50%
Mart	3.00%	3.35%
April	3.00%	3.09%
Maj	3.00%	3.00%
Jun	3.00%	3.00%
Jul	2.83%	3.00%
Avgust	2.56%	3.00%
Septembar	2.50%	3.00%
Oktobar	2.50%	3.00%
Novembar	2.30%	3.00%
Decembar	2.25%	3.00%
Prosek	2.74%	3.12%

Prosečna referentna kamatna stopa, tokom 2019. godine, iznosila je 2.74% i bila je za 0.38 p.p niža od prosečne referente kamatne stope tokom 2018. godine (prosek 2018: 3.12%).

U narednoj tabeli prikazane su vrednosti realizovanih kamatnih stopa na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod Narodne banke Srbije tokom 2019. godine.

Tabela 2. Realizovane kamatne stope na blagajničke zapise i viškove likvidnosti kod NBS u toku 2019. godine

Period	Beonia (kraj perioda)	NBS	
		Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti
Januar	2.07%	-	1.75%
Februar	2.02%	-	1.75%
Mart	1.96%	-	1.75%
April	1.96%	-	1.75%
Maj	1.85%	-	1.75%
Jun	1.86%	-	1.75%
Jul	1.57%	-	1.58%
Avgust	1.24%	1.28%	1.31%
Septembar	1.28%	1.27%	1.25%
Oktobar	1.28%	1.26%	1.25%
Novembar	1.03%	1.12%	1.05%
Decembar	1.06%	-	1.25%
Prosek	1.60%	1.25%	1.31%

2.1.4. Devizni kurs

Tokom 2019. godine, uglavnom je preovladavao stabilan kurs dinara ka evru. U uslovima smanjenja viška dinarske likvidnosti bankarskog sektora i povećanog interesovanja stranih investitora za ulaganje u dugoročne dinarske obveznice Republike Srbije, stabilnosti na deviznom tržištu najviše su doprinele učestale intervencije NBS na domaćem međubankarskom tržištu.

Narodna banka Srbije je u cilju sprečavanja prekomernih kratkoročnih oscilacija dinara u 2019. godini na međubankarskom deviznom tržištu prodala 405 mil. evra, a kupila 3,100 mil. evra (2018: prodala 255 mil. evra, a kupila 1,835 mil. evra). Tokom izveštajnog perioda, u međubankarskoj trgovini (MTD) realizovano je ukupno 6,303.7 mil. evra. Najveći obim trgovine na MTD-u na dnevnom nivou iznosio je 92.51 mil. evra (dana 30.12.2019.), a najmanji 1.11 mil. evra (dana 17.01.2019.).

Na dan 31.12.2019. godine kurs dinara prema evru iznosio je 117.5928, dok je na dan 31.12.2018. godine iznosio 118.1946. Tokom 2019. godine, najviša vrednost evra prema dinaru iznosila je 118.4940 (dana 29.01.2019.), a najniža 117.4333 (dana 18.11.2019.). Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1.0895 do 1.1557, i sa 31.12.2019. godine iznosio je 1.1208.

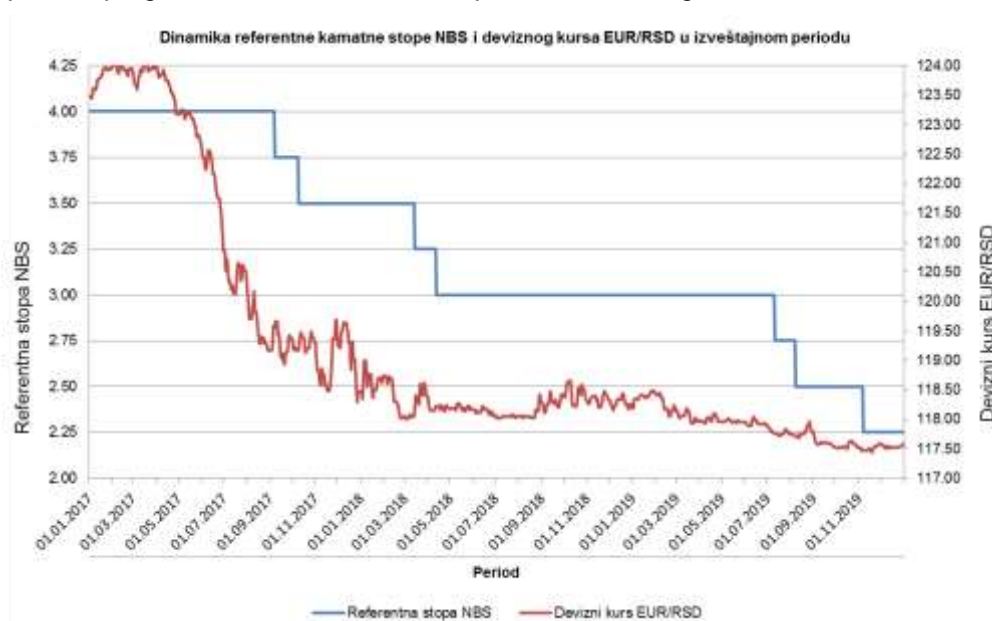
U narednoj tabeli prikazano je kretanje deviznog kursa EUR/RSD tokom 2019. i 2018. godine.

Tabela 3. Dinamika kretanja deviznog kursa EUR/RSD, stanje na kraju meseca

Mesec	2019.		2018.	
	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine	Devizni kurs krajem meseca	Promena od početka godine
Januar	118.43	0.20%	118.74	0.23%
Februar	118.18	-0.01%	118.06	-0.35%
Mart	117.97	-0.19%	118.39	-0.07%
April	117.95	-0.20%	118.17	-0.25%
Maj	117.96	-0.20%	118.16	-0.26%
Jun	117.91	-0.24%	118.07	-0.34%
Jul	117.75	-0.38%	118.06	-0.35%
Avgust	117.78	-0.35%	118.27	-0.17%
Septembar	117.53	-0.56%	118.42	-0.05%
Oktobar	117.53	-0.57%	118.32	-0.13%
Novembar	117.59	-0.51%	118.32	-0.13%
Decembar	117.59	-0.51%	118.19	-0.23%
Prosek	117.86		118.28	

U sledećem grafikonu prikazan je uporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD od 2017. godine do kraja izveštajnog perioda.

Graf 1. Uporedni pregled referentne kamatne stope NBS i deviznog kursa EUR/RSD

2.1.5. Monetarni tokovi

Tokom decembra 2019. godine, beleži se rast kreditne zaduženosti svih korisnika. Ukupni plasmani bankarskog sektora zabeležili su, na kraju izveštajnog perioda, rast od 8.35% u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine. U narednoj tabeli prikazano je stanje duga po bankarskim kreditima.

Tabela 4. Stanje duga po bankarskim kreditima na dan 31. decembar 2019. godine

Korisnik kredita	u mil. dinara				
	31.12.2019.	30.09.2019.	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.
Pravna lica	1,454,072	1,398,568	1,343,254	1,333,506	1,351,648
Preduzetnici	52,779	51,111	51,121	49,698	49,629
Stanovništvo	1,054,438	1,023,323	996,489	980,219	962,529
UKUPNO:	2,561,289	2,473,002	2,390,864	2,363,423	2,363,806

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Na kraju 2019. godine, došlo je do pada učešća docnje u dugu po osnovu bankarskih kredita svih korisnika. Na dan 31. decembar 2019. godine, pravna lica imala su docnju u otplati kredita od 5.50%, što u odnosu stanje sa kraja 2018. godine predstavlja pad od 1.4 p.p., dok je docnja kod stanovništva na kraju istog perioda niža za 0.1 p.p. - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 5. Učešće docnje u dugu po osnovu kredita, stanje na dan 31. decembar 2019. godine

Korisnik kredita	31.12.2019.	30.09.2019.	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.
Pravna lica	5.50%	6.30%	6.60%	6.80%	6.90%
Preduzetnici	5.60%	6.60%	6.70%	6.10%	6.20%
Stanovništvo	3.00%	3.00%	3.20%	3.10%	3.10%
UKUPNO:	4.50%	4.90%	5.20%	5.30%	5.30%

Izvor: Udruženje banaka Srbije, Kredit biro

Napomena. Docnja kod pravnih lica i preduzetnika predstavlja dospеле nenaplaćene obaveze preko 15 dana, a kod fizičkih lica preko 60 dana.

2.2. Poslovanje na Beogradskoj berzi u izveštajnom periodu

Na kraju 2019. godine indeks BELEX 15 iznosio je 801.69 indeksnih poena, i uvećan je za 5.25% u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine. Takođe, opšti indeks akcija, BELEX line, zabeležio je rast od 8.65% i krajem decembra 2019. godine iznosio je 1,726.82 indeksnih poena.

Tabela 6. Vrednost indeksa Beogradske berze, stanje na dan 31. decembar 2019. godine

Opis	31.12.2019.	30.09.2019.	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.	Index
BELEX 15	801.69	751.08	731.62	732.92	761.69	105.3
BELEX line	1,726.82	1,605.66	1,535.29	1,593.45	1,589.35	108.6

Izvor: Belex

2.3. Regulativa u izveštajnom periodu

1. Izvršni odbor Narodne banke Srbije je na sednici održanoj 7. februara 2019. godine usvojio **Odluku o izmeni i dopuni odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke**. Ovom Odlukom problematični krediti definisani su kao stanje ukupnog preostalog duga pojedinačnog kredita (uključujući i iznos docnje) po osnovu koga je dužnik u docnji duže od 90 dana, ili po osnovu plaćanja kamate ili glavnice, zatim, po kome je kamata u visini tromesečnog iznosa (i viša) pripisana dugu, kapitalizovana, refinansirana ili je njeno plaćanje odloženo, kao i po osnovu kog dužnik kasni manje od 90 dana, ali je banka procenila da je sposobnost dužnika da otplati dug pogoršana i da je otplata duga u punom iznosu dovedena u pitanje.

2. Krajem aprila 2019. godine, Narodna skupština Republike Srbije usvojila je **Zakon o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima**. Ovim Zakonom uređuju se prava i obaveze banke i korisnika finansijskih usluga - fizičkog lica sa kojim je banka zaključila ugovor o stambenom kreditu sa valutnom klauzulom - indeksiran u švajcarskim francima u postupku konverzije duga po osnovu ovog kredita u dug indeksiran u evrima.

3. Izvršni odbor Narodne banke Srbije je na sednici održanoj 8. avgusta 2019. godine usvojio **Odluku o izmenama i dopunama odluke o upravljanju rizicima banke**. Ovom Odlukom omogućeno je da banka može da u obračun limita izloženosti ne uključi ni izloženosti prema drugoj ugovornoj strani koja je matično ili podređeno društvo te banke, podređeno društvo matičnog društva te banke ili društvo koje je s tom bankom povezano zajedničkim upravljanjem - koja je predmet zajedničke konsolidacije koju sprovodi regulatorno telo druge države na način usklađen sa odgovarajućim propisima Narodne banke Srbije i odgovarajućim međunarodnim standardima, uz ispunjenje određenih uslova. Takođe, ovom Odlukom propisana je obaveza banke da po nastupanju događaja zbog kojih mogu nastati ili su nastali gubici po osnovu značajnih operativnih rizika bez odlaganja obavesti NBS.

4. Sredinom decembra 2019. godine, Izvršni odbor Narodne banke Srbije usvojio je **Odluku o izmeni i dopunama Odluke o adekvatnosti kapitala banke**, kao i **Odluku o izmenama i dopunama Odluke o upravljanju rizicima banke**.

Novom Odlukom o izmeni i dopunama Odluke o adekvatnosti kapitala banke uspostavljaju se podsticaji bankama za čisto dinarsko kreditiranje (bez ugovorene valutne klauzule) i sve ostale plasmane u dinarima mikropreduzećima, malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i poljoprivrednicima. U skladu sa novom Odlukom, banke će izdvajati manje kapitala za pokriće rizika po osnovu plasmana u dinarima nego po osnovu nedinarskih i devizno indeksiranih plasmana ovim kategorijama dužnika. Odluka predviđa uvođenje maksimalnih procenata učešća nenamenskih i neinvesticionih, devizno indeksiranih kredita, kao i kredita u stranoj valuti preduzećima, preduzetnicima i poljoprivrednicima, čije će prekoračenje predstavljati osnov za odgovarajuće umanjenje kapitala banke (u periodu od 1. jula do 31. decembra 2020. godine ovaj procenat će iznositi 78%, zatim će se procenat snižavati za 7 procentnih poena svake naredne godine, tako da će od 1. januara 2024. godine prihvatljiv procenat učešća iznositi 50%).

Takođe, usvojenom Odlukom o izmenama i dopunama Odluke o upravljanju rizicima banke preciziraju se zahtevi po pitanju devizno indeksiranih i deviznih kreditiranja, uspostavljanjem preventivnog okvira za odolevanje potencijalnim rizicima po osnovu nedinarskih izloženosti banaka.

3. Bankarski sektor

3.1. Bankarski sektor Srbije, stanje na dan 30.09.2019. godine

Na kraju trećeg kvartala 2019. godine u bankarskom sektoru Srbije poslovalo je dvadeset šest (26) banaka, odnosno, jedna (1) banka manje u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, obzirom da je krajem meseca aprila "Vojvođanska banka" pripojena "OTP banci" i da sada posluju kao jedna banka pod nazivom "Vojvođanska banka".

Takođe, bankarski sektor je i krajem septembra 2019. godine značajno segmentiran, što se ogleda u činjenici da pet (5) poslovnih banaka ima tržišno učešće, mereno učešćem pojedinačne banke u ukupnoj neto aktivi bankarskog sektora, od 54.14%.

Ukupna neto aktiva bankarskog sektora iznosi na dan 30. septembar 2019. godine 33,881.1 mil. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine realno je uvećana za 6.11%, odnosno, za 1,950 mil. evra (31.12.2018: 31,930.9 mil. evra).

Sa ukupnom neto aktivom od 5,386.55 mil. evra i učešćem od 15.9% u ukupnoj neto aktivi bankarskog sektora, na dan 30. septembar 2019. godine, "Banca Intesa" je pojedinačno najveća banka u bankarskom sistemu Srbije, dok prvoplasirane tri (3) banke beleže kumulativno učešće u neto aktivi bankarskog sektora od 37.94%.

Na isti dan, Banka sa neto aktivom u iznosu od 160.65 mil. evra zauzima devetnaesto (19.) mesto po iznosu ukupne neto aktive bankarskog sektora, što predstavlja napredak za tri (3) pozicije u odnosu na onu sa kraja 2018. godine - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 7. Neto aktiva bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 30.09.2019. godine

u mil. EUR				
Rang	Naziv banke	30.09.2019.	Učešće	31.12.2018.
1.	Banca Intesa	5,386.55	15.90%	4,831.65
2.	Unicredit Bank Srbija	3,896.41	11.50%	3,700.68
3.	Komercijalna banka	3,572.83	10.55%	3,394.11
4.	OTP Banka Srbija	2,812.26	8.30%	2,674.30
5.	Raiffeisen banka	2,675.19	7.90%	2,469.86
6.	Erste Bank	1,938.39	5.72%	1,716.93
7.	Vojvođanska banka	1,817.16	5.36%	741.17
8.	AIK banka	1,768.08	5.22%	1,747.62
9.	Poštanska štedionica	1,725.63	5.09%	1,861.65
10.	Eurobank	1,485.62	4.38%	1,433.99
11.	Sberbank Srbija	1,193.90	3.52%	1,029.31
12.	ProCredit Bank	1,042.71	3.08%	939.61
13.	Crédit Agricole banka	1,025.24	3.03%	837.46
14.	Addiko Bank	855.58	2.53%	847.07
15.	Halkbank	578.30	1.71%	481.45
16.	NLB banka	569.55	1.68%	486.14
17.	Direktna banka	481.73	1.42%	503.42
18.	Telenor banka	174.86	0.52%	134.79
19.	JUBMES banka	160.65	0.47%	132.18
20.	Opportunity banka	151.20	0.45%	136.61
21.	Expobank	136.43	0.40%	131.22
22.	Srpska banka	102.04	0.30%	109.03
23.	mts banka	101.75	0.30%	91.17
24.	Bank of China Srbija	90.51	0.27%	231.81
25.	API Bank	85.06	0.25%	86.77
26.	Mirabank	53.43	0.16%	50.24
	UKUPNO	33,881.1	100.00%	31,930.9

Ukupan kapital bankarskog sektora, na dan 30. septembar 2019. godine, iznosio je 5,927.4 mil. evra i u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine realno je uvećan za 3.53%, odnosno, za 202.05 mil. evra (31.12.2018: 5,725.34 mil. evra).

U strukturi ukupnih izvora finansiranja, ukupan kapital bankarskog sektora učestvovao je, na isti dan, sa 17.49%.

U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, najveća uvećanja iznosa kapitala beleže "Unicredit Bank Srbija" u iznosu od 67.75 mil. evra, "Erste Bank" u iznosu od 64.51 mil. evra, "Vojvođanska banka" u iznosu od 49.79 mil. evra, kao i "OTP Banka Srbija" u iznosu od 49.01 mil. evra, dok sa druge strane, najveća umanjena iznosa kapitala u bankarskom sektoru beleže "Banca Intesa" u iznosu od 6.14 mil. evra, "AIK banka" u iznosu od 4.55 mil. evra, kao i "Direktna banka" u iznosu od 2.51 mil. evra.

U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, Banka je na kraju septembra 2019. godine uvećala kapital za 1.38 mil. evra, usled ostvarenog dobitka iz poslovanja, i na kraju trećeg kvartala 2019. godine, sa kapitalom u iznosu od 34.33 mil. evra, zauzima devetnaesto (19.) mesto po iznosu ukupnog kapitala bankarskog sektora, što predstavlja identičnu poziciju u odnosu na onu sa kraja 2018. godine - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 8. Kapital bankarskog sektora Srbije, stanje na dan 30. septembar 2019. godine

u mil. EUR					
Rang	Naziv banke	30.09.2019.	31.12.2018.	Promena	Index
1.	Banca Intesa	895.77	901.91	-6.14	99.3
2.	Unicredit Bank Srbija	726.22	658.48	67.75	110.3
3.	Komercijalna banka	617.54	571.60	45.93	108.0
4.	Raiffeisen banka	488.81	489.95	-1.13	99.8
5.	AIK banka	471.69	476.24	-4.55	99.0
6.	Eurobank	444.21	444.48	-0.27	99.9
7.	OTP Banka Srbija	423.29	374.28	49.01	113.1
8.	Vojvođanska banka	272.50	222.71	49.79	122.4
9.	Erste Bank	264.45	199.94	64.51	132.3
10.	Sberbank Srbija	211.66	208.88	2.78	101.3
11.	Poštanska štedionica	190.25	165.13	25.12	115.2
12.	Addiko Bank	185.58	181.04	4.54	102.5
13.	ProCredit Bank	140.26	134.67	5.59	104.2
14.	Crédit Agricole banka	103.00	96.27	6.72	107.0
15.	Halkbank	100.70	94.35	6.35	106.7
16.	Direktna banka	84.46	86.97	-2.51	97.1
17.	NLB banka	71.44	68.38	3.06	104.5
18.	Telenor banka	41.25	12.65	28.60	326.1
19.	JUBMES banka	34.33	32.95	1.38	104.2
20.	Expobank	32.27	32.85	-0.58	98.2
21.	Opportunity banka	30.41	26.46	3.95	114.9
22.	Srpska banka	30.22	28.26	1.96	106.9
23.	mts banka	21.65	20.56	1.08	105.3
24.	Mirabank	16.99	18.05	-1.06	94.1
25.	Bank of China Srbija	15.33	16.11	-0.78	95.2
26.	API Bank	13.12	13.86	-0.74	94.7
	Ukupno	5,927.40	5,725.34	202.05	103.5

Na kraju trećeg kvartala 2019. godine ukupna neto dobit bankarskog sektora iznosi 459.09 mil. evra (30.09.2018: 455.11 mil. evra).

Pojedinačno, najveći iznos dobiti beleže "Banca Intesa", u iznosu od 81.51 mil. evra, zatim, "Unicredit Bank Srbija" u iznosu od 64.59 mil. evra, kao i "Komercijalna banka" u iznosu od 60.3 mil. evra.

Sa druge strane, najveći iznos gubitaka iz poslovanja na kraju septembra 2019. godine iskazale su "Direktna banka", u iznosu od 3.45 mil. evra, zatim, "Telenor banka" u iznosu od 3.24 mil. evra, kao i "Eurobank" u iznosu od 2.79 mil. evra.

Sa ukupno obračunatim dobitkom na kraju trećeg kvartala 2019. godine u iznosu od 1.26 mil. evra, Banka zauzima šesnaesto (16.) mesto u ukupnom poslovanju bankarskog sektora, što predstavlja jednu (1) poziciju niže u odnosu na rang ostvarenog rezultata sa kraja istog perioda 2018. godine - videti sledeći pregled.

Na kraju septembra 2019. godine Banka beleži jedanaesti (11.) najveći prinos na aktivu (ROA) na tržištu od 0.86%, dok je prema prinosu na ukupni kapital (ROE) u iznosu od 3.74% rangirana kao trinaesta (13.) banka u bankarskom sektoru Srbije.

Tabela 9. Rezultat poslovanja banaka na dan 30.09.2019. godine

Rang	Naziv banke	u mil. EUR	
		30.09.2019.	30.09.2018.
1.	Banca Intesa	81.51	70.84
2.	Unicredit Bank Srbija	64.59	76.49
3.	Komercijalna banka	60.30	54.99
4.	AIK banka	54.11	30.02
5.	Vojvođanska banka	52.77	(4.68)
6.	Raiffeisen banka	50.60	54.77
7.	OTP Banka Srbija	46.41	61.43
8.	Poštanska štedionica	17.43	13.05
9.	Erste Bank	16.58	15.06
10.	Crédit Agricole banka	7.23	5.46
11.	ProCredit Bank	5.12	7.62
12.	Addiko Bank	4.63	11.38
13.	Opportunity banka	3.80	3.66
14.	Halkbank	3.38	2.50
15.	NLB banka	2.72	6.45
16.	JUBMES banka	1.26	3.63
17.	Srpska banka	0.69	0.45
18.	mts banka	0.45	0.16
19.	Sberbank Srbija	(0.08)	9.59
20.	API Bank	(0.85)	0.72
21.	Bank of China Srbija	(0.87)	(2.59)
22.	Mirabank	(1.53)	(2.02)
23.	Expobank	(1.67)	0.97
24.	Eurobank	(2.79)	20.34
25.	Telenor banka	(3.24)	(4.30)
26.	Direktna banka	(3.45)	2.18
	Ukupno	459.09	455.11

Obračunati rezultat poslovanja bankarskog sektora u velikoj meri posledica je i neto rezultata po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pojedinačno najveći iznos ovih rashoda tokom prva tri kvartala 2019. godine iskazale su "Banca Intesa", u iznosu od 15.54 mil. evra, zatim, "OTP Banka Srbija", u iznosu od 9.23 mil. evra, kao i "Sberbank Srbija", u iznosu od 8.77 mil. evra.

Banka, sa ukupno obračunatim neto rashodima po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 0.16 mil. evra, na kraju septembra 2019. godine, zauzima jedanaesto (11.) mesto u celokupnom bankarskom sektoru - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 10. *Neto prihod / rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha*

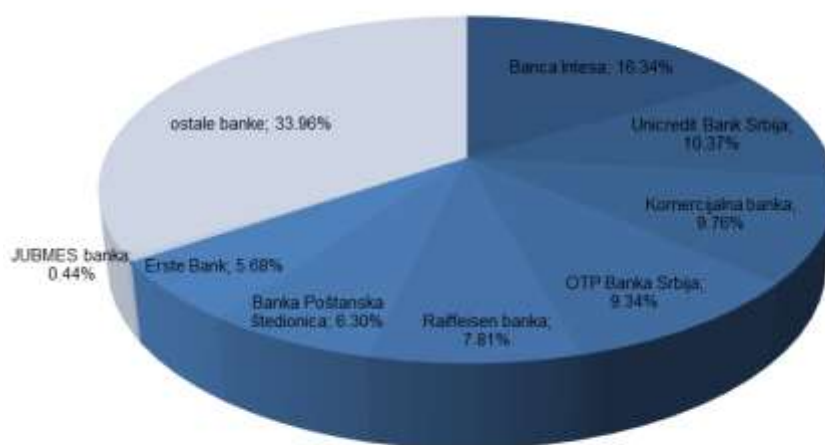
Rang	Naziv banke	u mil. EUR	
		30.09.2019.	30.09.2018.
1.	Komercijalna banka	21.14	1.42
2.	AIK banka	8.48	(5.62)
3.	Poštanska štedionica	6.79	0.29
4.	Srpska banka	0.46	0.31
5.	Expobank	0.27	0.87
6.	mts banka	0.06	0.14
7.	API Bank	0.03	(0.34)
8.	Bank of China Srbija	(0.00)	0.00
9.	Mirabank	(0.04)	(0.12)
10.	Opportunity banka	(0.08)	(0.40)
11.	JUBMES banka	(0.16)	0.35
12.	NLB banka	(0.29)	2.12
13.	Telenor banka	(0.48)	(0.50)
14.	ProCredit Bank	(0.85)	0.09
15.	Halkbank	(1.02)	(0.22)
16.	Direktna banka	(1.45)	0.60
17.	Crédit Agricole banka	(1.57)	(1.21)
18.	Raiffeisen banka	(2.16)	(1.31)
19.	Erste Bank	(3.06)	(5.53)
20.	Addiko Bank	(4.10)	4.18
21.	Eurobank	(5.29)	(2.80)
22.	Vojvođanska banka	(5.71)	(8.67)
23.	Unicredit Bank Srbija	(8.69)	(14.71)
24.	Sberbank Srbija	(8.77)	(6.76)
25.	OTP Banka Srbija	(9.23)	53.77
26.	Banca Intesa	(15.54)	(21.81)
	Ukupno	(31.26)	1.25

Analizirano prema kriterijumu visine iznosa obračunatih prihoda iz osnovne delatnosti (prihodi od kamata i naknada), pojedinačno najveće učešće na bankarskom tržištu Srbije imaju "Banca Intesa" sa 16.34% učešća, zatim, "Unicredit Bank Srbija", sa 10.37% učešća, kao i "Komercijalna banka", sa 9.76% učešća.

Sedam (7) banaka ima tržišno učešće od preko 5%, i zajedno beleže 65.6% ukupnog tržišnog učešća, dok preostalih devetnaest (19) banaka zajedno beleže 34.4% ukupnog tržišnog učešća.

Banka, sa ukupno obračunatim prihodima od kamata i naknada, na kraju septembra 2019. godine, u iznosu od 706,765 hiljada dinara, beleži tržišno učešće od 0.44% i zauzima dvadeseto (20.) mesto na tržištu, što predstavlja napredak za tri (3) pozicije u odnosu na onu sa kraja istog perioda 2018. godine - videti sledeći grafik. U bankarskom sektoru Srbije u 2019. godini, Banka beleži petu (5.) najveću stopu rasta prihoda od kamata od 25.12%.

Graf 2. Tržišno učešće banaka prema kriterijumu iznosa obračunatih kamata i naknada za period januar - septembar 2019. godine

Obračunata neto dobit od kamata i naknada bankarskog sektora na kraju trećeg kvartala 2019. godine iznosila je 126.8 mlrd. dinara, odnosno, prosečna stopa dobiti od kamata i naknada bila je na nivou od 79.74%.

Prosečan C.I.R. bankarskog sektora (troškovi zarada, naknada zarada, troškovi amortizacije i ostali operativni rashodi u odnosu na neto dobit od kamata i naknada) iznosio je na kraju septembra 2019. godine 100.65%. Učešće troškova zarada, naknada zarada, troškova amortizacije i ostalih operativnih rashoda u neto dobiti od kamata i naknada Banke iznosi 77.66%, što predstavlja приметно bolji rezultat u odnosu na prosečan racio bankarskog sektora.

Prosečno-ponderisan C.I.R. pokazatelj bankarskog sektora prikazan je u sledećem tabelarnom pregledu.

Tabela 11. Produktivnost poslovanja bankarskog sektora za period januar - septembar 2019. godine

Naziv banke	Prihod od kamata i naknada	% tržišnog učešća	Neto dobit od kamata i naknada	Stopa neto dobiti	u hiljadama dinara	
					Troškovi zarada / Neto dobit od kamata i naknada	Troškovi zarada, amortizacije i ostali operativni rashodi / Neto dobit od kamata i naknada
API Bank	311,347	0.20%	191,283	61.44%	126.91%	240.37%
Addiko Bank	4,527,078	2.85%	3,692,265	81.56%	29.15%	85.37%
AIK banka	7,650,009	4.81%	6,009,650	78.56%	17.07%	52.59%
Banca Intesa	25,990,892	16.34%	20,945,115	80.59%	21.06%	56.82%
Bank of China Srbija	196,684	0.12%	169,644	86.25%	104.21%	190.28%
Poštanska štedionica	10,025,013	6.30%	6,643,438	66.27%	40.57%	82.50%
Crédit Agricole banka	4,649,337	2.92%	3,843,996	82.68%	39.82%	78.67%
Direktna banka	2,737,881	1.72%	2,185,803	79.84%	33.91%	93.71%
Erste Bank	9,024,947	5.68%	6,614,310	73.29%	25.07%	76.40%
Eurobank	7,879,139	4.95%	6,500,045	82.50%	22.53%	65.11%
Expobank	606,328	0.38%	460,637	75.97%	55.53%	123.55%
Halkbank	2,542,140	1.60%	2,129,570	83.77%	31.55%	76.87%
JUBMES banka	706,765	0.44%	549,759	77.79%	34.80%	77.66%
Komercijalna banka	15,523,201	9.76%	13,477,552	86.82%	24.19%	68.29%
Mirabank	170,086	0.11%	125,204	73.61%	103.01%	256.56%
mts banka	578,034	0.36%	442,875	76.62%	43.46%	114.63%
NLB banka	2,950,639	1.86%	2,327,358	78.88%	38.69%	92.28%
OTP Banka Srbija	14,849,812	9.34%	11,322,262	76.25%	21.55%	47.29%
Opportunity banka	2,084,989	1.31%	1,668,292	80.01%	32.53%	73.87%
ProCredit Bank	3,770,997	2.37%	2,672,112	70.86%	25.54%	79.76%
Raiffeisen banka	12,412,164	7.81%	10,883,014	87.68%	20.09%	59.64%
Sberbank Srbija	5,376,205	3.38%	4,218,653	78.47%	25.26%	69.98%
Srpska banka	301,227	0.19%	253,427	84.13%	39.99%	126.22%
Telenor banka	1,133,794	0.71%	548,652	48.39%	67.42%	189.35%
Unicredit Bank Srbija	16,490,090	10.37%	13,431,058	81.45%	15.06%	44.56%
Vojvodanska banka	6,530,655	4.11%	5,493,504	84.12%	35.03%	94.47%
Ukupno	159,019,453	100.00%	126,799,478	79.74%	25.20%	66.52%

Pregled osnovnih prosečno-ponderisanih podataka o poslovanju banaka iz bankarskog sektora za period januar - septembar 2019. godine obuhvaćeni su u sledećem tabelarnom pregledu:

Tabela 12. Pregled osnovnih podataka o poslovanju banaka za period januar - septembar 2019. god.

u hiljadama dinara

Naziv banke	Kamate		Naknade		Neto dobit od kamata i naknada	Trošak zarada	% neto dobiti od kam. i nakn.	Troš. amortizacije i ostali posl. rashodi	% neto dobiti od kam. i nakn.
	Prihodi	Rashodi	Prihodi	Rashodi					
API Bank	230,215	87,245	81,132	32,819	191,283	242,750	126.91%	217,033	113.46%
Addiko Bank	3,407,056	730,989	1,120,022	103,824	3,692,265	1,076,362	29.15%	2,075,878	56.22%
AIK banka	6,300,879	1,307,195	1,349,130	333,164	6,009,650	1,025,687	17.07%	2,134,837	35.52%
Banca Intesa	17,014,640	1,721,854	8,976,252	3,323,923	20,945,115	4,411,224	21.06%	7,490,278	35.76%
Bank of China Srbija	155472	24936	41,212	2104	169,644	176,791	104.21%	146,007	86.07%
Poštanska štedionica	6,834,868	1,299,448	3,190,145	2,082,127	6,643,438	2,695,515	40.57%	2,785,483	41.93%
Crédit Agricole banka	3,186,942	443,404	1,462,395	361,937	3,843,996	1,530,675	39.82%	1,493,344	38.85%
Direktna banka	2,105,771	371,520	632,110	180,558	2,185,803	741,133	33.91%	1,307,202	59.80%
Erste Bank	6,980,532	1,622,533	2,044,415	788,104	6,614,310	1,657,881	25.07%	3,395,699	51.34%
Eurobank	5,884,232	879,807	1,994,907	499,287	6,500,045	1,464,268	22.53%	2,768,021	42.58%
Expobank	501,243	129,782	105,085	15,909	460,637	255,795	55.53%	313,303	68.02%
Halkbank	1,864,996	298,358	677,144	114,212	2,129,570	671,813	31.55%	965,159	45.32%
JUBMES banka	603,428	143,807	103,337	13,199	549,759	191,338	34.80%	235,607	42.86%
Komercijalna banka	10,236,023	775,723	5,287,178	1,269,926	13,477,552	3,259,962	24.19%	5,944,324	44.11%
Mirabank	147,170	41,601	22,916	3,281	125,204	128,978	103.01%	192,243	153.54%
mts banka	499,199	69,397	78,835	65,762	442,875	192,494	43.46%	315,155	71.16%
NLB banka	2,294,619	489,015	656,020	134,266	2,327,358	900,366	38.69%	1,247,405	53.60%
OTP Banka Srbija	10,637,950	1,873,808	4,211,862	1,653,742	11,322,262	2,439,448	21.55%	2,914,463	25.74%
Opportunity banka	2,049,595	394,663	35,394	22,034	1,668,292	542,655	32.53%	689,692	41.34%
ProCredit Bank	2,797,494	836,864	973,503	262,021	2,672,112	682,409	25.54%	1,448,777	54.22%
Raiffeisen banka	7,884,619	302,649	4,527,545	1,226,501	10,883,014	2,186,278	20.09%	4,304,363	39.55%
Sberbank Srbija	4,020,684	914,382	1,355,521	243,170	4,218,653	1,065,622	25.26%	1,886,708	44.72%
Srpska banka	221,576	39,911	79,651	7,889	253,427	101,333	39.99%	218,537	86.23%
Telenor banka	633,999	184,629	499,795	400,513	548,652	369,914	67.42%	668,940	121.92%
Unicredit Bank Srbija	12,697,145	2,187,005	3,792,945	872,027	13,431,058	2,023,118	15.06%	3,961,614	29.50%
Vojvođanska banka	4,707,760	645,420	1,822,895	391,731	5,493,504	1,924,611	35.03%	3,265,180	59.44%
UKUPNO:	113,898,107	17,815,945	45,121,346	14,404,030	126,799,478	31,958,420	25.20%	52,385,252	41.31%

4. Poslovne aktivnosti Banke

4.1. Poslovne aktivnosti i organizaciona struktura Banke

JUBMES banka a.d. Beograd, u skladu sa registrovanom delatnošću, obavlja poslove ostalog monetarnog posredovanja (šifra delatnosti 6419). Shodno tome, u okviru registrovane delatnosti Banka obavlja sledeće osnovne grupe poslova:

/1/ poslove pribavljanja svih vrsta novčanih sredstava od klijenata putem:

- prikupljanja transakcionih depozita;
- prikupljanja oročenih depozita;
- prikupljanja namenskih depozita;
- primanja na štednju dinarskih i deviznih depozita;
- emitovanja hartija od vrednosti;
- komisionih poslova i
- drugih načina, u skladu sa zakonskim propisima.

/2/ poslove angažovanja sredstava u skladu sa ročnom i namenskom strukturom izvora sredstava, i to:

- kratkoročnog i dugoročnog kreditiranja pravnih i fizičkih lica;
- eskonta menica;
- faktoringa potraživanja;
- plasmana u kratkoročne i dugoročne hartije od vrednosti;
- poslove izdavanja dinarskih i deviznih garancija;

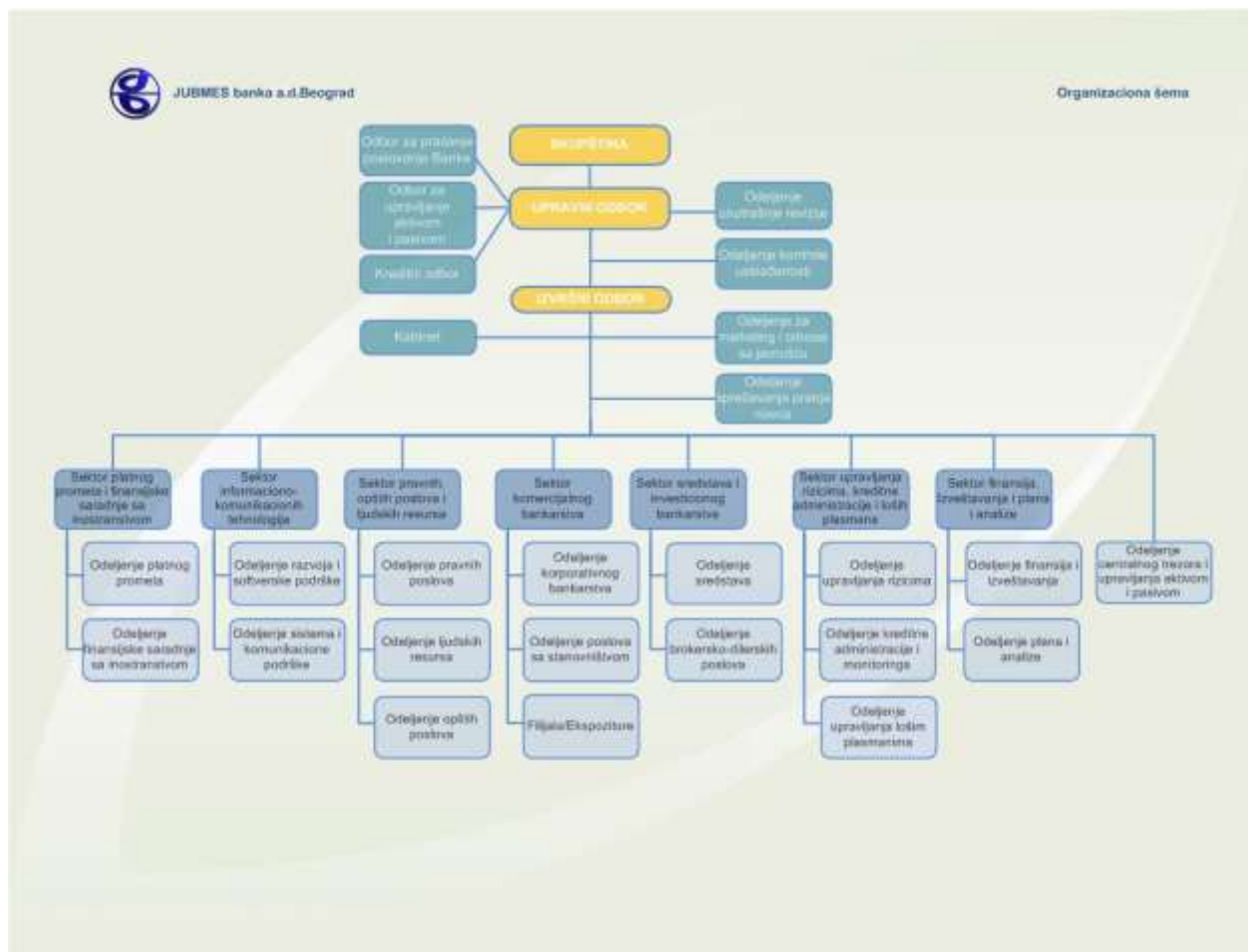
/3/ poslova pružanja usluga, i to:

- usluga dinarskog i deviznog platnog prometa;
- izdavanja platnih kartica;
- usluge izdavanja sefova;
- obavljanja poslova u ime i za račun trećih lica, kao i
- pružanja usluga finansijskog konsaltinga;

Kako ostvarenje planiranih ciljeva pretpostavlja fleksibilnu i efikasnu organizacionu strukturu, kao i njeno kontinuirano prilagođavanje tržišnim uslovima, definisana organizaciona struktura Banke ima za cilj:

- efikasno upravljanje rizicima, u skladu sa Bazel standardima, po pitanju odvojenosti funkcija preuzimanja rizika od funkcija podrške i kontrole rizika;
- uspostavljanje preduslova za efikasno funkcionisanje nosioca upravljačkih, nadzornih i poslovnih aktivnosti društva, u smislu jasnog utvrđivanja poslova koje obavljaju zaposleni, prava i obaveza i odgovornosti koje po tom osnovu imaju, kao i pravila i procedura kojih su u obavljanju poslova obavezni da se pridržavaju;
- eliminisanje, odnosno minimiziranje mogućnosti propuštanja obavljanja aktivnosti od značaja za poslovanje Banke, ili pak delovanje suprotno interesima Banke, a iz razloga nedorečenosti, neusaglašenosti ili nepostojanja adekvatnih pravila i procedura.

Pregled organizacione strukture Banke dat je u sledećem grafičkom prikazu.

Graf 3. Organizaciona struktura JUBMES banke a.d. Beograd**4.2. Aktivnost Upravnog i Izvršnog odbora Banke u izveštajnom periodu**

Nadležnosti Upravnog odbora JUBMES banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) su utvrđene Statutom Banke. U skladu sa nadležnostima, **Upravni odbor je tokom 2019. godine ukupno održao 21 sednicu.**

Tabela 13. Upravni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 31. decembar 2019. godine

Ime i prezime	Akcionar koga predstavlja	Funkcija
Davor Macura	Alta Pay Group doo	Predsednik
Nela Arsić	Alta Pay Group doo	Član
Nebojša Stojanović	Nezavisni član	Član
dr Aleksandar Živković	Nezavisni član	Član
Milomir Gligorijević	Telegroup doo	Član

Upravni odbor je u svim poslovnim aktivnostima podržavao razvojnu politiku Banke, zasnovanu na osnovnim načelima bankarskog poslovanja, i to:

- održavanju likvidnosti i sigurnosti u poslovanju;
- zaštiti Banke od rizika u poslovanju;
- povećanju kapitala Banke;
- unapređenju organizacije Banke i kvaliteta pružanja bankarskih usluga;
- jačanju tržišne pozicije Banke.

Nadležnosti Izvršnog odbora Banke su utvrđene Statutom Banke. **U skladu sa nadležnostima, Izvršni odbor je tokom 2019. godine ukupno održao 243 sednice.** Poslovne aktivnosti Izvršnog odbora Banke tokom posmatranog perioda bile su usmerene na održavanje likvidnosti i profitabilnosti poslovanja, jačanje ekonomskog položaja i rast tržišnog učešća Banke.

Tabela 14. Izvršni odbor JUBMES banke a.d. Beograd na dan 31. decembar 2019. godine

<u>Ime i prezime</u>	<u>Funkcija</u>
dr Miloš Vujnović	Predsednik
dr Rajko Perić	Član
Slobodan Lečić	Član
Nikola Krdžić	Član

4.3. Informacije o kadrovskim pitanjima

Sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine u Banci je radno angažovan 119 zaposlenih. Shodno prirodi delatnosti, u Banci je dominantno zaposlena visoko obrazovana i stručna radna snaga (oko 77% od ukupnog broja zaposlenih ima visoku stručnu spremu). Prosečna starost zaposlenih iznosi oko 47 godina.

Banka će i tokom narednog perioda nastaviti trend jačanja kadrovske osnove, koji je naročito intenziviran tokom prethodnih godina, prijemom u radni odnos novih visokoobrazovanih radnika, koji će biti radno angažovani na obavljanju specijalizovanih bankarskih poslova i poslova vezanih za izradu i plasman novih bankarskih proizvoda. S tim u vezi, zapošljavanje novih radnika biće usklađeno, pre svega, sa prirodnom fluktuacijom zaposlenih i ostvarenim rastom obima poslovne aktivnosti.

U skladu sa programom stručnog usavršavanja zaposlenih, radnici Banke se redovno upućuju na specijalističke kurseve, savetovanja i seminare iz oblasti od značaja za rad i razvoj Banke.

Organizaciono, pitanja u vezi sa zaposlenima u Banci regulišu se u okviru organizacionog dela Odeljenja ljudskih resursa.

Pregled starosne i kvalifikacione strukture zaposlenih u Banci prikazan je u sledećoj tabeli.

Tabela 15. Kvalifikaciona i starosna struktura zaposlenih u Banci, stanje na dan 31.12.2019. godine

<u>Stručna sprema</u>	<u>Do 30 godina</u>	<u>31-40 godina</u>	<u>41-50 godina</u>	<u>51-60 godina</u>	<u>Preko 60 godina</u>	<u>Ukupno</u>	<u>u %</u>
I-NK	-	-	-	-	-	-	-
II-PK	-	-	-	1	-	1	0.84%
III-KV,SSS	-	-	-	-	-	-	-
IV-SSS	-	2	7	11	3	23	19.33%
V-VKV	-	-	1	2	-	3	2.52%
VI/1-VŠS	2	5	3	4	-	14	11.76%
VII/1-VS	5	25	21	11	5	67	56.30%
VII/2-magistar, specijalista	-	1	3	3	1	8	6.72%
VIII-doktor nauka	-	1	-	1	1	3	2.52%
Ukupno	7	34	35	33	10	119	100.00%
u %	5.88%	28.57%	29.41%	27.73%	8.40%	100.00%	

5. Poslovanje Banke u 2019. godini

U sledećoj tabeli nalazi se uporedni pregled rezultata i Plana poslovanja za 2019. godinu.

Tabela 16. Uporedni pregled rezultata i Plana poslovanja za 2019. godinu

Pozicija	u hiljadama dinara		
	31.12.2019.	Plan	Realizacija
Prihodi od kamata	850,030	720,669	117.95%
Rashodi od kamata	(227,684)	(158,581)	143.58%
Neto prihod po osnovu kamata	622,346	562,089	110.72%
Prihodi od naknada i provizija	146,327	144,175	101.49%
Rashodi naknada i provizija	(21,409)	(18,146)	117.98%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	124,918	126,029	99.12%
Neto rezultat po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	26	-	-
Neto rezultat po osnovu zaštite od rizika	(691)	-	-
Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	18,567	24,000	77.36%
Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(30,402)	29,820	-
Ostali poslovni prihodi	21,943	26,325	83.35%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(256,171)	(267,531)	95.75%
Troškovi amortizacije	(36,850)	(31,999)	115.16%
Ostali prihodi	12,675	180	-
Ostali rashodi	(287,368)	(259,659)	110.67%
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja	188,993	209,254	90.32%

Banka je u 2019. godini iskazala dobitak pre oporezivanja u iznosu od 188,993 hiljade dinara, što čini 90.32% planiranog rezultata za 2019. godinu (Plan: dobitak 209,254 hiljade dinara).

Najveći uticaj na niži iznos ostvarene dobiti predstavlja iskazan neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, usled značajno većeg rasta plasmana Banke u odnosu na Plan. Značajan uticaj na ostvareni rezultat imali su i više iskazani neto prihodi od kamata.

Prihodi i rashodi od kamata: Banka je u 2019. godini iskazala prihod od kamata u iznosu od 850,030 hiljada dinara i tako prebacila predviđeni Plan za 17.95% (Plan: 720,669 hiljada dinara). Ova pozicija uvećana je u odnosu na Plan najviše usled više iskazanih prihoda od kamata po osnovu datih kredita privredi u iznosu od 78,446 hiljada dinara. Rashodi od kamata takođe beleže značajno višu vrednost od one predviđene Planom, iznose 227,684 hiljade dinara i viši su za 43.58% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije, najviše usled više iskazanih rashoda od kamata po osnovu oročenih dinarskih depozita u iznosu od 47,914 hiljada dinara.

Prihodi i rashodi od naknada: Na kraju decembra 2019. godine, prihodi od naknada beleže nešto višu vrednost od one predviđene Planom, iznose 146,327 hiljada dinara i viši su za 1.49% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije (Plan: 144,175 hiljada dinara), najviše usled višeg iznosa ostvarenih prihoda od naknada za usluge platnog prometa. Rashodi naknada, na kraju istog perioda, iznose 21,409 hiljada dinara i beleže blago višu vrednost od one predviđene Planom, najviše usled višeg iznosa iskazanih rashoda naknada i provizija u stranoj valuti za usluge deviznog platnog prometa (Plan: 18,146 hiljada dinara).

Neto rezultat od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule: Banka je u 2019. godini iskazala dobitak od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule u iznosu od 18,567 hiljada dinara što čini 77.36% planiranog rezultata (Plan: neto prihod 24,000 hiljada dinara). Obzirom da Planom nisu uzete u obzir revalorizovane kursne razlike, već samo realizovane kursne razlike, neto prihod od realizovanih kursnih razlika iznosio je 14,554 hiljade dinara, odnosno, 60.64% planiranog rezultata ove pozicije.

Neto rezultat po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha: Na kraju poslednjeg kvartala 2019. godine, neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha iznosi 30,402 hiljade dinara, što predstavlja niži rezultat u odnosu na Plan za 60,222 hiljade dinara (Plan: neto prihod 29,820 hiljada dinara), najviše usled značajno većeg rasta plasmana Banke u odnosu na Plan.

Ostali poslovni prihodi: Ostali poslovni prihodi beleže nešto nižu vrednost od one predviđene Planom, na kraju decembra 2019. godine iznose 21,943 hiljade dinara i niži su za 16.65% u odnosu na Planom predviđen iznos ove pozicije (Plan: 26,325 hiljada dinara), a najviše, usled izostanka pojedinih planiranih prihoda od zakupa.

Ostali prihodi: Banka je u 2019. godini iskazala ostale prihode u iznosu od 12,675 hiljada dinara i time višestruko premašila predviđeni Plan (Plan: 180 hiljada dinara), najviše usled iskazanih prihoda od umanjenja obaveza za dividende u iznosu od 8,990 hiljada dinara, kao i ostalih prihoda po osnovu prodaje osnovnih sredstava u iznosu od 2,510 hiljada dinara koji nisu bili predviđeni Planom.

Troškovi zarada, amortizacije i ostali rashodi: Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u 2019. godini iznose 256,171 hiljadu dinara i primetno su niži od onih predviđenim Planom (Plan: 267,531 hiljadu dinara), usled izostanka Planom predviđene isplate bonusa na kraju godine. Na poziciji troškova amortizacije beleži se viši nivo ovih troškova usled knjiženja efekata primene MSF116 (31.12.2019: 36,850 hiljada dinara; Plan: 31,999 hiljada dinara), dok se na poziciji ostalih rashoda beleži primetno odstupanje u odnosu na predviđen iznos ove pozicije uz ostvarenu realizaciju od 110.67% (31.12.2019: 287,368 hiljada dinara; Plan: 259,659 hiljada dinara), najviše usled više iskazanih troškova održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 8,254 hiljade dinara.

U narednoj tabeli prikazan je uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 31.12.2019. godine.

Tabela 17. Uporedni pregled Bilansa stanja i projekcije bilansa stanja Banke na dan 31.12.2019. god.

u hiljadama dinara

	31.12.2019.			Plan			Razlika	Index
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto		
Aktiva								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,127,021	60	4,126,961	1,371,106	5	1,371,101	2,755,860	301.0
Hartije od vrednosti	558,661	5,664	552,997	507,344	6,827	500,517	52,480	110.5
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,112,352	9,555	2,102,797	2,125,500	9,501	2,115,999	-13,202	99.4
Kredit i potraživanja od komitenata	11,364,821	268,178	11,096,643	10,276,869	211,724	10,065,145	1,031,498	110.2
Investicije u zavisna društva	114	-	114	114	-	114	0	100.0
Nematerijalna imovina	70,303	47,201	23,102	71,223	41,941	29,283	-6,181	78.9
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,699,806	363,725	1,336,081	1,649,336	353,405	1,295,931	40,150	103.1
Investicione nekretnine	246,157	-	246,157	253,176	-	253,176	-7,019	97.2
Tekuća poreska sredstva	10,443	-	10,443	10,443	-	10,443	0	100.0
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051	-	25,051	25,051	-	25,051	0	100.0
Ostala sredstva	516,015	4,602	511,413	76,992	6,269	70,723	440,690	723.1
Ukupno aktiva	20,730,744	698,985	20,031,759	16,367,154	629,671	15,737,483	4,294,276	127.3
Pasiva								
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	414,195	-	414,195	83,766	-	83,766	330,429	494.5
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	14,723,156	-	14,723,156	11,185,844	-	11,185,844	3,537,312	131.6
Rezervisanja	46,425	-	46,425	47,039	-	47,039	-614	98.7
Odložene poreske obaveze	119,503	-	119,503	125,075	-	125,075	-5,572	95.5
Ostale obaveze	657,117	-	657,117	200,792	-	200,792	456,325	327.3
Ukupno obaveze	15,960,396	-	15,960,396	11,642,515	-	11,642,515	4,317,881	137.1
Kapital	4,071,363	-	4,071,363	4,094,968	-	4,094,968	-23,605	99.4
Ukupno pasiva	20,031,759	-	20,031,759	15,737,483	-	15,737,483	4,294,276	127.3

Ukupna neto bilansna aktiva Banke na kraju decembra 2019. godine iznosi 20,031.76 mil. dinara, što u odnosu na Poslovni plan Banke za datum 31.12.2019. godine predstavlja viši nivo za 27.29% (Plan: 15,737.48 mil. dinara).

U odnosu na Plan, viši nivo beleži se u bilansnoj poziciji aktive, Kredit i potraživanja od komitenata, koja na kraju izveštajnog perioda iznosi neto 11,096.64 mil. dinara i viša je od planirane pozicije za 1,031.5 mil. dinara, odnosno, za 10.25%. Uvećan iznos ove pozicije od Plana je u najvećoj meri posledica višeg iznosa datih kredita privredi, kao i višeg iznosa izvršenih otkupa potraživanja.

Takođe, viši nivo beleži se u bilansnoj poziciji aktive, Gotovina i sredstva kod centralne banke, koja na kraju 2019. godine iznosi neto 4,126.96 mil. dinara i trostruko je viša od planirane pozicije, odnosno, za 2,755.86 mil. dinara, prevashodno usled višestruko većeg iznosa plasmana u viškove likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije.

Viši nivo beleži se i na pozicijama Ostala sredstva i Ostale obaveze usled izvršenih spot trgovina deviza i efektivne sa kraja 2019. godine.

U pasivi, viši nivo beleži se na poziciji Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima, obzirom da ova pozicija na kraju 2019. godine iznosi 14,723.16 mil. dinara i viša je od planirane pozicije za 3,537.31 mil. dinara, odnosno, za 31.62%. (Plan: 11,185.84 mil. dinara). Viši iznos ove pozicije od Plana se prevashodno javlja usled višeg nivoa prikupljenih dinarskih oročenih depozita.

Takođe, viši nivo beleži se i na poziciji Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci u iznosu od 330.43 mil. dinara, a najviše, usled višeg nivoa prikupljenih oročenih dinarskih depozita.

6. Bilans uspeha Banke

6.1. Rezultat Banke u izveštajnom periodu

Banka je u 2019. godini ostvarila dobitak nakon oporezivanja u iznosu od 185,386 hiljada dinara, odnosno, 1,577 hiljada evra (2018: dobitak nakon oporezivanja 465,279 hiljada dinara).

Ukoliko bi se iz ostvarenog rezultata Banke izuzeli ostali prihodi, zatim, jednokratni efekat prodaje udela iskazan na poziciji neto dobitka po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate u iznosu od 9,944 hiljade dinara, kao i efekat obezvređenja finansijskih sredstava, u 2019. godini evidentira se приметna pozitivna promena rezultata u odnosu na prethodnu godinu. Nakon navedenih isključenja pojedinih prihoda, Banka je ostvarila dobitak pre oporezivanja u iznosu od 203,113 hiljada dinara, što predstavlja za 29,433 hiljade dinara, odnosno, za 16.9% bolji rezultat u odnosu na ostvareni rezultat iz 2018. godine (2018: dobitak 173,680 hiljada dinara).

Ostvarena dobit od kamata i naknada iznosi 747,264 hiljade dinara, što predstavlja 108.6% ostvarene dobiti po ovom osnovu u odnosu na projektovanu dobit (Plan: 688,118 hiljada dinara). Takođe, ista je za 93,878 hiljada dinara, odnosno, za 14.4% viša od one ostvarene tokom 2018. godine (2018: 653,386 hiljade dinara).

Stopa operativne efikasnosti Banke "cost to income ratio" (operativni rashodi / neto dobit od kamata i naknada), u 2019. godini iznosi 77.7%, odnosno, na značajno je povoljnijem nivou u odnosu na nivo ove stope iz prethodne godine (2018: 84.0%).

Tokom izveštajnog perioda nastavljen je trend značajnog rasta komercijalnih plasmana iz prethodnih godina, što je osnovni uzrok ostvarenih viših prihoda od kamata u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu.

Tabela 18. Rezultat Banke ostvaren u 2019. godini

Pozicija	u hiljadama dinara		
	2019.	2018.	Index
Prihodi od kamata	850,030	688,066	123.5
Rashodi od kamata	(227,684)	(132,648)	171.6
Dobitak po osnovu kamata	622,346	555,418	112.1
Prihodi od naknada i provizija	146,327	114,718	127.6
Rashodi naknada i provizija	(21,409)	(16,750)	127.8
Dobitak po osnovu naknada i provizija	124,918	97,968	127.5
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	264	0.0
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	26	-	-
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu zaštite od rizika	(691)	7,955	-
Neto prihod / (rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	18,567	25,561	72.6
Neto prihod / (rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(30,402)	2,696	-
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja investicija u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	9,944	0.0
Ostali poslovni prihodi	21,943	26,318	83.4
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(256,171)	(263,081)	97.4
Troškovi amortizacije	(36,850)	(30,471)	120.9
Ostali prihodi	12,675	278,959	4.5
Ostali rashodi	(287,368)	(255,431)	112.5
Dobitak / (gubitak) pre oporezivanja	188,993	456,100	41.4
Dobitak / (gubitak) po osnovu odloženih poreza	(3,607)	9,179	-
Dobitak / (gubitak) nakon oporezivanja	185,386	465,279	39.8

Strukturno posmatrano, Banka je u 2019. godini ostvarila prihod od kamata i naknada u ukupnom iznosu od 996,357 hiljada dinara i neto dobitak po istom osnovu u iznosu od 747,264 hiljade dinara, iz čega dalje proizilazi da realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada iznosi relativno visokih 75.0% i beleži pad u odnosu na 2018. godinu (2018: 81.4%). Niža realizovana stopa neto dobiti po osnovu kamata i naknada u 2019. godini u odnosu na istu iz prethodne godine, posledica je višeg iznosa rashoda od kamata.

Efekti kursnih razlika pozitivno su se odrazili na finansijski rezultat Banke, pa je tako efekat promene vrednosti imovine i obaveza Banke u 2019. godini pozitivan u iznosu od 18,567 hiljada dinara (2018: neto prihod 25,561 hiljada dinara).

6.2. Prihodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Prihodi Banke po osnovu kamata i naknada su u 2019. godini obračunati u ukupnom iznosu od 996,357 hiljada dinara (ili, u proseku, 83,030 hiljada dinara mesečno), od čega su prihodi od kamata iznosili, u proseku, 70,836 hiljada dinara (ili 85.3%), a prihodi od naknada 12,194 hiljade dinara (ili 14.7%) mesečno. U odnosu na prethodnu godinu, prosečni prihodi od kamata beleže rast od 13,497 hiljada dinara, odnosno, 23.5% (prosek 2018: 57,339 hiljada dinara), dok prosečni prihodi od naknada beleže rast od 2,634 hiljade dinara, odnosno, 27.6% (prosek 2018: 9,560 hiljada dinara).

Kao što je već napomenuto, neto dobit od kamata i naknada iznosila je u izveštajnom periodu 747,264 hiljade dinara, a od ovog iznosa, neto dobit od kamata iznosila je 622,346 hiljada dinara (rast u odnosu na 2018. godinu od 12.1%), a neto dobit od naknada Banke iznosila je 124,918 hiljada dinara (rast u odnosu na 2018. godinu od 27.5%).

Prihodi od kamata su u 2019. godini iznosili 850,030 hiljada dinara, i u odnosu na prethodnu godinu uvećani su za 23.5% (2018: 688,066 hiljada dinara), a primarno kao posledica napred pomenutog značajnog rasta komercijalnih plasmana. U prihodima od kamata, najveće učešće imaju prihodi po kreditima odobrenim privrednim društvima sa 39.97%, a za njima slede prihodi po osnovu otkupa potraživanja čije učešće iznosi 24.62% i prihodi po osnovu eskonta menica koji u ukupnim prihodima od kamata učestvuju sa 15.07% - videti sledeću tabelu.

Tabela 19. Struktura prihoda od kamata Banke u 2019. godini

	u hiljadama dinara				
	2019.	Učešće	2018.	Učešće	% rasta / pada
Kredit i depoziti					
Domaće banke i druge finansijske organizacije	23,248	2.73%	8,271	1.20%	181.1%
Javna preduzeća	52,108	6.13%	28,154	4.09%	85.1%
Privredna društva	339,768	39.97%	263,242	38.26%	29.1%
Preduzetnici	736	0.09%	843	0.12%	-12.7%
Sektor opšte države	-	0.00%	8	0.00%	-100.0%
Stanovništvo	39,846	4.69%	37,136	5.40%	7.3%
Komitenti iz društvenih delatnosti i neprofitna pravna lica	6,269	0.74%	1,025	0.15%	511.4%
Narodna banka Srbije	16,337	1.92%	7,260	1.06%	125.0%
Strane banke	709	0.08%	1,130	0.16%	-37.2%
HoV i ostali plasmani					
REPO poslovi sa NBS	475	0.06%	4,720	0.69%	-89.9%
Državni zapisi RS	14,393	1.69%	13,913	2.02%	3.5%
Izdvojena obavezna rezerva kod NBS	7,786	0.92%	8,572	1.25%	-9.2%
Eskont menica	128,060	15.07%	158,138	22.98%	-19.0%
Otkup potraživanja	209,248	24.62%	137,919	20.04%	51.7%
Investicione jedinice	-	0.00%	7	0.00%	-100.0%
Obveznice Iraka	10,333	1.22%	9,484	1.38%	8.9%
Ostali prihodi od kamata					
Unwinding	714	0.08%	8,243	1.20%	-91.3%
Ukupno	850,030	100.00%	688,066	100.00%	23.5%

Ukupno obračunati prihodi od naknada u 2019. godini iznose 146,327 hiljada dinara i u odnosu na prethodnu godinu uvećani su za 27.6% (2018: 114,718 hiljada dinara). U strukturi prihoda od naknada, pojedinačno posmatrano, najveće učešće imaju prihodi od naknada po osnovu garancijskih poslova sa 46.47% - videti sledeći pregled.

Tabela 20. Struktura prihoda od naknada Banke u 2019. godini

	u hiljadama dinara				
	2019.	Učešće	2018.	Učešće	% rasta / pada
Usluge platnog prometa (bez stanovništva)	56,160	38.38%	41,572	36.24%	35.1%
Izdane garancije i ostala jemstva	68,005	46.47%	51,510	44.90%	32.0%
Naknade od stranih pravnih lica	2,745	1.88%	3,920	3.42%	-30.0%
Poslovi sa stanovništvom	16,119	11.02%	16,123	14.05%	0.0%
Naknade od stranih banaka	1,666	1.14%	968	0.84%	72.1%
Ostale naknade - bankarske usluge	1,633	1.12%	625	0.54%	161.3%
Ukupno	146,327	100.00%	114,718	100.00%	27.6%

6.3. Rashodi od kamata i naknada Banke u izveštajnom periodu

Ukupni rashodi Banke po osnovu obračunatih troškova kamata iznosili su u izveštajnom periodu 227,684 hiljade dinara, odnosno, u proseku, mesečno 18,974 hiljade dinara (što predstavlja iznos koji je tokom izveštajnog perioda bio, u proseku, na mesečnom nivou od 26.8% vrednosti obračunatih prihoda od kamata).

Obračunati rashodi naknada u toku istog perioda iznosili su 21,409 hiljada dinara, odnosno, u proseku, 1,784 hiljade dinara mesečno (i bili su na nivou od 14.6% obračunatih prosečnih mesečnih prihoda od naknada).

U odnosu na 2018. godinu, obračunati rashodi kamata uvećani su za 71.6% (2018: 132,648 hiljada dinara), najviše usled više iskazanih rashoda od kamata po osnovu oročenih dinarskih depozita. Iznos obračunatih troškova kamata pojedinačno je najveći po osnovu oročenih dinarskih depozita javnih preduzeća (49,584 hiljade dinara), kao i po osnovu oročenih dinarskih depozita lokalnih samouprava (40,001 hiljada dinara).

Tabela 21. Analitički pregled rashoda od kamata realizovanih u 2019. godini

	u hiljadama dinara				
	2019.	Učešće	2018.	Učešće	% rasta / pada
Domaće banke i druge finans.organizacije	1,537	0.68%	3,251	2.45%	-52.7%
Javna preduzeća	75,336	33.09%	13,318	10.04%	465.7%
Privredna društva	36,580	16.07%	25,019	18.86%	46.2%
Preduzetnici	311	0.14%	126	0.10%	146.1%
Sektor opšte države	53,509	23.50%	45,761	34.50%	16.9%
Stanovništvo	45,374	19.93%	37,075	27.95%	22.4%
Strana lica	267	0.12%	211	0.16%	26.3%
Banke u stečaju	3,361	1.48%	0	0.00%	-
Drugi komitenti	11,409	5.01%	7,888	5.95%	44.6%
Ukupno	227,684	100.00%	132,648	100.00%	71.6%

Ukupno obračunati troškovi naknada Banke u 2019. godini iznosili su 21,409 hiljada dinara (2018: 16,750 hiljada dinara). U strukturi obračunatih troškova naknada, troškovi naknada i provizija u stranoj valuti za usluge deviznog platnog prometa učestvuju sa 44.39% i iznose 9,503 hiljade dinara.

6.4. Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Banka je u izveštajnom periodu ostvarila neto rashode po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 30,402 hiljade dinara (2018: neto prihod u iznosu od 2,696 hiljada dinara).

6.5. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi Banke su u 2019. godine iznosili 256,171 hiljadu dinara i niži su za 6,910 hiljada dinara, odnosno, za 2.6% u odnosu na iste iz 2018. godine (2018: 263,081 hiljadu dinara).

6.6. Ostali rashodi

Ostali rashodi Banke su u 2019. godini iznosili 287,368 hiljada dinara i viši su za 12.5% u odnosu na iste iz 2018. godine (2018: 255,431 hiljadu dinara), najviše usled rasta troškova održavanja osnovnih sredstava. U narednoj tabeli prikazana je struktura ostalih rashoda Banke na kraju 2019. godine.

Tabela 22. Ostali rashodi Banke u periodu 2019. godini

	u hiljadama dinara				
	2019.	Učešće	2018.	Učešće	% rasta / pada
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	57,082	19.86%	56,469	22.11%	1.1%
Usluge	79,786	27.76%	59,941	23.47%	33.1%
Ostali nematerijalni troškovi	60,401	21.02%	52,361	20.50%	15.4%
Sponzorstvo, humanitarna pomoć i donacije	1,524	0.53%	4,964	1.94%	-69.3%
Materijal i energija	24,501	8.53%	25,749	10.08%	-4.8%
Troškovi reprezentacije	7,604	2.65%	6,720	2.63%	13.2%
Premije osiguranja	31,536	10.97%	27,684	10.84%	13.9%
Ostali rashodi	24,935	8.68%	21,544	8.43%	15.7%
Ukupno	287,368	100.00%	255,431	100.00%	12.5%

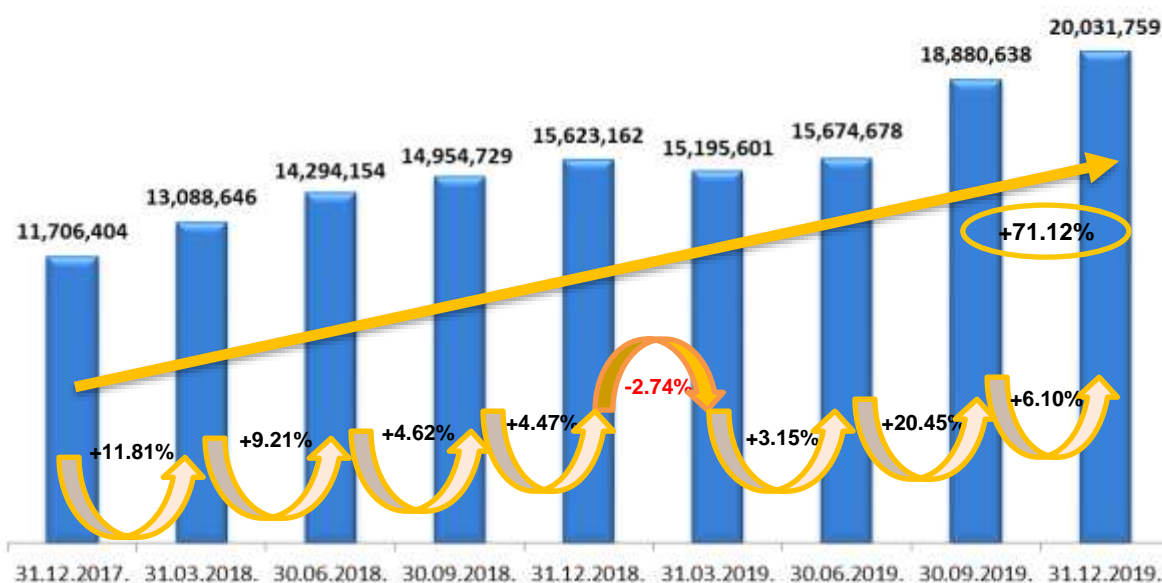
7. Bilans stanja Banke

7.1. Osnovne napomene

Ukupna neto bilansna suma Banke na dan 31. decembar 2019. godine iznosi 20,031,759 hiljada dinara i viša je u odnosu na stanje iste sa kraja 2018. godine za 4,408,597 hiljada dinara, odnosno, za 28.2% (31.12.2018. godine: 15,623,162 hiljade dinara). Rast neto bilansne sume sa 31. decembrom 2019. godine najviše je rezultat značajnog uvećanja depozita, pogotovu oročenih dinarskih depozita i položene devizne štednje, i posledično, daljeg rasta komercijalnih plasmana Banke.

Tabela 23. *Neto bilans stanja Banke, na dan 31. decembar 2019. godine*

	u hiljadama dinara				
	<u>31.12.2019.</u>	<u>Učešće</u>	<u>31.12.2018.</u>	<u>Učešće</u>	<u>% rasta / pada</u>
Aktiva					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,126,961	20.60%	1,911,464	12.23%	115.9%
Hartije od vrednosti	552,997	2.76%	496,698	3.18%	11.3%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,102,797	10.50%	2,066,504	13.23%	1.8%
Kredit i potraživanja od komitenata	11,096,643	55.40%	9,432,859	60.38%	17.6%
Investicije u zavisna društva	114	0.00%	114	0.00%	0.0%
Nematerijalna ulaganja	23,102	0.12%	13,353	0.09%	73.0%
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,336,081	6.67%	1,320,238	8.45%	1.2%
Investicione nekretnine	246,157	1.23%	253,176	1.62%	-2.8%
Tekuća poreska sredstva	10,443	0.05%	10,443	0.07%	0.0%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051	0.13%	25,051	0.16%	0.0%
Ostala sredstva	511,413	2.55%	93,262	0.60%	448.4%
Ukupno aktiva	20,031,759	100.00%	15,623,162	100.00%	28.2%
Pasiva					
Obaveze					
Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.organizacijama i centralnoj banci	414,195	2.07%	83,766	0.54%	394.5%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	14,723,156	73.50%	11,281,932	72.21%	30.5%
Rezervisanja	46,425	0.23%	45,883	0.29%	1.2%
Odložene poreske obaveze	119,503	0.60%	115,896	0.74%	3.1%
Ostale obaveze	657,117	3.28%	201,417	1.29%	226.2%
Ukupno obaveze	15,960,396	79.68%	11,728,894	75.07%	36.1%
Kapital					
Akcijski kapital	3,080,297	15.38%	3,080,297	19.72%	0.0%
Dobitak	185,386	0.93%	485,815	3.11%	-61.8%
Gubitak		0.00%	(396,284)	-2.54%	-100.0%
Rezerve	805,680	4.02%	724,440	4.64%	11.2%
Ukupno kapital	4,071,363	20.32%	3,894,268	24.93%	4.5%
Ukupno pasiva	20,031,759	100.00%	15,623,162	100.00%	28.2%

Graf 4. Kretanje ukupne aktive (neto)

Valutnom strukturom aktive bilansa Banke, na dan 31. decembar 2019. godine, preovladava dinarski karakter, odnosno 70.15% neto aktive Banke je u domaćoj valuti.

U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, na kraju decembra 2019. godine, devizni podbilans aktive i pasive zabeležio je rast u apsolutnom iznosu, dok je procenat njihovog učešća umanjen - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 24. Valutna struktura Bilansa stanja Banke na dan 31. decembar 2019. godine

	Iznos		Učešće		% rasta/ pada
	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2019.	31.12.2018.	
AKTIVA					
Aktiva u dinarima	14,053,071	10,363,638	70.15%	66.34%	35.60%
Aktiva u stranoj valuti:					
EUR	2,267,106	2,463,607	11.32%	15.77%	-7.98%
USD	733,723	467,392	3.66%	2.99%	56.98%
Ostale valute	108,093	12,802	0.54%	0.08%	744.36%
Indeksirano	2,869,766	2,315,723	14.33%	14.82%	23.93%
Aktiva u stranoj	5,978,688	5,259,524	29.85%	33.66%	13.67%
Ukupna aktiva	20,031,759	15,623,162	100.00%	100.00%	28.22%
PASIVA					
Pasiva u dinarima	13,976,369	10,582,109	69.77%	67.73%	32.08%
Pasiva u stranoj valuti:					
EUR	5,251,265	4,747,613	26.21%	30.39%	10.61%
USD	684,438	271,405	3.42%	1.74%	152.18%
Ostale valute	101,158	20,949	0.50%	0.13%	382.88%
Indeksirano	18,530	1,086	0.09%	0.01%	-
Pasiva u stranoj	6,055,390	5,041,053	30.23%	32.27%	20.12%
Ukupna pasiva	20,031,759	15,623,162	100.00%	100.00%	28.22%

Napomena: U deviznom podbilansu Banke obuhvaćeni su i dinarski plasmani/obaveze indeksirani deviznom klauzulom, kao i dinarska rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u stranoj valuti i/ili indeksiranim deviznom klauzulom.

Pregled bilansnih pozicija aktive i pasive Banke, reklasifikovanih prema valutnoj strukturi, na dan 31. decembar 2019. godine, dat je u sledećem tabelarnom pregledu.

Tabela 25. Pozicije bilansa stanja Banke u stranoj valuti, stanje na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara				
	31.12.2019.	Učešće	31.12.2018.	Učešće	% rasta / pada
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	659,671	11.03%	402,635	7.66%	63.84%
Hartije od vrednosti	495,414	8.29%	489,842	9.31%	1.14%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija	1,390,656	23.26%	1,695,964	32.25%	-18.00%
Kredit i potraživanja od komitenata	3,319,782	55.53%	2,627,521	49.96%	26.35%
Ostala sredstva	113,166	1.89%	43,562	0.83%	159.78%
Ukupna aktiva	5,978,688	100.00%	5,259,524	100.00%	13.67%
PASIVA					
Depoziti i ostale fin.obaveze prema bankama, drugim fin.organizacijama i centralnoj banci	139,649	2.31%	23,817	0.47%	486.34%
Depoziti i ostale fin.obaveze prema drugim komitentima	5,438,393	89.81%	4,996,213	99.11%	8.85%
Rezervisanja	13,972	0.23%	13,515	0.27%	3.38%
Ostale obaveze	463,376	7.65%	7,506	0.15%	6073.02%
Ukupna pasiva	6,055,390	100.00%	5,041,053	100.00%	20.12%

7.2. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Stanje gotovine i sredstava kod centralne banke na dan 31. decembar 2019. godine iznosi 4,126,961 hiljadu dinara (31. decembar 2018. godine: 1,911,464 hiljade dinara) i u strukturi ukupne neto poslovne imovine Banke je učestvovalo sa 20.6% - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 26. Gotovina i gotovinski ekvivalenti sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		
Tekući račun	63,769	56,854
Blagajna:		
- u dinarima	353,546	51,556
- u stranoj valuti	639,917	131,080
Depoziti viškova likvidnih sredstava kod NBS u dinarima	3,050,000	1,400,000
Obavezna rezerva u stranoj valuti	19,754	271,559
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu od NBS	35	446
Gotovina i sredstva kod centralne banke, bruto	4,127,021	1,911,495
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(60)	(31)
Stanje na dan	4,126,961	1,911,464

Obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je krajem decembra 2019. godine 928,801 hiljadu dinara, od čega se na dinarsku obaveznu rezervu odnosi 536,033 hiljada dinara, dok se na deviznu obaveznu rezervu koja se izdvaja u dinarima odnosi 392,768 hiljada dinara.

Po osnovu položene obračunate obavezne rezerve u dinarima, Banka je u 2019. godini ostvarila prihod od kamata u iznosu od 7,786 hiljada dinara.

7.3. Hartije od vrednosti

Hartije od vrednosti, na kraju 2019. godine, iznose 552,997 hiljada dinara i sastoje se od akcija privrednih društava i banaka, obveznica Republike Irak, dugoročnih deviznih zapisa Republike Srbije, kao i od investicionih jedinica.

Od deviznih zapisa, Banka poseduje dugoročne dolarske kuponske obveznice Republike Srbije u iznosu od 2 mil. dolara, sa dospećem 2020. godine i stopom kupona od 4.875%, kao i dugoročne kuponske obveznice Republike Srbije u evrima u iznosu od 1 mil. evra, sa dospećem 2026. godine i stopom kupona od 3.50%.

Tokom izveštajnog perioda, Banka je izvršila kupovinu investicionih jedinica otvorenog investicionog fonda Ilirika Cash Dinar.

Tabela 27. Hartije od vrednosti sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Hartije od vrednosti		
<i>Dinari</i>		
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	270	278
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(270)	(242)
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	39,675	39,035
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(32,147)	(32,216)
HoV - investicione jedinice	50,001	1
Odstupanje od nominalne vrednosti HoV - investicione jedinice	53	-
<i>Strana valuta</i>		
Obveznice Republike Irak	177,569	174,981
Odstupanje od nominalne vrednosti obveznica Republike Irak	512	615
Dugoročni državni zapisi RS	327,430	324,973
Odstupanje od nominalne vrednosti dugoročnih državnih zapisa RS	(4,432)	(3,900)
Hartije od vrednosti, bruto	558,661	503,525
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(5,664)	(6,827)
Stanje na dan	552,997	496,698

7.4. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Stanje kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na kraju 2019. godine iznosi 2,102,797 hiljada dinara, i ono čini 10.5% ukupne neto poslovne imovine Banke. U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, iznos ove bilansne pozicije je na približnom nivou, odnosno, više ja za 1.76%.

Tabela 28. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finans.organizacija na dan 31.12.2019. godine

	u hiljadama dinara	
	<u>31.12.2019.</u>	<u>31.12.2018.</u>
Kratkoročni plasmani u dinarima		
Kreditima domaćim bankama i drugim finans.organizac.	599,333	370,000
Otkup potraživanja	113,567	-
Potraživanja za kamatu	14	53
Namenski depozit - VISA card	3,958	4,194
Namenski depozit - Societe Generale	2,000	2,000
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	65	83
Razgraničeni prihodi od naknada	(727)	(171)
Ukupno	<u>718,210</u>	<u>376,159</u>
Kratkoročni plasmani u stranoj valuti		
Devizni računi kod ino banaka	1,385,700	661,863
Namenski devizni račun - VISA card	3,738	5,331
Dati depoziti drugim bankama	-	1,028,293
Namenski obavezni depozit - CRHoV	4,704	4,728
Ukupno	<u>1,394,142</u>	<u>1,700,215</u>
Plasmani, bruto	<u>2,112,352</u>	<u>2,076,374</u>
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(9,555)	(9,870)
Stanje na dan	<u>2,102,797</u>	<u>2,066,504</u>

Tabela 29. Dati krediti i depoziti bankama i drugim finans.organizacijama na dan 31.12.2019. godine

	u hiljadama dinara					
	31.12.2019.			31.12.2018.		
	<u>Kratkoročni plasmani</u>	<u>Dugoročni plasmani</u>	<u>Ukupno</u>	<u>Kratkoročni plasmani</u>	<u>Dugoročni plasmani</u>	<u>Ukupno</u>
u dinarima						
Kreditima i depozitima:						
- domaćim bankama	2,000	-	2,000	202,000	-	202,000
- drugim komitentima	463,291	140,000	603,291	174,194	-	174,194
Ukupno	<u>465,291</u>	<u>140,000</u>	<u>605,291</u>	<u>376,194</u>	<u>-</u>	<u>376,194</u>
u stranoj valuti						
Depoziti:						
- stranim bankama	-	-	-	-	-	-
- domaćim bankama	-	-	-	1,028,293	-	1,028,293
- drugim komitentima	4,704	-	4,704	4,728	-	4,728
Ukupno	<u>4,704</u>	<u>-</u>	<u>4,704</u>	<u>1,033,021</u>	<u>-</u>	<u>1,033,021</u>
Plasmani, bruto	469,995	140,000	609,995	1,409,215	-	1,409,215
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(4,670)	(1,127)	(5,797)	(8,200)	-	(8,200)
Stanje na dan	<u>465,325</u>	<u>138,873</u>	<u>604,198</u>	<u>1,401,015</u>	<u>-</u>	<u>1,401,015</u>

7.5. Krediti i potraživanja od komitenata

Kredit i potraživanja od komitenata Banke, sa stanjem na dan 31.12.2019. godine, iznose, neto, 11,096,643 hiljade dinara (31. decembar 2018. godine: 9,432,859 hiljada dinara) i čine 55.4% ukupne neto poslovne imovine Banke.

U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, iznos ove bilansne pozicije uvećan je za, neto, 1,663,784 hiljade dinara, odnosno, za 17.6%. Rast neto iznosa ove pozicije je rezultat značajnog rasta datih kredita privrednim društvima.

U odnosu na stanje sa kraja prethodne godine, najveće bruto uvećanje, u iznosu od 2,154,590 hiljada dinara (58.8%), beleži se kod dinarskih kredita privrednim društvima, dok se kod ukupnih aktivnih plasmana pravnim i fizičkim licima beleži uvećanje od 2,255,098 hiljada dinara, odnosno, uvećanje od 23.4% (31.12.2019: 11,878,172 hiljade dinara; 31.12.2018: 9,623,074 hiljade dinara).

Tabela 30. Krediti i potraživanja od komitenata na dan 31.decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
U dinarima		
Dati krediti:		
- javnim preduzećima	824,236	994,350
- privrednim društvima	5,817,845	3,663,256
- preduzetnicima	16,651	10,742
- stanovništvu	598,378	552,768
- drugim komitentima	97,551	122,711
	7,354,661	5,343,827
Eskont menica	1,478,364	1,489,238
Otkup potraživanja	1,985,055	2,404,132
Dospeli plasmani po aktiviranim avalima i garancijama	9,193	62,751
Potraživanja za kamatu	40,362	12,332
Potraživanja za naknadu	405	2,035
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	66,506	23,202
Razgraničeni prihodi od nakn.po amort.vred.prim.ef.kam.stope	(51,459)	(40,922)
Ukupno	10,883,089	9,296,595
U stranoj valuti		
Dati krediti:		
- privrednim društvima	409,660	294,389
- stanovništvu	3,257	3,284
	412,917	297,674
Otkup potraživanja	52,459	53,728
Potraživanja za kamatu	1,121	25
Razgraničena potraživanja za nedospelu kamatu	15,235	11,347
Ukupno	481,732	362,774
Plasmani, bruto	11,364,821	9,659,369
Minus: Ispravka vrednosti	(268,178)	(226,510)
Stanje na dan	11,096,643	9,432,859

Tabela 31. Krediti i potraživanja od komitenata sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine

	31.12.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno	Kratkoročni plasmani	Dugoročni plasmani	Ukupno
u hiljadama dinara						
u dinarima						
- javnim preduzećima	1,447,907	561,736	2,009,643	2,733,275	130,917	2,864,192
- privrednim društvima	3,242,468	4,294,171	7,536,639	2,988,450	2,274,864	5,263,314
- sektor opšte države	84,514	-	84,514	239,119	-	239,119
- stanovništvu	8,983	602,034	611,017	10,578	537,947	548,525
- ostalim komitentima	357	96,135	96,492	-	132,227	132,227
dospela potraživanja	544,783	-	544,783	249,219	-	249,219
Ukupno	5,329,012	5,554,076	10,883,088	6,220,641	3,075,955	9,296,596
u stranoj valuti						
- privrednim društvima	4,488	408,545	413,033	708	293,320	294,028
- sektor opšte države	6,027	-	6,027	5,987	-	5,987
- stanovništvu	-	3,116	3,116	-	3,156	3,156
- ostalim komitentima	57,180	-	57,180	58,379	-	58,379
dospela potraživanja	2,377	-	2,377	1,223	-	1,223
Ukupno	70,072	411,661	481,733	66,297	296,476	362,773
Plasmani, bruto	5,399,084	5,965,737	11,364,821	6,286,938	3,372,431	9,659,369
Minus: Ispravka vrednosti	(122,565)	(145,613)	(268,178)	(146,656)	(79,854)	(226,510)
Stanje na dan	5,276,519	5,820,124	11,096,643	6,140,282	3,292,577	9,432,859

Tabela 32. Sektorska struktura datih kredita i depozita (bruto) na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Poljoprivreda	11,791	-
Građevinarstvo	2,361,544	1,439,568
Prerađivačka industrija	1,546,476	1,054,505
Snabdevanje el.energijom	47,037	149,350
Stanovništvo	601,635	556,053
Trgovina	1,629,791	1,172,159
Saobraćaj i komunikacije	1,065,722	696,823
Uslužne delatnosti	388,402	438,297
Ostali	115,180	134,747
Stanje na dan	7,767,578	5,641,501

7.5.1. Krediti stanovništvu

U sledećem tabelarnom pregledu data je bruto struktura kredita stanovništvu po osnovim grupama proizvoda sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine.

Tabela 33. Struktura kredita stanovništvu (bruto) po vrstama proizvoda na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Stambeni krediti	415,527	397,503
Kreditni po kreditnim karticama	21,940	24,363
Dugoročni gotovinski krediti	131,710	107,756
Dugoročni potrošački krediti za kupovinu automobila	10,965	6,791
Minusni saldo na tekućim računima	6,713	5,205
Ostali krediti fizičkim licima	14,780	14,434
Stanje na dan	601,635	556,053

7.6. Investicije u zavisna društva

Ukupne investicije u zavisna društva krajem decembra 2019. godine iznose, neto, 114 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 114 hiljada dinara) - tabela u prilogu.

Tabela 34. Investicije u zavisna društva sa stanjem na dan 31.12.2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Fondacija "Za dečje srce", Beograd	114	114
Minus: Ispravka vrednosti	-	-
Stanje na dan	114	114

Banka je u saradnji sa "Institutom za majku i dete", Novi Beograd 1992. godine osnovala humanitarnu fondaciju "Za dečje srce" u cilju prikupljanja humanitarne pomoći i opremanja Odeljenja za dečiju kardiohirurgiju.

7.7. Osnovna sredstva, nematerijalna imovina i investicione nekretnine

U strukturi neto vrednosti imovine Banke, na dan 31. decembar 2019. godine, vrednost nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, u ukupnom iznosu od 1,605,340 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 1,586,767 hiljada dinara), učestvuje sa 8.01%.

Vrednost pozicije nekretnina, postrojenja i opreme uvećana je na kraju 2019. godine za 15,843 hiljade dinara u poređenju sa stanjem na dan 31. decembar 2018. godine, najviše usled priznavanja sredstava uzetih u operativni lizing u osnovna sredstva Banke, u skladu sa primenom MSF116 - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 35. Pregled bilansnih pozicija nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalne imovine i investicionih nekretnina, sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara						
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ulaganje u tuđa i ostala osnovna sredstva	UKUPNO: Nekretnine, postrojenja i oprema	Nematerijalna imovina	Investicione nekretnine
31.12.2018.							
Nabavna vrednost	504,017	882,754	269,514	13,853	1,670,138	55,293	253,176
Ispravka vrednosti	-	(105,760)	(237,417)	(6,723)	(349,900)	(41,940)	-
Sadašnja vrednost	504,017	776,994	32,097	7,130	1,320,238	13,353	253,176
31.12.2019.							
Nabavna vrednost	504,017	882,753	278,409	34,627	1,699,806	70,303	246,157
Ispravka vrednosti	-	(118,863)	(231,630)	(13,232)	(363,725)	(47,201)	-
Sadašnja vrednost	504,017	763,890	46,779	21,395	1,336,081	23,102	246,157

7.8. Ostala sredstva

Ostala sredstva su na dan 31. decembar 2019. godine iznosila 511,413 hiljada dinara i višestruko su uvećana u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine usled uvećanja ostalih potraživanja u dinarima i u stranoj valuti za kupoprodaju deviza - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 36. Ostala sredstva Banke na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
u dinarima:		
Potraživanja za naknadu	389	262
Potraživanja po osnovu prodaje sredstava obezbeđenja	12,053	20,389
Potraživanja po osnovu otkupa potraživanja	12,935	23,432
Ostala potraživanja	357,197	4,839
Prolazni računi	1,096	312
Ostale investicije - učešća u kapitalu	302	302
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi	17,493	19,416
Zalihe materijala i inventar u upotrebi	4,458	4,567
Sredstva stečena naplatom potraživanja	21,518	24,397
Ukupno	427,442	97,916
u stranoj valuti:		
Potraživanja za naknadu	1	-
Ostala potraživanja	87,548	346
Prolazni računi	847	899
Ostale investicije - učešća u kapitalu	178	179
Ukupno	88,573	1,424
Ostala sredstva, bruto	516,015	99,340
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(4,602)	(6,078)
Stanje na dan	511,413	93,262

U sledećoj tabeli prikazana je analitika stanja ostalih investicija - učešća u kapitalu drugih pravnih lica.

Tabela 37. Ostale investicije - učešća Banke u kapitalu drugih pravnih lica, stanje na dan 31.12.2019.

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
u dinarima:		
Beogradska berza a.d., Beograd	302	302
u stranoj valuti:		
S.W.I.F.T.	178	179
Ukupno	480	481
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(2)	(2)
Stanje na dan	478	479

7.9. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Ukupni depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci iznose na dan 31. decembar 2019. godine 414,195 hiljada dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, iznos ove bilansne pozicije višestruko je uvećan, najviše usled višeg iznosa oročenih dinarskih depozita.

Tabela 38. *Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine*

u hiljadama dinara

	31.12.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Strane banke	-	-	-	-	-	-
Osiguravajuća društva	174,616	-	174,616	35,035	-	35,035
Ostale finansijske organizacije	99,930	-	99,930	24,913	-	24,913
Ukupno	274,546	-	274,546	59,948	-	59,948
u stranoj valuti						
Strane banke	139,751	-	139,751	19,019	-	19,019
Osiguravajuća društva	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske organizacije	1,898	-	1,898	4,799	-	4,799
Ukupno	139,649	-	139,649	23,818	-	23,818
Stanje na dan	414,195	-	414,195	83,766	-	83,766

Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci prikazana je u sledećoj tabeli:

Tabela 39. *Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine*

u hiljadama dinara

	31.12.2019.	31.12.2018.
Transakcioni depoziti	161,233	42,481
Oročeni depoziti	238,000	26,000
Ostali depoziti	14,238	15,281
Ostale obaveze	724	4
Stanje na dan	414,195	83,766

7.10. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Ukupni depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima Banke iznose na dan 31. decembar 2019. godine 14,723,156 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 11,281,932 hiljade dinara) - videti sledeću tabelu. U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima uvećani su za 3,441,224 hiljade dinara, odnosno, za 30.5%, najviše usled višeg iznosa oročenih dinarskih depozita.

Tabela 40. *Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31.12.2019. godine*

	u hiljadama dinara					
	31.12.2019.			31.12.2018.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
u dinarima						
Javna preduzeća	5,054,155	899	5,055,054	2,711,067	510,000	3,221,067
Preduzeća	2,537,079	154,254	2,691,333	1,420,701	61,228	1,481,929
Stanovništvo	318,444	8,520	326,964	222,230	727	222,957
Drugi komitenti	1,174,824	36,588	1,211,412	1,310,720	49,046	1,359,766
Ukupno	9,084,502	200,261	9,284,763	5,664,718	621,001	6,285,719
u stranoj valuti						
Javna preduzeća	80,532	-	80,532	23,896	-	23,896
Preduzeća	1,330,129	89,640	1,419,769	1,838,616	98,802	1,937,418
Stanovništvo	1,920,277	1,974,886	3,895,163	1,625,947	1,388,128	3,014,075
Drugi komitenti	42,929	-	42,929	20,824	-	20,824
Ukupno	3,373,867	2,064,526	5,438,393	3,509,283	1,486,930	4,996,213
Stanje na dan	12,458,369	2,264,787	14,723,156	9,174,001	2,107,931	11,281,932

Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima prikazana je u sledećoj tabeli.

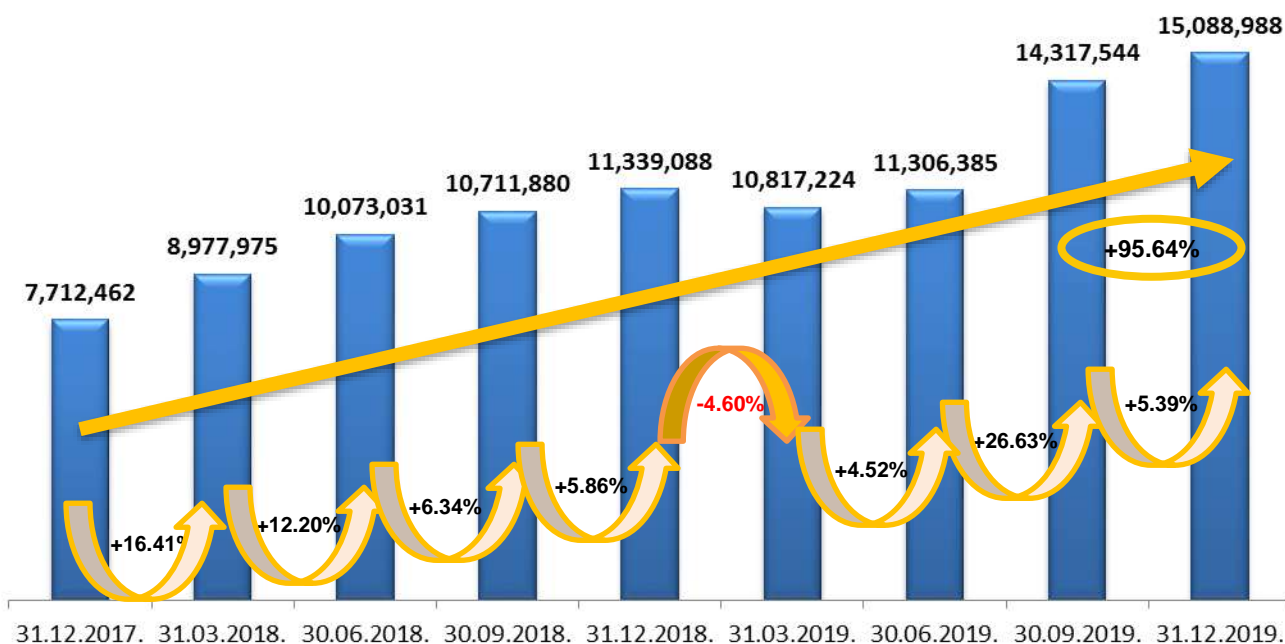
Tabela 41. *Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine*

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Transakcioni depoziti	5,198,866	4,827,558
Štedni depoziti	3,542,213	2,652,235
Depoziti po osnovu datih kredita	109,395	25,824
Namenski depoziti	908	2,202
Oročeni depoziti	5,308,091	3,508,266
Ostali depoziti	516,044	239,242
Ostale obaveze	47,639	26,605
Stanje na dan	14,723,156	11,281,932

7.11. Ukupni depoziti Banke

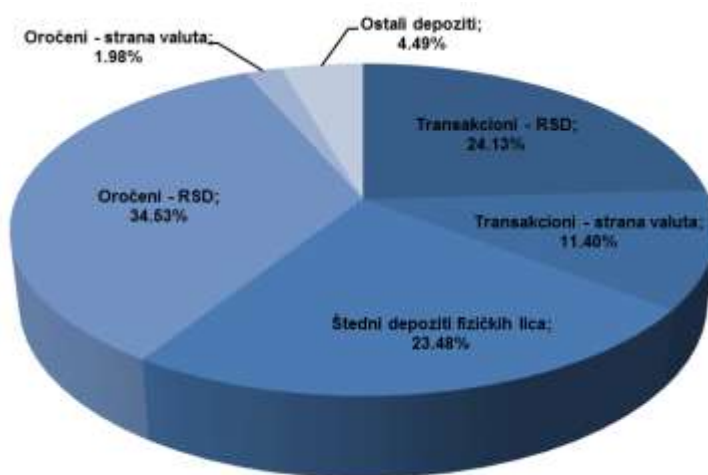
Ukupni depozitni potencijal Banke, na dan 31. decembar 2019. godine, iznosi 15,088,988 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 11,339,088 hiljada dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, ukupni depoziti Banke su na kraju decembra 2019. godine uvećani za 3,749,900 hiljada dinara, odnosno, za 33.07% - videti sledeći grafikon.

Graf 5. Dinamika kretanja dinarskih i deviznih depozita Banke, vrednosti u hiljadama dinara

U strukturi ukupnih depozita Banke, oročeni i štedni depoziti učestvuju sa po 36.51% i 23.48%, respektivno, dok transakcioni depoziti čine 35.52% ukupnog depozitnog potencijala.

Graf 6. Struktura depozitnog potencijala Banke na dan 31. decembar 2019. godine

Valutnom strukturom depozita preovladavaju dinarski depoziti obzirom da imaju učešće od 63.22% u ukupnim depozitima Banke (31. decembar 2018. godine: 55.91%), dok kratkoročna oročenja predstavljaju i krajem 2019. godine preovlađujući vid deponovanja sredstava kod Banke.

7.12. Rezervisanja

Rezervisanja Banke su na kraju 2019. godine iznosila 46,425 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 45,883 hiljade dinara) i sastojala su se, pre svega, od rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u iznosu od 21,663 hiljade dinara (31.12.2018. godine: 21,652 hiljade dinara), kao i od rezervisanja za otpremnine za penzije.

7.13. Ostale obaveze

Ostale obaveze Banke su na dan 31. decembar 2019. godine, iznosile 657,117 hiljada dinara (31.12.2018. godine: 201,417 hiljada dinara). U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine ostale obaveze Banke višestruko su uvećane usled uvećanja ostalih obaveza u stranoj valuti za kupoprodaju deviza. Struktura ostalih obaveza prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 42. Struktura ostalih obaveza sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	1,618	1,896
Ostale obaveze prema zaposlenima	10,529	12,024
Obaveze prema dobavljačima	6,150	7,064
Obaveze za dividende	2,253	11,256
Ostale obaveze u dinarima	143,713	105,005
Ostale obaveze u stranoj valuti	447,565	7,507
Razgraničeni prihodi od obračunatih kamata	31,226	42,619
Razgraničeni prihodi od obračunatih naknada	14,063	14,046
Stanje na dan	657,117	201,417

7.14. Kapital Banke

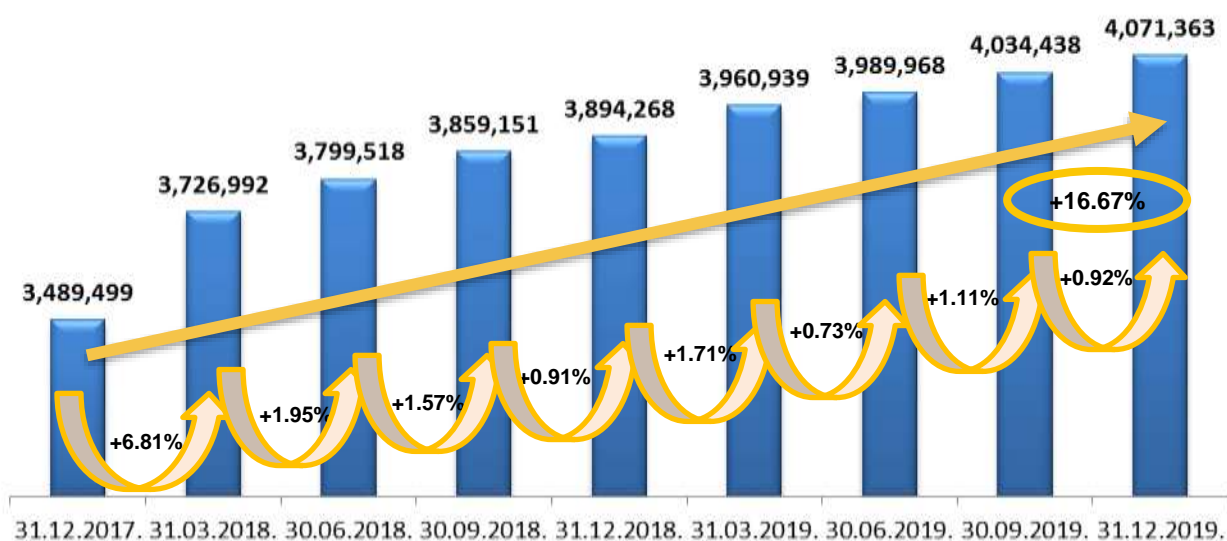
7.14.1. Struktura kapitala Banke

Sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine, vrednost ukupnog kapitala Banke iznosi 4,071,363 hiljade dinara (ili 34,623 hiljade evra). U odnosu na vrednost kapitala sa kraja 2018. godine, kada je ukupan kapital Banke iznosio 3,894,268 hiljada dinara, vrednost ukupnog kapitala Banke uvećana je za 177,095 hiljada dinara, ili za 4.6%, najviše, kao rezultat ostvarenog dobitka u izveštajnom periodu.

Tabela 43. Kapital Banke, stanje na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Akcijski kapital	2,912,133	2,912,133
Otkupljene sopstvene akcije	-	-
Emisiona premija	168,164	168,164
Rezerve iz dobiti	80,530	-
Revalorizacije rezerve	742,433	742,433
Nerealizovani gubici po osnovu promene vrednosti HoV	(17,283)	(17,993)
Dobitak ranijih godina - neraspoređen	-	20,536
Gubitak ranijih godina	-	(396,284)
Dobitak / Gubitak	185,386	465,279
Stanje na dan	4,071,363	3,894,268

Graf 7. Dinamika vrednosti kapitala Banke u analiziranom periodu

7.14.2. Akcijski kapital

Na dan 31. decembar 2019. godine, osnovni kapital Banke iskazan je kroz 288,330 običnih akcija, nominalne vrednosti od 10,100 dinara po akciji (ukupne nominalne vrednosti u iznosu od 2,912,133 hiljade dinara). Akcijama Banke, na kraju 2019. godine, raspolaže ukupno 650 akcionara, od čega fizička lica imaju u vlasništvu oko 10.3% ukupnog kapitala Banke na isti dan.

Tabela 44. Vlasnička struktura akcija Banke sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine

	Broj akcija	% od ukupnih akcija
Alta Pay Group d.o.o. Beograd	82,225	28.518%
SFRJ	15,362	5.328%
Danijela Đokić-Pavlica	14,415	4.999%
Telegroup d.o.o. Beograd	14,415	4.999%
Tesla Capital a.d. Beograd - zbirni račun	14,400	4.994%
BDD M&V Investments a.d. Beograd - zbirni račun	13,051	4.526%
Hidrotehnika - Hidroenergetika a.d. Beograd	11,878	4.120%
Tesla Capital a.d. Beograd - zbirni račun	10,988	3.811%
Convst a.d. Novi Sad - zbirni račun	10,718	3.717%
Ministarstvo finansija i trezora - BiH	10,352	3.590%
JP Jugoimport SDPR, Beograd	9,901	3.434%
Tesla Capital a.d. Beograd - zbirni račun	9,640	3.343%
Federalno ministarstvo finansija BiH	5,744	1.992%
Ministarstvo finansija Republike Severna Makedonija	5,010	1.738%
Energoprojekt Holding a.d. Beograd	4,056	1.407%
Ostali (zbirno):	56,175	19.483%
Ukupno	288,330	100.00%

Tabela 45. Akcije Banke, stanje na dan 31. decembar 2019. godine

	31.12.2019.		30.09.2019.		30.06.2019.		31.03.2019.		31.12.2018.	
	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR	RSD	EUR
Ukupan broj akcija	288,330		288,330		288,330		288,330		288,330	
Ukupan kapital	4,071,363,000	34,622,553	4,034,438,000	34,327,375	3,989,968,000	33,838,497	3,960,939,000	33,575,247	3,894,268,000	32,947,935
Knjigovodst. vrednost	14,120	120	13,992	119	13,838	117	13,738	116	13,506	114
Tržišna vrednost	7,000	60	6,800	58	6,210	53	10,500	89	10,500	89
P/B racio	0.50		0.49		0.45		0.76		0.78	

7.14.3. Sticanje sopstvenih akcija

Banka do kraja izveštajnog perioda nije sticala sopstvene akcije. Na dan 31. decembar 2019. godine Banka nije imala sopstvene otkupljene akcije.

8. Vanbilansna evidencija Banke

Ukupna vanbilansna aktiva Banke na dan 31.12.2019. godine iznosi, bruto, 72,358,879 hiljada dinara. U odnosu na stanje sa kraja 2018. godine, ukupna vanbilansna aktiva uvećana je za 32.8%.

Po pitanju izloženosti kreditnom riziku, najveći deo vanbilansnih stavki odnosi se na nerizične pozicije. Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje, na dan 31. decembar 2019. godine, iznosi 6,202,730 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 4,757,193 hiljade dinara).

Tabela 46. Vanbilansna aktiva, bruto stanje na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Primljena sredstva obezbeđenja	60,420,211	44,230,007
Poslovi u ime i za račun drugih pravnih lica	173,229	170,977
Garancije u dinarima	2,713,882	2,664,869
Garancije u stranoj valuti	593,756	561,397
Izdate garancije bez pravnog dejstva	651,969	613,080
Preuzete opozive obaveze	2,838,041	1,462,475
Preuzete neopozive obaveze	57,667	68,884
Derivati namenjeni zaš.od rizika u din. - svop	-	-
Derivati namenjeni zaš.od rizika u str.val. - svop kontra stav	-	-
Potraživanja za evidencionu kamatu	1,435,530	1,355,597
Repo poslovi	-	-
Druga vanbilansna aktiva u stranoj valuti - nostro akreditivi	-	-
Druga vanbilansna aktiva - loro garancije	38,266	2,364
Potraživanja u stranoj valuti od stranih banaka niske izvesnosti naplate	21	21
Otpisana finansijska sredstva	1,968,672	1,974,047
Druga vanbilansna aktiva - obveznice Republike Irak - treća lica	4,150	4,090
Druga vanbilansna aktiva	1,463,484	1,396,596
Stanje na dan	72,358,879	54,504,403

Obim garancijskog poslovanja Banke na kraju 2019. godine iznosi, bruto, 3,307,638 hiljade dinara i u strukturi vanbilansne aktive učestvuje sa 4.57% (31. decembar 2018. godine: 3,226,266 hiljada dinara).

Obim dinarskog garancijskog poslovanja na dan 31.12.2019. godine iznosi 2,713,882 hiljade dinara (31. decembar 2018. godine: 2,664,869 hiljada dinara), i čini 80.05% garancijskog poslovanja, dok obim deviznog garancijskog poslovanja iznosi 593,756 hiljada dinara (31. decembar 2018. godine: 561,397 hiljada dinara).

U strukturi vrednosti ukupnih garancijskih poslova, najveće učešće imaju izdate činidbene garancije u dinarima (60.27%), zatim slede izdate plative garancije u dinarima (21.78%) i izdate činidbene garancije u stranoj valuti (17.15%) - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 47. Struktura garancijskih poslova sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
u dinarima		
Plative garancije		
Izdate plative garancije - za dobavljače	432,666	506,149
Izdate plative garancije - carinske	144,906	325,606
Izdate plative garancije - poreske	-	16,565
Izdate plative garancije za eksproprijaciju zemljišta	6,000	6,000
Izdate plative garancije u dinarima sa val.klauz. - kreditne	34,896	71,807
Izdate plative garancije u dinarima sa val.klauz. stranim pravnim licima	2,352	-
Izdate plative garancije u dinarima sa val.klauz. javnim preduzećima	70,443	-
Izdate plative garancije za dobro izvršenje posla	-	20,231
Izdate plative garancije preduzetnicima	29,000	9,000
	720,263	955,358
Činidbene garancije		
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	264,071	238,514
Izdate garancije za dobro izvršenje posla	870,818	1,274,788
Izdate licitacione garancije	34,271	58,925
Izdate garancije za dobro izvršenje posla u dinarima sa val.klauz.	554,688	77,885
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa u dinarima sa val.klauz.	129,043	36,542
Izdate licitacione garancije u dinarima sa val.klauz.	140,728	22,857
	1,993,619	1,709,511
	2,713,882	2,664,869
u stranoj valuti		
Plative garancije		
Izdate plative garancije	26,458	32,504
Činidbene garancije		
Izdate licitacione garancije privrednim društvima	94	572
Izdate garancije za povraćaj depozita i avansa	-	-
Izdate činidbene garancije	567,204	528,321
	567,298	528,893
	593,756	561,397
Stanje na dan	3,307,638	3,226,266

9. Usluge Banke

9.1. Dinarski platni promet

Na dan 31.12.2019. godine ukupan broj korisnika platnih usluga bio je 914 (31.12.2018: 849), od čega 893 rezidenata (31.12.2018: 830) i 21 nerezident (31.12.2018: 19), što odnosu na kraj 2018. godine predstavlja uvećanje ukupnog broja korisnika platnih usluga od 7.7%.

Tokom 2019. godine, preko računa Banke realizovan je ukupan bezgotovinski promet u iznosu od 703.79 mlrd. dinara kroz 334,826 transakcija. U odnosu na 2018. godinu, ostvareni promet je višestruko uvećan, dok je broj realizovanih transakcija veći za 33,562, odnosno, za 11.1% (2018: promet u iznosu od 302.95 mlrd. dinara kroz 301,264 transakcije).

9.2. Devizni platni promet

Tokom izveštajnog perioda, ukupan obim prometa preko računa kod ino banaka iznosio je 378.96 mil. evra po osnovu priliva i 372.78 mil. evra po osnovu odliva.

Od ukupnog obima, deo prometa u iznosu od 85.72 mil. evra odnosio se na naloge za plaćanje prema inostranstvu po osnovu uvoza roba i usluga uključujući i transfere na druge domaće banke u stranoj valuti (2018: promet u iznosu od 45.09 mil. evra). U istom periodu vrednost loro doznaka iznosila je 67.41 mil. evra (2018: promet u iznosu od 45.38 mil. evra).

9.3. Devizne doznake

Nastavljena je poslovna saradnja sa australijskom kompanijom Beo-Export Australia PTY Limited na projektu „My land“ u vezi servisiranja doznaka fizičkih lica. Tokom 2019. godine servisirano je ukupno 3,806 doznaka u vrednosti od 1.36 mil. evra, što predstavlja za 14.3% manji broj doznaka i za 15.7% niži obim u odnosu na 2018. godinu (2018: realizovano je 4,443 doznake u iznosu od 1.61 mil. evra).

9.4. Poslovanje sa stanovništvom

Računi građana i devizna štednja

Banka pored tekućih računa u svojoj ponudi ima i štedne i namenske račune koji obuhvataju dinarske štedne uloge po viđenju, oročene štedne uloge, namenske račune za kupoprodaju HoV, kao i namenske depozite za osnivanje privrednih društava.

Zaključno sa 31.12.2019. godine, ukupan broj tekućih računa građana iznosio je 2,575 (31.12.2018: 2,258), što predstavlja uvećanje od 14% u odnosu na broja računa sa kraja 2018. godine.

Tokom 2019. godine otvoreno je 483 novih partija oročenih deviznih štednih uloga. Stanje ukupnih deviznih depozita po svim deviznim računima fizičkih lica na dan 31.12.2019. godine iznosi 32.89 mil. evra, što je za 29.8% više u odnosu na stanje ovih depozita sa kraja 2018. godine - videti sledeću tabelu.

Tabela 48. Devizni depoziti stanovništva, stanje na dan 31. decembar 2019. godine

	u evrima			
	<u>31.12.2019.</u>	<u>Učešće u %</u>	<u>31.12.2018.</u>	<u>Učešće u %</u>
Oročeni devizni štedni ulozi:				
do 3 meseca	525,639	1.60%	542,956	2.14%
do 6 meseci	1,008,595	3.07%	628,373	2.48%
do 12 meseci	10,268,359	31.22%	8,505,142	33.56%
do 24 meseca	9,815,765	29.84%	11,171,759	44.08%
do 36 meseci	6,922,810	21.05%	513,170	2.02%
	<u>28,541,168</u>	<u>86.77%</u>	<u>21,361,400</u>	<u>84.29%</u>
Transakcioni devizni računi	4,288,027	13.04%	3,915,306	15.45%
Ostali namenski devizni računi	62,961	0.19%	66,974	0.26%
Stanje na dan	<u>32,892,156</u>	<u>100.00%</u>	<u>25,343,680</u>	<u>100.00%</u>

Devizni platni promet fizičkih lica i menjački poslovi

Bezgotovinski promet u stranim valutama tokom 2019. godine iznosio je 10.3 mil. evra. Najveći promet ostvaren je u evrima, dok su ostale valute manje zastupljene.

Ukupan promet devizne efektivne po menjačkim poslovima u istom periodu, iznosio je u protivvrednosti 4.74 mil. evra. Najveći broj menjačkih poslova obavljao se u evrima i iznosio je oko 80% ukupnih menjačkih poslova.

Poslovanje sa karticama i ostale usluge

Banka svojim klijentima, u okviru poslovanja sa platnim karticama, nudi:

- debitne kartice - DinaCard debitna i Visa Electron
- kreditne kartice - DinaCard kreditna i Visa Classic
- poslovne kartice - DinaCard poslovna i Visa Business
- internet kartice - Visa Virtuon

Na dan 31. decembar 2019. godine stanje kreditiranja fizičkih lica po kreditnim karticama iznosi 21.94 mil. dinara.

Izdavanje sefova

Ukupan broj izdatih sefova na dan 31.12.2019. godine iznosio je 1,551 od 1,596 ugrađenih, što predstavlja popunjenost kapaciteta od 97.2%. Na ime naknade za zakup sefova ostvaren je ukupan prihod od 6.63 mil. dinara (neto po odbitku poreza).

9.5. Ogranci Banke

Na dan 31. decembar 2019. godine, Banka u svom sastavu ima dva ogranka, ekspozituru „Lučani“ i istureni šalter „Singidunum“ u Beogradu.

Ekspozitura „Lučani“

U 2019. godini, Ekspozitura je ostvarila dobitak u iznosu od 24.9 mil. dinara, odnosno, ostvarila je za 15.2% bolji rezultat u odnosu na isti iz 2018. godine (2018: dobitak 21.62 mil. dinara).

Istureni šalter „Singidunum“

Sa Univerzitetom „Singidunum“ zaključen je Ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji kojim su regulisana međusobna prava i obaveze. U 2019. godini, Šalter je ostvario gubitak u iznosu od 285 hiljada dinara (2018: gubitak 602 hiljade dinara).

10. Likvidnost Banke

10.1. Dinarska i devizna likvidnost Banke

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom mesečno je utvrđivao visinu i strukturu primarne i sekundarne rezerve likvidnosti uzimajući u obzir zadovoljenje principa likvidnosti i principa rentabilnosti.

Plasmani koji se mogu smatrati primarnom rezervom likvidnosti Banke sastoje se od gotovine u blagajni i sredstava na računima Banke, plasmana kod domaćih i inostranih banaka do 7 dana, viška likvidnih sredstava kod NBS i obavezne rezerve kod NBS i sa 31. decembrom 2019. godine iznose ukupno 5.52 mlrd. dinara (31. decembar 2018. godine: 3.81 mlrd. dinara) - videti sledeći pregled.

Tabela 49. Primarne i sekundarne rezerve Banke, stanje na dan 31.12.2019. godine

Opis	u hiljadama dinara				
	31.12.2019.	Učešće	31.12.2018.	Učešće	% rasta / pada
Primarne rezerve:					
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2,446,671	40.63%	906,685	21.07%	169.85%
Depoziti kod banaka	-	0.00%	1,228,293	28.54%	-100.00%
Obavezna rezerva	19,754	0.33%	271,559	6.31%	-92.73%
Viškovi likvidnih sredstava	3,050,000	50.65%	1,400,000	32.53%	117.86%
	5,516,425	91.61%	3,806,537	88.46%	44.92%
Sekundarne rezerve:					
REPO plasmani	-	0.00%	-	0.00%	-
Državni zapisi RS	327,430	5.44%	321,073	7.46%	1.98%
Obveznice Republike Irak	177,569	2.95%	175,596	4.08%	1.12%
	504,999	8.39%	496,669	11.54%	1.68%
Stanje na dan	6,021,424	100.00%	4,303,205	100.00%	39.93%

Prosečno stanje sredstava na žiro-računu tokom 2019. godine iznosilo je 727.5 mil. dinara i na višem je nivou od proseka stanja ovih sredstava tokom prethodne godine (2018 godina: 584.1 mil. dinara).

Sa 31.12.2019. godine, dinarska obavezna rezerva iznosila je 928.8 mil. dinara. U odnosu na stanje iste sa kraja prethodne godine, dinarska obavezna rezerva uvećana je za 33.6%, najviše usled višeg iznosa dinarskih oročenih depozita (31. decembar 2018. godine: 695.06 mil. dinara).

Na nivo dinarske obavezne rezerve značajan uticaj ima nivo i kretanje deviznih depozita, kao i promena kursa, obzirom da Banka ima obavezu da oko 7.1% od iznosa deviznih depozita izdvaja kao dinarsku obaveznu rezervu u dinarima.

Sa 31.12.2019. godine, devizna obavezna rezerva iznosila je 5.64 mil. evra i uvećana je za 7.1% u odnosu na stanje iste sa kraja 2018. godine, najviše usled višeg iznosa prikupljene položene devizne štednje (31. decembar 2018. godine: 5.26 mil. evra).

Prosečno učešće plasmana u viškove likvidnih sredstava kod NBS u ukupnim raspoloživim dinarskim likvidnim sredstvima u 2019. godini iznosi 78.7%. Kamatna stopa na viškove likvidnih sredstava kod NBS umanjena je tri puta tokom izveštajnog perioda i sa datumom 31.12.2019. godine iznosi 1.00%, što predstavlja umanjeno od 0.75 p.p. u odnosu na iznos ove kamatne stope sa kraja prethodne godine (31. decembar 2018. godine: 1.75%).

Banka je po osnovu deponovanja viškova likvidnosti kod NBS tokom 2019. godine obračunala ukupan prihod od kamata u iznosu od 16,337 hiljada dinara.

Tokom izveštajnog perioda, Banka je u repo poslove sa Narodnom bankom Srbije plasirala prosečno 34.83 mil. dinara, što predstavlja niži nivo u odnosu na prethodnu godinu, kada je prosečno plasirala 192.06 mil. dinara.

Banka je tokom 2019. godine prosečno dnevno plasirala 1.57 mlrd. dinara u /1/ blagajničke zapise (repo plasmane), /2/ dnevne viškove likvidnosti, kao i /3/ kredite za likvidnost drugim poslovnim bankama (2018: 883.44 mil. dinara) - videti narednu tabelu.

Tabela 50. Prosečno dnevno stanje dinarskih plasmana u blagajničke zapise, viškove likvidnosti i plasmane drugim bankama do 7 dana

Period	Plasmani NBS			Ukupno
	Blagajnički zapisi	Viškovi likvidnosti	Plasmani drugim bankama do 7 dana	
Januar	-	272,258	574,129	846,387
Februar	-	144,286	531,429	675,714
Mart	-	385,484	571,581	957,065
April	-	330,167	248,933	579,100
Maj	-	299,032	-	299,032
Jun	-	1,263,500	209,000	1,472,500
Jul	-	1,539,516	191,419	1,730,935
Avgust	34,374	2,047,097	65,258	2,146,729
Septembar	181,515	1,723,833	624,433	2,529,782
Oktobar	139,744	1,983,871	357,290	2,480,905
Novembar	62,287	2,225,667	149,233	2,437,187
Decembar	-	2,499,032	84,194	2,583,226
Prosek	34,827	1,233,288	298,597	1,566,711

U narednoj tabeli prikazan je prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom 2019. godine.

Tabela 51. Prosečan nivo dinarskih likvidnih sredstava Banke tokom 2019. godine

	u hiljadama dinara za period od 1. januara do 31. decembra	
	Iznos	Učešće
Žiro-račun	727,495	30.24%
Gotovina	111,788	4.65%
Višak likvidnih sredstava	1,233,288	51.26%
Kreditni bankama	298,597	12.41%
Hartije od vrednosti NBS	34,827	1.45%
Ukupno	2,405,995	100.00%
Prosečno obračunata obavezna rezerva u periodu	718,253	
Prosek transakcionih depozita u periodu	2,538,897	

Tokom izveštajnog perioda, prosečno stanje na ino-računima iznosilo je 5.3 mil. evra, što predstavlja umanjenje od 23.2% u odnosu na prosečno stanje ovih sredstava iz 2018. godine (2018: 6.9 mil. evra).

Banka je oročavala viškove deviznih likvidnih sredstava kod stranih i domaćih banaka na period od 1 do 7 dana po kamatnoj stopi koja se kretala od 1.45% do 2.25% za depozite u dolarima, kao i po stopi od 0.02% do 0.12% za depozite u evrima.

Tokom 2019. godine, prosečan nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava izražen u evrima iznosio je 14.29 mil. evra i niži je za 29.5% u odnosu na nivo ovih sredstava iz 2018. godine, kada je iznosio 20.27 mil. evra - videti sledeći tabelarni pregled.

Tabela 52. Prosečan nivo raspoloživih deviznih likvidnih sredstava Banke tokom 2019. godine

	u mil. evra za period od 1. januara do 31. decembra	
	2019.	Učešće
Ino-računi	5.30	37.09%
Oročena sredstva	1.45	10.15%
Efektiva	2.31	16.17%
Sredstva kod NBS	5.23	36.60%
Ukupno	14.29	100.00%

11. Izloženost Banke rizicima

11.1. Rizici kojima je Banka izložena

Banka ima uspostavljen sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je u potpunosti integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, odnosno omogućuje da se upravlja sa svim rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svih njenih poslovnih aktivnosti.

Sistem upravljanja rizicima definisan je strategijom upravljanja rizicima i kapitalom, politikama i procedurama, te definisanjem sklonosti za preuzimanje rizika kroz uspostavljanje limita za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku. Svi rizici koje je moguće izmeriti ili oceniti podvrgavaju se strukturi limita na nivou Banke i usaglašenost sa tim limitima se kontinuirano prati. Postavljanje i praćenje poštovanja limita zasnovano je na transparentnim, uniformnim principima.

Banka je u svom poslovanju izložena sledećim rizicima:

- kreditni rizik;
- kreditno-devizni rizik;
- rizik likvidnosti;
- rezidualni rizik;
- tržišni rizici;
- operativni rizik;
- rizik koncentracije;
- rizik ulaganja;
- kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- rizik zemlje;
- rizik izmirenja/isporuke;
- rizik druge ugovorne strane;
- strateški rizik;
- reputacioni rizik;
- rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Banka aktivno preuzima kreditni rizik prihvatajući ga kao sastavni deo poslovnih aktivnosti. Poštujući činjenicu da kreditni rizik predstavlja najveći pojedinačni deo ukupnog rizika preuzetog kroz poslovne aktivnosti, Banka preduzima niz mera za upravljanje ovim rizikom koje obuhvataju:

- stroge kriterijume selekcije dužnika;
- primenu sistema limita;
- pouzdan proces odobravanja plasmana;
- efikasnu kreditnu administraciju i praćenje plasmana;
- adekvatne kontrole vezane za kreditni rizik u odnosima sa ugovornim stranama;
- diversifikaciju rizika.

Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog, ili više dužnika ili agregatno na nivou segmenata portfolija, a prema različitim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, privredna grana, interna klasifikacija i dr. Sve izloženosti se redovno prate u odnosu na usvojene limite o čemu se redovno izveštava.

Kreditno - devizni rizik predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kursa dinara na finansijskom tržištu koja može imati uticaj na kreditnu sposobnost dužnika.

Banka kontinuirano prati i procenjuje izloženost kreditno - deviznom riziku. Povišen nivo deviznog rizika konstatuje se da postoji kod dužnika kod kojih se utvrdi da bi promena vrednosti domaće valute (apresijacija / depresijacija) dovela dužnika u situaciju značajnog opadanja kreditne sposobnosti, ili ukoliko Banka nije bila u mogućnosti da izvrši adekvatnu procenu izloženosti dužnika ovom riziku. Evidentirani kreditno - devizni rizik predstavlja jedan od osnovnih elemenata klasifikacije potraživanja Banke.

Tržišni rizici su rizici mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

U okviru tržišnih rizika definisani su devizni rizik, cenovni rizici i robni rizik.

Devizni rizik je verovatnoća nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled promene deviznih kurseva, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutarnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar na finansijski rezultat Banke.

Operativno upravljanje deviznim rizikom vrši se utvrđivanjem sistema limita. Banka postavlja limite na osnovu analize definisanih scenarija očekivanih i neočekivanih promena deviznih kurseva i sagledavanja njihovog uticaja na prihod Banke, vrednost aktive i pasive i deviznu poziciju Banke.

Cenovni rizici podrazumevaju sledeće vrste rizika:

- Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti
- Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti javlja se usled promena kamatnih stopa.

Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti predstavlja rizik promene cena ovih hartija.

Izloženost cenovnom riziku Banka ostvaruje u pozicijama koje se iskazuju po fer vrednosti - finansijskom imovinom namenjenom trgovanju i deviznom pozicijom. Banka cenovnim rizikom upravlja na nivou pojedinačnih transakcija i portfolija.

Banka vodi politiku upravljanja cenovnim rizikom na način koji treba da obezbedi da se formira kontrolisani nivo izloženosti riziku promene cena plasmana Banke koji su namenjene za trgovanje, a radi ostvarivanja dobiti iz očekivane promene cena hartija od vrednosti i radi predupređivanja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepovoljnog kretanja na tržištu.

Banka sve svoje aktivnosti raspoređuje u one koji se evidentiraju u knjigu trgovanja i koje pripadaju bankarskoj knjizi.

Knjiga trgovanja sadrži pozicije u finansijskim instrumentima koje Banka drži s namerom trgovanja, ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koji se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika, kao i plasmane koji su pribavljani radi ostvarivanja dobiti iz razlike između nabavne i prodajne cene, odnosno na osnovu drugih promena cena u kratkom vremenskom periodu. Pozicije u knjizi trgovanja evidentiraju se dnevno po fer vrednosti.

Banka je razvila sistem upravljanja tržišnim rizicima pozicija u knjizi trgovanja koji se temelji na principima vrednosti pod rizikom (VaR) da bi procenila tržišni rizik otvorenih pozicija.

U postupku upravljanja cenovnim rizikom Banka, pored VaR metodologije, koristi postupke ispitivanja uticaja stresnih udara. Analiza stresnih udara je ključna za analizu kapaciteta Banke da absorbuje potencijalne velike gubitke, ukaže na nedostatke VaR analize i skrivene rizike kao i da ukaže na mogućnosti da se rizik ograniči ili umanj.

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali ne uključuje reputacioni i strateški rizik.

U upravljanju operativnim rizikom Banka sprovodi kvantitativno i kvalitativno merenje koje se temelje na prikupljanju podataka o stvarnim i potencijalnim gubicima usled operativnog rizika, samostalnoj proceni rizika i sistema kontrola i izveštavanja koje obuhvata interno i eksterno izveštavanje. Banka je u cilju omogućavanja nesmetanog i kontinuiranog funkcionisanja svih značajnih procesa i sistema u Banci usvojila Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i Plan poslovanja u slučaju nastanka

nepredviđenih događaja kao njegov sastavni deo koji definiše tehničke i organizacione mere za ponovno uspostavljanje poslovanja Banke u što kraćem roku, odnosno za ublažavanje posledica prekida u poslovanju Banke.

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospеле obaveze i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

U Banci se rizik likvidnosti posmatra u smislu rizika gotovinske likvidnosti i opisuje rizik mogućih neusklađenosti plaćanja u smislu solventnosti Banke. Osiguravajući solventnost u svakom trenutku, Banka prati likvidnost kroz mapu očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, praćenja internih indikatora, eksterno propisanog pokazatelja likvidnosti, kao i praćenje strukture, koncentracije i stabilnosti depozita Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti sprovodi se takođe primenom sistema limita i kroz aktivnosti ispitivanja „šta ako“, odnosno stresnih scenarija koji mogu imati značajan uticaj na likvidnost Banke.

Banka je Planom poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja – krize likvidnosti i drugim internim aktima za merenje i praćenje rizika likvidnosti definisala kvantitativne pokazatelje i utvrdila kritične vrednosti tih pokazatelja koji predstavljaju indikatore ranog upozorenja negativnih tendencija u likvidnoj poziciji Banke.

Rezidualni rizik je rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje neadekvatno utiče na umanjeње svih rizika kojima je banka izložena.

Rizik smanjenja vrednosti potraživanja je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.

Rizik se može javiti kao posledica sledećih okolnosti:

- povraćaj robe ili proizvoda u osnovi komercijalnog ugovora prethodnog poverioca i dužnika;
- kvalitet robe ili proizvoda,
- obaveze prethodnog poverioca prema dužniku;
- odobreni rabati za plaćanja dužnika u kraćim vremenskim periodima i sl.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumentima kreditne zaštite tih izloženosti.

Banka utvrđuje interne limite rizika koncentracije po pojedinim licima ili grupi povezanih lica, kao i agregatne limite na nivou segmenata portfolija izloženosti Banke.

Banka usklađuje svoje izloženosti sa propisanim regulatornim limitima, odnosno obezbeđuje da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke, kao i da ukupna izloženost Banke prema licu povezanom sa Bankom ne bude veća od 5% kapitala Banke, odnosno 25% kapitala Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica.

Rizici ulaganja podrazumevaju rizike trajnih ulaganja Banke u druga pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, Banka obezbeđuje da ulaganje u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Merenje rizika ulaganja u osnovna sredstva podrazumeva analizu potreba, profitabilnosti i rentabilnosti takve investicije kao i uticaja angažovanja sredstava Banke u značajnijim iznosima u ovaj vid plasiranja na rizičnu poziciju Banke prvenstveno u pogledu likvidnosti i operativnih rizika.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa.

Kamatni rizik obuhvata:

- izloženost iz jednakih promena kamatnih stopa po različitim rokovima dospeća,
- izloženost iz nekorelisanih promena između različitih indeksa kamatnih stopa,
- izloženost iz nejednakih pomeranja kamatnih stopa u različitim periodima dospeća,
- izloženost iz mogućih promena u očekivanim ili ugovorenim tokovima gotovine ili iz promena dospeća koje dovode do ponovnog utvrđivanja cena.

Banka je izložena riziku od promene kamatnih stopa po osnovu aktivnosti koje se vode u bankarskoj knjizi, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine.

Banka vodi politiku koja treba da obezbedi da ukupan negativan uticaj na prihod i kapital Banke od neto otvorenih pozicija kamatno osetljive aktive i obaveza ne premaši prihvatljive nivoe. Usklađenost neto otvorene pozicije se redovno prati čime se obezbeđuje poštovanje usvojenih limita.

Merenje, praćenje i kontrola kamatnog rizika obavlja se kontinuirano uzimajući u obzir niz promenljivih veličina kao što su makroekonomsko okruženje i promene kamatnih stopa na tržištu.

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika.

Rizik zemlje se, prema tome, izražava verovatnoćom da zemlja dužnik ili dužnik iz neke zemlje ne može biti u mogućnosti da izmiri svoje obaveze prema Banci, ili Banka neće biti u mogućnosti da naplati investicije u druga pravna lica ili hartije od vrednosti, zbog postojanja razloga koji nisu uključeni u okviru uobičajenog kreditnog rizika.

Rizik izmirenja / isporuke jeste rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke (due delivery date);

Rizik druge ugovorne strane je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Reputacioni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju banke, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.

Strateški rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem banka posluje ili izostanka adekvatnih reakcija banke na te promene.

Ovaj rizik je stoga funkcija:

- strateških ciljeva Banke
- razvijene i usvojene poslovne strategije Banke za postizanje ciljeva,
- resursa angažovanih u postizanju ovih ciljeva i kvaliteta implementacije i
- materijalnih i nematerijalnih resursa potrebnih za izvršenje poslovnih strategija.

Pravni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled kazni i sankcija nadležnog regulatornog tela ili proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunavanja ugovornih i zakonskih obaveza.

Rizici koji nastaju po osnovu spoljnih faktora predstavljaju rizike mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog uticaja poslovnog i makroekonomskog okruženja.

11.2. Adekvatnost kapitala

Pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosio je krajem 2019. godine 26.44%. Kapital sa 31.12.2019. godine iznosi 3,862,792 hiljade dinara i uvećan je za 13.8% u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine usled raspoređivanja dela neraspoređene dobiti za 2018. godinu na celokupno pokriće gubitaka iz ranijih godina, kao i raspoređivanja dela dobiti na rezerve za pokriće gubitaka.

Tabela 53. Adekvatnost kapitala

Pokazatelji	u hiljadama dinara				
	31.12.2019.	30.09.2019.	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.
Kapital	3,862,762	3,863,224	3,861,901	3,382,523	3,394,987
Ukupna rizična aktiva	14,607,124	13,848,056	13,299,656	13,069,817	12,822,121
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	26.44%	27.90%	29.04%	25.88%	26.48%

Tabela 54. Struktura kapitala Banke na dan 31. decembar 2019. godine

Struktura kapitala Banke	31.12.2019.
	Uplaćeni iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	168,164
Rezerve iz dobiti	80,530
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	746,526
Nerealizovani gubici	(21,376)
Nematerijalna ulaganja	(23,101)
Učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru preko 10% kapitala tih lica	(114)
Osnovni kapital	3,862,762
Dopunski kapital	-
Ukupan kapital	3,862,762

Tabela 55. Aktiva izložena uticaju rizika i kapitalni zahtevni na dan 31.12.2019. godine

Pozicija	u hiljadama dinara	
	Iznos	Kapitalni zahtev
Aktiva ponderisana kreditnim rizikom	13,074,352	1,045,948
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu dužničkih HoV	-	-
Aktiva izložena uticaju cenovnog rizika po osnovu vlasničkih HoV	200,213	16,017
Aktiva izložena uticaju deviznog rizika	132,922	10,634
Aktiva izložena uticaju operativnog rizika	1,199,638	95,971
Ukupna izloženost	14,607,124	1,168,570
Ukupan kapital	3,862,762	
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	26.44%	

Graf 8. Dinamika pokazatelja adekvatnosti kapitala Banke u analiziranom periodu

11.3. Analiza izloženosti glavnim rizicima

11.3.1. Kreditni rizik

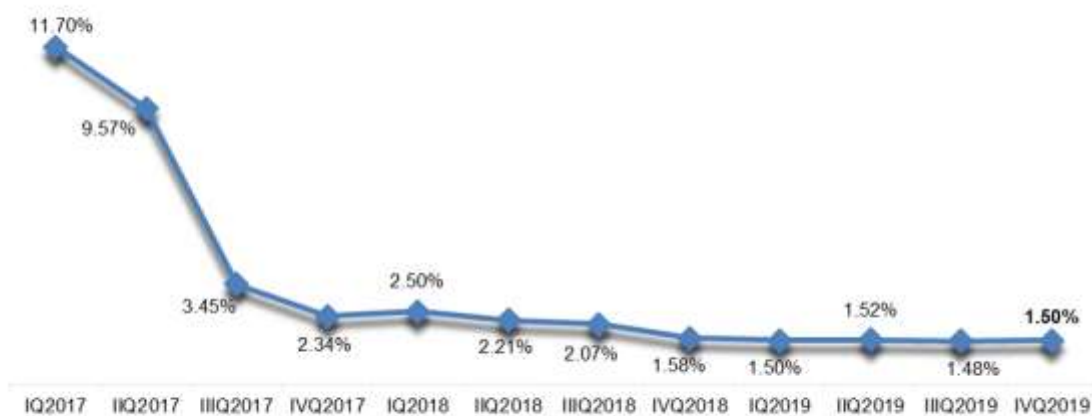
Sa stanjem na dan 31.12.2019. godine ukupna aktiva koja se klasifikuje (u bruto iskazu) iznosi 20,393,554 hiljade dinara, što predstavlja uvećanje od 21.49% u odnosu na stanje iste sa kraja 2018. godine (31.12.2018: 16,786,523 hiljade dinara), najviše usled uvećanja iznosa bilansne aktive.

Tabela 56. Klasifikacija aktive sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine

Oznaka klasifikacije	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Vanbilansna aktiva	Rezervisanja za gubitke	Ukupna aktiva	%	Prvoklasna sredstva obezbeđenja	Adekvatna sredstva obezbeđenja
A	3,883,580	35,265	1,576,087	946	5,459,668	26.77	561,300	1,632,350
B	5,852,395	101,844	2,616,475	6,018	8,468,870	41.53	-	2,220,068
V	3,359,054	87,967	1,578,224	8,230	4,937,278	24.21	-	584,602
G	889,522	23,946	430,315	6,129	1,319,837	6.47	-	2,649
D	206,273	34,717	1,629	339	207,902	1.02	-	-
Ukupno	14,190,825	283,740	6,202,730	21,663	20,393,554	100	561,300	4,439,669

u hiljadama dinara

Ukupna izdvajanja za pokriće kreditnog rizika (ispravke vrednosti, rezervisanja su na nivou od 1.50% vrednosti aktive koja se klasifikuje na dan 31.12.2019. godine - grafikon u prilogu.

Graf 9. Učešće izdvajanja za pokriće kreditnog rizika u aktivi koja se klasifikuje

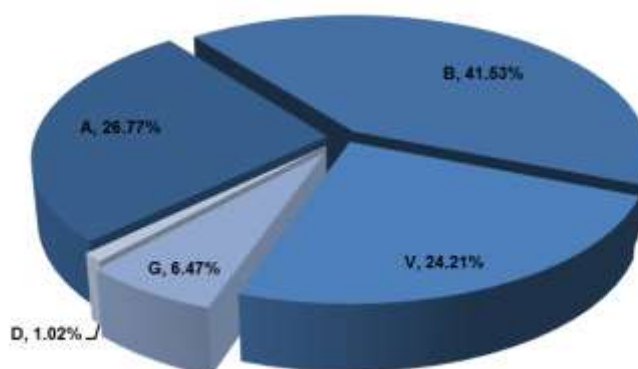
Analiza kvaliteta aktive na nivou Banke obuhvaćena je sledećim tabelarnim pregledom.

Tabela 57. Kvalitet aktive na nivou Banke

Period	Bilansna i vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	u hiljadama dinara				
		Ukupno	Osnovica za obračun posebne rezerve		V+G+D	
			Iznos	%	Iznos	%
31.12.2019.	20,393,554	16,163,790	11,118,342	68.79%	5,045,448	31.21%
30.09.2019.	20,092,040	15,617,138	9,786,016	62.66%	5,831,123	37.34%
30.06.2019.	16,948,239	14,091,673	7,831,568	55.58%	6,260,105	44.42%
31.03.2019.	17,461,386	14,340,115	8,517,642	59.40%	5,822,473	40.60%
31.12.2018.	16,786,523	13,972,007	8,158,470	58.39%	5,813,537	41.61%
30.09.2018.	15,559,028	13,049,403	7,989,147	61.22%	5,060,256	38.78%
30.06.2018.	15,185,582	12,294,610	7,804,287	63.48%	4,490,323	36.52%
31.03.2018.	13,769,672	11,510,654	7,717,763	67.05%	3,792,891	32.95%
31.12.2017.	12,304,421	10,237,936	6,743,837	65.87%	3,494,099	34.13%

U strukturi bilansne i vanbilanse aktive koja se klasifikuje (u bruto iznosu) sa 31.12.2019. godine plasmani sa niskim rizikom (A i B kategorija) učestvuju sa 68.30% i beleže rast od 11.1 procentnih poena u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine (31.12.2018. godine: 57.20%). Učešće plasmana srednjeg rizika (V kategorija) iznosi 24.21% (31.12.2018. godine: 29.12%), dok učešće plasmana povišenog rizika (G i D kategorija) u ukupnoj klasifikovanoj aktivi iznosi 7.49% (31.12.2018. godine: 13.68%).

Graf 10. Struktura kreditnog portfolija po kategorizaciji NBS sa stanjem na dan 31.12.2019. godine

Najznačajniji deo bilansne aktive koja se klasifikuje čine dugoročni krediti sa 43.03% učešća, kratkoročni krediti sa 13.88%, zatim, otkup potraživanja u dinarima sa 13.40%, eskonti menica sa 10.35% i depoziti kod banaka sa 9.87%. Dospela potraživanja čine 3.56% učešća u ukupnim bilansnim aktivnostima Banke.

U okviru vanbilansnih aktivnosti Banke izloženih uticaju kreditnog rizika, najznačajniji deo aktivnosti Banke odnosio se na obaveze po kojima ne može doći do plaćanja, odnosno preuzete opozive obaveze (45.70%). Činidbene garancije čine 41.29%, a plative garancije 12.04% vrednosti portfolija vanbilansnih izloženosti Banke sa 31.12.2019. godine, respektivno.

Struktura bilansnih i vanbilansnih plasmana Banke koji se klasifikuju prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 58. Struktura bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke koje se klasifikuju

u hiljadama dinara

Opis	31.12.2019.	% ukupne aktive	31.12.2018.	% ukupne aktive
Kratkoročni krediti	1,969,636	9.66%	2,560,624	15.25%
Dugoročni krediti	6,106,673	29.94%	3,373,597	20.10%
Dospela potraživanja	505,037	2.48%	235,786	1.40%
Depoziti kod banaka	1,400,099	6.87%	1,706,409	10.17%
Kamate i naknade	65,886	0.32%	2,260	0.01%
HoV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	7,528	0.04%	6,855	0.04%
Dugoročne HoV koje se vrednuju po amort.vrednosti	178,081	0.87%	175,596	1.05%
Investicije u kapital drugih pravnih lica	480	0.00%	481	0.00%
Sredstva stečena naplatom potraživanja	46,568	0.23%	49,448	0.29%
Eskont menica	1,469,264	7.20%	1,478,738	8.81%
Otkup potraživanja - dinari	1,902,247	9.33%	2,312,627	13.78%
Otkup potraživanja - strane valute	52,459	0.26%	53,728	0.32%
Ostala bilansna aktiva	486,866	2.39%	73,183	0.44%
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	14,190,825	69.58%	12,029,330	71.66%
Plative garancije	746,720	3.66%	987,861	5.88%
Činidbene garancije	2,560,917	12.56%	2,238,404	13.33%
Avali i akcepti menica	-	0.00%	-	0.00%
Nepokriveni akreditivi	-	0.00%	-	0.00%
Obaveze po kojima ne može doći do plaćanja - okviru	2,834,734	13.90%	1,459,291	8.69%
Neiskorišćene preuzete obaveze	60,358	0.30%	71,637	0.43%
Ukupna vanbilansna aktiva koja se klasifikuje	6,202,730	30.42%	4,757,193	28.34%
Ukupno	20,393,554	100.00%	16,786,523	100.00%

Sektorska struktura ukazuje da je najveći deo plasmana Banke alociran u Sektoru privrednih društava u kojem je vezano 67.91% ukupnog portfolija Banke, dok učešće plasmana Banke u Sektoru javnih preduzeća iznosi 12.30%.

Graf 11: Sektorska struktura aktive koja se klasifikuje

Prosečna stopa ispravke vrednosti po bilansnoj aktivi na dan 31.12.2019. godine iznosi 2.00% (31.12.2018. godine: 2.03%), dok po vanbilansnim stavkama prosečna stopa rezervisanja iznosi 0.35% (31.12.2018. godine: 0.46%) - videti sledeću tabelu.

Tabela 59. Pregled aktive Banke koja se klasifikuje

Elementi	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Ukupna bilansna aktiva koja se klasifikuje	14,190,825	12,029,330
Bilansna aktiva sa statusom neizvršenja obaveza	144,089	207,711
Ukupna ispravka vrednosti po bilansnoj aktivi	283,740	244,384
Ispravka vrednosti plasmana sa statusom neizvršenja obaveza	34,417	48,662
Prosečna stopa ispravke vrednosti	2.00%	2.03%
Vanbilansne stavke koje se klasifikuju	6,202,730	4,757,193
Vanbilansne stavke sa statusom neizvršenja obaveza	652	482
Ukupan iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama	21,663	21,652
Iznos rezervisanja po vanbilansnim stavkama sa statusom neizvršenja obaveza	331	482
Prosečna stopa rezervisanja po vanbilansnim stavkama	0.35%	0.46%

NPL ratio učešća u kreditima (odnos problematičnih kredita i ukupnih potraživanja po osnovu kredita) sa 31.12.2019. godine iznosi 1.45%.

Na dan 31.12.2019. godine ukupni bruto problematični krediti bili su pokriveni sa 177.6% ispravkama vrednosti ukupnih kredita.

Graf 12. Kretanje NPL i NPE

Na dan 31.12.2019. godine NPE iznosi 144.74 mil. dinara, odnosno, 0.71% ukupne aktive koja se klasifikuje (31.12.2018. godine: 208.19 mil. dinara, odnosno, 1.24% ukupne aktive koja se klasifikuje).

11.3.2. Kreditno-devizni rizik

U narednoj tabeli dat je prikaz ukupnih plasmana odobrenih pravnim licima izloženih povišenom uticaju deviznog rizika.

Tabela 60. Plasmani Banke klijentima izloženim povišenom nivou deviznog rizika

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Privredna društva - krediti	1,527,770	561,698
Privredna društva - eskontni poslovi	1,320,653	2,151,621
Strana lica - faktoring	52,459	53,309
Vanbilansne pozicije	935,112	986,635
Ukupno	3,835,995	3,753,263

U odnosu na 31.12.2018. godine došlo je do uvećanja plasmana odobrenih pravnim licima izloženim povišenom uticaju deviznog rizika za 2.2%, a kao posledica uvećanja odobrenih kredita.

11.3.3. Rizik likvidnosti

Banka na dnevnom nivou prati vrednost pokazatelja likvidnosti obračunat kao odnos likvidne aktive i likvidne pasive u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije.

U skladu sa regulatornim zahtevima Banka je pokazatelje likvidnosti održavala na nivou iznad 1.00 tj. iznad 0.70¹. U cilju zaštite od rizika likvidnosti, Banka je utvrdila interne limite pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti, kada su obračunati kao proseci pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu.

Pokazatelj dnevne likvidnosti Banke se tokom 2019. godine kretao u rasponu od 1.11 do 2.92, dok se uži pokazatelj likvidnosti kretao u rasponu od 0.54 do 1.68. Na dan 31.12.2019. godine vrednost pokazatelja likvidnosti je bila 1.67, a užeg pokazatelja likvidnosti 1.21.

Narodna banka Srbije je propisala izračunavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, koji se izračunava za poslednji radni dan u mesecu i koji predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke² i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa³.

Banka je dužna da ovaj pokazatelj održava zbirno u svim valutama na nivou koji nije niži od 100%, dok su ograničenja vezana za strukturu zaštitnog sloja likvidnosti propisana na način da najmanje 60% zaštitnog sloja likvidnosti čini likvidna aktiva prvog reda, odnosno 30% likvidna aktiva prvog reda bez pokrivenih obveznica i najviše 15% likvidna aktiva drugog B reda. U cilju zaštite od rizika likvidnosti Banka je definisala i interni limit pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

Na dan 31.12.2019. godine vrednost ovog pokazatelja iznosila je zbirno po svim valutama 132.64%, što je iznad i regulatorno i interno definisanog nivoa. Takođe su ispunjeni i uslovi vezani za zaštitni sloj likvidnosti koji na dan 31.12.2019. godine čini isključivo likvidna aktiva prvog reda.

¹ Prema Odluci o upravljanju rizikom likvidnosti Narodne banke Srbije Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da

1. Pokazatelj likvidnosti:
 - Iznosi najmanje 1 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.9 duže od tri uzastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.8 kada je obračunat za jedan radni dan.
2. Uži pokazatelj likvidnosti:
 - Iznosi najmanje 0.7 kada je obračunat kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu, ne bude manji od 0.6 duže od tri uzastopna radna dana u mesecu, iznosi najmanje 0.5 kada je obračunat za jedan radni dan.

² Zaštitni sloj likvidnosti - iznos likvidne aktive koju banka u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti može da uključi u obračun pokazatelja pokrića likvidnom aktivom.

³ Stres je iznenadno i ozbiljno pogoršanje likvidnosti i / ili solventnosti banke usled promena tržišnih uslova i / ili faktora koji su specifični za određenu banku, a koji mogu da dovedu do značajnog rizika da banka neće moći da ispuni svoje obaveze koje dospevaju u narednih 30 dana

Tabela 61: Ročna struktura aktive i obaveza sa 31.12.2019. godine

Pozicija	u hiljadama dinara												Bez roka	Ukupno
	dospeli	do 7 d	8 - 15 d	16 - 30 d	31-90 d	91-180 d	181-365d	1 - 2 g	2 - 5 g	5 - 10g	10 - 15 g	15 - 20 g		
Aktiva														
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	4,107,208	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19,754	4,126,962
Hartije od vrednosti	-	-	-	-	209,887	-	50,054	-	-	285,527	-	-	7,528	552,997
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	14	1,396,599	9,916	-	149,050	42,147	485,236	9,916	9,920	-	-	-	-	2,102,797
Kreditni i potraživanja od komitenata	508,239	407,527	129,632	414,842	2,863,392	1,301,823	1,897,725	1,853,945	1,442,127	130,494	92,715	54,184	-	11,096,643
Ostala aktiva	97,342	353,195	383	719	5,161	7,741	42,581	3,812	-	-	-	-	1,641,425	2,152,361
Ukupna aktiva	605,594	6,264,530	139,931	415,561	3,227,490	1,351,710	2,475,596	1,867,673	1,452,046	416,021	92,715	54,184	1,668,707	20,031,759
% Ukupna aktiva	3.02%	31.27%	0.70%	2.07%	16.11%	6.75%	12.36%	9.32%	7.25%	2.08%	0.46%	0.27%	8.33%	
Obaveze														
Depoziti i ostale finans.obaveze prema bankama, drugim finans.organizacijama i centralnoj banci	3	14,238	120,000	15,000	53,000	50,000	-	161,233	-	-	-	-	721	414,195
Depoziti i ostale finans.obaveze prema drugim komitentima	6,012	1,907,205	163,780	1,207,958	1,797,414	1,742,211	1,871,333	5,226,409	736,281	14,735	-	-	49,819	14,723,156
Ostale obaveze i rezervisanja	36,078	354,362	-	9,807	44,462	7,361	57,427	52,626	5,387	-	-	-	255,533	823,044
Ukupne obaveze	42,093	2,275,806	283,780	1,232,765	1,894,876	1,799,573	1,928,759	5,440,267	741,668	14,735	-	-	306,073	15,960,396
% Ukupne obaveze	0.26%	14.26%	1.78%	7.72%	11.87%	11.28%	12.08%	34.09%	4.65%	0.09%	0.00%	0.00%	1.92%	
Disparitet	563,501	3,988,723	(143,848)	(817,204)	1,332,614	(447,862)	546,837	(3,572,594)	710,379	401,286	92,715	54,184	1,362,634	
Kumulativni disparitet	-	3,988,723	3,844,875	3,027,671	4,360,285	3,912,423	4,459,260	886,665	1,597,044	1,998,330	2,091,044	2,145,229	-	
Disparitet / Ukupna aktiva	2.81%	19.91%	(0.72%)	(4.08%)	6.65%	(2.24%)	2.73%	(17.83%)	3.55%	2.00%	0.46%	0.27%	6.80%	
Disparitet / Ukupne obaveze	3.53%	24.99%	(0.90%)	(5.12%)	8.35%	(2.81%)	3.43%	(22.38%)	4.45%	2.51%	0.58%	0.34%	8.54%	
Koeficijent osetljivosti	-	2.75	0.49	0.34	1.70	0.75	1.28	0.34	1.96	28.23	-	-	5.45	
Relativni disparitet	-	0.20	0.19	0.15	0.22	0.20	0.22	0.04	0.08	0.10	0.10	0.11	-	

Tabela u nastavku prikazuje vrednosti internih pokazatelja koje Banka koristi za procenu strukturne likvidne pozicije.

Tabela 62. Interni indikatori likvidnosti na dan 31. decembar 2019. godine

Pokazatelji	Vrednost na dan
Promptna likvidnost (0-7)	12.97%
Likvidna sredstva (0-90)	13.86%
Vanbilansne obaveze	26.25%

Pokazatelj promptne likvidnosti / likvidnih sredstava predstavlja procentualno učešće likvidne aktive dospeća do 7 dana / 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije i ukupne aktive.

Pokazatelj vanbilansnih obaveza predstavlja procentualno učešće vanbilansnih obaveza po kojima može doći do plaćanja ponderisanih usvojenim ponderima utvrđenim na osnovu izvršene analize i likvidne aktive dospeća do 90 dana korigovane za obaveze prema drugim bankama po osnovu kredita preko noći i iznosa depozita iznad limita visoke koncentracije.

11.3.4. Rizici koncentracije

Ukupan iznos velikih izloženosti Banke ima vrednost 6,444,184 hiljade dinara, što predstavlja 166.83% kapitala Banke sa 31.12.2019. godine.

Učešće velikih izloženosti u kapitalu na približnom je nivou u odnosu na stanje sa kraja 2018. godine.

Banka na dan 31.12.2019. godine nije imala izloženosti preko regulatornog limita dozvoljene izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica od 25% kapitala Banke.

Tabela 63. Kretanje pokazatelja izloženosti

Naziv pokazatelja	31.12.2019.	30.09.2019.	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.	Propisani okviri
Učešće velikih izloženosti u kapitalu	166.83%	161.51%	143.76%	182.07%	166.45%	Max 400%

11.3.5. Rizici ulaganja

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, redovno se prate ulaganja Banke u cilju da se obezbedi da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, kao i da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Ukupni trajni ulogi Banke (ulogi u osnovna sredstva i ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru) na dan 31.12.2019. godine iznose 1,590,132 hiljade dinara i predstavljaju 41.17% kapitala Banke

Tabela 64. Kretanja pokazatelja učešća trajnih ulaganja u kapitalu

Naziv pokazatelja	31.12.2019.	30.09.2019.	30.06.2019.	31.03.2019.	31.12.2018.	Propisani okviri
Učešće trajnih ulaganja banke u kapitalu	41.17%	40.94%	41.17%	46.60%	46.55%	Max 60%

11.3.6. Devizni rizik

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, kontinuirano se održava devizna pozicija u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke na dan 31.12.2019. godine iznosi 132,922 hiljade dinara, dok pokazatelj deviznog rizika iznosi 3.44%.

Tabela 65. Pokazatelj deviznog rizika Banke

Datum	Otvorena pozicija										Otvorena pozicija	Pokazatelj deviznog rizika u %
	EUR		USD		CHF		Ostale valute		Ukupno			
	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka	Duga	Kratka		
31.12.2019.	-	132,922	49,285	-	199	-	6,736	-	56,220	132,922	132,922	3.44
30.09.2019.	141,954	-	3,450	-	-	6,088	-	2,422	145,404	8,510	145,404	3.76
30.06.2019.	104,846	-	202,358	-	-	6,078	-	2,226	307,204	8,304	307,204	7.95
31.03.2019.	123,529	-	193,031	-	-	5,609	-	2,558	316,560	8,167	316,560	9.36
31.12.2018.	30,630	-	195,987	-	-	5,387	-	2,760	226,617	8,147	226,617	6.68
30.09.2018.	-	95,309	187,119	-	-	2,322	-	2,619	187,119	100,250	187,119	5.50
30.06.2018.	273,595	-	234,824	-	-	2,262	-	1,359	508,419	3,621	508,419	14.95
31.03.2018.	9,328	-	272,035	-	-	983	7,716	-	289,079	983	289,079	8.66

Pokazatelj deviznog rizika se tokom 2019. godine kretao u rasponu od 0.36% do 14.14%, pri čemu je maksimalno dozvoljeni nivo bio 20% u odnosu na kapital Banke, dok je interni limit iznosio 18% u odnosu na kapital banke.

Tokom 2019. godine ostvaren je dobitak po osnovu kursnih razlika (bez revalorizovanih kursnih razlika) u iznosu od 14,554 hiljade dinara.

Tabela 66. VaR neto otvorene devizne pozicije

Valutni VaR	u hiljadama dinara			
	VaR na dan	Prosečan VaR	Minimalni VaR	Maksimalni VaR
31.12.2019.	939	2,525	59	5,775
30.09.2019.	363	3,903	190	7,078
30.06.2019.	4,877	6,145	3,190	12,347
31.03.2019.	4,549	7,363	112	13,798
31.12.2018.	5,647	6,554	112	13,798
30.09.2018.	6,464	5,662	112	13,798
30.06.2018.	12,050	4,557	112	13,798
31.03.2018.	489	2,798	489	5,100

Prema podacima na dan 31.12.2019. godine, a imajući u vidu kretanje deviznih pariteta valuta na domaćem tržištu u prethodnih 12 meseci, odnosno, promene vrednosti korpe valuta i njihovih korelacija, Banka je izložena riziku desetodnevno gubitka vrednosti u iznosu od 939 hiljada dinara.

11.3.7. Cenovni rizik

Banka je cenovnom riziku izložena po osnovu pozicija u knjizi trgovanja. Krajem 2019. godine, tržišni portfolio Banke sastoji se od investicionih jedinica otvorenog investicionog fonda Ilirika Cash Dinar.

Tabela 67. Struktura knjige trgovanja Banke

Pozicija	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
	Vrednost	Vrednost
Investicione jedinice	50,053	-
Obveznice	-	-
FWD / Swap	-	-
Ukupno	50,053	-

11.3.8. Kamatni rizik

Pregled rizika od promene kamatnih stopa se vrši korišćenjem prihvatljivih kamatnih stopa, na osnovu kojih monetarna sredstva i obaveze mogu da se revalorizuju za vrlo kratko vreme i svaki rizik od promena kamatnih stopa postaje materijalno neznačajan. Bruto kamatno osetljiva sredstva i obaveze su prikazane u knjigovodstvenim iznosima i razvrstane na osnovu dospeća plasmana i obaveza, odnosno na bazi preostalog dospeća do roka ugovorene promene kamatne stope.

Tabela 68. GAP analiza bruto kamatno osetljive aktive i obaveza na dan 31.12.2019. godine

	u hiljadama dinara							
Pozicija	do 1 m	1-3 m	3-6 m	6-12 m	1-5 g	5-10 g	preko 10 g	Ukupno
RSD								
Aktiva	4,314,501	2,728,475	1,132,265	1,972,693	1,456,376	6,375	-	11,610,686
Obaveze	7,089,922	663,659	901,637	58,391	8,032	-	-	8,721,642
Disparitet	(2,775,421)	2,064,816	230,628	1,914,302	1,448,344	6,375	-	2,889,044
Kumulativni disparitet	(2,775,421)	(710,605)	(479,977)	1,434,325	2,882,669	2,889,044	2,889,044	
Koeficijent osetljivosti	0.61	4.11	1.26	33.78	181.32	-	-	
Relativni disparitet	(0.24)	(0.06)	(0.04)	0.12	0.25	0.25	0.25	
EUR								
Aktiva	86,519	338,966	229,234	411,911	1,916,294	241,221	154,344	3,378,489
Obaveze	614,680	416,855	467,047	1,345,381	1,133,259	6,174	-	3,983,396
Disparitet	(528,161)	(77,889)	(237,813)	(933,470)	783,035	235,048	154,344	(604,907)
Kumulativni disparitet	(528,161)	(606,050)	(843,863)	(1,777,333)	(994,298)	(759,250)	(604,907)	
Koeficijent osetljivosti	0.14	0.81	0.49	0.31	1.69	39.07	-	
Relativni disparitet	(0.16)	(0.18)	(0.25)	(0.53)	(0.29)	(0.22)	(0.18)	
USD								
Aktiva	52,459	209,977	-	-	-	178,081	-	440,517
Obaveze	298,085	2,362	137,917	33,581	17,110	-	-	489,057
Disparitet	(245,626)	207,614	(137,917)	(33,581)	(17,110)	178,081	-	(48,540)
Kumulativni disparitet	(245,626)	(38,012)	(175,929)	(209,510)	(226,621)	(48,540)	(48,540)	
Koeficijent osetljivosti	0.18	88.88	0.00	0.00	0.00	-	-	
Relativni disparitet	(0.56)	(0.09)	(0.40)	(0.48)	(0.51)	(0.11)	(0.11)	
UKUPNO								
Aktiva	4,453,479	3,277,418	1,361,499	2,384,604	3,372,670	425,677	154,344	15,429,692
Obaveze	8,002,688	1,082,877	1,506,601	1,437,353	1,158,402	6,174	-	13,194,094
Disparitet	(3,549,208)	2,194,541	(145,102)	947,250	2,214,269	419,503	154,344	2,235,597
Kumulativni disparitet	(3,549,208)	(1,354,667)	(1,499,769)	(552,519)	1,661,750	2,081,253	2,235,597	
Koeficijent osetljivosti	0.56	3.03	0.90	1.66	2.91	-	-	
Relativni disparitet	(0.23)	(0.09)	(0.10)	(0.04)	0.11	0.13	0.14	

Iz podataka u tabeli evidentiraju se pozitivni dispariteti kamatno osetljive aktive u odnosu na kamatno osetljivu pasivu u dinarima u svim ročnim okvirima osim ročnog okvira do 1 meseca, kao i pozitivni kumulativni dispariteti u ročnim grupama preko 6 meseci.

Kod poslovanja u evrima, beleže se negativni dispariteti kamatno osetljive aktive i obaveza u svim ročnim okvirima do 12 meseci, što za rezultat ima i negativne kumulativne disparitete u svim ročnim grupama u ovoj valuti.

Kod poslovanja u dolarima, evidentiraju se negativni dispariteti u ročnim okvirima do 1 meseca i od 3 meseca do 5 godina, kao i negativni kumulativni dispariteti u svim ročnim okvirima u ovoj valuti.

11.3.9. Rizik zemlje

Banka je u svojim plasmanima sa 31.12.2019. godine bila značajnije izložena prema sledećim zemljama: Austrija, Italija, Irak, Tunis, Nemačka i Rusija. Svi plasmani izloženi riziku zemlje deo su bankarske knjige.

U ukupnim rizičnim plasmanima Banke, plasmani izloženi riziku zemlje učestvuju sa 1,659,958 hiljada dinara u bruto iznosu, od čega se 49.11% odnosi na Austriju, 33.63% na Italiju i 11.01% na Irak.

Tabela 69. Izloženost Banke po zemljama

Zemlja	u hiljadama dinara			
	Bruto izloženost na dan 31.12.2019.	Učešće	Procenat od kapitala	Bruto izloženost na dan 31.12.2018.
Austrija	815,269	49.11%	21.11%	1,516
Belgija	178	0.01%	0.00%	179
Bosna i Hercegovina	-	0.00%	0.00%	2,033
Francuska	-	0.00%	0.00%	96,265
Irak	182,801	11.01%	4.73%	180,247
Italija	558,202	33.63%	14.45%	550,934
Severna Makedonija	151	0.01%	0.00%	152
Nemačka	38,820	2.34%	1.00%	54,324
Rusija	5,040	0.30%	0.13%	4,747
Singapur	1,644	0.10%	0.04%	511
Tunis	57,853	3.49%	1.50%	59,016
Ukupno	1,659,958	100.00%	42.97%	949,923

12. Ostale aktivnosti Banke

12.1. Usklađenost poslovanja

Tokom 2019. godine najznačajnija aktivnost organizacionog dela Banke nadležnog za usklađenost poslovanja bila je realizacija poslova u vezi usklađivanja internih akata sa izmenama i dopunama regulatornog okvira za poslovanje Banke.

Tokom izveštajnog perioda:

- uspostavljen je okvir Banke za primenu Zakona o zaštiti podataka o ličnosti koji u osnovi sadrži odredbe GDPR (General Data Protection Regulation);
- po objavljivanju u Službenom glasniku RS, dostavljali su se izveštaji i informacije o novim propisima;
- usklađivan je veći broj unutrašnjih opštih akata u skladu sa novim propisima.

Poslovi praćenja i procene rizika usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja, prema postojećoj metodologiji Banke, identifikuje se, meri i kontroliše krajem svake godine, na osnovu samoprocene mogućnosti nastupanja, izvršene od strane rukovodilaca organizacionih delova Banke.

Na osnovu poslednje sprovedene procene verovatnoće nastupanja rizika usklađenosti poslovanja može se konstatovati da se preko 88% ocena mogućnosti nastupanja rizika od finansijskog gubitka kretao u rasponu od "veoma malog" do "srednjeg", za rizik od reputacionog rizika ocene u navedenom rasponu su 89%, a za rizik od sankcija regulatornog tela 81%. Izloženost rizicima usklađenosti poslovanja je predmet redovnog izveštavanja u Banci.

Banka redovno vrši evidentiranje nastalih rizika usklađenosti poslovanja. Pored redovnog izveštavanja, u slučaju kada se proceni da nedostaci koji su utvrđeni prilikom vršenja kontrole mogu da imaju za posledicu nastupanje rizika, o istima se vanredno i promptno izveštavaju organi upravljanja Banke. Tokom izveštajnog perioda nije bilo potrebe da se organi upravljanja Banke vanredno i promptno izveštavaju o pojavi prethodno navedenih rizika.

12.2. Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma

Tokom izveštajnog perioda najznačajnija aktivnost organizacionog dela Banke nadležnog za sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma bila je saradnja sa Upravom za sprečavanje pranja novca.

Svakodnevno se prate transakcije koje se obavljaju u Banci. Tokom 2019. godine:

- prijavljivane su Ministarstvu finansija - Upravi za sprečavanje pranja novca (USPN) transakcije preko 15,000 evra u gotovom novcu;
- odgovorano je na upite USPN kojima su traženi podaci o poslovnom odnosu za fizička lica i pravna lica.

12.3. Informaciono-komunikaciona tehnologija

Informacioni sistem Banke predstavlja značajan element funkcionisanja Banke. Banka se u značajnoj meri oslanja na informacione tehnologije u sprovođenju korporativnih odluka i dostizanju strateških ciljeva, a uz kontinuirano održavanje svakodnevnih aktivnosti na visokom nivou.

Banka je uspostavila organizacionu strukturu koja joj omogućava da na adekvatan način upravlja informacionim sistemom. Sektor informaciono komunikacionih tehnologija (SIKT) je organizacioni deo Banke čiji je zadatak da upravlja informacionim sistemom Banke, da upravlja rizicima u oblasti informacione bezbednosti, da kroz obavljanje poslova i odgovornosti zaposlenih vrši zaštitu informacionih dobara, odnosno sredstava i imovine za nadzor nad poslovnim procesima od značaja za informacionu bezbednost.

U okviru SIKT-a organizacioni deo nadležan za sistem i komunikacionu podršku odgovoran je za upravljanje informaciono komunikacionim sistemom Banke i vodi računa o njegovoj sigurnosti i zaštiti. Obezbeđuje funkcionisanje Internet sistema i komunikacije elektronske pošte i antivirus zaštitu informacionog sistema. Pored toga projektuje i implementira izmene, poboljšanja i zamenu hardverskih i komunikacionih resursa.

U okviru SIKT-a organizacioni deo nadležan za razvoj i softversku podršku nadležan je za obezbeđenje funkcionisanja informacionog sistema Banke u pogledu razvoja, unapređenja, nabavke i održavanja bankarskog i drugih aplikativnih softvera i podrške zaposlenima. U okviru istog se obavljaju i funkcije održavanja tako da funkcije razvoja i održavanja nisu potpuno razdvojene.

Prema strukturi izvršenih aplikativnih zahteva i intervencija tokom izveštajnog perioda može se konstatovati da su rešavanja aplikativnih zahteva, kao i izrada eksternih i internih izveštaja prioritetan posao nadležnog organizacionog dela za razvoj i softversku podršku.

Elektronsko bankarstvo i kartičarstvo

Banka koristi sisteme elektronskog bankarstva i usluge servisnog centra kompanija Asseco SEE i Halcom kako bi svojim klijentima omogućila bolju uslugu i dostupnost na svakom mestu. Obzirom da Banka nema raširenu mrežu ekspozitura i bankomata ovo je jedini način da se Banka približi svojim klijentima i omogućiti im da koriste usluge Banke i raspolažu svojim depozitima. Broj klijenata, naročito pravnih lica koji koriste usluge elektronskog bankarstva je vrlo visok tako da je u izveštajnom periodu dostigao procenat od 87.91%.

Integrirani sistem menadžmenta

Zbog potrebe za kontinuiranom kontrolom primene zahteva standarda u procesima, odnosno, organizacionim delovima, prati se ispunjenje zahteva standarda koji se odnose na pravilnu primenu usvojenih procedura i uputstava, otklanjanje uočenih neusaglašenosti u internim aktima Banke, sprovođenje preventivnih i korektivnih mera, unapređenja, obuke i edukaciju zaposlenih, kao i postupanje u vezi sa usvojenim aktima koji se odnose na bezbednost informacija i zaštitu životne sredine. Imajući u vidu neophodnost praćenja, usaglašavanja i primene zakonske regulative i odluka nadležnih organa potvrđena je puna posvećenost najvišeg rukovodstva u sprovođenju zahteva standarda donošenjem odgovarajućih odluka.

Tokom marta 2019. godine Banka je od strane sertifikacionog tela DAS SEE iz Velike Britanije dobila potvrdu resertifikacije Integriranog sistema menadžmenta (ISM) za tri standarda i to: ISO 9001:2015 Sistema menadžmenta kvaliteta - QMS, ISO 27001:2013 Standarda za bezbednost informacija - ISMS i ISO 14001:2015 Standarda za zaštitu životne sredine. Novi sertifikati su izdati na tri godine i važe do marta 2021. godine. Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da je primena Integriranog sistema menadžmenta na najvišem nivou, sa preporukom da se održi na istom nivou primene, a preporuke koje su iznete date su u cilju kontinuiranog unapređenja sistema.

12.4. Upravljanje lošim plasmanima

Sa stanjem na dan 31.12.2019. godine, ukupni loši plasmani Banke se odnose na potraživanja od 38 dužnika, od čega 16 dužnika pravnih lica i 22 dužnika fizičkih lica, koji su Banci na kraju izveštajnog perioda dugovali ukupno 141.39 mil. dinara.

Od navedenih ukupnih potraživanja Banke, po stanju na dan 31.12.2019. godine Banka potražuje od:

- pravnih lica iznos od 137.7 mil. dinara
- fizičkih lica iznos od 3.69 mil. dinara

Pored navedenog portfolija, nastavljeni su postupci u cilju naplate i od 33 klijenata pravnih lica i od 32 klijenta fizičkih lica za koje su organi Banke, u prethodnom periodu, odobrili prenos bilansnih potraživanja Banke u vanbilansnu evidenciju.

Takođe, vode se postupci naplate protiv 28 fizičkih lica koji su jemci ili založni dužnici za plasmane odobrene pravnim licima.

Tabela 70. Naplaćena potraživanja od pravnih i fizičkih lica

		u hiljadama dinara		
Osnov plaćanja	Iznos	Broj klijenata		
Pravna lica				
Naplata od strane suda	263	1		
Prodaja potraživanja Banke	10,398	1		
Uplata iz stečaja	20,519	3		
Uplata iz UPPR-a	494	1		
Prodaja založene opreme	144	1		
Izdavanje u zakup nepokretnosti	849	1		
Uplata lica povezanih sa dužnikom	14,574	4		
Prodaja nepokretnosti	66,369	1		
Naplata iz blokade dužnika	200	1		
Naplata od strane izvršitelja	455	1		
Ukupno pravna lica	114,265	15		
Fizička lica				
Naplata od strane izvršitelja	235	1		
Uplata dužnika	1,009	11		
Izdavanje u zakup nepokretnosti	713	1		
Prodaja nepokretnosti u vlasništvu Banke	6,169	1		
Uplata lica povezanih sa dužnikom	478	3		
Naplata od strane suda	28	1		
Ukupno fizička lica	8,633	18		
Ukupno	122,898	33		

Tokom 2019. godine ukupan iznos naplaćenih potraživanja od pravnih i fizičkih lica iznosi 122.9 mil. dinara.

12.5. Finansijska saradnja sa inostranstvom

Tokom izveštajnog perioda, Banka je nastavila da u skladu sa svojim mandatima dobijenim od nominalnih poverilaca proaktivno deluje u cilju obezbeđenja preduslova za započinjenje procesa identifikacije i usaglašavanja potraživanja srpskih kreditnih komercijalnih poverilaca od kubanskih dužnika / garanta.

12.6. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Razvoj Banke zasniva se na kontinuiranom uvođenju novih proizvoda i tehnologija. S tim u vezi, osnovni segment aktivnosti u ovom procesu čini istraživanje tržišta, kao polazna osnova u uvođenju novih proizvoda, kao i kontinuirano praćenje razvoja i primene novih tehnologija u bankarskim procesima. U tom smislu Banka permanentno vrši istraživanje tržišta, što pretpostavlja sprovođenje sledećih grupa istraživanja:

- istraživanje pozicioniranosti Banke;
- istraživanje konkurencije;
- istraživanja u domenu privrede i velikih sistema;
- istraživanja u domenu stanovništva;
- istraživanja u vezi proizvoda i usluga na tržištu;
- istraživanje po potrebi sektora, odeljenja i ekspozitura.

Istraživanje podrazumeva sistemsko prikupljanje periodičnih i drugih izveštaja ostalih banaka, kao i finansijskih institucija regiona i ocenu njihove profitabilnosti, rentabilnosti i likvidnosti poslovanja, sagledavanje proizvoda i usluga koje nude, kao i tržišnih cena istih.

12.7. Korporativna odgovornost prema društvu

Tokom 2019. godine, pored redovnih aktivnosti u radu nacionalne mreže Globalnog dogovora Srbija, uključujući i angažovanje u radnim grupama za borbu protiv korupcije i za korporativnu društvenu odgovornost (KDO) u bankarstvu i finansijama, pripremljen je i novi deseti izveštaj o napretku Banke. U izveštaju se detaljno elaboriraju aktivnosti Banke u okviru napredne faze primene principa korporativne društvene odgovornosti na eksternom i internom nivou.

Novim izveštajem o napretku predstavljen je dalji napredak u izgradnji profila Banke kao odgovornog poslovnog subjekta koji na unutrašnjem i eksternom planu doprinosi održivom razvoju, ali i napredak koji se odvija kroz normativno unapređenje materije koja je povezana sa društveno odgovornim poslovanjem i konkretne aktivnosti kojima se implementiraju principi Globalnog dogovora i novi ciljevi održivog razvoja.

12.8. Informacije u vezi sa ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

U cilju doprinosa zaštiti čovekove okoline i ekoloških staništa, Specijalnom rezervatu prirode Rezervat „Uvac“ d.o.o., Nova Varoš, odobrena je novčana pomoć za 2019. godinu, namenjena za zaštitu i unapređenje Uvačke kolonije beloglavih supova, ali za unapređenje drugih važnih činilaca koji se tiču zaštite životne sredine.

Kada je u pitanju zaštita životne sredine, Banka je postavila za ciljeve brigu o uticajima na životnu sredinu, štednju resursa i energije, upravljanje svim vrstama otpada, kao i vršenje merenja i praćenja uticaja na životnu sredinu.

Banka primenjuje Integrirani sistem menadžmenta kvaliteta za tri ISO standarda (ISO 9001:2015 Sistema menadžmenta kvaliteta - QMS, ISO 27001:2013 Standarda za bezbednost informacija - ISMS i ISO 14001:2015 Standarda za zaštitu životne sredine) čime se dugoročno opredelila za poštovanje osnovnih principa menadžmenta kvaliteta, bezbednosti informacija i zaštite životne sredine.

Implementacija ISO standarda

Banka primenjuje Integrirani sistem menadžmenta kvaliteta za standarde ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 27001:2013. Tokom marta 2019. godine, Banka je od strane sertifikacionog tela dobila potvrdu resertifikacije Integrisanog sistema menadžmenta. Novi sertifikati su izdati na tri godine i važe do marta 2021. godine.

Predstavnici sertifikacionog tela DAS SEE su konstatovali da Banka ispunjava sve zahteve standarda što su potvrdili svojim nalazima i preporukama.

Kontinuirano se prati izvršavanje zahteva sva tri ISO standarda tako što se sprovode sledeće aktivnosti:

- sva nova dokumentacija, kao i ažuriranje postojeće dokumentacije se usklađuje sa zahtevima standarda u skladu sa odgovarajućim procedurama;
- zaposleni se upućuju na obuke, stručna usavršavanja, seminare i omogućeno im je praćenje stručne literature u skladu sa odgovarajućom internom regulativom;
- vrši se kontrola neusaglašenosti i prijavljivanje incidenata u skladu sa predmetnim procedurama;
- sprovode se zahtevi ISMS standarda koji se odnose na sigurnost informacija;
- sprovode se zahtevi EMS standarda u vezi odlaganja otpada, štednje energetske resursa i ostalih aspekata i uticaja na životnu sredinu u skladu sa odgovarajućim procedurama.

U skladu sa Poslovnikom integriranog menadžmenta, kao i u skladu sa svojim odgovornostima i ovlašćenjima, Predstavnik rukovodstva za kvalitet vrši redovan nadzor i daje instrukcije u vezi sprovođenja zahteva sva tri standarda i obezbeđuje poštovanje usvojenih Politika kvaliteta, Politike sigurnosti informacija i Politike zaštite životne sredine.

13. Pregled pravila korporativnog upravljanja

U razvoju principa korporativnog upravljanja koje primenjuje u svom radu, Banka se oslanja na važeće zakonske okvire, pravila i propise, svoj međunarodni razvoj, kao i na interne korporativne vrednosti.

Pravila korporativnog upravljanja Banke su sumirana u Kodeksu korporativnog upravljanja koji je objavljen na internet prezentaciji Banke.

Osnovna pravila korporativnog upravljanja Banke odnose se na:

- punu zaštitu prava akcionara Banke;
- jasno definisane nadležnosti i dužnosti članova Upravnog odbora i Skupštine akcionara Banke;
- profesionalne i lične kvalitete članova IO Banke;
- sprovođenju poslova nadzora i kontrole, kao procesa koji zajednički, u okviru svojih nadležnosti, sprovode Upravni odbor i nadzorni organ društva;
- nezavisnu eksternu reviziju poslovanja, u skladu sa Odlukom o izboru nezavisnog revizora društva koju donosi Skupština na predlog Upravnog odbora Banke;
- usvojenim opštim aktima Banke kojima se implementira takvo interno regulatorno okruženje koje omogućuje da Banka svoju organizaciju i poslovanje uređuje u skladu sa sopstvenim potrebama i specifičnostima delatnosti koje obavlja, te standardima najbolje prakse;
- jasnu, pisanu i javno dostupnu politiku izveštavanja Banke, koja definiše principe, pravila i procedure izveštavanja akcionara, nadležnih organa i javnosti;
- javnu dostupnost svih materijalnih informacija u okviru finansijskih i poslovnih izveštaja, kao i blagovremeno izveštavanje javnosti o svim materijalnim informacijama po pitanju bitnih događaja.

Osnovni definisani strateški ciljevi Banke za period od 2019. do 2023. godine su:

- očuvanje statusa stabilne i ugledne finansijske institucije univerzalne orijentacije;
- očuvanje poverenja svih svojih klijenata i obezbeđenje sigurnosti i profitabilnosti njihovih ulaganja;
- pružanje pomoći klijentima u njihovom poslovanju, razvoju i poslovnim projektima na način da se uspostavi dugoročna saradnja sa što većim brojem kvalitetnih i perspektivnih klijenata, kako korporativnih, tako i malih i srednjih preduzeća, pogotovu onih izvozne orijentacije;
- ostvarivanje sinergije poslovanja i rasta, maksimiziranjem saradnje sa svojim klijentima;
- podsticanje efikasnosti rada i tržišne specijalizacije;
- stabilno, likvidno, rentabilno i ekonomično poslovanje;
- jačanje kapitalne osnove kroz kontinuirano ostvarenje dobiti;
- dalji rast obima bilansne aktive i iznosa depozita;
- rast tržišnog učešća i jačanje tržišne pozicije Banke u bankarskom sektoru Srbije;
- proširenje baze klijenata kroz tržišnu identifikaciju usluga Banke kod potencijalnih klijenata putem proaktivnih marketing aktivnosti;
- aktivan menadžement kreditnog portfolija Banke, uz proširenje baze klijenata i dalju diversifikaciju plasmana;
- aktivno upravljanje lošim plasmanima;
- održavanje stabilnosti izvora finansiranja Banke.

U funkciji realizacije prethodno navedenih strateških ciljeva Banka će razvijati moderan sistem praćenja i unapređenja poslovanja sa aspekta procene izloženosti rizicima, uz pravovremeno i adekvatno reagovanje uvođenjem korektivnih mera, a što podrazumeva i permanentnu edukaciju zaposlenih u cilju potpunog razumevanja procesa upravljanja rizicima, primenu dobrog korporativnog upravljanja, kao i redovne komunikacije sa rukovodstvom Banke.

Kako su gore pomenuti strateški ciljevi zasnovani na informacijama koje potiču iz okruženja, njihova realizacija zavisice, između ostalog, i od namera drugih privrednih subjekata iz okruženja, kao i ekonomskih, tehnoloških i drugih činilaca koji determinišu svaku plansku odluku, što pretpostavlja rizik i neizvesnost ispunjenja. Shodno prethodnom, ovako definisana strategija biće predmet kontinuirane analize, a u slučajevima značajnih odstupanja ostvarenih u odnosu na planirane uslove poslovanja, ista će se i korigovati na godišnjem nivou.

14. Poslovanje sa povezanim licima

14.1. Potraživanje i obaveze iz odnosa sa povezanim licima

Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembar 2019. i 2018. godine proistekla iz transakcija sa akcionarima i drugim povezanim licima sa Bankom prikazana su u narednoj tabeli.

Tabela 71. Potraživanja i obaveze iz odnosa sa povezanim licima

	u hiljadama dinara	
	31.12.2019.	31.12.2018.
Plasmani:		
Kreditni odobreni akcionarima, bruto	1,785,157	1,232,608
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(22,413)	(12,949)
	1,762,745	1,219,659
Kreditni odobreni rukovodstvu Banke, bruto	4,493	10,494
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(77)	(655)
	4,417	9,839
Kreditni odobreni ostalim povezanim licima Banke, bruto	2	4,605
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(0)	(55)
	2	4,550
Plasmani, neto	1,767,163	1,234,048
Depoziti i ostale obaveze:		
Depoziti akcionara	417,423	1,175,319
Depoziti članova odbora Banke	53,491	68,834
Depoziti ostalih povezanih lica	12,302	22,379
	483,216	1,266,532
Izdate garancije i preuzete neopozive obaveze:		
Akcionari	1,180,586	1,199,031
Članovi odbora Banke	577	1,360
Ostala povezana lica	250	674
	1,181,413	1,201,065

14.2. Rezultat poslovanja sa povezanim licima

Prihodi od kamata, naknada i provizija ostvareni iz transakcija sa povezanim pravnim licima u 2019. godini su iznosili 15,567 hiljada dinara (2018. godina: 14,001 hiljada dinara), dok su rashodi od kamata, naknada i provizija iznosili 961 hiljadu dinara (2018. godina: 1,226 hiljada dinara).

15. Razvoj Banke u narednom periodu

15.1. Strateški ciljevi Banke

Definisane strateške ciljeve Banka će realizovati kroz sledeće aktivnosti:

- razvijanjem stabilnih, dugoročnih i sveobuhvatnih partnerskih odnosa sa klijentima;
- daljom izgradnjom sistema poslovnosti, odgovornosti i visoke profesionalnosti u odnosima sa klijentima;
- korišćenjem svih svojih raspoloživih resursa u cilju unapređenja postojećih poslova i uvođenja i razvoja novih usluga, kao i specijalizacije usluga koje će biti fokusirane na potrebe individualnih klijenata;
- implementacijom efikasnog poslovanja;
- jačanjem finansijske podrške malim i srednjim preduzećima i izvozniciima;
- kontinuiranim upravljanjem rizicima, uz održavanje visoke likvidnosti i finansijske stabilnosti Banke;
- menadžmentom kreditnog portfolija, kroz povećanje broja i diversifikaciju plasmana klijentima Banke uz prateće povećanje obima platnog prometa i ostvarenog prihoda od naknada i provizija;
- intenzivnim monitoringom i naplatom kredita u cilju održavanja kvaliteta kreditnog portfolija;
- daljim aktivnim upravljanjem lošim plasmanima i naplatom dospelih potraživanja iz prethodnih godina koja se nalaze u statusu neizmirenja;
- rastom plasmana u instrumente finansijskog tržišta, kroz ulaganje u nove proizvode;
- daljom diversifikacijom depozita kroz poboljšanje ročnosti i stabilizaciju cena izvora sredstava uz istovremeno očuvanje nivoa postojećih depozita;
- racionalizacijom poslovanja, u delu upravljanja operativnim rashodima poslovanja, uz kontinuirano praćenje i analizu troškova;
- razvojem i implementacijom odgovarajuće marketing strategije;
- kontinuiranim održavanjem i unapređenjem informacionog sistema Banke;
- povlačenjem potencijalnih kreditnih linija, namenjenih, prvenstveno, razvoju malih i srednjih preduzeća i podsticanju izvoza;
- unapređenjem ljudskih resursa, kroz stalan razvoj i stručno osposobljavanje svih zaposlenih.

15.2. Realizacija strateških ciljeva Banke

Ostvarenje strateških ciljeva Banke definisani Poslovnom strategijom Banke za period od 2019. do 2023. godine biće realizovano uz puno uvažavanje i poštovanje sledećih načela i principa poslovanja Banke:

- puna primena zakonskih propisa, pravila bankarske struke, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike;
- rukovođenje interesima svojih akcionara i klijenata, uz poštovanje i uvažavanje interesa drugih, u cilju ostvarivanja ravnopravnih međusobnih odnosa;
- održavanje stabilnosti i sigurnosti poslovanja, kroz kontinuirano jačanje osnovnog kapitala i rezervi Banke;
- implementacija novih trendova u bankarskoj delatnosti, sa najvećim stepenom efikasnosti, koji će omogućiti pravovremeno, dosledno i sigurno ostvarivanje definisanih strateških ciljeva;
- savremenost, težnja ka uvođenju i prihvatanju međunarodnih standarda u poslovanju;
- poštovanje najviših standarda stručnosti i odgovorno i blagovremeno obavljanje svih poslova iz bankarske delatnosti radi sveobuhvatne zaštite preuzetih obaveza, obezbeđenja likvidnosti i blagovremene isplate preuzetih obaveza.

15.3. Poslovna politika i projekcija poslovanja u 2020. godini

U skladu sa strateškim ciljevima Banke, Poslovna politika za 2020. godinu zasnovana je na poštovanju osnovnih principa bankarskog poslovanja, uz potpunu zaštitu interesa akcionara. S tim u vezi, u obavljanju poslovnih aktivnosti Banka će se pridržavati:

- principa efikasnosti i kvaliteta usluga, kao osnovne pretpostavke za unapređenje poslovanja Banke;
- principa likvidnosti, sa ciljem ostvarenja stabilne likvidne pozicije Banke, kroz jačanje dugoročnih i sopstvenih izvora sredstava i izmenu strukture depozitnog potencijala;
- principa sigurnosti i solventnosti, na bazi usklađivanja ročne strukture obaveza i potraživanja;
- principa profitabilnosti i rentabilnosti, koji ostaju i u narednom periodu jedni od bitnijih principa poslovanja Banke.

Polazeći od prethodnog, kao osnovni ciljevi Poslovne politike Banke u 2020. godini definisani su:

- održavanje kontinuiteta profitabilnosti poslovanja i ostvarenje planirane dobiti;
- kontinuirano indentifikovanje, merenje i procenjivanje rizika i upravljanje rizicima na način koji će omogućiti rast i razvoj Banke, uz održavanje prihvatljivog nivoa rizičnosti definisanog Strategijom upravljanja rizicima;
- nastavak preduzimanja svih raspoloživih mera u naplati potraživanja iz ranijih godina Banke;
- održavanje realnog rasta obima poslovne aktivnosti u skladu sa ograničenjima vezanim za preovlađujuće trendove na tržištu i poslovanje uz potpuno ostvarenje načela likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti i svođenje mogućih rizika na optimalni nivo;
- uvećanje učešća visoko kamatonosne aktive u ukupnom bilansu, uz održavanje optimalne likvidnosti;
- unapređenje i značajan rast kreditnog portfolija, privlačenjem novih klijenata kroz unapređenje postojećih i razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga uz visok nivo odgovornosti u postupku odobravanja kredita i učešća u ostalim vidovima finansiranja, uz striktno poštovanje postupaka i kriterijuma upravljanja bankarskim rizicima. S tim u vezi, Banka će težiti povećanju broja klijenta, smanjenju koncentracije i diversifikaciji plasmana;
- dalji razvoj poslova sa fizičkim licima, kroz aktivniju ponudu bankarskih proizvoda, sa ciljem rasta i diversifikacije plasmana;
- razvijanje poslovanja u korporativnom sektoru u cilju, pre svega, zadržavanja i vezivanja na duži rok postojećih klijenata, širenja broja velikih korporativnih klijenta, kao i malih i srednjih preduzeća;
- razvoj novih bankarskih proizvoda i usluga u poslovanju sa malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i stanovništvom;
- postizanje stabilnosti izvora sredstava;
- unapređenje efikasnosti u korišćenju unutrašnjih potencijala Banke;
- rast kreditnog potencijala Banke i angažovanje na, u skladu sa potrebama, mogućem otvaranju kreditnih linija kod stranih banaka i međunarodnih organizacija;
- nastavak intenzivnih aktivnosti u delu garancijskog poslovanja Banke;
- rast obima elektronskog platnog prometa, kao i povećanje broja klijenata u dinarskom i deviznom platnom prometu i povećanje broja korisnika usluga platnih kartica Banke;
- unapređenje kvaliteta rada i obezbeđenje daljeg stručnog usavršavanja zaposlenih u Banci, kroz poslovne treninge, kurseve, savetovanja i druge vidove stručnog usavršavanja i obrazovanja.

Ciljevi poslovne politike Banke za 2020. godinu kvantifikovani su u pregledu pozicija, koje su prikazane u narednim tabelama.

u hiljadama dinara

	31.12.2020.
Aktiva	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2,970,643
Hartije od vrednosti	346,279
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,542,171
Kredit i potraživanja od komitenata	15,400,672
Investicije u zavisna društva	114
Nematerijalna imovina	50,076
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,456,222
Investicione nekretnine	268,473
Tekuća poreska sredstva	10,443
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25,051
Ostala sredstva	138,310
Ukupno aktiva	23,208,455
Pasiva	
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	414,195
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	18,164,976
Rezervisanja	51,150
Odložene poreske obaveze	115,896
Ostale obaveze	292,596
Ukupno obaveze	19,038,813
Kapital	4,169,642
Ukupno pasiva	23,208,455

Tabela 73. Projekcija bilansa uspeha Banke za period januar - decembar 2020. godine

u hiljadama dinara

Pozicija	31.12.2020.
Prihodi od kamata	1,038,780
Rashodi od kamata	309,692
Neto prihod po osnovu kamata	729,088
Prihodi od naknada i provizija	194,412
Rashodi naknada i provizija	40,192
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	154,220
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	25,500
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	91,180
Ostali poslovni prihodi	19,784
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	299,913
Troškovi amortizacije	80,026
Ostali prihodi	600
Ostali rashodi	370,824
Rezultat - dobitak pre poreza	87,249

16. Događaji nakon proteka poslovne godine

Nije bilo bitnih događaja nakon isteka poslovne godine koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u bilansima Banke.

izveštaj pripremio:

rukovodilac Odeljenja

Nemanja Milenković

član IO

Slobodan Lečić

Broj: 3048/2019
Beograd, 28.04.2020. godine

U skladu sa članom 50. stav 2. tačka 3. Zakona o tržištu kapitala („Sl. Glasnik RS“ br. 31/2011, 112/2015, 108/2016 i 9/2020) odgovorna lica ALTA banke a.d. Beograd

IZJAVLJUJU

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu Banke.

Tatjana Savić, rukovodilac Odeljenja
finansija i izveštavanja

Miloš Brusin, predsednik Izvršnog odbora

Nikola Krđić, član Izvršnog odbora

SKUPŠTINA BANKE
Broj: 4328/2020
Beograd, 27.04.2020. godine

Na osnovu člana 66. stav 1 tačka 3) Zakona o bankama i člana 5. stav 1 tačka 3) Statuta ALTA banke a.d. Beograd, Skupština ALTA banke a.d. Beograd na Redovnoj sednici akcionara održanoj dana 27.04.2020. godine, donosi sledeću

ODLUKU

1. Usvajaju se Finansijski izveštaji ALTA banke a.d. Beograd (raniji naziv JUBMES banka) za 2019. godinu, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Bilans stanja, Izveštaj o promenama na kapitalu, Izveštaj o tokovima gotovine, kao i Napomene uz finansijske izveštaje Banke za 2019. godinu.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsednik Skupštine banke

Dr. Anastazija Tanja Đelić

SKUPŠTINA BANKE
Broj: 2379/2020
Beograd, 27.04.2020.

Na osnovu člana 66. stav 1 tačka 3) Zakona o bankama i člana 5. stav 1 tačka 3) Statuta ALTA banke a.d. Beograd, Skupština ALTA banke a.d. Beograd na Redovnoj sednici akcionara održanoj dana 27.04.2020. godine, donosi sledeću

ODLUKU
o raspoređivanju neraspoređene dobiti za 2019. godinu

1. Neraspoređena dobit ALTA banke a.d Beograd (raniji naziv JUBMES banka) za 2019. godinu u iznosu od RSD 185.386.712,62, u celosti se raspoređuje u rezerve Banke, za pokriće gubitaka.
2. Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsednik Skupštine banke

Dr. Anastazija Tanja Đelić

